

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492,
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavod: Ljub.
ljana št. 11842; Praha čisto
78 180. — Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Gospodarski blok proti sovjetski Rusiji

**Namen potovanja francoskega trgovskega ministra
po srednjeevropskih državah — Madžarska ne bo so-
delovala v agrarnem bloku?**

Pariz, 11. okt. d. List »La Humanité« pis-
ta glede na potovanje trgovskega minis-
tra Flandina po srednjeevropskih državah,
da gre za akcijo Francije, ki stremi po
zružitvi vseh evropskih agrarnih držav na
skupnem gospodarskem programu. Ta pro-
gram bi služil tudi za podlago gospodarski
akciji Društva narodov. Minister Flandin
je poletel v Prago in Dunaj ter bo prišel
tudi v Beograd, se bo udeležil agrarne kon-
ference 14. t. m. v Bukarešti, na kateri se
bo razpravljalo o ukrepih proti sovjetske-
mu dumpingu in organizaciji kontinental-
nega gospodarskega bloka proti sovjetski
Rusiji. Kakor poroča nadalje omenjeni list.

bo meseca novembra ali pa januarja tudi
v Ženevi posvetovanje o bojkotu sovjet-
ske Rusije in sicer v okviru gospodarske
komisije Društva narodov. Potovanje fran-
coskega trgovskega ministra Flandina po
srednjeevropskih državah ima namen pri-
praviti vse potrebno za to akcijo.

Bukarešta, 11. okt. s. »Adevărul« objavl-
ja daljši članek o namenih agrarne kon-
ference, ki bo prihodnji teden v Bukarešti.
Obenem izraža domnevo, da Madžarska
bržkone ne bo sodelovala v srednjeevro-
pskem agrarnem bloku in da bo sklenila z
Avstrijo poseben dogovor o izmenjavi
agrarnih in industrijskih proizvodov.

Rovarjenje proti dr. Curtiusu

**Akcija nemških desničarskih strank za izpremembo zunanje politike
Razočaranje nad Hindenburgom**

Berlin, 11. oktobra d. V nemški ljudski
stranki je desničarska struja v zadnjem ča-
su zahtevala, naj se izjave demisijske zuna-
njega ministra dr. Curtiusa, ki zastopa
stranko v vladi. Ta prizadevanja pa so
ostala zaman, ker je o svoji včerajšnji seji
parlamentarna frakcija nemške ljudske
stranke izdala komuniké, da ni bil predlo-
žen predlog o odpoklicu državnega zuna-
njega ministra dr. Curtiusa iz vlade.

Rovarjenje proti Curtiusu se nadaljuje in
desničarske stranke računajo, da bo mogo-
če doseči v državnem zboru nezamorno
proti njegovi osebi. V intrigah prot. sedaj-
njemu zunanjemu ministru sodelujeta tudi
državna ministra Schiele ter Treviranus.
Pri tem ne gre samo za osebo dr. Curtiusa
temveč za izpremembo zunanje politike, ki
jo zastopa. Predlog parlamentarne raki-
je stranke podelskega ljudstva v državnem
zboru naj bi prisilil vlado, da bi takoj izko-
ristila zaščitne in revizijske možnosti, ki jih
nudi Youngov načrt. Ta predlog bo najbrž
kar jih je bilo doslej postavljanih v državnem
zboru glede na to vprašanje. V neki
nadaljnji interpelaciji namerava stranka po-

deželskega ljudstva zahtevati od državne
vlade pojasnilo o stanju razorožitvenih po-
gajanj. Ako se bo pri tem izkazalo, da kljub
določbam versailleske pogodbe ni pričako-
vati splošne razorožitve, bo stranka podel-
skega ljudstva, kakor zatrjuje nemško
nacionalno časopisje, predlagala, naj izjavi
državna vlada, da se tudi Nemčija ne bo
več čutila vezane na razorožitvene dolo-
be versailleske pogodbe, ako se do goto-
vo roka ne izvrši splošna razorožitve.
Ta parlamentarna akcija ima predvsem na-
men doseči novo smer nemške zunanje po-
litike.

Berlin, 11. oktobra d. Vsi listi desnice ka-
žejo veliko razočaranje, ker je državni
predsednik Hindenburg odklonil prošnjo za
pomilostitev pred državnim sodiščem v
Leipzigu zaradi veleizdaje obsojenih ulm-
skih oficirjev. Državni predsednik uteme-
ljuje svojo odklonitev, da je prav v sedaj-
njem politično razburjenem času potrebna
disciplina v državni branbi, zaradi česar za
sedaj tudi ni mogoče znižanje kazni.

Skupne kandidature Heimwehra in krščan- skih socijalcev

**Heimwehrovci in krščanski socialci v skupni fronti na Sp. Avstrijskem
Osnovanje dr. Schobrovega meščanskega bloka**

Dunaj, 11. oktobra. d. V pogajanjih med
zveznim vodstvom Heimwehra ter zveznim
kancelarjem Vaugoinom in notrajnim minis-
trom Starhembrom je bilo določeno, da
Heimwehr na Dunaju ne bo postavil samo-
stojnih kandidatnih list, temveč bo šel s
krščanskimi socialci skupno v volilni boj.
Določeno še ni, pod kakšnim imenom bodo
nastopili krščanski socialci in heimwehro-
ci pri volitvah, dogovorjeno pa je, da iz-
voljeni zastopniki Heimwehra v Narodnem
svetu ne smejo vstopiti v krščansko - so-
cialni klub, temveč v klub Heimatblocka. Na
Spod. Avstrijskem bo poleg kandidatov Hei-
matblocka postavljena tudi skupna lista kr-
ščanskih socijalcev in Heimwehra, v drugih
okrajih pa bo Heimatblock postavil samo-
stojne kandidature. Vodja dunajskih heim-
wehrovcev major Fey je izjavil o stališču
Heimwehra pri volitvah, da bodo člani edi-
cije dolžni, glasovati protimarksistično. V
prvi vrsti jim bo seveda priporočeno, naj
glasujejo za Heimatblock. Iz izjav majorja
Feya je tudi razvidno, da pogajanja z na-
rodnimi socialisti zaradi sestave skupnih
kandidatnih list v posameznih volilnih
okrajih niso uspele.

Dunaj, 11. oktobra. d. Pogajanja zastop-
nikov srednjih strank z bivšim zveznim kan-
celarjem dr. Schobrom so v načelu končana.
Gotovo je, da bodo v bloku srednjih strank
velenecni, Landbund, neodvisna delavska
stranka, narodni socialisti Schulzeove skup-
ne, člani Udejeve stranke in stanovske zveze.
Tudi demokratska srednja stranka se je
izjavila pripravljeno sodelovati v bloku me-
ščanskih strank.

Dunaj, 11. oktobra. s. Danes je bil us-
tanovljen blok meščanskih srednjih strank
pod vodstvom bivšega zveznega kancelarja
dr. Schobra, ki bo nastopil pri volitvah pod
imenom »Narodni gospodarski blok in Land-
bund«. Določitev kandidatov za volitve je
bila prepuščena dr. Schobru.

Budimpešta, 11. oktobra. s. Dunajski po-
ročevalec lista »Uj Nemzedek« je imel raz-
govor z avstrijskim zveznim kancelarjem
Vaugoinom, ki je med drugim izjavil: Me-
ščansko prebivalstvo Avstrije zahteva konč-
no noveljavno razčiščenje z maksizmom. Zato
je že dalje časa želel hitrejši in bolj ener-
gični razvoj v tej smeri. Sedanja vlada je
odložena to doseči, ker potrebuje gospodarski
položaj nujno notranje politično razčišče-
nje. Vlada ne zasluje strankarsko - poli-
tičnih, temveč narodno - političnih ciljev. Raz-
položenje med prebivalstvom upravičuje pri-
čakanje, da se bodo meščanske stranke
pri volitvah dobro odrezale. Interes na hi-
tri in končnovoljavni zmagi nad marksiz-
mom stoji višje nego vsa politična razmis-
ljanja. Zato bo krščansko - socialna stranka
pozdravila z zadovoljstvom, ako se bodo v
novem parlamentu združili vsi nemarksistični
elementi.

Budimpešta, 11. oktobra. d. Kljub raznim
demitijam se vzdržuje vest, da je bil av-
strijski notranji minister Starhemberg ne-
davno z nemškim generalom Seecktom na
Madžarskem kot gost na lovu pri mažar-
skem vojnem ministru Gombosu na njego-
vem veleposlstvu v Varpolatu. Razgovorom
ob tej priliki je baje prisostvoval tudi na-
vojvoda Albreht.

Masaryk v Bratislavi

Bratislava, 11. oktobra h. Po devetih
letih je predsednik Masaryk danes z ve-
likim spremstvom posetil glavno mesto
Slovaške. Pripeljal se je ob 17.40 na glav-
ni kolodvor in svačano opremljenem vlaku.
Pozdravili so ga zastopniki oblasti in re-
prezentanti javnega življenja. Prebival-
stvo mu je priredilo navdušene ovacije.

Politična nanetost v Poljski na višku

**Popoln razkol v kmečki stranki — Pred važno odločitvijo osrednje
volilne komisije**

Varšava, 11. okt. d. Obe skupini kmet-
ske stranke, ki se je razcepila v pristaje
Pilsudskega in opozicijsko skupino, se se-
daj ogorčeno borita med seboj za ime
stranke, kakor tudi za njeno premoženje.
Obe odredita pravico do imena kmet-
ske stranke. Opozicijska skupina je vložila tudi
proti pristaje kmet-ke stranke, ki so za
sodelovanje s Pilsudskim, pri sodišču tožbo
zaradi nasilne polastitve lokalov organizaci-
cije, Pilsudskijeva skupina pa je pri osred-
nji volilni komisiji predlagala, naj se razve-
liavi kandidatna lista opozicije, češ da ni-
ma nobene pravice osnovati volilnega blo-
ka z ostalimi strankami leve. Vlada
kmet-ka stranka je vložila svoje lastne
kandidatne liste.

Varšava, 11. oktobra g. Državna volilna
komisija je odobrila vse predložene kan-
didatne liste, torej tudi listo leve cen-

CELOVŠKA PROSLAVA DESETLETNICE KOROŠKEGA PLEBISCITA

**Slavnostne seje deželnega zbora, občinskega sveta in drugih insti-
tucij — Lepe besede in žalostna resnica — Novi udarci Slovincem**

Celovec, 11. oktobra. r. Včeraj so se na
obletnico plebiscita pričele glavne spomin-
ske svečanosti, ki so razdeljene na tri dni
in bodo zaključene v nedeljo. Kakor znano,
so bile plebiscitne svečanosti prvotno za-
mišljene v mnogo večjem obsegu in z iz-
razito nemško šovinistično tendenco, tako
da bi bile vsaj indirektno naperjene proti
Jugoslaviji. Kasneje pa je bil z ozirom na
zunanepolitične odnose avstrijske repu-
blike program precej reduciran. Najbolj pa
trpi proslava zaradi volilnega boja, ki je
že v polnem razmahu in ki je potisnil v
ozadje zanimanje za vse druge zadeve. Ne-
prijetno se vplivalo na prireditelje tudi dej-
stvo, da so člani mednarodne komisije, ki
je vodila L. 1920 koroški plebiscit, odklonili
udeležbo na proslavi in da se tudi mnogi
drugi odlični povabljeni iz inozemstva va-
bilu niso odzvali.

Uvod v proslavo je tvorilo zaigranje kre-
sov v četrtak zvečer. Nameravana je bila
tudi bakljada, ki na jo je nameraval naliv
Včeraj sta se vršili slavnostni seji koro-
škega deželnega zbora in celovškega občin-
skega sveta. Seji deželnega zbora so pri-
sostvovali polnoštevilno vsi poslanci razen
obeh slovenskih, zastopniki vseh avstrijs-
skih dežel ter v zastopstvu vlade zastop-
niki vseh ministrstev. Slavnostni govor je
imel predsednik koroškega deželnega zbora
Lukas, ki se je spominjal plebiscitnih
borb in izražal priznanje vsem, ki so pri-
pomogli k avstrijski zmagi. V zahvali se
je zlasti zahvalil onim Slovincem, ki so
glasovali za Avstrijo, češ da so s tem do-
kumenirali koroško skupnost in svojo do-
movinsko ljubezen.

»Moji pozdravi,« je dejal dalje, »pa naj
veljajo tudi onim, ki so glasovali za Jugo-
slavijo, a so priznali izid glasovanja in po-
stali Avstriji. Priznavamo jih kot popol-
noma enakopravne deželane, zvesti načelo
nacionalne pravice in pravičnosti. Koro-
ški deželni zbor si prizadeva očuvati slo-
venskim deželanom njihov jezik in njihovo
nacionalno svojstvo ter njihov duševni in
gospodarski razvoj z enako skrbnostjo, ka-
kor ostalema nemškemu prebivalstvu.«
Končno se je spominjal vseh onih, ki so
padli v borbi za koroško zemljo in za-
ključil svoj govor z vzklikom: »Naj živi
svoboda in nedeljena Koroška, naj živi
demokratska republika Avstrija!«

Istčasno se je vršila slavnostna seja
celovškega občinskega odbora. Župan dr.
Bercht se je v svojem govoru spominjal
plebiscitnih dogodkov in vloge, ki jo je imel
pri tem Celovec.

Po slavnostni seji je deželni glavar dr.
Lemisch razdelil v deželni palači tako-
zvani »Koroški križec« v priznanje zaslug,
ki so si jih pridobili posamezniki pri ple-
biscitu. Odlikovanih je bilo okrog 100 ta-
kratnih avstrijskih dobrovoljcev.

Popoldne se je vršila spomin-ka sveča-
nost na pokopališču. Od 6. do 7. zvečer so
zvonili s takozvanim »glasovalnim zvone-
cem,« ki je bil vlit v spomin na izid ko-
roškega plebiscita in ki je nameščen v
stolpu celovške župne cerkve. Zvon zvonil
vsako leto samo na dan plebiscita.

Sobotne proslave

Celovec, 11. oktobra s. Pri hladnem in
deževnem vremenu so se danes nadaljeval-
e plebiscitne svečanosti. Ob 9. dopoldne je
bila v veži deželnega orožniškega poveljs-
tva odkrita spomin-ka plošča, posvečena
v svetovni vojni in v koroških bojih padlim
orožnikom. Ob isti uri se je zbrala celov-
ška šolska mladina, večinoma v narodnih
nošah, k šolski plebiscitni proslavi. Ob 10.
dopoldne je bila na Novem trgu pred mest-
no hišo odkrita spomin-ka plošča, ki jo je
daroval Celovcu mesto Wiesbaden. Po
pozdravnem govoru celovškega župana dr.
Berchta je povzel besedo župan Wiesbad-
na dr. Kricke, ki je izrazil svoje veselje,
da more mesto Wiesbaden čestitati Celov-
cu o priliki 10 letnice plebiscita. Kakor je
Porenje straža nemštva ob Reni, tako stra-
ži Koroška ob Karavankah. To zgodovinsko
naloge je koroško ljudstvo vedno zvesto iz-
polnjevalo. Na nedeljni Koroški nima inte-
resa samo Koroška, temveč tudi avstrijska
republika in Nemčija.

Ob 11. dopoldne se je sestal k drugi sla-
vnostni seji koroški deželni zbor, ki je skle-
nil, da 40 letnici plebiscita ustanovi »fond
za žrtve koroških bojov«. Koroška dežela
bo v ta fond prispevala letno najmanj 20
tisoč šilingov (180.000 Din). Dalje so bili
trži Borovlje, Smohor, Snital ob Dravi in St.
Rupert pri Celovcu povišani v mesta, več

vaških občin pa v trge.

Dunaj, 11. oktobra s. Ob priliki 10 letni-
ce koroškega plebiscita je bilo več oseb od-
likovanih. Vodja koroških bojov general
Hilgert je dobil veliki častni red avstrijske
republike. Zlati red je dobil polkovnik Vil-
bald Perko, zlato medaljo za zasluge pa
major Karol Erelseer.

Spomenica obih slovenskih poslancev

Celovec, 11. oktobra. r. Koroška sloven-
ska poslanka g. dr. Petek in župnik Starc
se ne udeležujeta plebiscitne proslave. Svo-
jo odsotnost sta utemeljila v spomenici, ki
sta jo poslala predsedniku koroškega de-
želnega zbora. V njej pojasnjujeta, da jima
je nemogoča udeležba na proslavi, ker ko-
roška deželna vlada in deželni zbor nista
niti deloma izpolnila svojih slovenskih ob-
ljub, danih ob času plebiscita, ko sta sve-
čano izjavila, da bota skrbela za svobodno,
kulturno, gospodarsko in politično udele-
stevanje Slovincem. Zastopniki slovenske
narodne manjšine so skozi vseh deset let
zaman spominjali na te obljube. Koroška
deželna vlada in deželni zbor pa le nista
ničesar storila, marveč sta vzela koroškim
Slovincem še to, kar so imeli.

V nemških koroških krogih so zaradi od-
sotnosti zastopnikov slovenske narodne
manjšine v zelo neprijetni zadregi, ker se
zavedajo, da to ne bo odstalo brez odme-
va v inozemstvu in ker bo postavilo na laž
vse zatrjevanje, da uživajo koroški Slo-
vinci vse pravice, ki jim gredo po medna-
rodnih pogodbah. Pri Slovincih pa je vzbudi-
lo baš v teh dneh še večje ogorčenje
dejstvo, da je koroška deželna vlada ka-
kor v zasmeh vsem obljubam in zatrjeva-
njem baš sedaj izdala odlok, s katerim se
ukinja na celovški gimnaziji slovenska
kot obvezen predmet za slovenske dijake.
Tudi v dijaško vzgojilnico je odšel slo-
venskim dijakom zabranjen soredel.

Deželnozborske volitve

Celovec, 11. oktobra d. Po končanih
plebiscitnih svečanostih bo koroški dežel-
ni zbor v ponedeljek sklenil svoj razid.
Nove volitve bo določil za 9. novembra,
tako da se bodo vršile skupno z volitvami
v dunajski parlament. Slovenci bodo pri
obeh volitvah nastopili samostojno.

Nj. Vel. kraljica Marija v Rumuniji

**Kraljica je prispela včeraj v Rumunijo na obisk h kra-
ljevske rodbini — Prisrčen sprejem v Bukarešti**

Beograd, 11. oktobra p. Nj. Vel. kra-
ljica je včeraj v spremstvu dvorne da-
me gospe Hadžičeve in adjutanta pod-
polkovnika Pogačnika odpotovala pre-
ko Subotice v Bukarešto, kjer ostane
nekaj časa na obisku pri rumunski kra-
ljevske rodbini.

Bukarešta, 11. oktobra č. Danes do-
poldne je prispela semkaj jugosloven-
ska kraljica Marija. Nj. Veličanstvo je
bilo na kolodvoru svečano sprejeto.

Sprejema se je udeležila kraljica Mari-
ja vdova, predsednik vlade Mironescu,
generaliteta, diplomatski zbor in vse
osobje jugoslovenskega poslanstva. Za
danes pričakuje tudi bivšo grško kra-
ljico Jeleno. Jutri odpotujejo člani kra-
ljevske rodbine v Sinajo, kjer se bo
Nj. Vel. kraljica Marija sestala tudi s
svojim bratom rumunskim kraljem Ka-
rolom, ki biva v Sinaji že dalj časa.

Kongres Zveze srednjeevropskih borz

**Vršil se je včeraj v Zagrebu ter je razpravljal o aktualnih problemih
mednarodnega borznega prometa**

Zagreb, 11. oktobra n. Danes se je vršil
v Zagrebu kongres Zveze srednjeevro-
pskih borz. Ta zveza je bila ustanovljena
pred tremi leti. Ker je bilo preteklo leto
predsedništvo zveze v Zagrebu, se je vršil
tukaj tudi kongres. Prišli so na zborova-
nje: predsednik in tajnik dunajske borze,
generalni tajnik budimpeštanske borze,
predsednik in generalni tajnik praške
borze, generalni tajnik bucareške borze,
generalni tajnik beograjske borze dr. Mi-
lan Radosavljević ter tajnik ljubljanske

borze dr. Mario Dobriša. Na kongresu so
razpravljali najprej o sklepih lanskega
kongresa, nato pa o ovirah v arbitražnem
prometu med borzami, nadalje o prometu
efektov med posrednimi člani zveze, o čem-
er je referiral dr. Makso Sokal. O kora-
kih proti ponarejanju vrednostnih papir-
jev je referiral generalni tajnik dunajske
borze Ernst, končno pa je bilo govora o
našem novem zakonu o trgovini vrednost-
nih papirjev na obroke.

Balkanski gospodarski svet

**Važen sklep zadnje plenarne seje balkanske konference v Atenah —
Smotreno delo na gospodarskem in prometnem zblizanju balkanskih
držav**

Atene, 11. okt. s. Na zadnji plenarni
seji balkanske konference je bilo reše-
nih več predlogov komisij, med njimi
načrt o ustanovitvi balkanskega gospo-
darskega sveta, v katerem bodo zastop-
nani vsi gospodarski organi balkanskih
držav. Naloga gospodarskega sveta bo,
da zboljša gospodarske odnose med
balkanskimi državami in da splošno
pospeši gospodarstvo na Balkanu.

Zračne proge, železniške in cestne
mreže, poštna unija, prometno udru-
ženje naj bi bolj tesno zvezale balkan-
ske narode. Vsa ta vprašanja bodo po-
samezne države proučile do prihodnje
balkanske konference. V Delfiju se je
včeraj vršil velik banket, ki ga je dala
grška vlada na čast zunanjim delega-
tom.

Novi čl. vojaški ataše v Beogradu

Praga, 11. oktobra h. Za vojaškega ata-
šeja v Beogradu je bil imenovan major
češkoslovaškega generalnega štaba Franc
Hajek. Legacijski svetnik Josip Kadlec je
bil odpoklican s svojega dosedanjega me-
sta kot odpravnik poslov v Tirani ter pre-
meščen v zunanje ministrstvo v Prago.

Jugoslovensko-bolgarska mešana komisija

Beograd, 11. okt. p. Dne 15. t. m. se se-
staneta v Sofiji jugoslovenska in bolgarska
delegacija mešane komisije, ki ima nalogo,
da praktično izvede likvidacijo dvolastni-
skih posestev. Kakor znano, je komisija le-
tošnje poletje zasedala v Vrnjački banji.
Sedaj se sestane v Sofiji, da reši sporna
vprašanja, ki so se pojavila v podkomis-
jah izza zadnjega sestanka mešane komi-
sije.

Seja glavnega odbora Jadranske Straže

Split, 11. okt. n. Davi ob 9. se je pričela
tretja seja glavnega odbora Jadranske Stra-
že. Seji predseduje ban primorske banovi-
ne dr. Tartaglia, podpredsednik glavnega
odbora iz Beograda so prispele osebno na
sejo admiral Koca, divizijski general Pe-
šić in g. Bartulović, seje pa se udeležujejo
tudi delegati iz Ljubljane, Maribora, Du-
brovnika, Osjeka, S. Jeva, Niša, Sušaka,
Karlovca, Pristine in Zaječarja. Prvi je go-
voril ban dr. Tartaglia o pomenu in delu
Jadranske Straže, noudarjajoč njeno veliko
aktivnost in uspehe. Nato pa se je razvila
debata o tajniškem poročilu dr. Ive Ru-
biča.

Likvidacija karambola pri Splitu

Split, 11. okt. n. Med lastnikoma itali-
janskega parnika »Giuseppe Jormio« in
jugoslovenske motorne jadrnice »Sloga« je
prišlo do sporazuma o odškodnini za škodo,
povzročeno pri karambolu obeh ladij.
Lastnik italijanskega parnika je izplačal
lastniku »Sloga« 52.000 Din, in sicer 30.000
Din za škodo na jadrnici, 15.000 za uniše-
no blago in 7.000 Din za ostale stroške.
Tako je bila zadeva kratkim potom ureje-
na ter je italijanski brod mogel danes mir-
no odpluti iz Splita.

Iz sodne službe

Beograd, 11. okt. p. Z ukazom Nj. Vel.
kralja je upokojen na lastno prošnjo pred-
sednik okrožnega sodišča v Novem mestu
dr. Julij Polenski. — V 3. skupino I. ka-
tegorije je pomaknjen sodnik okrožnega
sodišča dr. Davorin Senjor v Mariboru.

Iz železniške službe

Beograd, 11. oktobra AA. S sklepom mi-
nistristva za promet sta povišana med
drugimi pri direkciji državnih železnic v
Ljubljani za uradnika v 8/1 Boris Karis in
Emil Franc, do sedaj uradnika v 9/1.

Hrvatski prosvetni dom v Subotici
Subotica, 11. oktobra č. Pričetkom no-
vembra bo v Subotici svečano otvoren hr-
vatski prosvetni dom, v katerem bodo
imela prostore vsa hrvatska društva, t. j.
hrvatsko pevsko društvo »Nevens«, hrvatski
Radiša, Napredak ter deklinski in mla-
deniško društvo.

Jugoslovensko delavstvo

Dopis iz delavskih krogov

Letošnji kongres narodnega delavstva, organiziranega v Narodni strokovni zvezi, se je vršil v Mariboru z edinim referatom: Narodno delavstvo v borbi za jugoslovensko državo. S tem dejstvom je narodno delavstvo glasno povedalo, da hoče pri ustvarjanju Jugoslovenstva naše države v vseh smerih aktivno sodelovati in tako pospešiti razvoj iz stanja nekonsolidiranosti v močno konsolidirano državo, sposobno, da ustvarja največje dobrine tudi na socialnem polju. Delavstvo je na takem razvoju morda najbolj zainteresirano, kajti le močna država bo mogla realizirati delavske težnje.

Nam ne more biti vseeno, kakšna je uprava javnega življenja. Vemo, da separatistične politične težnje gospodarski in socialni moči države škodujejo, vemo, da vsebuje Jugoslovenstvo globoke važne etične, moralne in socialne principe, ki morajo biti uveljavljeni. Ne more nam biti vseeno, kako se regulirajo odnosi med posameznimi razredi, med plesemi in pokrajinami. V teh odnosih mora biti polno etike, morale in socialnega pojmovanja. Tudi vemo, da je sedanje stanje prišlo, ker je ob danjih prilikah kot skrajno sredstvo moralo priti. Prav nič se ne stramujemo priznati, da to stanje pozdravljamo kot razjanesiljevo sredstvo za pohod iz temne preteklosti v lepšo bodočnost.

Jugoslovenski državljani mora biti prerog v drugo miselnost: v čisto, nepokvarjeno in pošteno jugoslovensko orijentacijo. Besede se ne ustvarijo drugega človeka. To stori šele orejena duša, ki je instinktivno in tudi zavestno vdana dobri stvari. Dušo naroda je treba preroditi iz dejanj. Jugoslovenstvo mora postati za vsakega posameznika srčna potreba, izraz prave osebnostne notranje simpatije, ne izraz trenutne spekulacije. Samo navidezno: Jugosloveni niso Jugosloveni, ki bi odgovarjali duhu manifesta od 6. januarja. Tudi delavstvo mora postati Jugoslovenstvo srčna potreba, tudi njemu mora biti notranje simpatičen, sam po sebi uveljavljen. Jugoslovenstvo mu mora biti vera, upanje in luč.

Ne povemo nič novega, ako ugotovimo, da ta notranji prepoved je ni dokončan in da danes še niso vsi jugoslovenski državljani taki Jugosloveni, kakoršne država potrebuje ako hoče realizirati veliki program, izražen v manifestu. Delo za pospešene in poglobljene notranje prepovedi naroda v

pravcu vzvišene jugoslovenske ideje pa ni naloga in tudi ne privilegij ne nekaterih slojev, ne nekaterih plasti naroda. Za to delo ima tudi delavec zmožnost in priliko. Ideje, zlasti večje ideje, kakršna je jugoslovenska, postanejo kri in meso, neomahljiva last naroda, se je, ko so notranje srčno in čustveno občutene. In v tem tiči veliki pomen in velika moč našega delavstva, kajti ideja, vsi drana v pripristem človeku je mnogo bolj učinkovita na zunaj na okolico, kakor pa če jo prinašajo višji ljudje. Zlasti ako stoji izven človeškega življenja, vesolja in žalosti najširših narodnih mas.

Jugoslovenstvo nam mora biti dobra, blaga mati, ljubljena in vredna žrtev svojih sinov. Delavec v Jugoslavijo veruje vanjo zama. Kdočarav ne sme biti in razočaran na to. Gospodarski krogi dajejo vadi na razpolago svoje organizacijske, inek.aktualne in materialne moči in pomagajo z vso poštenostjo, da bi se njen gospodarski program čim bolj blizal uradni. Ali naj delavstvo z ozirom na svoje potrebe in težnje stoji brezbržno ob strani? Ne! Delavstvo mora spojačeno organizacijsko silo priti vladi na pomoč, da ji omogoči dobro in koristno socialno politično delo. Kajti koristno socialno politično delo bo v prizadetih državljanih bolj trdilo jugoslovensko misel, kakor vse besede. Zato hoče narodno delavstvo svojo organizacijsko silo pojačati; zato narodno delavstvo ustvarja vsedržavno narodno delavsko organizacijo, da ji njo krepko poseže v boj za socialne pravice in da z njo sodeluje na duševnem prepovedu delavstva in naroda. V službi države morajo biti tudi delavske strokovne organizacije.

Zbiramo sile, da ne bomo prezrti pri onem delu državnega ustvarjanja, kateri se tiče delavskih socialnih pravic in potreb; zbiramo pa sile tudi za to, da vemo, da je delavcu v korist, ako jugoslovenska misel na celi črti v najkrajšem času zmaga.

Od strani lete na nas puščice: narodni delavci so fašisti, podkupljeni od kapitalistov. Dokazov za to niti ne prinaša. Poudarjanje narodnostnega načela še ni fašizem. Take puščice so nepotrebne in nepotrebno hujskanje in ustvarjanje mržnje. Reklamo smo, kaj hočemo. To, kar hočemo, je v skladu s socialnimi interesi delavstva, z interesi naroda in države. Kdo je legitimiran, da naš pohod v tej smeri s strupenimi puščicami zadržuje. djb.

Pogreb žrtev katastrofe »R 101«

Včeraj so prepeljali ob ogromni udeležbi londonskega prebivalstva, zastopnikov britskih in tujih oblasti žrtve nesreče »R 101« iz Londona v Cardington, kjer so bile položene v skupno grobnico

London, 11. oktobra AA. Davi ob 8. se je pričel z svečanostmi pogreb žrtev katastrofe zrakoplova »R 101«. Ob ulicah so stale ogromne množice, ki so globoko pretresene nemo gledale dolgi in turbini sprejeto, ko se je vil skozi londonske ulice na postajo v Custon, odkoder so odpeljali krste v Cardington, kjer so jih popoldne položili v skupno grobnico. V sprejeto skozi London so igrale žalostinke tri vojaške godbe: Pogreba so se udeležili oddelki vojske, mornarice in letalstva. Ob ulicah ni bilo vojaštva in je red vzdrževala policija. Vsako posamezno krsto 48 žrtev je vozil armadni voz, ki so ga vlekli 4 konji.

Na čelu sprejeto je jездila policija na konjih. Za njo je korakal oddelk kraljevega letalstva z venci letalstva, letalskega sveta in letalskih sil. Sledilo je 24 voz, takoj nato pa je korakal oddelk grenadirske garde z vncem armadnega sveta in godba waleške garde. Nato je prišlo ostalih 24 voz s krstami. Takoj za krstami so korakali ministrski predstojniki Macdonald in drugi zastopniki Anglije, dominijonov in Indije. Za njimi so šli sorodniki, letalski čast-

niki, zastopniki raznih letalskih društev, mestnega sveta in drugih ustanov. Sledili so častniki dominijonov, atašaji inozemskih držav in častniki letalskega in admiralskega sveta. Pri pogrebu sta sodelovala tudi mornariška godba in oddelk vojne mornarice.

Kakor računajo, je pokropilo včeraj žrtve, ki so ležale v westminstrski dvorani, približno 90.000 ljudi. Naval je bil tako velik, da so zaprli westminstrsko dvorano šele ob 12.35 ponoči, namesto ob 10, kakor je bilo prvotno določeno.

Zadušnica za žrtve »R 101« v Beogradu

Beograd, 11. oktobra p. Danes popoldne se je vršila v saborni cerkvi zadušnica za žrtve katastrofe zrakoplova »R 101«. Cerkevemu opravilu so prisostvovali kot zastopniki vlade ministri general Hadžić, dr. Srkić in Neudorfer, nadalje zastopniki generalitete in admiralitete, Aerokluba, raznih drugih nacionalnih organizacij in mnogobrojno občinstvo.

Prodiranje brazilskih revolucionarjev

Vstaši so bili doslej še povsod zmagoviti. Koncentracija čet na obeh straneh pred odločilno bitko

Pariz, 11. oktobra. AA. Veste iz Brazilije se vedno nasprotujejo, vendar pa vse kaže, da so vstake čete posameznih zveznih držav že prišle v medsebojno zvezo.

Pariz, 11. oktobra. AA. Po vestih iz Buenos Airesa so vstaši po luti borbi zavzeli trdnjavo Rio Grande do Sud. Revolucionarji so imeli 3 mrtve in 13 ranjenec. Vstaši so pri tej priliki ujeli oddelke vojne mornarice, obtožili je 2 oficirjev in 19 mornarjev.

Pariz, 11. oktobra. AA. Iz Buenos Airesa poročajo, da so zvezne čete po hudem bombardiranju iz težkih topov zavzele mesto Barbacos. Uporniki so s težkimi topovi bombardirali mesto Bello Horizonte.

Po vestih iz uporniških krogov je general Costa potolkel oddelke zveznih čet in zavzel vse strateške točke v državi Rio Grande do Sud in Santi Catharina. Ministrstvo mornarice centralne vlade je pridobilo nekoliko trgovskih ladij eskadre admiralja Palmehena, da ojači njeno moč.

Buenos Aires, 11. oktobra. AA. Po vestih iz Rio Grande do Sud so vstaši okrepili svoje postojanke. Pričakujejo, da se bo vršila velika bitka na meji države Sao Paulo, kjer so osredotočeni veliki oddelki z naloge, da ustavijo prodiranje zveznih čet, ki so se izkrcale na obalah Florionor lisa in ki jih podpira mornarica. Vstaši so zavzeli Loreno v državi Sao Paulo. Tudi jim je uspelo prekiniti železniško zvezo med Rio de Janeiro in Sao Paolom. Vstaši so pod poveljstvom generala Coste dne 11. zavzeli mesto Boritos v državi Sao Paulo. Zvezne čete se osredotočujejo na meji države Parane, odkoder bodo prodirale proti severu. Izidor Dias Lopez, znan brazilski general in državnik, ki je vodil revolucijo v Sao Paulu l. 1924, je pri-

šel v Porto Alegre, da sodeluje z revolucionarji. V severnih krajih Brazilije je polkovnik Savara zbral 10.000 mož in prodira v državo Bahio.

Buenos Aires, 11. oktobra. S. V. Rio de Janeiro so bili od 7 članov opozicije štirje aretirani. List »La Nacion« javlja iz Porta Alegre, da se je po tjakaj dosežilih vesteh zvezna posadka v Santa Cruzu uprla.

Pariz, 11. okt. S. Kakor javlja brazilsko poslanstvo, so zvezne čete v državi Minas Geraes zasedle več krajev.

Nove justifikacije v Rusiji

Varšava, 11. okt. AA. Po poročilu iz Leningrada je bilo v Briansku ustrlelih 17 kmetov, ki so nedavno napadli tamošnje poljedelsko zadrugo. Pri napadu je bilo ubitih 19 članov zadruge.

Pariz, 11. okt. AA. Zaradi čimdalje večje krize na denarnem trgu so sovjetska oblastva uvedla strogo kontrolo potnikov. Agenti GPU so v mestu Citi vzeli 14 potnikov sibirskega ekspresa znatne vsote srebrnega denarja. Tudi v sinagogi v Minsku je bil raznim osebam odvzet srebrni denar v vrednosti 3000 rubljev.

V Franciji aretiran italijanski atentator

Pariz, 11. oktobra. AA. »Matine« prinaša vest iz Ruella, da so orožniki tam aretirali nekega Italijana po imenu Giovanni Ferrinija, starega 25 let. Pri njem so našli naboj in nekaj razstreliva ter 30 tisoč lir in tisoč frankov. Italijan je odklonil vsako pojasnilo, odkod mu eksploziva. Obstoji sum, da je hotel razstreliti neko železniško progo.

„Dognano še ni ničesar pozitivnega“

Fašistično glasilo samo priznava, da je umor v Vrhpolju še docela nepojasnen – S Sottosantičvega pogreba – Aretacije v Vipavski dolini

Trst, 11. okt. 6. Med tukajšnjima dnevnika »Popolo di Trieste« in »Piccolo« se vrši ostra konkurenčna borba. Če tudi je »Popolo« oficijelno glasilo fašistične organizacije in mu gredo vse blasti na roko, ga je »Popolo« še ponovno »posekal« tudi s poročili o fašističnem dogo-kih. Tudi sedaj v Vrhpolju je bilo tako. Zaradi tega je včerajšnji »Popolo« o tro napadel svojega konkurenta, češ da s svojimi poročili ovi preiskave »Piccolo« reagira s tem, da danes ne prinaša o preiskavi niti vrste več, temveč se omejuje le na »nič« in komunique o zbirki za Sottosantičve rodbino.

»Pa pa poroča o preiskavi obširno »Popolo di Trieste«. Sam priznava, da »še ni dognano ničesar pozitivnega«, to s tem indirektno priznava, da ni ničesar onih rešitev, o katerih je na dolgo in široko poročal pretekli dni. Pravi da sicer preiskava dobro napreduje, da na se vsi rezultati drže v tajnosti. Zaprtih je veliko število domaćinov iz Vrhpolja in okolice, med katerimi se gotovo nahaja tudi ubijalec. Našli so se, pravi »Popolo« tudi taki ljudje, ki so razširili po atentatu vesti, da se je Sottosanti sam ubil, ter s tem pripravili župnika, da ni hotel podeliti umirajočemu niti poslednjih tolažil. Priče so izpovedale, da so srečale ubijalce, ki so se med seboj pogovarjali: »Takoj je padel, gotovo smo ga na mestu ubili.« »Kdo so potem takem atentatorji?« se vprašuje list in od-

govarja sam sebi: »Člani tajne organizacije, ki jih vodijo inteligentnejši ljudje iz centralne in inozemstvu.«

Zagreb, 11. oktobra 6. Nocojšnji »Jutarnji List« objavlja obsežno poročilo o videcu, ki je prisostvoval pogrebu ustrlelega Sottosantiča v Vipavski dolini. Pogrebnih svečanosti so se morali udeležiti vsi domačini, ker so jim grozili fašisti z maščevanjem, ako bi z odsotnostjo »manifestirali svojo solidarnost z morilci«. Vsi, ki so prišli Sottosantiča krog, so se morali zaradi evidence vpisati v posebno knjigo. Pogreba se je udeležilo tudi veliko število fašističnih učiteljev, ki so se pripeljali na 14 avtobusih. Ob odprtem grobiu je bilo več političnih govorov, naposled pa so zapeli fašistično himno »Giovinezza«.

Isti list poroča dalje, da je bilo v Vrhpolju dosedaj aretiranih 18 oseb, v Vipavi pa še več. Točno število aretirancev ni znano. Še številnejše so aretacije v Posostoini in okolici. V Prestranku je namreč zgorelo vojaško skladišče sena; čeprav je najbolj verjetno, da je ogenj nastal po nesreči, ker so v bližini mlinskih kurlji, so fašisti proglasili, da je bil ogenj podtaknjen, in tako sedaj iščejo krivca seveda med slovenskim prebivalstvom. Da pa ogenj ni mogel biti podtaknjen, se razvdi iz tega, da je bilo to skladišče največje v Juljski Krajini in zato izredno močno zastraženo.

Poplave po vsej dravski banovini

Zaradi deževja so vsi potoki in reke prestopile bregove in povzročile mestoma občutno škodo

Deževje zadnjih dni je imelo v mnogih krajih dravske banovine hude posledice. V petek popoldne so začeli vsi potoki in reke naglo naraščati, proti večeru pa so že prestopili bregove in poplavlili okolico. Posebno so narasle Sava, Savinja in Sora, pa tudi drugi manjši vodotoki so se spremenili v dečoče hudournike; k sreči je deževje ponekdo ponehalo, tako da je zaenkrat nevarnost še večjih poplav minila. Ze dosedanje poplave pa so povzročile mnogo škode, kakor pričajo naslednja poročila.

Podrobnosti o poplavi v ljubljanski okolici

Ljubljana, 11. oktobra. Večdnevni hudi nalivi in močno narasla Sora so povzročili, da je v petek prvi osmi uri zvečer razbilo provizoričen most čez Soro in ga odneslo proti staremu državnemu mostu v Medvodah, kjer se je zajezil in obstojala je velika bojazan, da odnesejo hudi valovi še povrhu stari most. Zato je žandarmerija zaprla promet čez most za vse avtomobile in vozove, le osebi promet je na lastni riziko dovoljen. Avtomobili, ki so došli iz Ljubljane, in so hoteli preko mosta, so se morali obrniti in kreniti čez Tacen in dalje na Kranj. Voda je narasla do 2 metra in pol in napravila mnogo škode; skoro vsi ob Savi ležeči objekti so bili pod vodo. Samo pri mostu, ki ga je zgradila Ljubljanska gradbeno družba in ki ga je odneslo, znaša škoda 20.000 Din. Proti polnoči je začela padati voda škoda je velika.

Posredna žrtev poplave je 73letna posestnikova žena Apolonia Grč iz Dolke pri Ljubljani. Zena se je snoči precej pozno vracala s težjim tovorom domov. Ker je Sava mestoma prestopila bregove in ponekdo preplavila cesto, je morala Grlova večkrat vodo bresti do glave. Vsa utrujena od dolge in neuprjetne poti je prišla zvečer domov in legla k počitku na zapeček. Čez nekaj časa je pa zopet vstala ter hotela s peči na tla. Pozabila je pa, da so domači odstranili klop in padla je s peči naravnost na glavo. Prebila si je lobanjo na levih sencih in zlomila ključnico desne roke. Težko poškodovano so prepeljali včeraj v bolnico. Kakor poročajo, je njeno stanje zelo kritično.

Savinja je zopet upadla

Celje, 11. oktobra.

Vodna gladina Savinje je v noči od petka na danes okrog polnoči dosegla svoj maksimum. Nato je bilo stanje nekaj ur nespremenjeno, okrog 5. jutraj pa je pričela voda naglo in vidno padati. Ob 7. je bila Savinja zopet popolnoma v svoji strugi in je kmalu dosegla normalno višino, ki jo ima pri običajnem deževju. Škoda, ki jo je povzročila poplava v Celju in okolici, je zelo velika. V mestnem parku je divji vodni tok odnesel kakih 12 klopj, večino ostalih pa je poškodoval. Glavna sprehajalna pot v obvodni aleji je mestoma popolnoma razrita in je voda iz trdega terena izgrebla velike in precej globoke jame. Tudi žična ograja teniškega igrišča je podrtja. Pač pa ni na cvetličnih nasadih v parku opaziti večjega opustošenja in razdejavanja. Vse graje potrebno pa je postopajno mestnega cestnega nadzorstva, ki ni dalo odmašiti cestnih kanalov, oziroma požiralnikov niti več ur pozneje, ko je že voda pričela padati, tako da so si morali prebivalci z vodo obdanih hiš pomagati sami s tem, da so bredli vodo in odstranjevali naplavljen smeti in nesnago s kanalskih požiralnikov. V večini hiš v mestu je kleti namočila podtalna voda.

Prvi sneg na Pohorju. Po petkovem celodnevem deževju je ponoči pritisnil mraz in Pohorje je dobilo belo odejo. Njegova sveža belina se je smehljala v žaru jesenskega solca v dolino, kjer je včeraj zapadla močna slana in je padla temperatura na tri stopinje Celzija nad ničlo. Črček bo v gorah od žalosti utihnil, ker bo mraz njegovo veselje upihnil. Vendar obetajo vremenslovci daljše toplejše vreme.

Noč strahu v Rimskih tonlicah

Rimske toplice, 11. oktobra. V noči od četrta na petek je pri nas lilo v noči in še v petek do poznega večera. Vsi potoki so narasli in prestopili bregove, k temu pa se je pridružilo še dr-

go zlo, da je Savinja zaprla izliv pritokom, da so se potem razlili po dolini. Savinja je namreč tudi sama narasla za 4 m nad normalo. Na progi od Celja do Rimskih toplic je voda na kakih osmih mestih dosegla cesto in se razlila preko nje, da je bil promet docela nemogoč. Nosila je s seboj kar cela drevesa.

Zvečer ob 20.30 smo dobili telefonično obvestilo, da bo voda še pritekala dobrih šest ur. Med ljudstvom je nastala splošna panika. Vsi prebivalci, ki imajo bivališča v nižjih delih doline, so pričeli ogibati premične pred pretečimi novimi količinami vode. Na večer je voda pri lesenem mostu dosegla cesto in jo zalila.

Vsa dolina je bila kakor širna jezerska planjava. Močni sunki vode so drli tik pod narahlo položenimi tramovi lesa čez mostu, in se je bilo bati, da bi nam ga voda ne odnesla. Gradbeni odbor je seveda že popoldne ukrenil zavarovanje pred katastrofo. K sreči do hujšega ni prišlo, le delavcem je voda porušila njihovo uro in najbrže odnesla tudi shranjeno orodje.

Savinja je naraščala že vesekoli do 1 po polnoči, nakar je šele jela padati z nenavadno hitrostjo in to vse do prvih jutranjih ur. Posebne škode poplava ni napravila, ker so bili že vsi pridelki doma. Bil je le strah še pred groznejšo novotno. Voda sedaj upada in ni pričakovati hujšega. Ljudstvo je že pomirjeno in tudi solnce je posiljalo že v dopoldanskih urah.

Jezerska planjava pri Krškem

Krško, 11. oktobra. Snočnje deževje je povzročilo naravnost ogromno naraščanje Save. V dobrih štirih urah je reka snoči narasla za tri metre, prestopila bregove in se razlila čez polja in vrtove. Dosegla je že bližnje hiše, da so ljudje v strahu hiteli izpraznjevati stanovanja, boječ se enake katastrofe, kakršna je zadela Posavje leta 1923.

Posebno pri Krškem, kjer se dolina začne široko odpirati, je pogled čez razbito vodovje strašen. V divjem toku dere reka komaj dva metra pod mostom. Na obrežju je vdrla voda v nekatere hiše. Občutno škodo sta trpela posestnik Anton Kriger in kamnosek Steiner. Tudi kopalnice je pod vodo in sportnikom je odneslo čolne. Valovi nosijo velike množice lesa in poljskih pridelkov. Po deroči reki sta primavala tudi dva dolga čolna, utrgana najbrž v Rajhenburgu. Eden se je ob pilotih krškega mostu razbil, drugega je pa neslo naprej. Most so za tovarni promet zaprli. Danes popoldne je začela voda polagoma padati.

Novi zakon o žandarmeriji

Kakor smo že na kratko poročali, je Nj. Vel. kralj te dni podpisal novi zakon o žandarmeriji. Zakon obsega 122 členov in vsebuje podrobne določbe o značaju, organizaciji in uporabi žandarmerije. Žandarmerija je pomožni rod vojske, ki kot specialni organ države oblaži čuva nad javno varnostjo, vzdržuje javni red in skrbi za izvrševanje zakonov. Delokrog žandarmerije obsega vse državo. Notranji minister je pooblaščen, da razširi pristojnost žandarmerije tudi na delokrog državnih policijskih urav in mestnih policijskih predstojništev. Glede izvrševanja varnostne službe spada žandarmerija pod ministrstvo notranjih del, discipline in opreme pa pod ministra vojske in mornarice. Čini pri žandarmeriji so isti kakor pri vojski, t. j. pri moštvu od kaplarske narednika, pri oficirjih pa od podpomočnika do brigadnega generala. Zabašno in kadar je to potrebno, se lahko podreduje žandarmeriji tudi policijski in občinski stražniki. Nalog za to lahko izda ban. Iz poveljnije se žandarmerijski stalež s protostoljci. Prednost imajo oni, ki so že služili v vojski. Naredniki aktivne vojske se ne morejo sprejeti v žandarmerijo. Onim bivšim ruskim državljanom, ki služijo sedaj v jugoslovenski žandarmeriji, se vstavejo v službeno dobo tudi leta, ki so jih prebili v bivši ruski vojski ali žandarmeriji. Komandant žandarmerije se vedno postavlja iz vrst aktivne vojske, njegov pomočnik pa je lahko iz vrst žandarmerije.

Kongres proti trgovini z ženskami

Varšava, 11. oktobra AA. Na kongresu proti trgovini z belim blagom, ki bo v Varšavi, bo Jugoslavijo zastopal tajnik jugoslovenskega poslanstva v Varšavi dr. Kulmer.

Kralj Boris se bo poročil civilno?

Pariz, 11. okt. M. Tukajšnji listi poročajo iz Rima, da označujejo v tamošnjih dobro poučenih krogih kot preuranjene vse vesti, da je papež že pristal na poroko princese Giovane z bolgarskim kraljem Borisom. V vatikanskim krogih naglašajo, da to vprašanje še ni rešeno. Kralj Boris je snoči prisel v Rim in bo osebnost pose-til papeža, da si izposluje dispenco. Trdi se pa, da se bo kralj Boris v primeru, da napež dispenco odkloni, poročil v Italiji po obstoječih zakonih samo civilno, dočim se bo cerkvena poroka vršila po pravoslavnem obredu v Sofiji obenem s kronanjem. Danes je prisel v Rim tudi papeški vizitator v Bolgariji Ronca, ki bo poročal papežu o položaju katoliške cerkve v Bolgariji. Kakor se domneva, je njegov prihod v Rim tudi v zvezi s poroko kralja Borisa.

Rim, 11. okt. AA. Rimska »Tribuna« poroča, da je jako verjetno, da se bo poroka italijanske princese Giovane in bolgarskega kralja Borisa vršila že 26. t. m. in sicer po katoliškem obredu. O kraju poroke, se še ne ve niti gotovega, verjetno pa je, da bo v Assisiu.

Sofija, 11. oktobra AA. Kralj Boris je pomiloštil 17 na smrt obsodjenih oseb in nekaj političnih obsojencev.

Triumf kanadskih letalcev

Croydon, 11. okt. d. Kakor je bilo že včeraj javljeno, je letalo »Columbia« svoj preokooceanski polet včeraj srečno dovršilo. Pristalo je približno ob 20. uri srednje evropskega časa na otoku Trescow (otok Scilly) na severozahodnem izhodu Rokavskega preliva. Svoj polet sta pogumna letalca Boyd in Connor dovršila iz Harbour Grace v Novi Fundlandiji do Tresca v približno 28 urah.

Včeraj popoldne je ameriški milijonar Levine, ki je l. 1927. skupno s Chamberlinom izvršil z letalom »Columbia« polet iz Amerike v Nemčijo, prisel z letalom iz Pariza v Croydon.

London, 11. okt. s. Preokooceanska letalca Boyd in Connor sta danes s svojim letalom »Columbia« ob 16.30 srednjeevropskega časa pristala na londonskem letališču v Croydonu. Pozdravila ju je velika množica, ki jima je privedila viharne ovacije.

Težka letalska nesreča v CSR

Praga, 11. oktobra g. Dopoldne se je dogodila na vojaškem letališču v Kbelu strašna letalska nesreča. Ob 9.30 je startal štabni kapetan Knazikovsky na lovskem letalu ter hotel predvajati akrobatske vaje. Po loopingu je izgubil oblast nad letalom ter je treščil na streho vojašnice. Knazikovsky je bil takoj mrtve. Stroj je težko ranil vojak, ki je bil zaposlen z delom na strehi vojašnice. Ubiti pilot je bivši ruski grof in je v češkoslovaški vojski veljal kot eden najboljših letalcev.

Izprememba v madžarski vladi

Budimpešta, 11. oktobra d. Državni tajnik v notranjem ministrstvu dr. Sztranyavszky bo v prihodnjih dneh odstopil, ker se je naveličal svoje službe zaradi pogostih zlorab v ministrstvu ter napadov proti njegovi osebi, ker je v dneh proslave sv. Stefana odredil pripravljenost policije zaradi morebitnega povratka Otona Habsburškega.

Založbe krajevnih šolskih odborov pri Poštni hranilnici

Beograd, 11. okt. AA. Ministrstvo pravne je razposlalo kr. banskim upravam in šolskim nadzornikom okrožnico, ki v njej odreja:

1. naj krajevni šolski odbori sami hranijo vinkulirane vlozne knjižice in založnice privatnih bank in da naj Poštna hranilnica prevzete vlozne knjižice in založnice vrne deponentom;
2. da Poštna hranilnica ob roku izplačevanja dosepe kupone tudi brez zahteve deponentov in da jim dostavi zadevne zneske po odbitku stroškov;
3. da Poštna hranilnica vrne državne obveznice in vrednostne papirje deponentu in sicer na podlagi potrdila pristojne banke uprave.

Reški uboj pred zagrebskim sodiščem

Zagreb, 11. oktobra. n. Pred zagrebskim sudbenim stolom se je vršila danes razprava o kazenski zadevi proti Alojzu Thianu, beguncu z Reke, ki je leta 1922. ubil danuncijevca Ljubičiča ter pobegnil nato v Jugoslavijo. Ko so Thiana na prijavo italijanskih oblastev pred dvema letoma našli v Jugoslaviji, se je vršil proti njemu proces, na katerem se je obtoženec branil, da je ravnal v silobranu, ker je bil ponoči napaden. Sodišče ga je zaradi tega opustilo. Kasakske sodišče pa je to sodbo razveljavilo in določilo novo razpravo, ki se je danes pričela. Italijanska preiskovalna oblastva so namreč dostavila našemu sodišču nove pisne izpovedbe prič na Reki v snihu obtožbe. Danes je ves dan trajalo samo čitanje sodnih spisov. Thian se tudi sedaj zagovarja s silobranom. Razprava se bo jutri dopoldne nadaljevala.

Balkanske igre

Atene, 11. oktobra p. Stanje po današnjih rezultatih na balkanskih igrah je naslednje: Grčija 50, Jugoslavija 28, Rumunija 25, Turčija 9 in Bolgarija 8 točk.

VREMENSKE NAPOVEDI

Zagrebska vremenska napoved za danes: Stalneje, toplejše vreme s spremenljivo oblačnostjo, noči hladne. Situacija včerajšnja dne: Visok pritisk je zavzel večji del južne Evrope, zlasti njene kopne predele. Depresija se odmika na vzhod. Pritisk je v splošnem narasel na severu od 4 do 9 mm, v južnih krajih pa za 0,5 do 4 mm. Gibal se je med 764 do 771 mm. Temperature so nadele od 1 do 9 stopinj, največ v severnih predelih, najmanj pa v skrajnih južnih krajih. V zaledju so se gibale temperature med 3 in 8 stopinjami, v Primorju pa med 12 in 19. Nobo je bilo večinoma oblačno, na zapadu megleno, samo ponekod na vzhodu in v gornjem Primorju je bilo vedro. Padavine so bile v poslednjih 24 urah obilne, zlasti v zapadnih pokrajinah.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Negotovo vreme, najbrž od časa do časa zelo oblačno, možnost padavin zlasti na jugu,

PO ZAKLJUČKU VELIKIH MANEVROV

Generali ogledujejo gradnjo pontonskega mosta preko Drave. Spredaj od leve na desno: načelnik štaba IV. armije general Dragoslav Milković, komandant IV. armijske oblasti general Aleksa Stojčič, komandant mesta Ljubljane general Dragomir Popović, divizionar Sava Tripković in na desni komandant I. konjiške divizije general Jovan Dokić.

Razvoj maneverskih borb za Dravo

Pravkar zaključeni manevri so bili poslednja »visoka šola« vojaške izobrazbe mladeničev, ki so že na doslušenju svojega kadrovskega roka. Zato je bil namen manevra, da pokaže vso pripravljenost, sposobnost in vztrajnost edine za delo pod okolnostmi, kakršne so v resnici v vojni. S to glavno namero so se v vojni. S to glavno namero so se v vojni. S to glavno namero so se v vojni.

Osnovna zamisel manevrov je bila, da bi severna vojska, ki ji je uspela mobilizacija pred južno armado, izkoristila tako pridobljeni čas in prešla v napad s svojo trenutno premočjo. Južna vojska pa, ki je s svojo mobilizacijo zakasnila, je izvršila koncentracijo svojih glavnih sil na meji šele po dveh dneh (zamišljenih) marša in postavi samo nekaj bojnih oddelkov, ki so mogli biti takoj mobilizirani, v smeri proti meji, da zaščitijo koncentracijo glavne armade.

Edinice vseh navedenih garnizionov so bile razdeljene v dva tabora, na severno in južno stran. Severno stran je tvorila zamišljena sovražna divizija, nasproti pa so bile čete, ki naj bi izvršile koncentracijo glavnih moči južne armade.

Maneverski boj se je pričel z naslednjo predpostavko: severni diviziji uspe z energičnim delom takoj po mobilizaciji, da zavzame in obvlada levi breg Mure. Tu na Muri nalete na prvi odpor (seveda zamišljen!) zaščitnih oddelkov južne vojske. Ta čas izkoristi severna divizija svojo veliko premoč, zavzame veržeski mostobran in še enega južno od njega. Ker pa mostovni treni niso pravočasno dospeli in tudi zadnji deli (provijantski, ubojni, bolničarski itd.) še niso mogli razviti svojih polnih funkcij, stori komandant severne armade dva brza odreda, s katerima namerava izriniti dobljeni čas in uspeh. Zapove jima, da se usmerita čim prej močnejši levi breg proti Ormožu, desni pa proti Ptuj. Kjer naj zavzame oba mostova in jih čuva za prehod trup severne divizije in tistih za njo.

Komandant južne strani pa spozna situacijo edinic, poslanih le za zaščito in zapove, da zavzamejo zaščitne trupe najvažnejše položaje Slovenskih goric, da pridobi toliko časa, da prevale svoje glavne moči na levi breg Drave in formira pri Ptuj širji mostobran.

Poveljnik desnega brega odreda severne vojske (kolesarski bataljon, en divizion konjenične-brze artiljerije z ostalimi motoriziranimi deli) pa takoj po izpadu iz veržeskega mostobrana prične s forsiranim kretanjem v pravcu proti Ptuj. Pri vasi Kokoričih pa dobi od svojih izvidnih patrolj poročilo, da sovražnik (zaščitne trupe, sestojee iz enega polbataljona z eno baterijo) drži položaj s šibkejšimi in že izmučenimi močmi od sela Cerkvenjaka, Senčaka, Vodomerica in še nekaj dalje. Na osnovi tega poročila se poveljnik desnega brega odreda odloči, da s koncentrirano močjo, hitro in iznenada postavljeno pred najvažnejšo točko sovražne fronte izvrši predor in

podaljša akcijo v smeri proti Ptuj, odnosno ptujskima mostovima. K temu se odloči predvsem še zato, ker dobi avijonsko poročilo, da sovražnik intenzivno izkrcava svoje moči pri Rogatecu, Poljčanah in Grobelnem ter jih usmerja proti Ptuj in Ormožu.

S to, do sedaj le zamišljeno fazo boja se borbe v obliki manevra v resnici prične. Napad desnega brega odreda 7. oktobra okoli 5. jutraj uspe popolnoma, in sovražne zaščitne trupe se hitro umaknejo v smeri proti Dravi. Okoli 8. pritira južne zaščitne čete že do reke. Ker pa tem četam ni uspelo, da bi na svojem hitrem umiku popolnoma porušile oba mosta in zasebne plovne objekte, prestopi leteti odred celo na desni breg Drave. V tem trenutku pa že dospo glavne moči južne vojske, ki se ji v kratkem, a silovito hudem boju posreči vreči brzi odred nazaj na levi breg. Temu pa uspe, da se v redu prenese na levi breg, za seboj pa popolnoma poruši mostova ter zasede levi breg Drave od Ptuja do vasi Markovcev. Ko južna vojska očišči desni breg Drave, se pripravi za kontra-ofenzivo (priprave za prehod čez Dravo in napad na brzi odred). 9. in 10. oktobra so priprave že toliko napredovale, da komandant južne armade določi prelaz reke iz varnostnih ozirov na dveh mestih: glavni na odseku med vasi Zabovci-Markovci, pomožni — demonstrativni — pa nižje Ptuja pri vasi Budine. Z namenom, da prevari sovražnika, je določeno, da se prične najprej prehajanje preko pomožnega mostu (1. baon z eno baterijo), nato nižje spodaj prehod glavnega dela južne vojske. Sovražnik naj bi verjel, da je na pomožnem kraju glavni prehod in da dovede tja vse svoje rezerve. Ta vojna potegavščina popolnoma uspe, in je bil glavni prehod izvršen pod najugodnejšimi pogoji. Glavni prehod je bil izvršen tedaj, ko je severni odred popolnoma izbral vse svoje rezerve s tem, da jih je bil angažiral v pravcu pomožnega prehoda. Posledice so bile, da južni strani uspe popolnoma razbiti oddelke levega brega odreda in da postavi nato v ugodnih okoliščinah ožji mostobran. Severni brzi odred se prične zaradi nastale situacije hitro umikati s tečnjom, da zadrži sovražnika — južno stran — na liniji: Ptuj-Rogoznica-Podvinci-Dor-nava-Mezgovci-železniška proga-Sveta Marjeta-Mala vas-Muretinci. Edinice pomožnim prelazom pa uspevajo s hitrim pokretom preko Podvincev in Pucinja ter pridejo tik pred Gabernik.

Poveljnik severne vojske ukrene vse, da vsaj osigura svoj komunikacijski prevec, smer Gabernik-Sv. Lovrenc-Senčak-Kokorič-Veržej. Komaj mu uspe, da zasede položaj Dolnji Volovjek-Kukova. Prav ta čas pa dospojo ojačenja iz njegove — severne — divizije. Ojačenja pa dobe povelje, da drže isti položaj, s čemer omogočijo desnemu brzemu odredu, da pod njihovoj zaščito zavzame postojanko Sv. Urban-Juvanci-potok Pesnica. Čim bo brzi odred na tej postojanki, zavzamejo pojačenja položaj na višini: Gradočak-kota 324, kota 295, Laze.

Ker je imela južna vojska že precej pešakov in artiljerije na levem bregu Drave, hoče razširiti mostobran. V ta namen prične 11. oktobra ob 5. jutraj z ostrim napadom in to v najhujšem nalu in preko popolnoma poplavljenih doline potoka Rogoznice. Napadalcem, ne stršečim se najhujših napo-

rov uspe podvig. Brodeč po globoki vodi udari južna vojska v desni bok sovražnika in ga potisne v zagato, iz katere sta le dva izhoda: da se hitro umakne ali pa z jurišem na nož odbije pritiskače nazaj v vodo. Med hudim artiljerijskim ognjem, ki je zavlavljal vrh Sv. Urbana v goste oblake, uspe napad južne vojske in tedaj je zatrobil trubač povelje vodje manevrov: »Premirje!«...

Divizionarjeva pohvala

Izvrstno zadržanje vseh čet severne in južne vojske je pohvalil vodja manevrov g. divizijski general Sava Tripković z naslednjo naredbo:

Pri vrhovnem vodstvu manevrov: divizionar g. general Sava Tripković zasleduje razvoj borbe ob Dravi, šef generalnega štaba g. generalštabi polkovnik Todor Miličević diktira naredniku Logarju nove naredbe

Iz zapiskov „vojnega“ poročevalca

Šli smo na manevre v hudem dežju in zadnji dan, v petek, nas je vnovič napadlo. Vmes pa je bilo troje prelepih solčnih dni, polnih žilave akcije. Prebivalstvo široke ptujske okolice ne govori o drugem kakor o letošnjih jesenskih manevrih, a trupe so se vrnile v garnizije sicer premočene, toda zdrave v prejšnjem mladostnem razpoloženju.

»Jutro« je sproti poročalo o letošnjih pomembnih borbah za Dravo in Slovenske gorice. Evo v naslednjem nekaj značilnih drobcev!

Pontonirji na delu

Pod vasjo Zabovci pod Ptujem se Drava ostro zjeda v levi breg, poraščen z gozdom, na desnem bregu pa se razprostira prostrana puščava z ločjem in šibovjem. Tu je poveljnik južne vojske general Stanislavjeval veli zgraditi pontonski most. S samimi pripravami so ptujski pontonirji pod poveljstvom majorja Šarca imeli opravka vso noč. Po najtežavnejšem peščenem terenu med gostim grmičjem so na dolgih dvoprežnih vozovih dovažali pontone in ostali gradbeni material, težke hrastove sestavne dele in deske. Zjutraj, preden je svit lepega jesenskega dne začel preganjati zvezde in njihovega debelušastega pastirja z neba, se je oglasilo na obeh bregovih Drave prasketanje pušk in streljnih in oddalce zadaj so bobneče lajali topovi. Pričela se je odločilna bitka. Na treh krajih v predelu Drave od vasi Budine do ovinka pod Zabovci so prevajali pešadijo južne vojske na levi breg. Kako je vse to šlo v brzem tempu, kako jadrno je nato hitela pešadija za »sovražnikom«! Zdjaj smo vam za petami, zdaj bo šlo kakor da vsiljivega tučja zares preganjamo iz dežele!

Že ob zori so bili ob Dravi tudi vsi generali in posvetili vso pažnjo gradnji mostu. A kaj gradnja sama, to je za pontonirje igračka. Najtežji je dovoz materiala, ki ga je za cele vagonce. Ob pol 11. dopolne so pontonirji uredili dovoz in navoz, slično mostičem pri prevažanju z brodovi. Povežjo nato po dva in dva pontona, položijo nanje deske in uredijo ograje. Na take brodove nato vkrcajo posamezne baterije lahkih topov s konji vred. Velika motorka nato s sijajnim manevriranjem povleče vsak posamezni brod k drugemu bregu. Prevoz se razvija v vzornem redu, brez najmanjših nepravil, čeprav je Drava na tem mestu široka preko 120 m in de-roča, posebno pa je še skušal kljubovati veter. Slednjič, vendar: štirje iskri častniški konji so se takoj po vkrcanju na brod spustili in skočili v Dravo... Nič hudega — vse je bilo v par sekundah zopet na kopnem in konjički so z zavzanimi očmi takoj nato morali prestopiti nezaželjeno pot čez nemirno Dravo.

Čim je bila lahka artiljerija na desnem bregu, so se pontonirji lotili svoje najvažnejše naloge, da omogočijo prehod tudi težkim tetkam, havbicam mariborskega artiljerijskega polka. V močnem vetrovju se je ljuto valjujoča Drava skušala poigravati s pontoni, toda pontonirji se ne dajo! Za nošnje mostu je bilo potrebnih 13 razponov, to je: po dvoje in troje v skupine združenih pontonov; vsak ponton posebej zasidran na 50 m daleč. Po pet tramov nosi deske, naposled postavijo še ograjo — in most je tak, da bi ga bila lahko vesela vsaka obdravska občina. Celotno delo je trajalo 70 minut; ali točneje: most so začeli graditi ob 13.22 in je bil ob 14.56 sposoben za prehod pešadije. Takoj nato so začeli most pojačevati s tem, da so sklenili po dva in dva pontona še s 5 m dolgimi trami, da je brezskrbno lahko prenesel vso težo 32. artiljerijskega polka. Organizacija gradnje mostu in razpored prehoda sta bila sijajna. Da, major Šarac ima izvrstne oficirje in fante: čeprav so vso noč in ves dan vršili skrajno naporno delo, ni bilo niti sledu utrujenosti. Njihova naloga pa s tem kajpak še ni bila izčrpana. Most je bilo treba naslednje jutro

»V petdnevem manevru čet mariborskega, slovenjebistriškega, celjskega, ptujskega in enega dela ljubljanskega garnizona, izvedenem v okolici Ptuja pod mojim vodstvom so starešine in trupe pokazali visoko disciplino, vrlo dobro izvežbanost in veliko vztrajnost.

Pohvaljujem delo trup in se zahvaljujem njihovim starešinam za vsestransko požrtvovalnost in doseženi uspeh.

Danes pri zaključku večb in pred povratkom v vaše garnizione vas spominjam visoke dolžnosti, ki ste jo prevzeli pod prisego napram kralju in domovini, ter vas pozivam, da pozdravimo Vrhovnega poveljnika naše celotne oborožene sile: Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Jugoslavije Aleksander I. in Njegov svetli dom! Živel!

MISLITE ŽE SEDAJ

na bližnjo zimo in nabavite si za sedaj dobro peč!

ZEPHIR PEČ čez 10 greje eno sobo 24 kg. drva ur

Na zahtevo brezplačni popis!

„Zephir“ d. d., Subotica, tvornica peči i emajla

Samoprodaja za Ljubljano: BREZNIK & FRITSCH.

Samoprodaja za Celje: D. RAKUSCH.

Samoprodaja za Maribor: PINTER & LENARD.

in se z njim pogladi čez deročo reko. Mnogoštevilnim gledalcem, zbranim pri obeh ptujskih mostovih, je zastajala kri: fantje v čolnu sploh niso imeli vesel, temveč so veslali s kopiti pusk. In ko je sredi struge začelo čoln zanašati in se je katastrofa zdela neizbežna, je veslač pri konici čolna dvignil sedež izpod sebe in krmilil z desko tako spretno, da je petorica kmalu srečno dosegla desni breg.

Pri napredovanju levega krila južne armade smo nato videli črnolasega vojnika. Stasit cigancič iz Bosne. V desni je nesel puško, v levi pa svoje gosli. Ne, tudi pri jurišu ga ni zapustila natura...

Kretanje južne armade je posebno od pešadije zahtevalo veliko mero vztrajnosti in vzdržnosti. Sam pogled na karto pokaže, v kako daljavo in po kakem terenu se je pomikala v treh dneh manevriranja. Od Poljčan, Studenice in Rogatca, kjer je nočevala premočena, je v terek dosegla Ptujsko goro, v sredo Hajdino, v četrtek je po borbah ob Dravi prešla na ptujsko stran in sledila sovražnemu letemcem odredu daleč proti Slovenskim goricam. Vse noči maneverskih operacij, ki so — razen poslednje, od četrta na petek — bile hvalabog precej jasne, je nočevala v šotorih. Izvzemši stražne oddelke je vojaštvo nočevalo običajno od osmih zvečer do prve zore, ko je po taboriščih zopet šlo od šotora do šotora: »Diži se! Napred!« — Kako gromsko resno so se držali fantje v borbah, kako so se plazili, prežali, streljali in naposled pogladi sovražnika — o tem bodo lahko doma pripovedovali mnogi naši rezervisti, ki bodo te dni dopolnili običajni rok orožne vežbe. Bilo je med njimi lepo število mustačastih, mladih mož, ki imajo doma že posestvo in familio, pa so se hitro pomladili za pet do deset let in se z aktivnimi tovariši kosali v urnosti in spretnosti. Pa naj bodo tordnister in odeja in puška še tako težki, naj izpod jeklenega šlama curijo potne srage ali deževne kaplje: korajža velja!

Vse v vsem: premer, dolžina terena, na katerem se je vršil letošnji manever, no iznašala svojih 50 km, če ne več. Prištev pa je treba velike loke, v katerih sta se kretali obe armadi, posebno pri Dravi, kjer se je morala vsa južna vojska koncentrirati k prehodu preko reke. A ravno poslednji dan, ko je dež strašansko krivično zalil prestane štrpance, se je vsemu v kljub oglasila po taboriščih vesela pesem. Kaj so to za eni fantje? To so fantje — vsi soldati!... Vražja mladost!

V glavnem stanu

Glavni stan vodje manevra in štaba je bil v Ptuj, v hotelu. Ampak ne predstavljajte si, gospoda, zaradi hotela kake posebne udobnosti. Izvzemši morda tistih par kratkih ur nočnega počitka. Od jutra do večera so bili gospodje generali na poti od fronte do fronte, pregledovali vsak položaj in stalni kontakt z vodstvom obeh armad. Kurirji na konjih in kolesih prinašajo šefu štaba polkovniku Miličeviću prepise izdanih naredb in poročila sodnikov, ki so bili na severni strani generalštabi polkovnikov Jovan Sokolović, na južni pa: brigadni general Dragomir Popović, za artiljerijo polkovnik Radovan Jovanović, za inženjirjo polkovnik Božidar Putniković, za pešadijo polkovnik Adolf Kiler, za markiranje in metanje petard pa polkovnik Ljubo Novaković. Šef štaba mora pri vseh pismenih opravkih še venomer — skoro od ure do ure — majti časa, da po-

Bolničarji pospravljajo svoje taborišče brez ranjencev in maroderjev

Pontonirji spravljajo pod Ptujem pontone na desni breg Drave

hiti z avtom na položaj, a zvečer napole napise celo vrsto novih poročil in do polni poročila o razvoju manevra. Zares ogromno delo, ki ga more zmagovali le popolnoma mirna, prevdarna in mravljinjsko pridna natura.

Ne vem, da bi bili novinarji kje prisrčnejše sprejeti, kakor pri naši vojski. V zavesti, da je naš narod najskrbnejše zainteresiran na vzgoji, uspehih in načinu življenja svoje armade, omogoča g. divizionar Tripković zastopnikom tiska najpodrobnejše informacije. Šef štaba polkovnik Milčević, pri neprestani zaposlenosti, noben večer ne pozabi opozoriti novinarje na bistvene momente operacij naslednjega dne in jim celo ustredi z navodili za čim boljše opazovanje boja. Nu, ordonančni častnik kapetan Milko Vizjak, je že stari naš dobri znanec. Naj vam predstavim celotni oficirski zbor? Dolga in častna vrsta. Starejši častniki vsi brez izjeme domače prijazni, mlada garda samozavestna, do skrajnosti vztrajna in tovariška. Tako domala po zgledu gaskonjskih kadetov.

Ne, tudi za novinarje delo pri manevrih ni brez truda. Toda v takih okoliščinah naloge ne morejo streti dobre volje. Nak, še zvečer ne. Kako in zakaj pa se ne bi pošten Slovenec v Ptuj tudi malo poro- dojubil? Te ali — pa samo po večerji za-

vili v ulico Vseh svetnikov h Mohoriču malo »moškega pokostate«, da tako izkaže- mo čast najstarejši in najbolj narodni go- stinji, kjer se je 1908 vršil znameniti ob- ni zbor CMD in je nato nemškutarija vse razbila ter se enako proslavila tudi anno 1914.

Po ugodni kritiki manevrov je g. divi- zionar povabil častniški zbor in novinarski štab na zakusko. Poslovili smo se od g. Save Tripkovića in novega bitoljskega di- vizionarja g. Živka Stanislavičevića. Le- tošnji manevri so bili njuni poslednji na naših tleh. Uspeli so izvršiti. Ne dvomi- mo, da bosta visoka vojaška dostojanstve- nika po njih odnesla najlepše spomine na vso dobo, ki sta jo preživela v naši ba- novini.

Povratek

Minil je ta teden manevrov tako naglo, kakor da se je pratika malo zmesala. Da, kakorkoli: lepo je bilo. Nabrali smo si za dolgo zimo blagih podob jesenske pokra- jine daleč okrog Ptuja, naučili poezije treh zlatih dni, treh svetlih noči z mese- čino in velikimi zvezdami. Včeraj rano jutraj so ugasnili zadnji stražni ognji okrog taborišč in čete so se v mirnem re- du povrile v svoje garnizije: Celjani in Ljubljanci z dolgima posebnima vlakoma, mariborska artiljerija in pešadija pa je odrinila po široki cesti.

Izgub ni bilo nikjer. Niti mrtvih niti ra-

njenih. Zdravnik severne armade dr. Do- lenc iz Škofje Loke, ki je moral kot vojni obveznik na orožno vejo in na manevre, se je kratko in malo zaman priglasi- la armijskega lekarja, da bi razširil svoj de- lokrog. Sam se je nalezil nahoda, od dru- gih pa je takisto obolel le en mož — in še ta je bil novinar. Navečerjal se je bil nekakšnih dunajskih jeter in drugo jutro omagal ob Dravi. Z avtom komandanta armije smo ga urno pregnali v pujsko bolnico, kjer so mu izprali želodec, da je fant odslej vnovič čist in nedolžen, kakor sam sv. Alojzij.

Kaj sem se hotel reči? Da, kako se je z manevri pohačal dr. Dolenc: »Že ni bilo tak hitro in imenito, odkar smo pri nas doma klali...« Tako — po loško!

Strahoviti nalič v petek je napolnil pujska polja z motno brozgo, razlili so se jarki in potoki na široko. S Pohorja veje občuten hlad, megle se vlečejo čez ravan, na pobočjih se belijo velike kope svežega snega. Zima gre v deželo.

Po vagonih dolgega vojaškega vlaka pa odmeva pesem. Večina fantov, ki se je udeležila jesenskih manevrov, bo te dni došla v roki in se vrnila domov. Na ljub- ljanski kolodvor pa prihajajo z dežele novi rekruti. Jesen za jeseno daje nove generacije. Zdravi, fantje, ki odhajate — zdravi vi, ki za njimi stopate v službo kraja in domovini, v vrste naše silne na- rodne vojske!

Šak ob 11.45 ter ima zvezo s parniki, ki vozijo v dalmatinska mesta in na otoke. Iz Sušaka pa odhaja ob 15. in dospe v Ljub- ljano ob 21.30. Cela vožnja v eno smer sta- ne 120 Din. Na tej progi bo trajal promet, dokler bodo dopuščale vremenske prilike.

Važna je tudi druga Pečnikarjeva proga: Kočevje - Ljubljana. Iz Kočevja odhaja av- to ob 7., 12. in ob 20., iz Ljubljane pa ob 6. in ob 15.30. Vožnja traja dve uri in pol, stane pa v eno smer 40, v obe smeri pa 65 Din.

Pred kratkim je obstajala še Zbačnikova proga Loški potok - Kočevje. Toda ker vzdrževata promet med Laščami in Kočev- jem že dve progi, se je prva skrajšala v progo: Loški potok - Vel. Lašče.

Nova je proga: Brod na K - Kočevje, ki jo oskrbuje gosp. Rudolf Nanger. Avto od- haja iz Broda ob 6. in dospe v Kočevje ob 8.30. Odhaja pa ob 12.30 in dospe na Brod ob 14.30. Cena je 30 Din.

Manjša je Gabrovčeva proga: Kočevje - Koprivnik. Iz Koprivnika gre avto ob 7. in pride v Kočevje ob 9., od tu odpelje ob 13. Cena znaša 20 Din v eno smer.

Obstajala je še proga Kočevje - Kočevska Reka. Toda, z avtomobilsko nesrečo pri Stalcariji je ta proga prekinjena.

Zelo potrebna bi bila še proga: Kočevje - Novo mesto; mogoče se bo otvorila kdaj pozneje.

V zvezi s tem bi bilo dobro omeniti še ceste, toda o tem prihodnjič.

Polstoletnica marljive narodne delavke

Maribor, 11. oktobra. V Krčevini pri Mariboru živi s svojim soprogom, upokojenim žel. uslužbenecem v lastni vili gospa Terezija Švarcova, ki je nad 30 let svojega življenja posvetila ne- sebičnemu in požrtvovalnemu delu za na- rodnošporetstvo in človekoljubna društva. To dni je obhajala svojo petdesetletnico. Že kot letoletno dekle je je usoda iz lepe Dolenjske pognala v svet, v borbo za sa- mostojno eksistenco. Prišla je v Trst, kjer je takoj pristopila kot članica k čitalnici, kot pevka k pevskemu društvu »Kolo« in tudi k tamburaškemu zboru g. Vogriča. Ko se je v Trstu ustanovil Sokol, je postala takoj izvršujoča članica. Tudi je sodelo- vala v Narodnem gledališču. Od l. 1901. je v Mariboru, kjer je sodelovala od pre- ga pričetka pri Dramatičnem društvu, pri podružnici CMD kot blaginjičarka in pri drugih narodnih društvih. V vojnih letih je — uvedena po pok. dr. Rosini — sode- lovala v mnogih tajnih akcijah za jugoslo- vensko. Vključ grožnjam, nemurjem je zbirala podpise na majsko deklaracijo: 3000 podpisov je bil njen lep uspeh! Ko je po prevratu pozval »Mariborski delav- cec« ženske na pomoč koroskim ranjen- cem, je bila g. Švarcova zopet prva na mestu. Dan in noč je vztrajala na kolod- voru, kjer je deloval Rdeči križ, in vršila samaritansko službo. Sodelovala je svoječasno pri ustanovitvi in vpisani članstva za Sokola — matico in je tudi redno tednovila kot članica do l. 1928, ko jo je bolezen prisilila, da je opustila te- lovalbo. Sodelovala je pri ustanovitvi Slo- venskega ženskega društva. Ko so leta 1919. Slovenci prevzeli od Nemcev Olepševalno društvo, je kot edina ženska v odboru na- brala 2000 članov in tako pripomogla, da so Slovenci na obnem zboru porazili Nemce. Še danes v društvu neumorno so- deluje kot odbornica in zbiralka gmotnih sredstev. Že ob ustanovitvi Glasbene Ma- tice l. 1919. je pristopila kot ustanovnica in sodeluje ves čas v odboru in pevskem zboru. Sodeluje pa tudi v kolesarskem klubu »Peruna« in narodnem kotur. saveza kot odbornica, je sestanovnica pevškega društva »Luna« in glasbenega društva »Li- ra« v Krčevini, odbornica blaginjičarka »Rdečega križa« v Krčevini itd.

Občudovanja vredna je delavnost in po- žrtvovalnost te marljive v narodnem delu, ki lahko služi mnogim za vzgled. Prepri- čani smo, da bo tudi še vnaprej vztrajala v svoji pridnosti in delavnosti, ki želimo, da bi dočakala še mnogo srečnih let ter se radovala lepih uspehov svojega splošno koristnega dela.

Julij Betetto

Odlični pevec, priljubljeni član naše opere, je zaprosil potom uprave Narodne- ga gledališča prosvetno ministrstvo za do- pust ter se obvezal za eno leto v državni operi v Monakovem. Kot je bilo pričako- vati, je Betetto po svojem, povsem uspe- lem gostovanju — na podlagi katerega mu je bila po prvem dejanju predložena po- godba — tudi s svojimi prvimi nastopi kot redni član, dosegel velik, da zelo časten uspeh. Prvi nastop mu je bil v delikatni Mozartovi operi »Carobna piščalka« kot Sarastro. Ob tej priliki piše »Münchener Zei- tung«: Včeraj je pel v »Carobni piščalki« — Sarastro novi basist naše opere g. Be- tetto. Umetnik razpolaga s krasnim ma- terijalom. Njegov mehki kot polnomočni organ, ki zveni v srednji legi in višini na- ravne kot v nižini, je napolnil ogromno prostornino naše hiše tudi v trenutkih naj- nežnejšega podajanja... »Münchener Neueste Nachrichten« pišejo: Pri izbori lepih glasov, ki smo jih čuli pri večerajnji »Carobni piščalki« je prestal g. Betetto kot Sarastro — častno. Njegov prvi bas tem- nega timbra ima izdaten obseg. — Tudi v igri in govoru je podal svojega božanstve- nega modrija na smiselno, odgovarjajoče, odlično...

Dva dni nato je pel v »Bohemi« Collina, ki je pri nas znan po svoji izvršni kre- aciji — z velikim uspehom. Par dni kasne- je pel v »Carostrelcu« — Gašperja. »Augsburger Abendzeitung« piše: Dose- danji utisi se zgostujejo v tem, da smo dobili z g. Bettetom vsestransko uporabno moč. On se razume na odru v svojih par- tajah...

Pel je tudi v »Nižavie« starega Tomaza. Kritika pravi: Nov je bil tudi g. Betetto, ki je podal svojega Tomaza z lepo pevsko toplotno in uglajeno igro...

V »Hoffmanovih pripovedkah« je pel Crespel. »Münchener Zeitung« piše: Gos- pod Betetto kot Crespel je znova doka- zal svojo velikostansko uporabo, on je si- guren rutiner, da celo več kot to — je umetnik, ki zna z občudujočo glasovno in igralsko ekonomijo manjše partije oživeti. Njegov Crespel ni trpel na niti eni sami mrtvi točki, ni se pa nikjer sili v osprede. Torej kot je razvidno je prebil Betetto v najkrajšem času led na celi črti. Ako nam je znano, kako pevci so v Monako- vem angažirani na istem gledališču — slo- viti basist Bender, bariton Niesen itd. — dalje povsem nove prilike, sprememba ozračja, hrane, življenja, potem moremo

in moramo biti samo ponosni na našega Betetta. Prežeti z iskrenimi čustvi mu že- limo predvsem zdravja in prepričanja, da so mu s tem tudi uspehi in vse druge do- brine — kot on zasluži — zagotovljene.

Jubilejni kongres F. S.

(V odgovor.)

Jubilejni kongres Ferijalnega Saveza v dnevi 27. in 28. septembra v Beogradu se je začel z izpadom g. Teodora Varičica, ab- visokošolca iz Zagreba v prisotnosti zastop- nika Nj. Vel. kralja in ostalih dostojanstve- nikov. Takoj po otvoritvi pozdravnega go- vora g. prof. R. Kneževića, predsednika F. S., je pozval imenovani visokošolac delegate zagrebške in ljubljanske oblasti F. S., da takoj zapustijo dvorano v znak protesta pro- ti osebi predsedujočega. Pozvani delegati so se po večini odzvali. G. Knežević je kljub neprilicam incidentu nadaljeval svoj govor do kraja, skrajšal program svečane seje in jo nato zaključil. Gospod zastopnik Nj. Vel. kralja je izrazil pri svojem odhodu g. predsednika Kneževiću in g. podpredsed- niku univ. prof. dr. Gjuričiču svoje ogorče- nje nad netaktnostjo omladine.

V prvem momentu je mislila nepoučena javnost v Beogradu, da je demonstracija pri- krita separatistična manifestacija. V resnici pa je bila ista naperjena osebo proti gosp. Kneževiću, ki je kot predsednik izdelal no- va pravila F. S., ki jih je ministrstvo pro- svete odobrilo. Ta pravila določajo, da mo- rajo vsi visokošolci, ki so absolvirali uni- verzno, zapustiti F. S., četudi bi se prepisali na drugo fakulteto. Tako je moral g. Viktor Maček, advokatski pripravnik, odložiti pre- sedniško mesto v ljubljanski oblasti, in isto- tako sta na vrsti oba brata Varičica, da za- pustita F. S. Da bi se mogli bišji voditelji omladine še dalje udeleževati v F. S., je bilo treba spremeniti pravila. A da se to doseže, je bilo potrebno, g. Kneževića, av- torja novih pravil pred celim svetom osram- otiti in ga za vedno onemogočiti. S svojo izpado so pa visokošolci dosegli baš obratno: dokazali so popolnoma svojo ne- zrelost in nesposobnost.

Da je opozicija pridobila v svojih oblasteh skoro vse delegate - srednješolce, ni nič čudnega; pod devizo »diklatura profesorjev v F. S.« so lahko prikrili svoj glavni cilj in vplivali na dijaštvo s prikazivanjem malen- kostnih napak centralne uprave, da so jim slepe verovali. Spor glede veljavnosti dele- gata univerzitetne podružnice F. S. v Ljubljani se je delegatom - srednješolcem serviral v zgornjem smislu.

Lahko se reče, da je bil kongres že s sam- im izpadom na slavnostni seji »de facto« razbit. Jasno je, da se profesorji v F. S. ne bodo pustili terorizirati po dvojici - trojici visokošolcev, ki z raznimi frazami, obljuba- mi itd. morejo z lahkoto pridobiti neukne- sene srednješolce. In zato je bilo evidentno po izpadu, da je vsak kompromis nemogoč in da se bo kongres razbil.

Prve difference so se pokazale že pri vo- litvi verifikacijskega odbora. Šele po dol- gih brezuspešnih glasovanjih je prišlo do kompromisa. Verifikacijski odbor je še isti dan dokončal svoje delo in razveljavil man- date 6 delegatom ljubljanske univerzitetne podružnice z 9 proti 3 glasovom. Ker je drugi dan pri glasovanju na kongresu o pri- znanju mandatov delegatom ljubljanske uni- verzitetne podružnice prišlo večkrat do hrap- nih nemirov, je g. podpredsednik univ. prof. dr. Gjuričič razpustil kongres.

Po kongresu se je sestel širši upravni od- bor F. S. in glavni nadzorni odbor in podal ostavko, katero je drugi dan izročil gosp. podpredsednik univ. prof. dr. Gjuričič gosp. ministru prosvete.

Na nctico v »Jutru« (4. kongresu F. S. od 3. t. m. moram izjaviti, da se je kongres »formalno« razbil na vprašanje veljavnosti mandatov delegatom univerzitetne podruž- nice v Ljubljani. Proti izvolitvi imenovanih delegatov se je v juliju prišlo večja skup- nina visokošolcev (83) na upravni odbor F. S. v Beogradu. Upravni odbor F. S. mi je dal nalog, da zadevo preiščem in eventu- alno razpustim upravni odbor univ. podruž- nice in razveljavim mandate delegatom, ako bi preiskava našla, da so se v resnici dogodile nepravilnosti pri postavljanju de- legatov. Preiskavo sem poveril g. prof. dr. Vrhnovniku, oblastnemu revizorju. Odbor podružnice je pa izjavil, da ne priznava obla- stnega revizorja, ker je podružnica kot aka- demsko društvo po univerzitetnem zakonu popolnoma samostojna. Univerzitetna po- družnica je samo tedaj lahko članjena v F. S., ako sama prostovoljno vstopi v F. S. in s tem priznava vse njene institucije (oblastni odbor, nadzorni odbor, U. O. F. S.); samo v tem slučaju ima članstvo vse pravice in ugodnosti, ki jih daje F. S. Ker je upravni odbor univ. podružnice odredel po- slusnost, sem po nalogu U. O. F. S. v Beo- gradu razpustil imenovani odbor, anuliral delegatstvo ter do nadaljnjega prekinil vsko poslovanje s podružnico. Ferijalni Savez ne sili nikogar v svoje vrste, ako pa kdo prostovoljno vstopi in hoče imeti vse pravice in ugodnosti članov, tedaj se pa mora pokoravati tudi pravilom F. S. in priznavati njegove višje funkcije.

prof. Vlado Lapajne,
predsednik III. oblasti F. S.

Krvav pretep

Kostanjevica, 11. oktobra.

Pred nekaj dnevi je prišlo v Orehoviči v gostini Junker do krvavega pretepa, pri katerem se je slučajno pojasnila tudi tat- vina konjske plahit, ki sta jo pred dnevi odnesla neka l. in P.

Ze precej vinjena l. in P. sta se pojavila zvečer v gostini, naročila pijačo in se ne- kaj časa dostojno zadržala. V gostilniški sobi pa je bil istočasno v družbi drugih do- mačinov tudi H., ki je zvedel za tatvino plahit in to omenil. Ker je bila vsa ta druž- ba v pijanem stanju, je kmalu prišlo do spora in osebnega obračunavanja in že so se pričeli na vso moč pretepati in obdelo- vati z noži, kar je imelo za posledico, da je l. dobil nevarne vbojclaje z nožem. Udarce in vbojclaje pa so bojeviteži pod- črtavali še z grobnimi kletvicami in so se nad vsem upravičeno zgražali drugi prisot- ni. Ranjena so za silo obvezali in ga od- pravili na dom, vsi prizadeti pa bodo imeli še neprijetne posledice.

Pri lenivosti črevesja, boleznih jeter in žolča, odeblosti in protinu, katarju žolodca in črevesja, obolenjih danke odpravi na- ravna »Franz Josefova« grenčica zastaja- nje v trebušnih organih hitro in brez bo- lečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna »Franz Josefova« voda iz- borno delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogeri- jah in specerijskih trgovinah.

Naši kraji in ljudje

Angleški kapital v naši državi

Beograd, 10. okt.

Pred nekaj tedni se je mudil v Beogradu župan mesta Bakra. Posredoval je pri raz- nih osrednjih uradih in stvari izgradnje ba- karskega pristanišča, kateremu se vsled ogromnega prometa, ki se mu s prevozom železne rude iz bosenskega rudnika Ljubije pri Prijedoru obeta sijajen razvoj. Angle- ži, ki so prevzeli izkoriščanje tega neiz- merne bogatega rudnika z »dnevnikom ko- pom«, se obvezujejo, da odpremo na le- to nič manj ko okoli 35.000 vagonov že- lezne rude preko bakarskega pristanišča in da zgrade v Bakru sami vse potrebne pristaniške naprave. Treba je za vse to le končnoveljavnega sporazuma z našimi oblastmi.

Ce se pomisli, da znaša že sama tovor- nina od nakladalne postaje v Bosni, pa do Bakra okoli 1000 Din za vagon, se obeta naši železniški upravi okoli 35 milijonov dinarjev letnih dohodkov od tega podjetja. In kaj naj rečemo potem o rudarskem de- lavstvu, ki ga je treba za nakopanje teh vsakega leta 35.000 vagonov? Je resnica, da tu dela že precejšnje število rudarjev, to- da dela bo še za tikoče. A kar je prav po- sebna pomena: dnevni kop, ne pa delo v rovu.

Toda ni samo ta rudnik, ki ga izkorišča angleški kapital. Ravno danes se namreč slovesno odpravlja, v prisotnosti samega Nj. Vel. kralja zelo star, ali vendar nov velik rudnik, ki bo tudi v angleški upravi in bo nudil našemu rudarskemu delavstvu obšir- no polje za stalen zaslužek.

Trepča pri Kosovski Mitrovici je bila znana celo že starim Feničanom, ki so tu kopali srebro in svinec. Sledili so jim Grki in Rimljani, potem Dubrovničani, a srbski car Uroš I. je poklical v Trepčo Saksonce, da so tu delali v rudniku. Pod Turki je rudarstvo popolnoma prenehalo. Delo se je v Trepči zopet začelo šele leta 1923. in sicer po zaslugi Rade Pašića, sina pokojnega ministrskega predsednika Nikole Pašića, ki je okoli 15 milijonov dinarjev potrošil za rudarska raziskavanja in pol- kusna dela ter se s tem gmotno skoraj po- popolnoma uničil, ali je končno pridobil za izkoriščanje kopaniškega rudniškega področja močeno angleško družbo »Se- lection Trust Limited«, kateri stoji na čelu podpredsednik londonske borze Chester Beatty.

»Selection Trust« je doslej otvoril, ozi- roma prevzel v izkoriščanje sedem rud- nikov:

Novo Brdo (zlatu in baker) z glav- nico 125.000 angl. funtov (35 milj. Din).

Trepča (svinec in baker) z glavnico 125.000 angl. funtov, ki pa se je pozneje zvišala na 1 milijon in se v kratkem dvig- ne na 4 milijone angl. funtov (1100 milio- nov, torej 1 milijardo in 100 milj. Din).

Krato vo (Zletovo pri Kratovem), kjer se kopije svinec in baker, z glavnico 125 tisoč angl. funtov.

Janjevo (svinec in cink), s kapitalom 125.000 angl. funtov.

Kopaonik (svinec, baker in cink) z glavnico 125.000 angl. funtov.

Belasica (svinec in cink) z glavnico 125.000 angl. funtov.

Brskovo pri Kolašinu (svinec in ba- ker) z glavnico 250.000 angl. funtov.

Vsa ta rudnišča je našel Rade Pašić, ki je tudi pridobil »Selection Trust«, da je vložil svojo glavnico v njihovo izkorišča- nje. S povišanjem glavnice za Trepčo na 4 milijone, bo znašal v te rudnike vložen angleški kapital nič manj ko 4.875.000 angl. funtov, kar pomeni okoli 1 milijardo in 340 milijonov dinarjev.

Kakor se vidi, se je angleška družba vr- gla na kar najintenzivnejše izkoriščanje rudnišča v Trepči, za katero bo početovala doslej vloženo glavnico, s čemer je rečeno, da se bo še več ko početovala doslej za- črtano delo in se bo nudila rudarskemu delavstvu kar najrazsežnejša prilika za dober in stalen zaslužek. Dalje je treba pripomniti, da je tudi Trepča »dnevnikop«, da že sedaj daje dnevno 60 vagonov rude in se že bodočega leta zviša dnevna da- jatev na 120 vagonov.

Pod gradom Zvečanom so Angleži usta- novili svojo kolonijo. Za vsakega delavca se zgradi posebna hišica po angleškem na- črtu, z vrhom in centralno kurjavo za vso kolonijo. Razpisali bodo dve nagradi (100 tisoč in 50.000 Din) za najboljšo gojitelje črevice. Zgradi se šola, cerkev, bolnišnica in kinematograf. Naselbina se bo imeno-

vala Zvečan. Dalje vzame družba v zakup večje zemljišče, na katerem uredi vzorno gospodarstvo po ameriški načinu in kmeti- školo šolo za mladino domačega prebival- stva. Semenje, sadike in vse potrebno se dobavi iz Kalifornije. Živino, zlasti pa pol- novrste konje, bodo dovedli iz Anglije. Po poteku zakupne pogodbe preide to vzorno gospodarstvo brez odškodnine v last naše dr- žave.

Tako torej odpira angleški kapital naši državi močeno vire novih dohodkov, na- šemu delovnemu ljudstvu pa daje kar naj- ugodnejšo priliko za stalno, dobro plačano delo. Na naših pristojnih oblastih je sedaj da s primernimi ukrepi zavarujejo to de- lo domačinom, a z druge strani pa našemu delavstvu, da se samo pobriga za ta zaslu- žek. Dela je in bo za tisoče, zlasti pa za izvežbane rudarje. Zato naj bi si posebno naši ljudje, ki delajo v inozemskih rud- nikih, na Westfalskem, na Nizozemskem, v Franciji, v Ameriki zagotovili delo v teh rudnikih. Prav posebno velja to za naše Amerikance, ki so se že kolikortoliko pri- vadili angleščini, ki bi ob primerni stro- kovni izvežbanosti — voditelji podjetja in kvalificirane osebe so pač Angleži — lahko dosegli v kratkem zelo dobra mesta. Ali, kakor rečeno, treba se je pobrigati za to, za kar je pač, vsaj v Sloveniji, predvsem poklicana Narodna strokovna zveza, orga- nizacija našega narodnega delavstva, da se pouči o potrebah teh rudarskih podjetij glede delavstva in da, ko mora vendar imeti v evidenci naše delavce v inozem- stvu, stori vse, kar je v njenih močeh, da se ti naši izseljenci vrnejo v domovino, h kruhu z domače mize.

Evo, tako naj se rešuje drugi del vpra- šanja naše notranje kolonizacije in ž njim vprašanje omejevanja izseljenišтва.

Socialni problemi Jugoslavije

Pod nazivom »Jugoslovanski socialni al- manah« je Ekonomska biblioteka v Zagre- bu izdala obsežno knjigo 190 strani, v ka- teri najrazličnejši pisatelji razpravljajo o aktualnih socialnih problemih naše države. Vsebinske je razdeljena na 10 poglavij in ob- sega razprave: socialna politika, socialni odnosi, nacionalno socialno delo, gospodar- sko socialno vprašanje, narodno zdravje, socialna higijena, socialno zavarovanje, žensko vprašanje, delavsko vprašanje. Knji- ga je pisana v srbohrvaščini in tiskana de- loma v latinici, deloma v cirilici. Kot avtor- ji so izkazani ministri, politiki, narodno- gospodarski strokovnjaki iz praktičnega življenja, univerzitetni profesorji, socialni delavci, zastopnice ženskega pokreta itd.

Knjiga je dosti verno zrcalo naših soci- alnih, kulturno-soc. in soc.-higijenskih pri- lik. Slika je razmeroma žalostna, v nekate- rih poglavjih zelo žalostna. Almanah daje pregled o dosedaj izvršenem delu na polju soc. politike in s prstom kaže na nekaj naj- važnejših stvari, katere zahtevajo polno pažno odgovornih činiteljev. V almanahu je tudi nekaj čisto teoretičnih člankov. Kdor hoče socialno - politične prilike v dr- žavi poznati, mora poznati vsebino alma- naha. Razne pokrajine države so analizirane v vidika svojih socialno - političnih pri- lik in potreb, tako da nudi almanah prilično enoten pregled o stanju in potrebah našega socialno-političnega udejstvovanja.

Ugledne osebnosti v svojih člankih pod- črtavajo nazore, ki morejo dati lepo upanje na ugoden razvoj naše socialne politike. To- da n. pr. bivši ministri podčrtavajo potre- bo samostojnega ministrstva za socialno politiko, uvidevajo napake in pogoške na- še socialne politike, da je precej brez si- stema, da v njej ni dovolj pravih socialnih delavcev. Bivši minister dr. D. Peleš pravi, da se »more uradnik za socialno - poli- tično delo le roditi, kakor se more tudi pes- nik samo roditi«. Ugledna gospodarska osebnost S. D. Aleksander, predsednik Zve- ze industrijcev v Zagrebu, piše simpatično o potrebi dobrega socialno-političnega uve- ljavanja v državi, ker ve, »koliko je za na- ročno gospodarstvo vreden sposoben, kvalificiran, nesebičen in preudaren dela- vec«. Dr. N. Perić vzklika, ko piše o delu in dolžnostih ministrstva socialne politike: »Kako velika in delikatna je misija tega ministrstva«. Prijetno se čitajo tudi ugo- vitve iz vrst gospodarskih krogov, ki pri- znavajo potrebo invalidnega in starostnega zavarovanja. V člankih almanaha je seve- da tudi nekaj misli, ki socialni politiki ni- so baš naklonjene in se še vedno vrte okoli težke gospodarske krize, katere zahteva re- dukcijo socialne zakonodaje in za enkrat ne omogoča nadaljnega razširjenja socialnega skrbstva. Mnogim člankom manjka tudi stvarnosti in potrebne resnosti; almanah pa imajo biti resni in skozinsko stvarni. Tako je na primer v almanahu zapisana tr-

ditev, da Okrožni urad v Ljubljani sicer slavi 40letnico bolniškega zavarovanja, »vendar še ni bilo mogoče izgube zmanjša- ti in zaostanek predpisanih premij pod 50 odst. reatruirati...« Resnica pa je, da je OUZD že nekaj let v svojem poslovanju ak- tiven, čeprav le malenkostno, in da zaostali prispevki znašajo komaj 23 odst. in še to samo za dobo treh mesecev. V nekem član- ku je tudi konstatirano, da se zakon o soc. zavarovanju ne izvaja po celi državi, resni- ca pa je, da se zakon od l. 1922 izvaja pri enakomerno po vseh pokrajinah države. Pi- satelji iz vrst obrtništa zahtevajo uvedbo splošnega narodnega zavarovanja.

Od slovenskih avtorjev sta zlasti zani- miva članka dr. Gosarja in dr. A. Ogrisa. Dr. Gosar podčrtava nekaj osnovnih problemov naše socialne politike in zlasti hoče, da imej naša socialna politika drugo, svojo lastno smer, prilagojeno našim prilikam in po- trebam. Marksistična ideologija ne odgo- varja našim prilikam. Dr. Ogris opisuje razmere v Sloveniji s prav bistrim pogled- om in z zanimivimi ugotovitvami. Pravi n. pr. »da delavce troši dve tretjini, pa celo tri četrtine dohodkov zgolj za dosti bomo hrano« in »da je večina našega delavstva zaposlena v konjunktorno občutljivih in- dustrijah, tako da je trajnost zaslužka zavis- na od činiteljev, ki so tuzezmiki vplivom docela odmaknjeni«. Dalje pravi, »da je na- še delavstvo najslabše plačano v Evropi in ni v taki meri deležno pridobitev moderne kulture, kakor bi lahko bilo«.

Škoda, da ima almanah prevelik format in da je tiskani na pretrdem papirju, kar otežuje njegovo praktično uporabo. De- lo motijo tiskovne napake, napache naved- be strani itd. Tudi take »malenkosti« so del celote.

Dr. J. B.

Avtomobilski promet v Kočevju

Kočevje, 10. oktobra. V prvih povojnih letih se je le redko- kdaj zgodilo, da je pasiral naše mesto kak- tovrni ali pa celo luksuzni avto. Za Koč- evje je bil to že dogodek. Vse osebnosti in tovrni promet v mestu in okolici se je vr- šil edinele s pomočjo konjske vprege. Blago in les so vozili na kočevske žage in ko- lodvor iz cele okolice samo s konji. Ravno- tako je bilo s pošto, ki je vozila na Kočev- sko Reko, Brod na K., Koprivnik itd. Toda danes so se prilike že temeljito spremenile. Avtomobilski promet stalno vedno bolj narašča in če bo šlo v takem tempu dalje, bo avto v nekaj letih popolnoma izpodrinil konja, ki ga bodo uporabljali le še pri pol- skih delih in v oddaljenih, težko pristopnih gozdovih.

V

Jubilej novomeškega Sokolskega orkestra

Pred 30 leti se je prvič pojavil na odru nekdanje Čitalnice v Novem mestu salonski orkester. G. Poulo, splošno znan pod imenom Miško, je zbral okrog sebe peščico prijateljev glasbe in ni bilo prireditve, kjer ne bi sodeloval njegov orkester. Skozi tri decenije so se menjavali kapelniki, dokler ni prišel v Novo mesto za učitelja Glasbene Maticе G. Albin Fakin, ki je prevzel tudi vodstvo orkestra. Orkester, ki mu je Sokol zagotavljal trajen obstoj, deluje sedaj pod imenom Glasbeni odsek Sokola kraljevine Jugoslavije. Orkester združuje akademike, uradnike, trgovce in obrtnike v najlepši slogi ter deluje v umetniškem in zabavnem pogledu v največje zadovoljstvo meščanov in tujcev. V zadnjih treh letih je priredil 20 samostojnih koncertov, poleg tega pa sodeloval pri raznih društvihi. Največje zasuge za razvoj in obstoj orkestra ima njegov načelnik in dobrotnik br. Kastelic, ki sodeluje neumorno vseh 30 let. Ravno tako zvesta člana pa sta tudi g. Puš in g. Mišjak.

Otroški vrtec v Trbovljah

Trbovlje, 10. oktobra.

Otroški vrtec so v industrijskih krajih velike važnosti posebno za delavske družine, ker sta največkrat oba reditelja, oče in mati, zaposlena, zaradi česar ne moreta posvečati vzgoji svojih otrok take pažnje, kot bi bilo potrebno. Ako imata otroke v otroškem vrtcu, sta vsaj tisti čas radi njih lahko brez skrbi, ker vesta, da so otroci v dobrih in varnih rokah.

Tudi pri nas v Trbovljah imamo otroški vrtec, ki je nastanjen v hiši, ki je last Društva za varstvo otrok in kjer je nastanjena tudi gospodinjstva šola. Omenjeno društvo posveča tudi drugače vso brigo vzgoji naše predošle mladine.

Prvotno sta bili otroškemu vrtcu določeni dve sobi. Odkar pa je pomanjkanje šolskih prostorov na vodenski šoli tako občutno, je Društvo za varstvo otrok odstopilo eno sobo osnovni šoli, da je nastanila v njej svoj l. razred. Na ta način je ostala otroškemu vrtcu samo ena soba.

Naval na otroški vrtec je vsako leto zelo velik, sprejetih pa more biti zaradi pomanjkanja prostora le omejeno število otrok, ki je pa za to edino sobo še trikrat preveliko. V sobi, ki je 9,6 m dolga, 6,6 m široka in 3,5 m visoka, je nastanjenih 168 otrok. Ako računamo, da je vsak dan nekaj otrok, lahko rečemo, da je stlačeno v tej sobi redno 150 otrok. Ako izračunamo površino tal in kubaturo sobe, dobimo, da ne pride na enega otroka niti pol kvadrata neta metra talne površine in zraka, niti ne polprsti kubitni meter. Kako v takem razmerju izgleda, si lahko predstavljamo in kako težavno je v takem razmerju z otroci delati, pa si tudi lahko mislimo in ni čuda, ako gospodinjstvi vrtarici tožita, da sta od samega dela bolani. Vzduhi v sobi je neznošen že sedaj, ko se lahko dela pri odprtih oknih, kakšen vzduhi pa bo šele pozimi! Temu odpomoči bi se dalo le, ako bi se dobil kje v kolonijah vsaj še en lokal v te namene. S tem bi se odpomoglo ne le pomanjkanju prostora, temveč bi bilo ustrezno tudi otroščičem, ki morajo premeriti vsak dan po dvakrat in ob vsakem vremenu za nekatere zelo dolgo pot od doma do šole in obratno.

Ko se bo reševalo vodensko šolsko vprašanje, bi bilo zelo umestno, ako bi se posvetilo nekoliko pažnje tudi otroškemu vrtcu.

Cerkniško pismo

Cerknica, 11. oktobra.

Ta teden smo imeli precej hud naltiv s točo. Čeprav jo je bilo v nekaj minutah za tri prele, vendar ni napravila znatne škode. V preteklo teden je pa prišla obiskat, poleg že vdomačnega, neprestanega deževja, tudi precej ostra burja, ki je na nekaterih krajih polomila tudi nekaj drevec.

Naše sokolsko društvo lepo napreduje. Sokolov je že podvojeno število, tako članov, članice, naročajo in dece. Vsa oddelek se dvakrat na teden pridno vadi v prostornem Sokolskem domu. Telovadnica je opremljena skoro z vsem orodjem, edino krogov pogrešajo naši telovadci; pa tudi te bomog najbrže dobili še to zimo v telovadnico.

Tudi dramski odsek cerkniškega Sokola pridno deluje. Sedaj se pripravljajo za prvo predstavo v letošnji sezoni. Uporiziti nameravajo burko »Kamela skozi uho šivance«. Tudi naši najmlajši so se opunatili. Pod vodstvom nekaterih sester - članice hočejo uporiziti ljubko igrice »Dve Maričici Veliko dobre volje, pa bo slo!

Vsi oddelki se vneto pripravljajo na slavnostno akademijo, ki jo bo priredilo tukajšnje Sokolsko društvo na veliki narodni praznik 1. decembra. Za zimo se nam obeta v Sokolskem domu tudi plesne vaje.

Prejšnje tedne so pripeljali v Cerknico več tisoč kg po vsej Sloveniji znanega velikega krompirja. Ker so ga Bločani zelo veliko pridelali, ga prodajajo po jako nizki ceni. Boljši krompir so dajali po 0,75 Din za kg. Razume se, da je kupec za bloški krompir vedno dovolj, ker je najboljši v celi Sloveniji. Posebno ga radi ljudje porabijo spomladi za seme.

Z 29. septembrom smo zopet dobili avtobusno zvezo Rakek - Ljubljana. Avtobus odhaja dvakrat z Rakeka in ravno tako dvakrat iz Ljubljane. S to avtobusno vožnjo je jako ustreženo nekaterim ljudem, ki imajo opravke v krajih med Rakekom in Ljubljano. Le škoda, da ima ta avtobusna vožnja potem zelo slabo avtozvezo s Starim trgom in drugimi kraji.

Kakor je znano, grade novo cesto od Begunji proti Sv. Vidu. Pri gradnji te ceste tamo tukajšnje prebivalstvo vendar nekaj zasluži. Ker pri nas ni nikakih tvornic, zato ljudje le tu pa tam zaslužijo kak dinar. Denar pa mora biti; brez njega se dandanes težko živi. Toda marsikateri kmeti bi lahko narobe obrnili, ne bi padel od njega niti dinar. Zato ni čudno, da delajo nekateri delavci pri gradnji nove ceste za polovično plačo. Tako se pobijajo delavci samu med seboj in konec je ta, da težko delajo za prav nizko plačo in se komaj preživljajo.

podjetjih 160, v zas. podjetjih 30, v gozdarstvu 10, pri prometu 4, pri zasebnikih 109. Kreditne zadruge so 3. — Tobaka se je prodalo lani za 952.248 Din; cigaretnega papirja pa se je prodalo za 17.650 Din. Po točilo se je 96.489 l vina v vrednosti Din 1.444.335; 49.350 l pive za 493.500 Din; 1115 l spirita za 57.980 Din, 709 l žganja za 34.032 Din, 336 l likerja za 13.440 Din, 266 l ruma za 9310 Din in 86 l konjaka za 6880 Din. Skupno 148.351 l alkoholnih pijač v vrednosti 2.057.477. Napak bi bilo seve trditi, da konsumira navdene pijače Loka sama, ker gre dokaj na račun okolice.

Ruška sadna razstava

Ruše, 10. oktobra

Popotnika, ki se vozi v tem času iz Maribora proti zapadu s koroško progo, se kmalu potem, ko zapusti za seboj mesto, nudi na posameznih postajah zanimiva slika: pestro vrvenje in polno vozov z lepim, izbranim sadjem — pravi sadni sejem. V resnici so ljudje lahko veselih obrazov, saj dobijo lepe denarje za sadje. Pred nekaj desetletji ljudje pri nas niso umeli sadja vnovčevati, da bi se moglo govoriti o sadnih kupcih, vendar bi sadjereja prinašala lahko se vse lepše dohodke, če bi jo spravili v sklad z zahte-

vami sadne trgovine. Vse preveč se goji sort, tako da so one, ki pridejo prvenstveno v poštev, daleko zapostavljene.

Agilna podružnica Sadržarskega društva v Rušah, ki deluje prav uspešno od leta 1926, dalje, si je stavila hvalevredno nalogo, to veliko napako čim temeljiteje iztržiti na ta način, da hibe sadjarjem prav nazorno pokaže, kar se more storiti naborje s sadnimi razstavami. Že lani je priredilo nekako poskusno sadno razstavo, a letos, ko je pri nas prav dobra sadna letina, je razstavo uredila v večjem stilu v mali dvorani Sokolskega doma. Reči moramo, da je bila razstava res tako okusno urejena, da jo je bilo užitek pogledati.

Razstavljenega je bilo mnogo sadja — okoli 300 kg, po večini jabolk, nekaj tudi hrušk in pa grozdje, ki uspeva v naši

Kozorogi na Begunjsčici

Na letošnji lovski razstavi je vzbujala upravičeno občudovanje skupina rogljev kozorogov, ki jo je razstavil Friderik baron Born iz Sv. Ane nad Trzicem. Še bolj kot domači posetnik so jo cenili tuji, ki nas upravičeno zavidajo za to lepo prirodno redkost.

Malo je krajev na svetu, ki bi mogli kaj takega pokazati kakor mi. Mnogo dežel se trudi, da bi zopet zaplodile lepo divjad iz pradavnih časov, pa jim ne uspe. Edino na francosko-italijanski meji — v gorovju Montblanca in v Švici se še ta žival nahaja v prosti naravi.

Prve kozoroge je nabavil omenjeni veleposetnik pred kakimi 30 leti. Uspevali so precej dobro in koncem svetovne vojne jih je bilo pri Ljubelju in Babi okrog 60. Le te so najprej uničevale preko Karavank se vračajoče avstrijske čete, ostalo pa so skušali postreliti vojaki, ki so zasedli Koroško. Izgledalo je, da je vse uščeno. V skoraj nepristopne stene Begunjsčice se je rešila stara kozorogova samica s potomstvom. Njej pa se je kmalu pridružil še močan kozorog, ki je sedaj star gotovo že 16 let in ima izredno močne rogove. Pri strogem nadzorstvu je uspešno porztovalnemu lastniku, ki kljub bridkim preiskušnjam ni izgubil poguma, dvigniti kolonijo kozorogov. Danes šteje ta naselbina že nad 30 komadov in je na njo lah-

ko ponosna vsa država.

Zelo važno za ugodni razvoj kozorogov: pa je osveženje krvi, kar stane seveda ogromne vsote denarja. Pa tudi tega se lastnik ni ustrašil. Nabavil si je najpreje samca kozoroga iz Schönbruna. Le ta je dospel v lovišče zelo preplašen in se ubil. Lansko leto je Born kupil novega, mladega kozoroga, ki se zaenkrat nahaja še vedno v ogradi. Letos pa je bilo poskrbljeno za svežo kozorogovo kri tudi s strani samice Preko Ljubelja je dospela v tovrnem avtomobilu iz Švice čletna kozorogova kosa, ki so jo spustili k lansko leto nabavljemu kozorogu.

Ker se je bati, da bi novi par pri razmnoževanju utegnili motiti stari kozorogi, ki so zrastle na naših planinah, bodo letos skušali odstreliti dva najstarejša samca. Zal, da preti ugodnemu razvoju kozorogov velika nevarnost od strani posetnikov naših planin. Zadnje čase so jeli baš v kraje, kjer prebivajo kozorogi, prihajati turisti, med katerimi je mnogo takih, ki ne čustvujejo z lepo narodo in nočejo razumeti svečane tišine planin.

Cim bolj razsajajo, tem prijetnejše se jim zdi. Nekateri kriče in vriskajo, drugi vaje kameje, so pa celo taki, ki streljajo v gorah s pištolami ter hočejo prekositi zarjenje planin z raznimi lučmi in raketa. Tak turisti škodujejo več kot divji lovci, nad katerimi neprestano bdi oko lovskih čuvajev. Obstoja že nevarnost, da se kos

Če druge žene
Tvoje lepe lase
zavistno motrijo

okolici. Sadjarji so prinesli po 4 plodove vsake vrste, katerim so pravo pomolško ime določili gg. Dolinšek, ref. Ferlic in direktor Priol. Pokazal se je ogromni sadni izbor 65 sadnih vrst. G. direktor Priol je to priliko izbral in na njemu lasten poljuden in zanimiv način prikazal usodno množino sadnih vrst, med tem ko bi za tukajšnji okoliš moral tvoriti jedro sadnega izbora: kanadka, hokopski kosmač, porenški krivopecelj in baumanova reneta kot glavne in kot stranske sadne sorte: bobovec, damasonski kosmač, gdnanski robač in grafenštajnovce. Teh 8 vrst je v našem kraju najbolj primernih in obenem najboljših trgovskih jabolk. V tem smislu naj bi se sadovnjaki preuredili, prav posebno pa se pazilo na to pri obnovi starih in pri napravi novih sadovnjakov.

Pet vzornih sadjarjev je prejelo nagrade; ti so bili gg.: Josip Mulej, Lojze Glaser, Dragotin Lingelj, Alojzij Cerk in Jernej Črnko. Obiskovalcev razstave je bilo mnogo. Upamo, da si je marsikateri vzel k srcu bodrilne besede g. župana Lesjaka, ki je prišel v imenu občine čestitat podružnici na tako lepi razstavi in razmislijal tehtno izvajanje g. direktorja Priola in g. referenta Ferlica, katera sta jasno začrtala pot k sigurnemu podvigu te lepe in dobičkanosne panoge kmetijstva.

zorogi preselijo čez greben Karavank, kjer jih bodo prav gotovo takoj postrelili tuji lovci. Dolžnost vseh resnih turistov kakor tudi družtev je, da posvare take razgrajačice, kajti baš turizem bi moral v prvi vrsti gledati, da se ohranijo prihodnje lepote in redkosti.

Prav priporočljivo bi bilo, da bi poskušili tudi se v kakem drugem delu naših planin udomačiti divjad kozorogov. Ugoden teren za kozoroge bi bil gotovo v Krmi, v lovišču našega kralja. Tam bi kozorogi zelo bolj uspevali, kakor pa jeleni, ki so se sicer že precej razmnožili. Kozorogi so veliko bolj odporni proti mrazu kakor jeleni, so pa tudi ustvarjeni za planjski svet, za pečevje in golčavje.

Dravinjska dolina pod vodo

Poljčane, 10. oktobra.

Ze v ponedeljek nas je obiskal spocetka redek jesenski dežek, iz katerega pa se je kmalu nato izcimil pravi naliv. Kakor da se je utrgal oblak, se je vlivalo do noči. Solarji in drugi, ki so morali ravno ob času najhujšega naliva domov, so bili mokri ko miš. Vmes pa je grmelo, treskalo in se bliskalo kakor ob času najhujšega poletne vročine. Zvečer so že stale velike mlake po cestah in niže ležečih travnikih in bi bila povodenj neizogibna, ako bi deževje ne ponehalo. K sreči se je na večer zjasnilo in prvo jutranje solnce je mlake poplilo.

V četrtek pa je na noč zopet začelo deževati, sprva rahlo, nato pa vedno hujše in v eter je spremljal ploho, da so se kar hiše tresle. Vlivalo je celo noč, tako da je bilo že jutraj vse v vodi. Sivi, grozeči oblaki pa se še ves dan niso premaknili in popoldne se že vsa Dravinjska dolina nalikovala prastranemu jezeru. Dravinja, Breznica in ostali manjši potoki so stopili iz svojih strug ter se strnili v nepregledno vodovje. Travniki, polja, njive so izginili pod vodno gladino. Krompir, ki ga je še mnogo v zemlji, bo ves uničen. Ruče plavajo po površju. — Voda je drla v klovi in stanovanja ter odnašala iz njih pridelke, drva itd. Solarji so komaj utekli domov, kajli voda je preplavila kmalu po 12. uri tudi ceste, dohod na Sp. Poljčane pa je bil že pred to uro onemogočen. Med neprestanim deževjem je tonelo iz daljave zamolklo grmenje. Pogled na to nepregledno vodovje je bil strašen. Ljudje so ponekod v strahu, da jim voda ne vdre v prilična stanovanja, odnašali pohištvo na podstrešje.

Zadnja tako nevarna poplava je bila v naši dolini l. 1925. Ljudje se še spominjajo tistih strašnih dni, ko so plazovi namočene zemlje rušili hiše, da so izginile popolnoma pod njimi. Odnášalo je živino, živeč, drva in je bila tako velika železniška katastrofa, ko je plaz podrl z blagom naložen tovrni vlak.

Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer!

Premiera vesele in razkošne filmske operete

TANGO LJUBEZNI

V glavni vlogi splošno znani in priljubljeni

WILLY FORST

Godba in najnovejše popevke: 1.) »Ti moja sladka Maskola sibilca. 2.) »Bajka o sreči. 3.) »Ti si kakor Greta Garbo in še druge od Roberta Stolz

Izven sporeda najnovejši Paramountov zvočni žurnal!

Predprodaja vstopnic od 10. ure dopoldne dalje!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Ljutomerske občinske zadeve

Zadnja seja občinskega sveta, dne 6. t. m. je bila šele po ponovnem sklicanju sklopčena. Po velikem številu prošnji, ki so se na njej obravnavale, bi jo lahko nazvali sejo prošnji. Najprej je občinski odbor izpopolnil električni odsek ter izvolil vanj župnika monsij. Lovreca.

Potem je sklenil, da zaprosi mestna občina za pravico, da otvori v nekdanjem spravišču gasilskega orodja točilnico in spravi tako svoje vino v denar. Zaradi pritožbe neke stranke in stari občinski hiši se izdela za dotično hišo hišni red. Mestna občina kupi za zdaj tri velike napisne table z označbo kraja, pozneje pa table za posamezne ulice in hiše. V domovinsko zvezo se sprejme krojač Matija Vučko. Vloga gasilskega društva, naj vpiše mestna občina gasilski dom v seznam občinskih nepremičnin, se začasno odkloni, da se posreži rešiti vprašanje dolga. Pač pa pošlje mestna občina strokovnjaka k pregledu gasilskega doma. Ker se je izkazalo, da so torki za živinske sejme zelo neprimerni — ob torkih so živinski sejmi v Ptuj in Mariboru — se zaprosi politična oblast za dovoljenje, da se ti sejmi preloži na ponedeljek. Prav tako se tudi kramarski sejmi preloži od torka na ponedeljek. Na novo se uvedejo svinjski sejmi. Invalidu E. Mavriču se dovoli, da postavi na Glavnem trgu zidan, ne lesen paviljon za trafiko in sicer do preklica in proti mes. najemini 24 Din. Vloga kleparja Muleca za dovoljenje, da sme na dvorščini svoje hiše postaviti breg dovoljenja. G. Martinu Slivarju se dovoli, da nekatere gradbene preureditve v njegovi hiši št. 80a. Prošnja vrtarja Franca Horvata glede stavbnega dovoljenja za majhno hišo na novo kupljenem zemljišču ob pokopališču se zavrne, ker ne odgovarja načrtu zahtevam. Gradbeni nedostaki, ki so se pojavili v novih obh. hišah, se popravijo na stroške podjetnika. Zelenižarju Romanu Bratuš se prodaja ostanek obh. stavbišč pri železniškem prehodu za 1 Din kvadratni meter. Proda se tudi zemljišče ob pokopališču trgovcu in opekarniku Aloizu Kraincu po 5 Din za kv. meter; po tem zemljišču teče že leta ozkotirna železnica kupca za prevoz ilovice. Brivcu Veseliču se podaljša najeminska pogodba za brivski lokal v obh. hiši in določi nova najemina. Potem je obč. odbor dovolil soprog upokojenega tajnika Kolarja za primer vdovstva 30 odst. njegove pokojnine; sklenil je tudi, da izreče bivšemu tajniku za njegovo dolgoletno delovanje v občini priznanje in zahvalo. Na to je rešil nekatere manjše zadeve; sklenil je nadalje, naj se nočna razsvetljava po mestu izboljša s tem, da naj nekatere žarnice gore vso noč in ne le do 2. ure zjutraj.

Novice iz Dolenjskih Toplic

Toplice, 9. oktobra.

V nedeljo je bilo v osnovni šoli v Toplicah za vinogradnike zelo poučno predavanje. Predaval je namestnik banke uprave pri sreskem ekonomu v Novem mestu g. Filipič o trgatvi, o ravnanju z moštom in vinom, pretakanju, čiščenju itd. K predavanju je prišlo čeno število vinogradnikov, ki so z zanimanjem sledili zelo poučnemu izjavljanju. Tako predavanje je posebno važno letos, ko je grozdje precej gnilo in je bila zaradi tega tudi prejšnjega trgatev. Predavatelj je opisal tudi bolezn, ki v zadnjem času napadajo dreve ter dal potrebne nasvete, kaj storiti, da se bolezen, ki grozi uničiti čespljave drevesa, ne razširi in kako bi se dalo pokončati krvavo uš. Upamo, da se bodo poslušatelji ravnali po teh koristnih navodilih.

Gasilno društvo v Toplicah se v zadnjem času, od kar ima novo motorno brigado, prav pridno giblje. Imeli so že več gasilskih vaj, pri katerih so motorno ponovno preizkusili. Motorika deluje zelo dobro in z veliko silo. Pri zadnji vaji pa se je izkazala mala napaka v konstrukciji, potrebna takojšnjega popravila. Gasilno društvo bo priredilo v kratkem slovesno blagoslovno, v motorne brigade in bo ob tej priložnosti tudi večja zabavna prireditev, da si društvo finančno opomore ter odplača v pr. vrsti del dolga, ki je nastal pri nabavi brigade.

Poročali smo že o žalostnem fantovskem pretepu v Meniški vasi. Zrtve tega pretepa je bil mladenič Anton Fink iz Obhrnja, ki je umrl v bolnici usmrtjenih bratov v Kandiji. Njegovega pogreba na židovskem pokopališču pri Novem mestu se je udeležila petčlanska deputacija gasilskega društva v Podturnu, čegar član je bil ne srečni mladenič. Prvotno so se poročalo, da je prišel ranjeni fant še sam domov, pozneje pa se je izkazalo, da se je zaradi hudega udara po glavi takoj zgrušil in zaveščen na tla. Fantje, ki so bili priča žalostnega dogodka, so ga naložili na dvokolnico in odpeljali domov.

Stroga obsodba suroveža

Gornja Radgona, 11. oktobra.

Komaj je minil dober mesec, odkar je ponovno grešil zoper četrto božjo zapoved ter pred sodiščem praznelo zaslišeno kazeno, že je moral zopet pred sodnika. Je to 3letni zakonski mož ter oče 4 nedolnih otrok Franc Budja, posestnik v Stanetincih pri Gornji Radgoni.

Pred leti je prevzel od skrbnih staršev lepo urejeno domačijo, za katero se kaj kmalu ni brigal ter začel zapravljati in pijančevati. Kakor navadno na deželi med prevziki in novim gospodarjem, je prišlo tudi pri Budjevi do večkratnega nesporazuma, iz katerega se je razvil prepir in končno se pretep. Sin je pretepeval starše, ki so mu dolgo časa prizanašali vendar pa so razmere postale neznosne tako, da je morala posredovati tudi taka pravica.

V vinjenem stanju je tudi letos koncem meseca junija napadel svojega 70letnega očeta ter se ga lotil dejansko. Prizadejal mu je sicer lahke telesne poškodbe vendar pa je moral oči iskati zdravniško pomoč. Pozvan pred sodnika, je sin svoje dejanje priznal ter se izgovarjal, da je to storil v vinjenem stanju. Za zagovor ga zaradi večkratnih prejšnjih sličnih deliktov ni ščitil ter je orjtel kot plačilo za porno kazni 3 mesecev, katere dosle: še ni bil odslužil.

Vključ tej strogi kazni pa se ni spreobrnul ter se je začetkom avgusta brez vsakega najmanjšega povoda lotil svoje matere, ki je bila na delu na njivi. Iz rok ji je iztrgal motiko ter jo začel neizmerno pretepati. Zadolžila je po celem telesu več ran in morala je k zdravniku. Tri

tedne po tem dogodku je napadel ponovno očeta, ga vrge na tla ter mu izbil zob in prizadejal več obšutnih poškodb. Tudi oče je moral k zdravniku in tako je zvečelo za zadevo zopet sodišče.

Ko je pred par dnevi stopil zopet pred sodnika, je kakor že navadno večkrat po prej tudi tokrat dejanje priznal ter se zagovarjal s pijanostjo. Ker pa vse dosedanje mileše kazni niso v vane na obtoženca Franca Budja, je prejel končno nekoliko ostrejšo kazeno in sicer 7 mesecev zapora tako, da ima odslužiti s prejšnjim neodsluženo kaznijo skupno 10 mesecev. Razen tega mu je prepovedano zahajati v krčme za dobo dveh let po prestani kazni. Bila je to prva ostrejša kazni izrečenih pred tukajšnjim okrajnim sodiščem v smislu novega kazenskega zakonika. Ur-ti je, da bo vselej ta ugodno vplivala na doslej nepoboljšljivega grešnika.

Nenadna smrt in druge nesreče

Zagorje, 11. oktobra.

V malem vaškem naselju Lipa nad Šklovecem so našli včeraj zjutraj mrtvega 65letnega užitarja Francea Ključevška. — Prejšnji večer je šel zdrav in vesel k počitku v svoje kamrico. Ko ga zjutraj ni bilo na spregled, so šli pogledat, če ni morda bolan. Ko so odprli vrata, je bil mrtav ven smrdeč zrak in v postelji pa so našli moža mrtvega.

Takoj so tudi ugotovili vzrok nenadne smrti. Mož si je nekaj dni popreje kupil malo železno pečico, katere se je zelo veselil, da se bo ob mrzlih večerih ob njej sedel. Usoda pa mu je ravno polom te nabave naklonila smrt. Ko je v dolini deževalo, na Kunju pa snežilo, si je zakuril v plin, ki so uhajali iz peči, so ga med spanjem usmrtili.

Pokojnik je bil v kumljanskih hribih zaradi svoje zgovornosti in dobrodružnosti zelo priljubljen. Jutri, v nedeljo ga bodo položili k večnemu počitku v Št. Jurju pod Kumom.

Zaradi deževja so močno narasli potoči in našemu okolišču ter napravili ponekod veliko škodo. Kotredača je izstopila iz struge in poplavlila dolino do Zagorja. Posesniku Podbevku je odnesla svinjak in kurin s kurami vred. Nadalje je odnesla niemu in tudi drugim precej lesa in drugih stvari. Potok Medija je podiral jezove in ogrožal še rudniške objekte. V Šklovecu je napravil droči potok po mlinskih in zahvalno škodo. Cesta, ki je edina zveza z Zagorjem, je močno poškodovana in 30 odst. nje ne bo dalo voziti, dokler je ne popravijo. Krojaškemu mojstru g. Fineingerju je voda odnesla nedavno na novo napravljeni jež. Posesniku in gostilničarju k. Borisku pa bi bila voda blizu žage skoraj odnesla konja s hladi vred. K sreči se je še pravočasno utrgala pripraga. Malo je manjkalo, da bi Medija zahtevala tudi smrtno žrtve. Delavec Ignacij Vražič je bil zaposlen pri lovljenju premoga na mostu nad potokom in je hotel zaradi naraščanja vode odpreti zadrževalnico. Pri tem je po nesreči padel v potok in izginil v valovih. Nesio ga je kakih 50 metrov do železniškega mostu, kjer se Medija steka v Savo. V prisotnosti duha se je oprjel na ravnanje Taurarjevega lovišča ter se tako trdno držal, da je pričakal rešitelje, ki so ga z vrvi polegnili iz vode.

Trije obsojenci

Novo mesto, 11. oktobra

Pred novomeškim okrajnim sodiščem se je moral danes zagovarjati 22 letni Ferdinand Berk zaradi težke telesne poškodbe. Ob prijli vojnega rasporeda v Mokronozu, dne 9. avgusta, se je v Nablajalovi gostilni sprl z nekim Jožefom Abomarijem in ga v pretepu zabodel z nožem devetkrat v hrbet in mu razen tega zadal hude rane na levi in desni roki. Abomarija je zaradi izkrvavitve umrl. Berk je bil danes obsodjen na sedem in pol leta robije.

40 letni Ivan Novak iz Cirknika pri Mirni, ki je šele nedavno zapustil beograjsko kaznilnico, kjer je odsedel 15 let zaradi rop, je bil obtožen tatvine vola in ponarivanja živinskega polnega lista. Prisodili so mu eno leto robije, razen tega bo moral še od stare kazni odsedel tri leta, ker je bil samo pogojno predčasno izpuščen iz kaznilnice. — aradi težke telesne poškodbe je bil obsojen na šest mesecev strogega zapora pogojno na dve leti 65 letni Josip Ilonizman iz Metlike, ker je zabodel svojega sina z nožem v trebuh.

Dopisi

JEŽICA. Danes ob pol 16. se prično v Sokolskem domu plesne vaje za člane Sokola in nečlane. Koroški večer se v smislu savezne odredbe ne bo vršil.

KOROSKA BELA JAVORNIK. Danes zjutraj se poroči v župni cerkvi na Koroški Beli g. Mirko Oitzl, lovec pri upravi posestva KID in marljiv igralec na sokolskem odru na Javorniku, z gđ. Franco Vengarjevo, hčerko železniškega poduradnika na Javorniku. Novoročencema obilo sreče!

GORJE PRI BLEDU. Prav lepo leto napredujemo v društvenem oziru, kljub gospodarski krizi, ki je dosedaj nismo poznali. V juliju je podružnica SPD otvorila v Pokluški luknji galerije kraljeviča Andreja, s čimer je pripomogla k prav lepemu tujskemu prometu. Vsem posetnikom so Pokluška luknja in galerije ugajale. — 7. septembra je prostovoljno gasilno društvo imelo blagoslovitev nove motorne brigade. Pred dnevi se je ustanovil Sokol, ki šteje danes nad 130 članov in članic. Število članstva pa še narašča. Društvo si je že kupilo stavbno zemljišče in je imelo že svoj nastop.

SMARTNO OB PAKL. Dopis o ustanovitvi Sokola v Smartnem ob Paki je popravil v toliko, da dosedaj župa še ni imenovala odbora, ker se društvo šele snuje. Priobčitev imen je torej preuranjena. Tudi ni res, da bi bil član Sokola tukajšnji župnik.

GRADAC V BELI KRAJINI. Tukajšnji Sokol je zopet zbral svoje člane k delu za napredek društva. V nedeljo 12. t. m. priredil zvečer v prostorih br. staroste g. Mazeletu trgatev s neestrim sporedom. Vinograd bo založen z grozdjem, moštom in starino, preskrbljeno bo tudi za prigrizke. Brhke vinčarke, postavni vinčarji in oče župan z materjo župano ter drugi funkcionarji večera bodo pripravili veselo razpoloženje, katero bo dvigala izvrstna godba. Pridite! Program igrte, katerega je sestavil prosvet-

Za vsako polt primerna niansa

„Cendre de roses“ „Rouge mandarine“

in še 12 nadaljnjih rdečih nians za lice imate vedno na izbiro.

Zahtevajte od svoje parfumerije, da Vam pokaže prekrasno zbirko teh nenadkriljivih Pastell-Rouges barv. Samo res pravo kvalitetno blago doseže svetovni sloves!

Parfumerie Bourjois Paris

Edino zastopstvo:

Mr. ph. Bela Vary Zagreb

Smičklova ul. 23. Telefon 49-99.

tar za prihodnjo sezono, je zelo pester. Prva prireditev dramskega odseka bo 9. novembra.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo in ponedeljek so imele tukajšnje članice III. reda svoje molitvene dneve po vodstvom g. patra iz Celja. V ponedeljek popoldne je peljal g. patra g. Stokavnik proti postaji v Rimske toplice. Tik sejmšča pri Sv. Marjeti, baš ko se je vsula ploha toče, se je snelo prvo kolo, voz se je prevrnil in gg. pater in Stokavnik sta prišla med voz in konja. G. pater je dobil lažje telesne poškodbe, g. Stokavnik je ostal nepoškodovan. Le srečno naključje je bilo, da se ni dogodila večja nesreča. Primer naj bo volnikom v opomin. — V najkrajšem času se prične popravilne ceste Seve skozi Sv. Jedert do Brezna. Vendar so prišli v upravo občine Sv. Kristof po preteku šestih let ljudi, ki imajo smisel za vzdrževanje občinskih cest. — Pripravljalni odbor Sokola pri Sv. Jederti je pridno na delu. V prednjaški tečaj, ki bo od 12. do 25. t. m. v Celju, se pošlje brat Zanko Stokavnik iz Brezna. — Občinski odbor je podelil odseku kmetijske podružnice za občino Sv. Kristof 12.000 Din podpore. Znesek se bo uporabil za najnuješe kmetijske potrebe v občini, kar se bo določilo na bodoči seji podružnice. — Prihodnjo pomlad se prične gradnja nove stanovanjske hiše za učitelstvo pri Sv. Jederti. Solsko poslopje bašte ne zadošča za stanovanje sedanjemu šolskemu osebju. — Glede elektrifikacije Sv. Jederti in okolice se vrše pogajanja s elektrarno Fala. Splošna želja je, da bi pogajanja ugodno uspešna in da bi se pričelo čimprej z napeljavlo.

RUŠE. Tukajšnje Bralno društvo otvori svojo gledališko sezono danes 12. t. m. na novem odru v Sokolskem domu s tridejansko velezabavno burko „Svetnik“. Bo to prva predstava na novem odru Sokolskega doma, v katerem je našlo Bralno društvo z ljudsko knjižnico gostoljubno streho za svoje kulturno. Občinstvo bo videlo danes celotni oder Narodnega doma v Mariboru v Sokolskem domu v Rušah. Za to pridobitev se imajo Ruše zahvaliti velikodušnosti Posojilnice v Mariboru. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj pride drevi ob 20. v Sokolski dom. Vstopnina nizka. Med dejanji bo igral na novo sestavljen orkester.

JEŽICA. Prosim, da na članek v „Jutru“ z dne 5. oktobra 1930, št. 231a, objavljen na 5. strani v 4. stolpcu pod naslovom Ježica, objavite v smislu zakona o tisku sledeči popravek: »Ni res da se v večini občinskega zastopa še vedno vleče predjudski arski duh, res pa je, da se vse občinski odbori ravna po veljajočih zakonih in navodilih nadrejenih oblastev. Ni res, da naša občinska uprava dosledno temeljito ignorira Sokola, res pa je, da je naša občinska uprava Sokolu naklonjena in mu je nakazal s sklepom občinskega odbora z dne 7. januarja 1930. znatno denarno podporo. Ni res, da naša občinska uprava Sokolu, kakor vsem drugim na prošnjo glede luči zasmehljivo priporoča: »Če hočete luči primakniti hišo k njej,« res pa je, da naša občinska uprava ni nikdar Sokolu, ne nikomur drugemu na prošnjo glede luči tak sporočila. Res je, da se o prošnji Sokola in drugih glede luči, ki so bile pred kratkim vložene na občinsko upravo še ni sklepalo in se ni tozadevno še ničesar sklenilo. Ni res, da v isti čas sveti nekaj korakov od sokolske ulice javna svetiljka v skoro prazno ulico. Res pa je, da nobena javna svetiljka ne sveti v skoro prazno ulico, ampak da se vse svetiljke postavljene v določenih razdaljah ob Dunajski cesti ne glede na ulice, ki se odcepijo od Dunajske ceste. Ni res, da v tej ulici ne stanujejo Sokoli, ampak gospod z diplomom častnega občana za zasluge na električnem polju. Res pa je, da v tej ulici stanujejo poleg častnega občana, trgovca in posestnika gospoda Ivana Gorčnika, tudi sledeči Sokoli: Perko Nani, Perko Jožef, Perko Anton, Cvetko Franc, Kalinger Ciril, Maček Jožef in sokolica gđ. Malovrh Hedviga. — Za občino Ježico: župan Janez Sever, I. r.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20

Nedelja, 12.: Mladolečje. Izven.

Ponedeljek, 13.: Sen kresne noči. C.

Torek, 14.: zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 12.: ob 15. Grof Luxemburški.

Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

ob 20. Evgenij Onegin. Gostuje gospa

Zlata Gjurgjenac. Ljudska predstava

po znižanih cenah. Izven

Ponedeljek, 13.: zaprto

Torek, 14.: Madame Butterfly. Gostuje ga

Zlata Gjurgjenac. B

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20

Nedelja, 12.: Aleksandra. Kuponi.

Ponedeljek, 13.: zaprto.

Torek, 14.: Gospa ministrovca. B.

Georg Bernhard:

Memento nemških volitev

V poslednjem članku je obrazložil lord Robert Cecil neangleskim čitateljem bistvo britskega imperija. Gotovo je imel prav, ako je domneval, da ne razumejo povsod bistva odnošajev med Anglijo in njenimi kolonijami, kakor tudi ne stremjenja po novi organizaciji teh odnošajev. Ravno tako pa imam tudi jaz prav, ako trdim, da ni v zunanjem svetu pravilne sodbe o vsem, kar se je poslednje čase dogajalo v Nemčiji. Največje presenečenje, ki so ga prinesle volitve v Reichstag, je bil poleg znatnega povečanja komunističnih glasov nepričakovano silni porast števila narodno socialistične parlamentarne frakcije. Saj bo šela ta, do sedaj brezpomembna skupina 12 mož, v novi zbornici močno četo 107 poslancev. Kako je ocenil svet izid teh volitev dokazuje najbolj natančno tečajev Youngovega posojila. To padanje je obenem znak, da se svet ne boji samo notranjepolitičnih zapletitvev v Nemčiji, temveč da računa tudi z možnostjo nasilnih zunanjepolitičnih akcij.

Narodni socialisti sami, posebno še visoki zaščitnik te desničarske radikalne stranke, voditelj nemških nacionalcev dr. Hugenberg, tolmačijo seveda te svojevrstne volitve kot znak »prebujenja Nemčije«. Pod tem geslom razumejo predvsem prelom v locarnsko politiko in duhom, ki je na njem temeljila ta politika sporazumi. V resnici pa je rezultat nemških volitev pojav obupa zaradi težkega gospodarskega položaja, brezposelnosti gospodarskih bankrotov in socialne bede, kakršne nemški človek do sedaj še ni poznal. Stotisoči ne vedo, ne kod ne kam.

Pametnim strankam ne verujejo več, zatekajo se k radikalom na levi in desni. Naravno je igralo veliko vlogo tudi to, da so narodni socialisti in Hugenberg v svoji agitaciji slikali kot glavni vzrok nemške bede reparacijska plačila in Youngov načrt.

Ti razlogi so pognali mnoge volilce, ki so prej volili trezne stranke, h komunistom in še bolj k narodnim socialistom. Spravili so na volišče tudi milijone, ki so poprej dosledno ostajali doma, zdaj pa so se opredelili skrajno ekstremno; tem milijonom novih volilcev je pripisati, da bo novi parlament štel kar 80 poslancev več od starega.

Ceprav je malo verjetno, vendar v tem trenutku ni izključeno, da dobi Nemčija volitev, v kateri bodo tudi narodni socialisti. Ako bi se to zgodilo bo neizbežna posledica silno razočaranje za volilce, ki so glasovali za narodne socialiste. Nobena nemška vlada ne bo kršila obstoječih mednarodnih pogodb, pa naj bo sestavljena kakorkoli. Vsaka se bo zavedala, da v politiki ni mogoče z glavlo skozi zid. Celo čista narodno-socialistična vlada bi izvrševala vladne posle povsem tako kakor dosedanje nemške vlade, samo da bi pri tem mnogo bolj kričala in tožila.

Kljub tem pa je izid nemških volitev za inozemstvo »menetekel«. Bilo bi nemumno, če ne bi vlade in parlamenti sednjih držav temeljito oručili pomena in dalekosežnosti poslednjih dogodkov v Nemčiji. Vsekakor pa ni smatrati kot plod takega resnega proučevanja robatega načina, s katerim so sprejeli nekateri francoski nacionalisti zunanjeje ministra Brianda pri njegovem povratku iz Zeneve. Strojne puške niso nič kaj prikladno sredstvo v notranji politiki in z njimi tudi ni mogoče nuditi gladnim dela. Tudi v mednarodni politiki ojačeno vojaško oboroževanje, kakorkoli drugače mislimo o njem, ni pravilna reakcija na pojave gospodarskega obupa v sosednjih državah.

Končno tudi ni tako nerazumljivo, da prične narod, ki živi v hudi gospodarski krizi, poostreni še po splošni svetovni gospodarski krizi, valiti krivdo za svojo bedo na plačevanje reparacij. Na primitivni način, kakor računajo in mislijo mase vseh narodov, tudi nemške mase ne računajo, koliko nemškega kapitala gre leto za letom v inozemstvo. Prav za prav je trajalo še dolgo, da je pričel nemški narod poslušati te glasove radikalnih siren. V inozemstvu bi morali s priznanjem zabeležiti, da se nemške mase celih 12 let niso dale premetiti po brezvestni agitaciji desničarskih strank. Od leta 1919, do dosedanjih volitev je imela v vseh državnih zborih weimarska koalicijska od socialnih demokratov pa do nemške ljudske stranke zanesljivo večino. In to so stranke, ki nosijo odgovornost za podpis Versailleske pogodbe, za vstop Nemčije v Društvo narodov in končno tudi za sprejem Dawesovega načrta, locarnske pogodbe in Youngovih zakonov.

Dawesov načrt in Youngova pogodba sta bila plod razsodnega gospodarskega prevdarka Nihče na svetu ni računal, da bi postal Youngov načrt nekaj diktatorski zakon za večne čase. Tudi Young sam ne. V svojem bistvu vsebuje ta načrt dobro premišljen program plačevanja letnih reparacijskih obrokov vse do leta 1938. Kdor pa pozna zgodovino reparacijskega vprašanja malo globlje in se je tudi potrudil preštudirati obširne elaborate finančnih strokovnjakov, se zaveda, da je tudi neizmerno fino izdelana masinerija tega načrta končno le poskusni stroj, ki naj pokaže, ali se bo dogovorjeni plačevalni mehanizem trajno obnesel ali ne.

Razumljivo je, da presoja nemški narod, enako kakor poprej Dawesov, tudi Youngov načrt v prvi vrsti z vidika plačil, ki jih bo morala Nemčija plačevati. Mednarodni strokovnjaki, ki so se

lahko povzpeli nad vplive dnevnih politike, so že takoj spočetka jasno spoznali dvojno naravo reparacijskega vprašanja. Zavedali so se, da ne gre samo za to, koliko bo nemški narod lahko trajno plačeval brez prevelike škode za svoj obstoj, temveč da gre tudi za posledice, ki jih bodo rodila ta plačila pri prejemnikih. Kajti pri tako velikih mednarodnih plačilih od naroda do naroda, od gospodarskega ozemlja do gospodarskega ozemlja ne nastajajo obveznosti samo za plačnike, temveč tudi za prejemnike.

Mednarodna plačila je mogoče realizirati večinoma le potom blagovnega izvoza. Zato je tudi vprašanje, koliko bo mogla Nemčija plačati reparacij, končno le vprašanje mednarodnega plasiranja nemškega blaga. Mednarodni konzum nemških izdelkov pa zavisi zopet od tega, koliko bo ves svet pripravil sprejemati nemško blago in na ta način Nemčiji olajšati plačevanje reparacij.

Po dosedanjih izkušnjah take pripravljenosti ni baš dosti. Lepe besede, ki so bile v Zenevi na mednarodni gospodarski konferenci sestavljene v še lepše resolucije, so v kričečem nasprotju z dejanji. V Zenevi so na vso moč obsodili izvozne in uvozne preprečitve ter dumping kot neko vrsto nečastnega tekmovalstva med narodi. Priporočali so največje ugodnosti in znižanje carin. Gospodarska praksa pa kaže, da stremi v Evropi in izven nje vsaka, tudi najmanjša država za ustvarjanjem lastne industrije s pomočjo vedno višjih zaščitnih carin. Ne glede na to, da mora ta metoda koncem koncev ruinirati vse države na svetu, je treba opozoriti, da pomenja za Nemčijo že sedaj omejitve svetovnega trga za plasiranje njenih proizvodov in s tem tudi zmanjšanje možnosti izpolnjevanja prevzetih inozemskih obveznosti.

Svet za enkrat še ni prišel tako daleč, da bi uvidel te konsekvence. Po mojem mnenju ni aktivna zunanja politika v tem, da se neprestano zahteva sprememba Youngovega načrta ali se hoče od uenikov celo izsiliti. Aktivna zunanja politika je nasprotno baš politika izpolnjevanja, ki je bila v zadnji volilni borbi tako srdito napadana in obsojana. Ta politika temelji namreč na spoznanju, da bo mogoče doseči izpremembo le tedaj brez nevarnih pretreslajev, ako bodo umniki na lastnem telesu občutili, da zahteva gospodarska razsodnost spremembo obstoječega stanja. Prepričan sem, da bo prišel čas, ko bodo umniki razmišljali o tem, ali naj nemška plačila znižajo, ali pa jih omogočijo z odvzemom nemškega blaga.

Ni še prišel čas za to spoznanje in za mednarodne posledice, ki bi iz njega izhajale. Kratkovidno mišljenje, da je mogoče plačevati reparacije brez sodelovanja prejemnikov plačil, pa je rodilo za notranji gospodarski položaj Nemčije že zelo neprimerno posledice. Velika masa nemškega naroda, pred vsem tudi masa nemškega podjetništva, se je po zaslugi vnetega in doslednega dela nemških vlad v zadnjih letih že pripravila k izvajanju politike izpolnjevanja. Pripravljena je bila plačevati velike zneske, pripravljena nositi iz tega izvirajoče davčne in socialno politične obremenitve. Smatrala pa je za samoumevno, da bo treba temu primerno tudi več producirati. Racionalizacija večine nemških podjetij je pripravila večje storitve za pričakovani večji odzem blaga. Mesto tega pa so se nemški trgovini in nemški industriji pred nosom zapirala vrata za vrati. Kjer je še ostala kakla luknja, ki bi se skozi njo mogoče vtilotapiti nemško blago, je bila z vso naglico zamašena. S silnim naporom svojih moči je skušala nemška industrija povečati svoj eksport. Toda izgube so rastle od dneva do dneva. Podjetja so morala omejiti svoje obrate. Notranja kupna moč je padala. Poskus znižanja mezd je še bolj zradikaliziral delavstvo, ki je bilo itak že v veliki meri brez zaposlitve.

Ta dejstva pojasnjujejo današnji gospodarski položaj Nemčije. In ravno v tem položaju tiči tudi resnična nevarnost za svet, ne pa v nacionalistični idejni usmerjenosti agitacije, ki je skušala naneljati vodo iz gospodarske bede širokih mas na svoje mlino. Kajti ta beda se mora vrei ali slej pojaviti v notranjih nemirih, v nazadovanju produkcije in naposled v zastoju plačevanja.

V takih razmerah ni mogoče doseči spremembe na boljše s sredstvi nacionalistične politike sile niti od znotraj na ven. Niti od zunaj na znotraj. Rešitev je samo v političnem in gospodarskem sporazumu. Edino sredstvo je: razširite možnost odaje blaga, bodisi z mednarodno ureditvijo carinskih barrier, bodisi z evropsko gospodarsko kooperacijo.

SANOFORM

izvrstno toaletno in čistilno sredstvo - dobi v vseh lekarnah in drogerijah. 160

Priporočila se

MODNO KROJAŠTVO

za jesensko in zimsko sezono.

JULIJ SEMRL, Kolodvorska ulica št. 26

Češki in angleški vzorci za obleke.

14409

Domače vesti

* **Novi funkcionarji ljubljanske univerze.** V zmislu novega univerzitetnega zakona so bili izvoljeni na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani ti - le univerzitetni funkcionarji: rektor univerze za študijsko leto 1930-31 in 1931-32: phil. et m. dr. Šerko Alfred; dekanji za študijsko leto 1930-31: na filozofski fakulteti: phil. dr. Plemeš Josip; na juridični fakulteti: jur. dr. Polec Janko; na emdicinski fakulteti: phil. et med. dr. Kanský Evgen; na tehnični fakulteti: phil. dr. Hinterlechner Karol in na teološki fakulteti: theol. dr. Slavčič Matija.

* **Francosko odlikovanje jugoslovenskega novinarja.** Francoska vlada je na predlog francoskega poslanika v Beogradu odlikovala z akademskimi palmami oficirskega reda urednika beogradskega »Vremena« g. Stanislava Krakova za usluge, ki jih je s svojim publicističnim delovanjem storil Franciji.

* **V nižjo geodetsko šolo** so med drugimi sprejeti za slušatelje: artiljerijska podporočnika Dragotin Prosen in Milan Dogan ter pehotni podporočnik Stanko Cvirn. Omenjeni oficirji se morajo 1. novembra javiti načelniku vojnega geografskega inštituta.

* **Izpremembe v železniški službi.** Premješeni so zvaniki I. kategorije: Belič Ivan, Rogatec, za strojevodjo v kurilnico Maribor; Bukovec Franc, Novo mesto, za vlakovodjo na Pragersko; Pavčič Franc, Pragersko za strojevodjo v Maribor; gl. kol.; Gregori Josip, Rogatec, za prometnika v Rogaske Slatine; Akički Franc, Verd, za prometnika v Ljovnico. — Zvaniki II. kategorije: Bedenikovič Mihal, skladiščni desetar, Metlika, za vodjo postaje Stara cerkev pri Kočevju; Kuštrin Tomaž, Kočevje, za vlakovodjo v Trzic; dnevnicar Jovanovič Savo, Slovenjgradec, v Ormož. — Postavljen je za uradnika III-4: Štraher Miroslav, kurilnica Ljubljana I. gl. kol. — Napredoval je za zvanika I-3: Medvešek Martin, strojevodja, kurilnica Maribor, dosedaj zvanik II-2. — Sprejet je kot dnevnicar Vovk Ivan v Podnart-Kropa.

* **Proslava češkoslovskega narodnega praznika.** 28. t. m. se bo tudi v naši državi vršila na najsvetelnejši način ob sodelovanju Sokola, Jadranske Straže, šolske mladine, skavtov in drugih nacionalnih organizacij. Češkoslovaško - jugoslovenske lige v naši državi so v tej smeri že storile potrebne korake. Na dan proslave bo cela vrsta predavanj in naporih češkoslovskega naroda v borbi za osvoboditev.

* **Jadranska Straža naročila šolsko ladjo.** Prejeli smo: Jadranska Straža pod visoko zaščito prestolonaslednika Petra je naročila v Hamburgu za našo vojno mornarico moderno šolsko ladjo, ki bo gotova v prvi polovici prihodnjega leta. Ta akcija Jadranske Straže je velikega nacionalnega pomena, ker bo s pomočjo te ladje naša vojna mornarica odgojevala svoj podmladek. Jadranska Straža je že nabrala večji znesek denarja, a da se ta znesek popolni do potrebne vsote, je sklenila, da priredi svojo loterijo. Ker bo Jadranska Straža s to akcijo služila domovini in narodu, sme pričakovati iskreno pomoč vseh državljanov Jugoslavije, ki se zavedajo važnosti te akcije. Prireditelj te loterije je dovolilo kmetijsko ministristvo, a glede na dejstvo, da je nabava šolske ladje v interesu domovine in naroda, je tudi predsednik vlade odobril razprodajo teh srečk. Vsak državljan, ki kupi srečko je eminentno patriotične loterije, je direktno udeležen pri nabavi šolske ladje. Loterija bo obsegala mnogo dragocenih in zanimivih dobikov ter daljše bivanje na našem Jadranu in v naših zdraviliščih. Loterija se bo vršila pod kontrolo posebne komisije. Srečka stane 10 dinarjev. Dobivajo se pri administrativnem oddelku Jadranske Straže v Beogradu, Kosmajska ulica 9. Pregled dobikov se na zahtevo brezplačno razpošilja. Jadranska Straža je prepričana, da bo v vseh slojih našega naroda našla potrebno razumevanje in pomoč. Preprodajalci, zlasti trafikanti, se pozivajo, da tudi podprejo to loterijo.

ZNATNO ZNIZANE CENE

Moč za delo

črpamo iz svoje hrane. Čim bolj je hrana koncentrirana in čim lažje je prebavljiva, tem lažje se da pretvoriti v telesno energijo.

OVOMALTINE

je taka koncentrirana, okusna, lahko prebavljiva, krepljena hrana. 156 Velika škatla Din 56, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16. 156

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani 10. oktobra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.

Ljubljana: 7. 766,9, 4. 93, mirno, 10. dež, 74,4; Maribor: 7. 770,9, 3. 90, mirno 0, dež, 51,0; Zagreb: 7. 771,0, 5. 92, mirno, megla 10, dež, 23,6; Beograd: 7. 770,8, 8. 90, mirno, 10, dež, 0,6; Sarajevo: 7. 769,8, 8. 90, mirno, 10, —, —; Skopje: 7. 768,4, 14. 85, SE, 7, 3, —; Kumbor: 7. 764,0, 19. 80, E, 2, 8, —; Split: 7. 765,5, 14. 90, NE, 10, dež, 6,0; Rab: 7. 765,4, 16. 75, mirno, 9, dež, 52,0; Vis: 7. 764,8, 14. 90, SE, 10, dež, 14,0.

Najvišja temperatura v Ljubljani 8,4. Najnižja temperatura: v Ljubljani 4, v Mariboru 2, v Zagrebu 5, v Beogradu 8, v Sarajevu 5, v Skoplju 8. Sonce vzhaja ob 6.12, zahaja ob 17.20. Luna vzhaja ob 20.15, zahaja ob 12.50.

* **Odkritje spomenika Srečku Puncerju** bo v nedeljo 19. t. m. ob pol 16. na pokopališču v Braslovčah z naslednjim sporedom: »Oj Doberdob« (pel bo mladinski pevski zbor osnovne šole v Braslovčah), govor predsednika odbora za postavitev spomenika: odkritje spomenika po zastopniku g. generala Maistra; posvetitev spomenika po g. dokanu Martinu Medvedu; izstrelitev častne salve po čet 39 pešpolka; prevzem spomenika v varstvo po zastopniku braslovške občine; deklaracija učence braslovške osnovne šole: »Vigred se povrne« (pevski zbor Sokolskega društva št. Pavel); položitev vencev na grob; prijateljski sestanek prijavljenih delegacij v braslovski osnovni šoli. Vabimo vsa naša nacionalna in kulturna društva, da se odkritvene slavnosti udeležijo. Društva ki se nameravajo udeležiti odkritja, naj prijavijo do 15. t. m. na naslov tajnika odbora (Dr. Ervin Mejak, Celje, Prešernova ulica 15) zaradi prevoza in sestanka po odkritju svojega delegata, oziroma namestnika. Za prevoz občinstva s Polzele v Braslovče in nazaj bodo brezplačno na razpolago vozovi pri vlaku ob 15. na postaji Polzele.

* **Zamudniki so huda ovira** pri vsaki organizaciji, družbi in trgovini, kakaj z zamudniki je vedno največ dela. A zamudniki so obenem povsod nekaka rezerva, ki je treba z njo računati. Tudi Vodnikova družba ima vsako leto svoje zamudnike. Odlasajo in odlasajo, dokler ni prepozno. Zamudniki, zglasite se te dni pri poverjenikih in vprašajte, ali je še čas, da dobite letošnje knjižice!

KINO METRA
Danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.
VELESENZACIJA!
HOOT GIBSON
junak in nepremagljivi akrobat v filmu atrakcij
Puščica pustinje

* **Smrtna kosa.** V Nabrežini je preminula ga. Terezija Nemčeva rojena Trčkova, v visoki starosti 83 let. — V Ljubljani je umrl g. Lovro Pečenik, sodni pisarniški oficijal v pokoju, v starosti 74 let. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek ob pol 15. izpred hiralnice sv. Jožefa. — V Mariboru je preminila v starosti 53 let ga. Roza Knežičeva rojena Kutinova. Pogreb bo v ponedeljek ob 16. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Uradni dan Sreskega gremija trgovcev** v Celju za člane v rogaškem sodnem okraju bo v sredo 15. t. m. v Rogatcu v posebni sobi hotela Sporn od 9. do 12.

* **Plesni odsek NKČ v Zagrebu** otvori plesne vaje za članstvo v početku novembra pod vodstvom prvotnega plesnega učitelja. Prijave sprejema odbor dneвно od 19. do 21. Plesni odsek za to plesno sezono se bo konstituiral na rednem tedenskem sestanku v sredo 15. t. m. ob 20. v društvenih prostorih (Gunduličeva 29, telefon 68-65).

* **Jagodna jesen.** V naše uredništvo letošnjo jesen kar dežujejo jagode, ki pa seveda nimajo tistega prijetnega duha kakor poletne V petek nam je poslal sopek jagod g. Franc Makovec, lesni manipulant v Ljubljani, ki jih je natrgal v Doljem Kronovu na Dolenjskem.

* **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je darovala ga. Amalija Magdič - Milivojevičeva, trgovka v Ljubljani, v počastje spomina obletnice smrti g. Pavla Magdiča 1000 Din. Dalje je daroval družbi g. Joško Škof, knjigovodja v Ljubljani, 100 Din, v žalosten spomin 10letnice koroškega plebiscita. Obema darovalcema iskrena hvala!

* **Prvi ženski primarij v beograjski bolnici.** S kraljevim ukazom je imenovana za primarija državne bolnice v Beogradu gospodična dr. Mica Dunjičeva, specialista za notranje bolezni in asistentka na prvem oddelku za notranje bolezni. Gospodična dr. Dunjičeva je prvi primarij državne bolnice v Beogradu.

* **Po 30 letih našla svojo mater.** V Rumni se je te dni odigral zanimiv dogodek. Žena nekega železničarja je našla svojo mater, za katero ni vedela že celih 30 let. Marija Banovčeva, sedaj žena kretinika Rajka Borkovec, je bila rojena kot nezakonski otrok. Mati je dala otroka občini v Diakovcu, na čemu ni mogla vzdrževati. Pozneje je mati vzel za svojega Giuro Borkovca, ki je mati nekoč izpraševala, ali ji reki, da je Marija umrla. Pozneje je poročila z železničarjem Borkovcem. Šele te dni je Marija slučajno zvedela da živi njena mati kot vdova po železniškem uradniku. Svidenje matere in hčere po 30 letih je bilo nenavadno gniljivo.

* **Požar v kemičnem laboratoriju.** Iz Banjaluke poročajo, da je v četrti pomoči v kemičnem laboratoriju v Ljubli nastal požar, ki se je nelo razširil tako, da je kmalu bilo v plamenu celo poslonje. Rudarski zasileki četi se je zahvaliti, da je bil požar lokaliziran in na ta način rešena oprema in dragocene kemikalije.

* **Nesreča pri izpraznitvi sestrnice.** V vasi Dovolje v Savski banovini se je pretekli četrtek pripetila huda nesreča. Pnastletni deček Ivan Ruković se je igral s sestrnico, ki je ekenodirala in mu ranila obe očesi. Ponesrečenec je bil prenehan v zagrebško bolnico, kjer so zdravniki izvršili operacijo. Vzeli so mu obe očesi.

* **Moč vrstolastno ženo.** Kmetovalec Božo Ginka iz Kostanjevice je kupil te dni od kmetovalca Rože Uelja njegovo ženo za sto dinarjev. Žena je bila s tem zadovoljna in se je takoj preselila v dom Rože Uelja. Že v prvih dneh na je prišlo med Ueljem in njegovo kupljeno ženo do hudega prepira, pri čemer je Ugali kupljeno

Foto - potrebscine
Foto - aparati vseh znamk
Foto - amaterska dela
Foto - povečave
DROGERIJA KANC
LJUBLJANA - MARIBOR

ženo oklal z nožem, Zadeva je pred sodiščem.

TO — zobna pasta najboljša!

* **Proti prehlajenju** se že od nekdaj z najboljših uspehom uporablja pristen med. Zanesljivo blago dobite pri čebelarjih ali pa pri Čebelarskem društvu v Ljubljani v Vošnjakovi ulici (za gostilno pri Novem svetu).

* **Podeželskim odrom** priporočamo ilustrirano brošuro Navinška »Lepa maska«, navodila z šminkanje.

* **Darujte Podpornemu društvu »lepih, Ljubljana, Pod Trnovo 2-III.**

* **Solnce lahko pogrešate pri pranju,** medtem ko je pa pravo terpeninovno milo GAZELA pri tem nepogrešljivo.

* **Oblike in klobuke kemično čistil.** barva in plisra tovarna Jos. Reich.

* **Rodoljubij,** podpirajmo Družbo sv. Cirila in Metoda!

Iz Ljubljane

Preselitveno naznanilo!

Oddelek uprave »Jutra«, ki sprejema ljubljansko naročnino za »Jutro«, »Ponedeljek«, »Življenje in svet«, »Našo dobo« in »Domovino«, se je preselil iz Prešernove ulice v

Šelenburgovo ul. št. 3

V istem lokalu sta tudi knjigarna »Tiskovne zadruge« ter centrala inseratnega oddelka »Jutra«.

— V izložbah oglašnega oddelka »Jutra« v Šelenburgovi ulici so med drugimi naslednje aktualne slike: voditelj republikanskega gibanja v Španiji, doslej neznan original Rafaelov (Madona z detetom), moderno ameriško letalstvo, tekma jaht od Anglije do Španije, novi ekscentrični sporti v Angliji, »strahovi« ameriških hotapecev alkohola, osnutek spomenika Röntgenu, oborožena Anglija itd. Odslej bodo izmenjavali slike vsak drugi ali tretji dan in skrbeti, da si bo publika lahko v naših izložbah ogledala v slikah vse važne dnevne aktualnosti.

— **Devetdesetletnico** obhaja danes ga. Maksimilijana Šegova, vdova okrajnega sodnega predstojnika in mati veroučitelja g. Viktorja Šege. Svojo visoko starost preživlja zdrava in zadovoljna v krogu treh otrok. Stara gospa je še tako dobro ohranjena duševno in telesno, da dnevno z velikim zanimanjem čita liste in si še vedno poišče kako delo. V veliko zabavo so ji vrabci, ki jih dobrodušno krmi na balkonu svojega stanovanja ter pravi, da so njen rado. Brez palice in vsake druge pomoči hodi po svojem domu, za danes pa se je namenila celo v cerkev, da se Bogu zahvali za milost visoke starosti.

— **»Železna maska«.** Danes ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD nepreklicno zadnjkrat v dvorani elitnega kina Matice veleznimim film »Železna maska«. Ta film v katerem predstavlja glavno vlogo zopet Douglas Fairbanks, tvori nadaljevanje filma »Trije mušketirji«, delanega po znanem istoimenskem romanu Dumas »Železna maska« si morajo tedaj vsi oni, ki so videli »Tri mušketirje«, brezpogojno ogledati. Cene vstopnicam najnižje.

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE
ker goré nadalje!

— **Iz gledališča.** Prva repriza ruske drame »Mladotletje« v režiji g. Golje bo dre vi ob 20. Snov te drame je zajeta iz študentov življenja, njena vsebina je globoko etresujoča. Običajne dramske konvencije v ponedeljek zvečer se ponovi Shakespearjeva komedija »Sen kresne noči« za red C. — Prva nedeljska popoldanska opereta predstava bo danes ob 15. Vprizori se opereta »Grof Luksemburški«, ki je znana po svoji lepi glasbi in živni vsebini. Znižane operne cene. — Danes in v torek bo gostovala v naši operi članica beogradske opere Zlata Gjüngjenceva Drevi bo pela Tatjana v Čajkovskega operi »Evgenij Onjegin«, ki je brez dvoma ena najlepših ruskih oper. Evgenija Onjgina bo pel Primožič. Gremirina Križaj, poleg teh bodo sodelovali še Kogejeva, Španova, Strniševa, Gostič, Janko, Sancin, Sekula in drugi. Dirigira kapelnik Štritof. Znižane operne cene. — Drugo gostovanje Zlate Gjüngjenceve bo v torek v naslovni vlogi Puccinijeve opere Madame Butterfly. Za red B.

— **Preporodovcem.** Kakor že objavljeno, se bo vršil naš sestanek, ki bi prvotno imel biti 7. in 8. septembra, dne 1. in 2. novembra letos. Spored: 1. novembra ob 9. zvečer prijateljski sestanek v restavraciji Bellevue; 2. novembra ob 10. dopoldne zborovanje Preporodovcev v mali

Kaži vedno Tvoje lepe zobe

in ohrani jih zdrave in biserno bele z dnevno uporabo skozi 40 let preizkušene zobne paste

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

dvorani Kazine; po zborovanju odhod na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo na Endlicherjevem grobu poklonitev spomnu pokojnih Preporodovcev; nato skupno kosilo v restavraciji Zvezdi. Vse tovariše Preporodovce in vse prijatelje preporodovskega gibanja iskreno vabimo na vse te prireditve. Opozarjamo, da izide ob tej priliki historijat našega gibanja, ki ga je sestavil prof. Ivan Kolar. — **Pripravljalni odbor.**

— **Znanstvena predavanja.** Zveza delavskih žen in deklet za Slovenijo v Ljubljani bo prirejala v letošnjem zimskem času predavanja. Prvo predavanje bo v sredo 15. t. m. ob 20. v Delavski zbornici. Predavala bo zdravnica ga. dr. Finkova o ženskih boleznih. K temu predavanju bodo imele vstop samo ženske. Pridite!

— **Velike težave z odtočnimi jarki v Rožni dolini.** Pišejo nam: Rožna dolina, ki se je razvila po vojni v eno najlepših naselbin na meji Ljubljane, ima, ker je zrasla prehitro, vedno večje križe in težave s svojo kanalizacijo in s cestami. Kanalizacija se nam obljubuje že dolgo, vendar do danes še ni na občinskem uradu na Viču zadostno izdelanih načrtov. V Rožni dolini smo preplavljeni pri vsakem srednjem naliivu. Skoro ena tretjina vseh parcel je po vsakem naliivu pod vodo in se dela velika škoda hišnim posestnikom, kakor posestnikom parcel. Tu pri nas je slaba ilovnata zemlja, ki jo mora vsakdo obdelovati in gnojiti leta in leta, da mu rodi. Navozilo se je že na tisoče kubičnih metrov zemlje in smeti, da bi se izboljšale in dvignile parcele. Pa pride voda, ki nima pravega odtoka, ter odnese vso to zemljo. Ves trud je torej uničen in mi lahko znova polivamo z gnojnico, dovažamo zemljo ter trosimo gnoj. Odtok vode bi se dal za enkrat urediti brez velikih stroškov za občino in smo mnenja, naj se predvsem temeljito očistijo občestni jarki, posebno oni na Cesti VIII., ki so bili v petek vzrok, da smo posestniki z žalostjo gledali na svoja noplavljena dvorišča in njive. Glinščica je že tretje leto regulirana in poglobljena, ta tatek pa še do danes ni temeljito osušen in vsaj nekoliko poglobljen. Tudi v spodnjem delu Rožne doline bo treba ob nekaterih cestah osušiti in poglobiti tarke. Ta dela so najmanj tako potrebna kakor naslajanje cest, za katero gre občini posebno letos vsa hvala in priznanje. Regulacija odtoka vode v naši naselbini je nastala sedaj tako nujno potrebna, da tega vprašanja ne bomo pustili več izpred oči in da bomo siliarili tako dolgo da se bo ta zadeva rešila še pred zimo, zlasti ker se to da opraviti z malimi stroški.

— **Akademikom tehnične fakultete** se priporoča za nakup tehničnih potrebščin,

ski cesti med železniškim prelazom in pivovarno Unionom. Kljub slabemu vremenu delo naglo napreduje.

— **Banska uprava Dravske banovine** je poslala kirurga tukajšnje bolnice g. dr. Vladimira Guzela v študijske svrhe v inozemstvo.

— **Regulacija Celovške ceste.** Regulacijska dela na Celovški cesti so v glavnem končana. Cesto so, kakor znano, na levi strani proti Šiški za šest metrov razširili. Ta prostor je določen kot pločnik za pešce. Med cesto in Koslerjevim travnikom je lepo zgrajen zid iz žive skale.

— **Promenadni koncert** muzike 40. pp. Triglavskega bo danes ob 11. v Zvezdi. Spored: Vinš. »Banjaluka«, srbska koračnica Offenbach: Uvertura »Orfeus«. Cerin: »Miljenice«, slovenske pesmi. Gleisner: »Operne melodije«. Leopold: »Praha«, češke pesmi. Dirigent višji kapelnik dr. Josip Cerin.

— **Akademikom tehnične fakultete** se priporoča za nakup tehničnih potrebščin,

Novosti za damske plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Ljubljana

— **Temelje za dvojni tir ceste** železnice so začeli včeraj kopati na Gosposvet-

SUDERMANNOV znameniti roman »Mati Skrb« v divnem nepozabnem filmu materinske ljubezni

Danes! „V starem gnezdu“

V glavnih vlogah najznamenitejši umetniki Marry Carr, Fritz Kortner, Wilhelm Dietrich in drugi.
Predstave ob 3., pol 5., 6. pol 8. in 9. zvečer Tel. 2730 KINO DVOR

pavznih, skicnih papirjev, računal, preciznih meril itd. Specialna trgovina tehničnih pripomočkov: Iv. Bonač, Selenburgova 5.

— Ustanovni občni zbor Podpornega društva finančnih in drugih državnih uslužbenec za Dravsko banovino bo v nedeljo 19. t. m. ob 9 v salonu restavracije pri Košaku na Poljanski cesti

— 14.630 bolnikov sprejetih v bolnico. Letos je bilo do večerajšnega dne sprejetih v ljubljansko bolnico 14.630 bolnikov. Lani je bilo vse leto v bolnico sprejetih le okrog 16.000 pacientov

— Številne nesreče in nezgode. Zadnje dni se je pripetilo več hudih nesreč, katerih žrtve so morali prepeljati v bolnico. 17letni natakarski vajenec Avgust Vidic iz Ljubljane se je peljal proti št. Vidu. V Zgornji Šiški se je zaletel v neko kolesarsko in oba sta padla po tleh. Vidic si je zlomil levo roko v rami in so ga morali prepeljati v bolnico. — Lovrenc Omerc, posestnikov sin iz Lahovč, se je igral z domačimi otroci, ki so se skrivali. Lovrenc je zlezal na streho domačega skednja, nesreča je pa hotela, da mu je izpodrsnilo in da je padel več metrov globoko. Zlomil si je desno nogo in se običajno pobil po vsem telesu. — Albin Lazar, 19letni dninar iz Zirov, se je te dni vračal domov. Na cesti je padel in si zlomil levo roko v rami. — Jožefa Galetova, 70letna zasebnica, stanujoča v Apilovi ulici 23, je doma v pralnici padla in si zlomila ključnico v desni rami. — Na Mestnem trgu je postala nenadoma slabo 73 letni vdovi po uradniku Terziju Kolbovi. Padla je na tla in se onemestila. Z reševalnim avtom so jo prepeljali v bolnico.

— Mornar bi bil rad. Že tri dni je minilo, odkar je izginil iz Rožne doline pekovski vajenec Andrej Cihna. Mladenič je 16 let star, srednjeveliki, nizkega čela, okrogle glave, rjavih oči, a postave bolj šibke. Andrej je vedno fantaziral o morju. Njegov smoter je bil priti k mornarici. Prestrašena mati, ki je vdova, je zamaženo polzela za njim. Najbrže se je skrival napotil proti morju. Kdor o njem kaj ve, naj javi njegovi materi Anji Cihnovi, posestnici v Rožni dolini, Cesta V-22.

— Pasaričevičev in Omahnov stanje. Še vedno resno. Stanje delavca Pasaričeva, ki ga je v Šiški med pretekom v silobranu zabolil njegov tovariš, je še vedno zelo resno in bati se je, da bo poškodbam podlegel. Tudi France Omahen, katerega je oče ustrelil v trebuh, je zelo slab in ni mnogo upanja, da bo okrevljal.

— Rabutarji zopet na poslu. Zasebnica Franciška Dolenčeva, stanujoča v Lavričevi ulici, je prijavila policiji, da so ji neznan storilec obrali vrtno trto.

— Sokolsko društvo Ljubljana IV. vabi vse članstvo na prvi ples, ki bo v nedeljo, 12. t. m. čez Golovec na Orle in Laverco. — Zbirališče ob pol 2. uri pop. pred Čišnovarjem. — V primeru slabega vremena se izlet preloži na prihodnjo nedeljo.

— Nedeljski popoldanski plesni tečaj šole Jenko se prične danes ob pol 4. popoldne v balkonski dvorani Kazine (Zvezda). Vabljeni vsi ljubitelji družabnega plesa. Začetnik(ice) ob 3. popoldne. Student(ke) znižano članarino.

— Otvoritev plesna vaja JNAD »Jadrana« bo v torek 14. t. m. Začetek ob pol osmih. Ples bo vodil priznani plesni mojster prof. Jenko. Plesalci in plesalke imajo vstop proti dijaški izkaznici. Od gg. omarjcev se ne bodo zahtevala vabila.

— Otvoritev plesna vaja SO Preporoda bo v soboto 18. t. m. točno ob pol 20. v areni Narodnega doma. Ples bo vodil znani plesni mojster prof. Jenko. Igral bo Odeon - jazz. Vabila se že razpošiljajo. Vse reklamacije prosimo na naslov: SO »Preporoda«, arena Narodnega doma.

— Dr. Pavel Avramovič se je vrnil in zopet redno ordinira od 9. do 11. in od 2. do 4. v Beethovnovi ulici 9.

— Advokat Mejač Anton je otvoril pisarno v Ljubljani in jo pridružil pisarni dr. Krapeža Josipa, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

— Dr. France Pavlovič, specialist za zobne in ustne bolezni, ordinira vsak delavnik od 8. do 12. in od 15. do 18. v Pražakovi ulici 8 (ogelna rumeno - modra hiša). I. nadstropje.

— Primarij dr. Minaž zopet ordinira.

— Najboljši in najcenejši čevlji vseh vrst, moški, ženski in otroški se dobe le v trgovini ZIBERT, Prešernova ulica.

— Vsi prijatelji dobrih domačih krvavih in jernih klobas ter pristnih štajerskih in dolenskih vin se vabijo danes v gostilno Svetič, Gerbičeva ulica, pri Kozleji.

— Domače krvavice in pečenice, bizelski portugalski, sladki mošt dobiš v gostilni »Pri fajmoštru«.

— Na trgatvi danes v salonu pri Jerneju na Sv. Petra cesti bo vesela zabava. Zato ne zamudite prilike! Pod brajdo se bo vrtilo, pri mizah pa bo poceni dobra kapljica. Začetek ob 18. Vstopnina 5 Din za osebo.

— Novo gostilno v Vižmarjih 31 otvoril danes g. Josip Matjan. Priporočamo poset ljubljanskim izletnikom.

— Na Zgornjem Rožniku dobite vsako nedeljo domače pečenice.

— Oh, kako sem hvaležna pedikerju v kopalski Slon, ki mi je odstranil kurja očesa in nepravilne nohte, zaradi katerih nisem mogla nositi čevljev in sem trpela bolečine. Sedaj lahko obujem za dve številki manjše obuvalo.

Iz Celja

— Odkritje nagrobnega spomenika učitelju Antonu Zdolšku, ki je tragično preminul letos poleti v Savinji, se je vršilo večeraj zjutraj na svečan način na celjskem okoliškem pokopališču. Spomenik je postavila pokopniška rodina učitelja Stanteja. Po maši zadušnici, ki se je brala v cerkvi sv. Duha, so se podali pokopniškovi poklicni tovariši, šolska mladina, lovci, ribiči in planinci na grob, kjer je spregovoril tople besede v pokopnikov spomin predsednik Celjskega učiteljskega društva šol upravitelj g. Josip Gosak. Nato je izvršil obred posvetitve spomenika pater Efraim Majcen. Mladinski šolski pevski zbor je zapel žalostinko »Pomladi vse se veseli«, nakar so se navzoči učitelji podali v mesto, kjer se je vršil v mestni osnovni šoli občni zbor učiteljskega društva, ki se ga je kljub poplavi udeležilo 109 članov in članic.

— Pri odkritju spomenika Srečku Puncerju bo zastopal tukajšnji 39 pešpolk, kateremu je pokojni junak pripadal, pomočnik poveljnika polka g. polkovnik Ivan Rožnik.

— Smrtna kosa. V Celju je umrl 28-letni Josip Benkoč, zasebni uradnik. Pogreb bo 12. t. m. ob 16 iz mrtnišnice okoliškega pokopališča Blag mu spomin!

— Vprašanje javnega smetišča v Celju. Mesto načelstvo je poslalo predstojništvu mestne policije naslednji dopis: Železniška uprava je prepovedala odlaganje smeti v železniškem trikotu med glavno in savinjsko progo v Gaberju. Ker je s tem odpadlo svojočasno določeno smetišče in ni na razpolago drugega definitivnega prostora, je občinski svet sklenil, naj se smeti začasno odlagajo na bvišem ledišču pri Spodnjem Lanovžu. Dovolj je mogoče le preko Kersnikove ulice.

Zimske suknje,

površnike in trenchcoate. Velika in poceni izbira.

FR. LUKIČ, STRITARJEVA ULICA

— Razobešanje perila na Masarykovem nabrežju je postalo že javni škandal. Krasno nabrežje se vidi kakor kaka velika sušilnica celjskih peric. Na zadnji seji mestnega občinskega sveta je glede odstranitve tega interpeliral župana občinski svetnik g. dr. Juro Hrašovec. Župan je obljubil, da bo na interpelacijo odgovoril na prihodnji seji.

— Sokolska plesna šola pod vodstvom g. juba Cerneta iz Ljubljane se avori drevi ob 20. Pispovanje eno uro pred pričetkom Posebnih vabil ni. Vabljeni.

— Svoboda v Celju bo imela tudi letos svojo običajno plesno šolo v mali dvorani Uniona v Celju. Pričetek danes ob 20. Ljubitelji plesne umetnosti vabljeni.

Iz Maribora

— Izročitev odlikovanj na državni realni gimnaziji. V torek je ravnatelj bivše mariborske realke, sedaj realne gimnazije, g. Jakob Zupančič, izročil diplome in red sv. Save IV. stopnje profesorjem Luki Brolichu, Filipu Gasparinu in dr. Janju Kotniku. V nagovoru je poudarjal pomen odlikovanja tudi kot priznanje zavodu, kar je v ponos vseh profesorovskega zbora, gojencev in njihovih staršev. V imenu profesorovskega zbora je čestital profesor dr. Heric.

— Osebnost v. Mursko Soboto je premeščen pomožni geometer pri katastrski upravi v Mariboru g. Josip Sever in ne enakomerni davčni kontrolor g. Josip

Zora Voda

proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo
naravno barvo.

Zak. zašl. Odborena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Selitve

in vse drugo trgovsko blago prevaža
po zmernih, konkurenčnih cenah

„BRZOPROMET“
AVTOPREVOZNIŠKA družba z o. z.,
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4

Telefon 2182. Telefon 2182.

Redne dnevne brzotovorne proge:
Ljubljana — Kranj — Trzin, in Ljubljana
— Vrhnika — Logatec — Planina.

Danes je prispel dr. Dobrojed,

svetovoznani raziskovalec, ki se vrača s svojega dolgoletnega potovanja po svetu. Prepotoval je ves svet križem krašem, prejadral vsa morja, videl mnogo lepega in koristnega, pridobil mnogo na znanstvenem polju, tako da se dr. Dobrojed vrača

v naše kraje poln dragocenih izkušenj in naukov. Res zanimivo ga je poslušati. Kljub velikim preostanim naporom je videti izredno čil in krepak. Mimogrede povedano, on se je na svojem svetovnem potovanju največ bavil s spoznavanjem narodovih običajev in posebno se njim prehrane. Torej imeli bomo priliko slišati marsikaj zanimivega in poučnega od tega ljubeznivega gospoda, in ker je videti, da je zelo vesel in dovpljen, se nam obeta marsikateri trenutek razvedrilnega čtiva. Mi bomo redno po vsakem intervjuju poročali o njegovem potovanju. Cenjene bralce opozarjamo, da pridno sledite njegovim poročilom.

Sever, znan aglin delavec mariborske Glasbene Matice, kakor je bilo pomotoma v listih.

— Srebrno poroko sta praznovala večeraj v ožjem rodbinskem krogu novinar g. Vekoslav Spindler, urednik »Večernika« in »Jutra« v Mariboru, in njegova gespa soproga Matilda. Še na mogoča leta!

— Ljudska univerza v Mariboru. Jutri bo predaval arhitekt Jelenec iz Maribora o najlepših katedralah Francije, posebno v gotskem slogu. Predavanje bo pojasnjevalo mnogo lepših skulpturalnih slik.

— Nedelja v gledališču. Danes se bo ponovila moderna Szirmajeva opereta »Aleksandra«, ki je dosegla pri vseh uporičih zelo lep uspeh. Vsebinske operete je vlezabavna in bo ljubiteljem smeja zelo ustreženo. Veljajo kuponi. Začetek ob 20. uri.

— Lutkovno gledališče. Mladinski odsek Sokola matica priredi danes ob 15. v mali dvorani prvo letošnje marionetno predstavo z igr »Snežulčica«, ki je primerna tudi za otroke od 3 let naprej. Čen 2 do 5 Din.

— Dijaska kuhinja v Mariboru je razdelila za tekoče šolsko leto 97 dijakom srednjih šol 397 obedov in 218 večerj na teden in sicer 43 dijakom moškega učiteljskega 179 obedov in 104 večerje, 27 gimnazijcem 78 obedov in 89 večerj, 15 realčanom 68 obedov in 17 večerj, 11 dijakom ženskega učiteljskega 66 obedov in 12 večerj ter 1 gojencu meščanske šole 6 obedov in 6 večerj. Zaradi svojega plemenitega udejstvovanja prosti društvo vse svoje dobrotnike se nadaljnje naklonjenosti in blagohotne podpore v darovih.

— Umrl je v noči od petka na soboto Jakob Nedelč, cerkovnik frančiškanske cerkve, star 81 let.

— Otvoritev in blagoslovitev pohorskega vodovoda v Tinju pri Slov. Bistrici bo danes ob 11. Cerkevne obrede bo izvršil tinski župnik g. Urh Hafner, ki ima velike zasluge za zgradbo vodovoda. Dela je izvršil mariborski stavbenik Ivan Živet.

— Rdeči križ na Pohorju priredi danes ob 16. uri veseligr »Pogodba« ter »Pol vina, pol vode«. Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne svrhe.

— Avto je podrl v petek zvečer okrog pol 7. na oglu Aleksandrove in Sodne ulice sodnega slugo Ivana Kapuna. Ko je Kapun zavil iz Sodne v Aleksandrovo ulico, mu je pridrvel nasproti oseben avto 2-684 in ga s sprednjimi blatniki podrl na tla. Kapun je dobil nekaj poškodb na licu in ušnicah. Sofer avta je brezobzirno odbrzel naprej.

— Nepreviđen skok. 15 letni delavec Marijan Sigolin je na potu od skladišča glavnega kolodvora proti Tržaški cesti stopil na neki tovorni avto. Prosil je soferja naj ustavi pri Dankovi ulici. Ker sofer tega ni storil, je fant skočil z dvorca avta, pri tem pa padel tako močno, da je obelzel nezavesten. Vendar se je kmalu ovestil. Razen par ogreblin na licu in strahu mu ni bilo nič hudega.

— Plat zvona je bilo večeraj zjutraj okrog 7. v stolpu stolne cerkve. Iz dimnika Korajžjeve hiše se je valil gost dim. Gasilci so tedaj pohiteli na pomoč, vendar ni bilo povoda za intervencijo, ker je samo dimnikarski pomočnik izžgal dimnik.

— Vlom v borzo dela. V noči od petka na soboto je dosedaj še neizsleden storilec vplnil v pisalno mizo v borzi delu, kjer je imel vodja borze g. Rudolf Golohov pripravljenih za razna izplačila 4564 Din. Odnesel je denar, ki je bil v kuverti, povrhu pa še vloge za kolke po 5 in 20 Din. Značilno je, da na vratih iz ulice ni bilo nobenih sledov vloma. Vsekakor je moral storilec dobro poznati pisarno. Policija vrši preiskavo.

Iz Kranja

— Zadušnica za padle koroške bore. Na pobudo kulturnih društev se je vršila v petek v tukajšnji župni cerkvi maša zadušnica za padle na Koroškem. Zastopana so bila vsa vabljena društva, prisostvovalo pa je masi tudi mnogo meščanstva. Tukajšnje tovarne so v počastitev spomina padlih za nekaj minut prekinile obrat. CMD in RR priredita danes cvetlični dan. Ker gre izkupiček v narodne namene, segajte po cvetličah!

— Napad s sekiro. Berčič Anton je šel bolj pozno od dela domov. Ker stanuje onstran Save, ga je pot vodila preko mostu. Zastopjen vase se ni dosti brigal za mimoidoče in okolično Nenadoma ga je nekdo od zadaj udaril po glavi. Udarec s sekiro je bil tako močan, da mu je prebil na levi strani temenico. Neznavec je nato pobegnil, češ, da ni udaril pravega. Poškodba je huda.

— Tujski promet. V mesecu septembru je obiskalo naše mesto precejšnje število tujcev. Največ je bilo Jugoslovenov (130), dalje Avstrijcev (30), Čehoslovakov (9), Italijanov (4), ostalih narodnosti (4). Skupa, 177 tujcev.

— Izporemba sejmov. Prihodnji letni sejem bo v ponedeljek, 10. novembra, in ne 3. novembra, ker bo ta dan praznik vernih duš, Miklavžev letni sejem bo v torek, 2. decembra, ker bo prejšnji dan narodni praznik.

Iz Škofje Loke

— Osebnost v. K carinskemu oddelku v Maribor je premeščen finančni preglednik g. Simončič. Služboval je dolgo vrsto let v našem mestecu Zelimo mu na novemu mestu vse zadovoljstvo. — Kolo jugoslovnskih sester v Škofji Loki je izvolilo blagajničarko go. Vido Horvato; podružnica SPD pa ima novega tajnika g. ing. Skaličkega.

— Dva sveža grobova. Po dolgotrajni, mučni bolezni je preminula v početku tedna v Gostem pri Škofji Loki v starosti 71 let obče priznana in priljubljena Marija Lušinova, mati župana Franca Lušina v Sori Pokojnica, ki je domovala dolgo vrsto let na stari, ugledni in širom naselja najtrdnjejši kmetiji v Gostem, zapuščala poleg sina in hčere Marije soproga, ki je vodil daljšo dobo županske posle v domači občini. Ob izredno veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev so pokopali ugledno ženo v četrtek popoldne na pokopališču v Sori. Skoro isti čas je bila žena zatičila oči stari materi Krčevih, v visoki starosti 92 let. Ob lepi udeležbi Škofje ločanov, posebno iz Vincarjev, kjer so si rjeni najoljši postavili letos lično hišico, se je vršil pogreb na farno pokopališče. Pokojnici ohranimo v častnem spominu. Prizadetim naše sožalje!

— Gradbena dela v Škofji Loki. Kljub nezanesljivemu vremenu napredujejo. Z izredno pohvalno brzino se dviga iz tal lepa stavba čevljarstva mojstra Ivana Hafnerja. Graditelj je domaći stavbenik Anton Ogrin. Nadaljujejo se dela pri šoli. Vsa okolica je nakopičena z gradbenim materijalom in iz tal vstaja pogoloma slika novega prosvetnega hrama. Kamenitnik se že tudi giblje. Nove hišice, ki si jih postavljajo razni privatniki, so večinoma že pod streho. Manjša popravila izvršuje kovač Franc Rupar, večja pa Janko Pokorn v Zgornjem Karlovcu.

— Šola na Bukovici. Škofjelokoški okraj je v poslednjem času zares živahen na delu za povzdigo ljudske prosvete. Za Škofjo Loko, Sovodnjem in Ratečami je prišla na vrsto še Bukovica, ki si tudi želi prostornejših učnih lokalov in razširitve šole v dvorazrednico. Treba bo poslopje le za eno nadstropje dvigniti. Šolska upraviteljica ga. Ljuba Lendovskova zaenkrat bi strli le sama okoli 100 mladih glav.

— Božičnica Kola jugoslovenskih sester. Za pomagane bližnjemu vselej pripravljene sestre bodo tudi letos obdarile največje prihodno deca škofjelokških osnovnih šol. Vseh odarovanecv bo okoli 80. Meščani, podpirajte človekoljubno akcijo Kolašic!

Iz Trziča

— Velika gasilska vaja trziške gasilske župe je napovedana za danes z začetkom ob 3. popoldne. Na klic požarne sirene prihite posamezna gasilska društva iz Trziča in okolice ter zavzamejo določene prostore okrog namišljene požara v tovarni čevljev Mally & Demberger, ki stoji sredi Trziča. Konec vaje bo naznanil četrti znak sirene, nakar se zbore društva v zgornjem koncu, da odidejo na to s paradnim mimohodom na trg pred pošto, kjer se po nagovoru razidejo. Med vajo bodo ceste skozi Trzič za vsak promet zaprte, sitne gledalce pa bo odganjala požarna policija. Sedež župnega poveljstva bo v hotelu Ložar. Pri vaji bo sodelovalo 8 ročnih in motornih brizgaln, hidrantni oddelek trziškega društva in vsi pomožni oddelki. Vaja bo ob vsakem vremenu.

— Nova stavbna dela. Tovarnar g. Karel Globočnik je postavil na svojem travniku zraven fužine veliko šupo, kamor lahko spravi 150 sežnjev drv. Mesar g. Godnov je dvignil svojo stanovanjsko hišo za eno nadstropje in so dela že dovršena. Župnik g. Kragl vstavlja v svojo hišo v ulici večja okna v pritličju in v prvem nadstropju, vso hišo pa obnavlja, ker se namerava za stalno naseliti v Trzinu. Trgovca g. Koželj prezidava bivšo ključavničarsko delavnico v moderna skladišča, ki bodo kupcu nazorno pokazala blago, ki je na zalogi. Ga. Globočnikova je dokončala fasado svoje hiše, ki je sedaj ena najlepših v Trzinu. Tovarnar g. Bohinc je prizidal svoji tovarni še eno dvorano, kjer že delajo. Izdelovalce ortopedičnih in pravih gorskih in športnih čevljev g. Mehle Konrad je preuredil v Bockovski ulici malo hišo v lično delavnico, kamor se je že preselil. Predelnica in tkalnica dela ob Bistrici močne obrežne betonske podpore, stare iz lesenih plohov pa odstranjuje. Dela izvršuje podjetje inž. Dedek in bodo do zime gotova. V Preski kople temelje za novo stanovanjsko hišico g. Tomše Janez, ki upa stavbo v surovem spravitvi še do zime pod streho. Čevljar g. Kramar Ivan si postavi novo hišico pri Sv. Jožefu zraven letos postavljene Jagodičeve hiše, za svet pa je poslala mestno občino Ga. Lenka Debečeva, da si tudi ona po vzgledu tolikih osnuje svoj lastni dom. Naselbina v Preski je zelo vabljiva, le žal, da bo pravkar zmanjkalo primernih stavbnih prostorov.

— Trziški sport. Za danes je napovedana javna nogometna tekma Trziškega sportnega kluba s kranjsko »Savori, ki se je že večkrat dobro izkazala. Tekma bo na novem sportnem prostoru trziškega kluba.

— Pevski zbor Bralnega društva vodi to sezono strokovni učitelj g. Leopold Kerne, ker je dosedaj povodja ravnatelj gosp. Lajovic to funkcijo začeno zaradi prevlečke zaposlenosti odložil. Pevski zbor naj se z vso močatostjo oklene novega povodja, dokler se ne vrne prejšnji in prevzame zopet zbor v svoje roke.

— Ljudsko gibanje v Trzinu. Po zadnjem štetju, ki ga je izvedlo mestno županstvo z

Verno ogledalo Vašega gospodinjstva

je Vaše perilo. Njegova duhteča belina bo Vaš ponos, dolgotrajna uporabnost Vaša korist. Dosegli boste oboje s pravim

terpentinovim milom

vso natančnostjo, šteje naše mesto 3175 prebivalcev, 1692 od teh pripada industriji ali 53,2 %, od čevljarstva živi 522 ljudi ali 16,5 %, javnim nameštencem prištevamo 231 oseb ali 7,2 %, drugi poklici štejejo 730 oseb ali 23,1 %. Od zadnjega ljudskega šteta se število prebivalcev ni mnogo povečalo, čeprav je prirastek v vsakem oziru velik, zato pa tudi upadek zaradi odhoda davkarjev, carinarice in drugih uradov prav občuten. Vendar obstoji upanje, da se število prebivalcev v doglednem času dvigne na 4000. Se eao zanimivost ima Trzin in ta je, da se niti en prebivalec ne peča izključno s kmetijstvom, čeprav imajo Tržičani še dosti velika zemljiška posestva, ki bi mogla preživljati navadno družino.

— Kopalnica v meščanski šoli je za javnost vedno odprta, treba je le prej napovedati čas kopanja, da se more pripraviti. Letos je kopalnica temeljito očiščena in prepletkana. Kopalna pristojbina za osebo 6 Din.

Iz Kamnika

— ka— Lutkovno gledališče. Kakor doznavamo, namerava kamniški Sokol otvoriti svoje lutkarsko gledališče. S tem bo Sokol nudil našim najmlajšim mnogo veselih uric in zabave. Ustanovitev lutkarskega odra je z veseljem pozdraviti.

— Nasipanje cest. Z večnimi nalivi so se ceste zopet znatno poslabšale. Če v zili iz Kamnika proti Ljubljani z avtom ali motorjem, imaa do Duplice slabo cesto, od Duplice do Mengša in do Trzina pa cesto, ki za silo ustreza potrebam od Trzina dalje se pa pričenja pravi križev pot. Ob cestah vidimo navržene ogromne kupe gramoza. Kaže, da se bo zimo vse nasulo. Ako mišljijo nasuti vso cesto, bo pa že treba poklicati na pomoč parni valjar, kajti sicer ne vemo, kako bo nasipanje zaleglo.

— Izporemba avtobusnega voznega reda. Na progi Kamnik—Stahovica vozi v jesenskem in zimskem času dnevno avtobus ob pol 8. zvečer (po prihodu vlaka) v Stahovico in se od tam vrača naslednje jutro ob 7. Druge vožnje so zaenkrat ukinitili.

— Opozarjamo na oglaš zobežnega ateleja Stuzzi, Kamnik, ki se je preselil v nove prostore in svoj atelje modernno uredil.

— Sejem. V torek 14. t. m. bo v Kamniku velik kramarski in živinski sejem. Ta sejem, ki je bil običajno prej na dan sv. Terzije, je najbolj obiskan v letu in ga posetijo kmetje in prodajalci iz raznih krajev.

ZOBNI ATELJE

V. STUZZI

V KAMNIKU

SE JE PRESELIL NA ŠUTNO ŠTEV. 31

I. nadstropje — (nasproti farne cerkve).

— ka— Povodenj in sneg. Kakor smo že večeraj poročali, se je v petek zvečer prišlo čelo vreme izpreminjati na boljše in so začele vode padati. Domačini pravijo, da Nevljica že 15 let ni tako divjala kakor v petek. V zepu noči je pritisnil hud mrak. Sneg je zapadel po planinah prav nizko — do Černivca.

Iz Višnje gore

— vg— Predstava na našem prišakovskem odru 5. t. m. je uspeła nad pričakovanje. Posamezni tipi so bili podani prav izvršno, pa tudi sminkanje ni bilo slabo. Naj bi data prva predstava te sezone pobudo našim bratom in sestram, da resno poprimejo za delo, saj bodo spričo dobre stvari in splošnega zadovoljstva imeli sami največje zadoščenje.

— vg— Koroški večer priredi Sokolsko društvo danes v svoji telovadnici. Na programu bo predavanje o Koroški in o za nas tako nesrečno poteklem plebiscitu. Po dolgih letih nastopi ta večer tudi novo zranžirani mešani zbor, ki zapoje petero koroških pesmi.

Iz Radomlja

rd— Poroka. Pred kratkim sta se poročila v naši cerkvi g. Albert Znidaršič, obratovodja elektrarne, in Rozika Lisčeva, oba iz Boštana ob Savi. Poročil ju je naš župnik g. Sedej. Ker spada Radomlje pod pristojnost fare Kamnik, so torej zaradi tega poroke v naši cerkvi zelo redke. Mladoporočencema obilo sreče!

rd— Poplave. Zaradi dolgotrajnega deževja in zlasti hudega naliva v noči od četrtika na petek sta Radomeljska Mlinca in Bistrica močno narasli in prestopili bregove. Radomeljska Mlinca, ki teče skozi vas, je preplavila vrtove, travnike, njive in dvorišča ter uhajala celo v hiše, oziroma gospodarska poslopja. Prehod iz Radomlja na Homec je bil omogočen samo daleč naokrog. Tovarni Bonač na Količevem je gozila nevarnost, da vdré voda v spodnje prostore, kjer je shranjenega mnogo papirja in lepenke, in so le s pumpanjem s motorno brizgalno preprečili nesrečo.

rd— Konja so vjeli v vodi. Pretekli teden je posestnik po domače Birkov iz Količevega prignala na travnik svoja dva konja, kjer naj bi se pasla čez noč. Ker pa je bil eden popolnoma slep, je ponoči zašel k strugi in padel v vodo. Voda, ki je deževala, je konja odnesla s seboj in je žival običajna na grabljah vodne naprave električne centrale Bonač. Voda je na tem mestu globoka skoro dva metra, tako da je bil konj ves pod vodo. Glavo je molil venkaj. Ko je naslednjega dne zjutraj prišel na lice mesta delavec Bonačeve tovarne Jaka Kaplja iz Radomlja, je opazil kritičen položaj živali, ki ji pa sam ni mogel pomagati. Poklical je sodelavce in šele potem, ko so izpustili vodo na zatvornikah dalje, so z velikim naporom z vrvmi potegnili konja iz neprijetne kopeli na suho.

Iz Radeč

ra— Avtobusna zveza Radeč z Zidanim mostom. Zelja prebivalstva po avtobusni zvezi se je sedaj izpolnila. G. Tone Fister, podjetnik iz Metlike, radeški rojak, odvarja z današnjim dnem toliko začelje no avtobusno zvezo. Avtobus bo imel zvezo z vsemi vlakci iz Maribora in Ljubljane. Cena bo izredno nizka: po 5 Din za uradnike, za dijake pa po 3 Din. Avto bo vozil od hotela Jadran, kjer bo tudi avto-taksi. Avto bo na razpolago za vožnje v razne druge smeri. Pozdravljamo to podjetje in upamo, da se ga bo prebivalstvo rado posluževalo.

Z Jesenice

sa— Otvoritev predstava na sokolskem odru. Po dolgih letih truda marljivih igralcev in igralčev jesejskega Sokola na tujih odrih, v mrzlih in neprimernih lokalih bo začel prihodnji dne društveni dramatični odsek prireditelj predstave na svojem odru. Sokolski dom je naznanjen popolnoma dovršen. Oder je opremljen z razkošno razsvetljavo, je zadosti visok, meri 12 metrov v širino in 10 metrov v globino. Vse scenarije je zelo lepo izvršil domačin br. Jože Čebuli, mizarstvo in druga dela pa domači obrtniki. Z opremo sokolskega odra je na Jesenicah storjen v kulturnem pogledu velik korak. Poleg telesnih vaj in glasbe bo Sokol lahko v veliki meri gojil tudi dramsko. Letošnji repertoar je zelo pester. Upričarjale se bodo ljudske igre, drame, komedije in burke. V soboto 25. t. m. ob 20. in v nedeljo 26. t. m. ob 15. bodo uprizorili velevabno sportno burko »Kralj nogometašev«. Prevel jo je iz nemščine br. Franjo Klavara, ki tudi režira. Opozorjamo prijatelje lepih iger, predvsem pa vse sportnike iz gorenjskega kota na to prireditve. Zveza z vlakci je na vse strani ugodna.

sa— Huda nesreča pri delu v tovarni. V četrtek zjutraj se je pripetila v tovarni KID na Savi stružnici v mehanični delavnici g. Matevzu Rabiču ml. občutna nezgoda. Rabič je bil sklonjen čez stružnico. Stroj je bil v pogonu in stružil železo. Pri tem pa je Rabiču oster železni drobec prišel v levo oko in mu občutil v njem. Poškodovane se je nemudoma podal v tovarniško bolnico, kjer mu je g. dr. Schwab nudil pomoč, nakar je bil ranjenec z vlakom prepeljan v ljubljansko bolnico.

sa— Plesne vaje v Sokolskem domu. Kakor lani bo Sokol tudi letos priredil plesno šolo za članstvo, prijatelje društva in po njih vpeljane goste. Upravi se je posrečilo pridobiti za to sezono obl. koncesionirane plesne učitelja g. Metoda Mavria iz Kranja, ki bo poučeval poleg domačinov in tradicionalnih plesnikov tudi namodernesne plesne. Prva plesna vaja bo v sredo 22. t. m. ob 20. Prijave sprejema tajnik br. Ogrin.

Iz Novega mesta

nm— Relief okolice mesta, strokovno in krasno izdelan, je občinstvu te dni na ogled v izložbi brivskega salona g. Svetca. Oglejte si domovino bajk in povesti Janeza Trdine, upodobljeno z veliko natančnostjo! V relief so vrisani vsi kraji in selišča od gorijskega Trdinovega vrha do Toplice — Mirne peči in Ruhtne vasi ob dolnji Krki. Relief je delal iz mavca učitelj g. Alojzij Ivanetič skor dve leti.

nm— Dostavek. V poročilu o pogrebu g. Josipa Zorca je pomotoma izpadla navedba, da so pokopnika spremili na zadnji poti: profsorski zbor, bivši delžni glavar g. Fran Suklje ter domača in okoliška gasilna društva.

nm— V zaslužen pokoj se je podal gosp. Nace Hladnik, pevski in godbeni učitelj na tukajšnji gimnaziji ter organist kapiteljske kora Vzgajal je mladino v glasbi na tem zavodu celih 37 let.

nm— Prvi sneg na Gorjancih smo dobili v hudo deževni noči od petka na soboto. Bela odeja se je razprostirala čez vsa gorijska pogorja, od Trdinovega vrha do vznožja cerkvice Sv. Miklavža. Našim kmetovalcem iz podgorja je povzročila precej skrbi, ker se niso pozeli ajde.

nm— Zopet novomeška senzacija. Ko so odhajali ljudje v petek popoldne h kosilu, se je pričela zgrinjati množica na mostu, odkoder so se čuli glasovi, da plava po Krki neznani utopljenec. Ker je voda ob hudem deževju visoko narasla, je bila upravičena domneva, da se je kak ponočnjak v temni noči zakasilil ter zagazil v reko. Ljudje je bilo čedalje več in je bil 90 m dolgi mč je skočilo v čoln pa hajd z njim lovit mož je skočilo po ločn pa hajd z njim lovit mrtveca. Korajžni brodniki so kmalu dobili plavalčega mrtveca, ga zgrabili s pravi pravi kavlji ter ga z velikim naporom spravili v čoln. Na zaprepačenje vseh

pa so izvlekli iz vode — originalnega slamanatega dedca, ki je bil oblečen v dobro oblačilo in izvrstno nabasan...

nm— Na vozu je bil napaden 24-letni kmečki sin Anton Miklavčič iz Dobrave pri Skocijanu. Ko se je povabilu vozovčih se fantov iz Radeč, občina Kostanjevica, odzval in stopil na voz, so ga pričeli mlati po vsem životu. Fant je moral v kanijsko bolnico. Državno tožilstvo je uvedlo preiskavo.

Iz Kočevja

kč— Nerasvetljena ulica. Ljudje stanujejo ob cesti, ki vodi na rudnik in v Šolsko vas, se pritožujejo, da je ta ulica zvečer nerasvetljena, čeprav morajo plačevati vse zadavne pristopbine. Mestna občina naj napelje tudi po tej poti luč.

kč— Družbe pošte vožnje. Po razpisu dravske direkcije pošte in telegrafa se bo vršila 16. t. m. v pisarni županstva Stari Log dražba pošte vožnje: Kočevje — Stari Log pri Kočevju. Iskrena cena znaša 5000 dinarjev. Začasna kavelja, ki se mora položiti na dan pogajanj, od 16. januarja 1931 dalje.

kč— Nesreča. Mesarskemu pomočniku g. Loretiču se je pripetila v sredo nesreča. Ko je dvigal neki predmet, se mu je pretrgala trebušna mrena. Ponesrečenca so odpeljali v ljubljansko bolnico.

Iz Litije

li— Zadnje deževje je tudi v Litiji skoro povzročilo katastrofo. Sava je na več krajih prestopila bregove. Naliv, ki je trajal v petek ves dan, je bil tako silen, da so bila pod vodo skoro vsa okoliška polja in vrtovi. Voda je ogražala tudi glavno zalogo soli in ponoči so z vso naglico spravili okrog 5 vagonov soli na varno. Ker je začela voda vdirati tudi v nižje ležeče hiše, so ljudje v strahu, da se ponovi katastrofa iz leta 1923, začeli odnašati pohištvo in ostale premičnine. Sava je dosegla kulminacijo večer ob 6. zjutraj, ko je narasla za 3,70 m nad normalo. Ker je deževje ponehalo, je začela voda upadati, tako da je glavna nevarnost že minila. Najbolj so prizadeti lesni trgovci v Zasavju, ki jim je voda odnesla mnogo lesa.

Iz Zagorja

z— Nepoštena najditeljica. V sredo je poštni voznik iz Trojan oddaljal pripeljano pošto na zagorski pošti. Med drugim je imel kuverto z 2000 Din za trgovca gosp. Sušo, katero je položil na stran in v hitrosti pozabil na njo. To priliko je porabila še mlada služkinja v hiši, ki je kuverto z denarjem izmaknila in skrila v klet. Voznik se je spomnil na to šele čez pol ure. Seveda je hitel nazaj, pa denarja in kuverte ni več dobil. Zlostjen je povzročil pri strankah, ki jih je videl takrat na pošti, a sigurnega ni zvedel. Le trgovca g. Kenda mu je popisal delčko, ki se je takrat sukala okrog. In res se je vozniku posrečilo, da mu je skesano dekle vrnilo denar.

Iz Trbovelj

t— Nalivi in sneg. V petek je deževalo in lilo kakor iz skafa. Vode so zelo narasle. Vrhovi Kuma in Mrzlice so pokriti s snegom.

t— Gasilska vaja. Prostovoljno rudniško gasilsko društvo Trbovelje-Vode bo imelo v primeru lepega vremena v nedeljo 12. t. m. ob 3. popoldne ponovno vajo na isti objekt kakor v sredo 8. t. m.

Z Zidanega mosta

zm— Nalezljive bolezni. Pri nas in v Loki so nastopile nalezljive bolezni, kakor legar, griza in škrlatinka. Nekaj obolelih je moralo v bolnico.

Iz Braslovč

br— Puncerjev spomenik. Savinjskemu junaku, ki je žrtvoval v bojih za Korosko svoje mlado življenje, se bo odkril na slovesen način spomenik 19. t. m. na pokopališču v Braslovčah. Te dni se bo začel graditi betonski fundament in spomenik bo pripeljan semkaj v nekaj dneh. Po trgu in okoliških vaseh so se pobirali na pobudo Sokola v ta namen prispevki, ki so dosegli znesek 303 Din. K temu je darovala še Hranilnica in posojilnica 100 Din. Zeleti bi bilo, da v to svrhu posežejo premožnejši občani še enkrat in za malenkost globlje v žep.

br— Učiteljsko zborovanje. Savinjsko učiteljsko društvo je zborovalo to pot v Braslovčah. Zaradi odsotnosti g. predsednika je zborovanje otvoril z lepimi pozdravi na navzoče g. Zdošek, njegov namestnik. Spomnil se je tudi obletnice koroskega plabiscita. Sledilo je poročilo delegatov o pokrajinski in glavni skupščini. Stanje blaginje izkazuje prebritek v znesku 1286 Din. Sestavil se je tudi proračun za bodoče leto. Osvojil se je predlog, da se ob koncu šolskega leta razstavijo izdelki in ročna dela vseh učencev okraja. Zružen s to prreditvijo naj bo javni telovadni nastop vse sokolske dece v okraju.

br— Moderna apnenica. V Podvinu gradi g. Vodlak, zidarSKI moister v Celju, na mestu stare razpadle, veliko moderno apnenico, ki bo dograjena v 14 dneh, a obratovati bo začela še le prihodnjo pomlad. Apnenica je zidana iz nezgorljive samotne opeke. Dnevna produkcija bo znašala 1 vagon žrnega apna.

br— Nesreča avtobusa. Celjski avtobus, ki vozi na progi Celje—Nazarje, je doletela nesreča. V St. Petru je namreč v vozilu nastal defekt. Nekaj hipov nato se je vnel motor in sprednji del voza je bil mahoma v plamenu. Potniki so hitro pogasili ogenj. Iz Celja došli rezervni voz je odpeljal potnike naprej po 3½ urni zamudi.

Iz Brežic

be— Šahovski klub. Brežiški šahisti ustanovijo si svoj šahovski klub, saj je dovolj v našem okraju šahistov, ki bi bili pripravljeni postati člani.

be— Nepreviden kolesar. Ko se je vračal v torek zvečer devljarski vajenec Martin Krošelj iz Sromelja s kolesom proti domu, je z vso silo zavozil v nasproti se vozečega kolesarja Franca Benkoča, posestnika iz Mostca. Benkoč se je vozil popolnoma pravilno na desni strani ter mu umik še bolj na desno ni bil mogoč. Pri tem je dobil Benkoč Franc hujše poškodbe po obrazu in rokah, medtem ko je nepreviden kolesar odnesel le nekaj prask. Ker so taki primeri skoro na dnevnem redu, bi bilo priporočljivo, da se vsak takšen primer temeljito kaznuje.

Iz Slovenjgradca

sg— Osebnostne vesti. Uradnik podružnice Ljubljanske kreditne banke g. Ljudevit Grus je premeščen k podružnici v Maribor. Od celjskega okrožnega sodišča k tukajšnji sodnji pa avskulant g. Mirko Roš.

sg— Himen. Poročila sta se avskulant gosp. Vladimir Kraut, doma iz Kamnika, in gđ. Vera Natekova, bivša uradnica Ljubljanske kreditne banke iz Celja. Mlademu paru najlepše čestitke!

sg— Za definitivno razdelitev mesta na ulice se bo vršil sestanek občanov 17. t. m. **sg— Plesna šola Sokola.** Naš Sokol namerava otvoriti plesno šolo. Kakor hitro se bo javilo dovoljno število udeležencev, se bo s plesnimi vajami takoj pričelo. Vršile se bodo v dvorani Sokolskega doma.

Iz Vranskega

vr— Huda poplava. V četrtek zvečer je začelo močno deževati nad vransko okolicu. Posledica je bila, da so potoki stopili čez bregove. Ljudje, ki stanujejo ob potokih, so morali spraviti živino iz hlevov. Nekateri so imeli do pol metra visoko vodo v hlevih. Tudi ljudem v hišah ni voda prizanesla, kajti imeli so jo tudi v kuhinjah, shrambah in kletih. Obstojala je velika nevarnost, da bi se most, ki vodi čez državno cesto pri g. Brezovšku, zamašil, kajti tedaj bi voda povzročila še več škod. Polja so bila vsa poplavljena. Zito, ki so ga kmetje posejali, je voda poplavela in sedaj bodo morali še enkrat sejati. Pri Brodeh je tekla voda čez državno cesto. Po hribih je jemala voda cele plasti snega in jo valila v dolino. To je hudi udarec za našega kmeta, ki pa ima, hvala Bogu, že druge poljske prideleke doma razen ajde.

Iz Ptuja

j— Zadnja tombola krajevnega odbora Invalidskega združenja je bila precej dobro obiskana. Uspeh tombole je zasluga tukajšnjih trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev, ki so lotos dali prav lepe dobrote, pa tudi onih, ki so prispevali v ta namen denarne prispevke, za kar izreka odbor prišrčno zahvalo. Glavni dobitke (pohištvo) je dobil Janez Metličar iz Draženc, sirota brez staršev: drugo tombolo g. Knežević, krošnjar v Ptuj; tretjo Galun Lovro, posestnik sin v Skorbi; četrto Drenik Humbert, uradnik »Petovijec«; peto Pihler Jurij, restavrat v Ptuj; in šestto Führer Milan, dijak tukajšnje gimnazije.

Iz Slov. Bistrice

sb— Cesta iz Sl. Bistrice v Šmartno na Pohorju, ki jo je upravljal več ali manj srečno bivši okrajni zastop, je po novi razdelitvi samoupravnih cest pripadla občini, ki jih veže z južnim pobočjem Pohorja. Ker je ta cesta glavna prometna žila velikega dela našega Pohorja, poleg tega pa najvažnejša turistična prevozna pot do Sv. Arha in do obširne počitniške dečje kolonije kraljice Marije, bi bilo pač najumestnejše, če bi ostala v upravi banovine. Oblast je ukrenila drugače in na tem se zaenkrat ne da nič izpremeniti. Cesta je skrajno zanemarjena in izvožena in nujno čaka temeljitega popravila. Zategadel je kr. banska uprava izdelala proračun za najpotrebnejša popravila, to je: za razširjenje cestišča na nevarnih ovinkih, za pretakanje najbolj razvoženih mest in za jesejsko gromozenje, kar bi stalo za 8,5 kilometrov dolgo progo 95.000 Din. Prizade občin Sl. Bistrica, Kovača vas, Senrovec, Ritoznj in Sv. Martin na Pohorju so 5. t. m. na skupni seji razpravljale o razdelitvi prispevkov. Sporazumele so se na predlog mestnega župana g. dr. Schaubacha in zastopnika okr. cestnega odbora g. dr. Pučnika, da plačajo skupno 22.500 Din, ckraini cestni odbor pa je obljubil podpora 25.000 Din. Ostalo polovico proračunskega zneska naj bi prispevala banovina. V primeru, da bo predlog prizadetih občin sprejet, je upati na zboljšanje te važne proge že v prihodnji pomladi. Če pa se bo skušalo glavno breme stroškov prevladati na siromašne pohorske občine, od katerih je najbolj prizadeta šmartnška, bo ostala cesta najbrž še nadalje razdrapana in prepuščena naglemu propadanju.

sb— Smrtina kosa. 9. t. m. je nenadoma umrla ugledna posestnica gospa Marija Grilova, vdova po bivšem mestnem podžupanu. Ožijh sorodnikov ne zapuščajo in njena hiša tik kaplanije bo bržkone prešla v tuje roke. Pokojnici blag spomin!

Zobni atelje

Ljubo Schubert

Ljubljana, Pražakova ul. 15.
Palača Pok. zavoda 144.0

sb— Cvetiči kostanj se nahaja na Glavnem trgu za stojnico Dornove brnarije. Drevo je prezdaj izgubilo listje in stoji med ostalimi kostanji povsem golemo z dobro razvitimi cvetovi v vrhovih.

sb— Nezgoda z motornim kolesom. 9. t. m. se je peljal na motornem kolesu g. J. Ficke, urar iz Konjic v spremstvu gđ. Betke Čerčičeve, na drugem kolesu pa njegov prijatelj g. Čerčič v smeri proti Slov. Bistrici. Na vrhovskem klancu je g. Čerčič svoje vozilo ustavil z namenom, da počaka zaostalega tovarisa. V zadnjem hipu pa pridrvi za njim g. Ficke in se ni mogel več dovolj izogniti. Z leve nogo je zadel ob pedal stoječega motorja s tako silo, da mu je mahoma posnelo čevljev in zmehčalo sprednji del stopala. Njegovo kolo se je prevrnilo in poškodovalo tudi mlado spremeljalko na glavi in kolenu. Ponesrečenega Fickerja je odpeljal prijatelj, gosponično pa neki mimovozeči avtomobil v Slov. Bistrico. Obema je nudil prvo pomoč g. dr. Černež. Vozača je takoj napolnil v mariborsko bolnico, gosponična pa se je vrnila v Konjice.

Iz Dolnje Lendave

dl— Slovo odličnega sokolskega delavca. Te dni je zapustil Dolnjo Lendavo odvetnik dr. Janko Leskovec in se preselil s svojo odvetniško pisarno v Rogatec. G. dr. Leskovec je prišel v Dolnjo Lendavo kmalu po prevratu leta 1919. Takoj po naselitvi v Dolnjo Lendavo si je nadel nalogo, da ustanovi Sokola. Kljub temu, da je predobro vedel, da si kot Sokol ne bo pridobil klijentele, ni odstopil od svoje ideje. Leta 1920, je naposled razprostrl po zaslugi dr. Leskovca Sokol v Dol. Lendavi svoja krila. Društvu na čelu je stal dr. Leskovec več let. Za procvit društva je žrtvoval mnogo časa in denarja. Bratu dr. Leskovcu želimo vsi njegovi nekdanji društveni sodelavci in sodelavke na novem mestu mnogo sreče!

Iz Gor. Radgone

gr— Izprememba v občinski upravi. Namesto odstopivšega občinskega odbornika

Ob neprijetnih jesenskih dneh

NIVEA-CREME

Natrite ž njo vsak dan svoje lice in roke, in to ne samo vsak večer, preden greste spat, temveč že podnevi, preden se podate na oster zrak. NIVEA-CREME se ne da nadomestiti, ker temelji njeno posebno delovanje na Euceritu, ki ga vsebuje samo ta krema. NIVEA-CREME pronicne naglo in temeljito v kožo ter ne ostavlja nikakega bleśka, in samo ta krema, ki je povsem prodira v kožo, zamore s svojim blagodejnim delovanjem vplivati na kožno stančevje.

Skatlice po 5, 10 in 22 Din, tube po 9 in 14 Din. Proizvajatelj v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor — Meljska cesta št. 56.

g. Alojzija Sotlarja, trgovca sedaj v Koprivnici na Hrvaškem, je bil od banske uprave Dravske banovine v Ljubljani imenovan g. Miroslav Čadež, vrvar v Gornji Radgoni.

gr— Kriza v gasilskem društvu. Zaradi odstopa društvenega načelnika g. Franca Korosca ml. ter blaginjskega g. Alojza Kampuša grozi tukajšnjemu gasilskemu društvu huda kriza. Po njuncem odstopu še doslej ni bil sklican izredni občni zbor. Bajne nameravata svoje funkcije odložiti tudi namestnik načelnika g. Ivan Borovič ter tajnik g. Mihael Fleisinger. Vzrok tiči v glavnem v tem, da domačini doslej niso dovolj uvaževali potrebe tega človekoljubnega društva, nego so stali na strani ter celo zabavljali nad društvom, da o bojkotu društvenih prireditev niti ne govorimo. Požrtvovalno delo dosedanjih aktivnih delavcev gotovo ni ostalo brez uspeha in upati je bilo, da bi bilo društvo najpozneje v teku dveh let brez dolga, katerega si je naprtil dosedajni odbor z nabavo nove motorne brizgalne, potrebnih cevi, avtomobila in drugih potrebščin za 95.000 Din. Dolg znaša sedaj samo še okrog 26.000 Din.

Znameniti žurnalisti

Géo London

je svoje vtise iz čičaškega podzemlja objavil v »Journalu«, enem največjih pariških listov. — Članki so bili opremljeni s senzacijonalnimi slikami.

slikami.

gr— Člani Sokola in ostali prijatelji se pozivajo, da se udeležijo odhodnice, ki jo priredi tukajšnji Sokol dolgoletnemu in aginemu članu br. Pavlu Arseniču v ponedeljek 13. t. m. ob 20. v posebni sobi gostilne Pri pošti.

Sport

Današnji prvenstveni nogometni program v Ljubljani

Dopolodne: ob 9. Natakari: Jadran; ob 10.45 Reka: Slovan.

Popoldne: ob 13.30 Ilirija rez.: Primorje; ob 15.15 Ilirija I.: Primorje I.

Vse tekme se odigrajo na igrišču Primorja, Dunajske ceste.

Dopolodne se vršita dva para drugorazrednih tekem. Jadran si bo skušal učvrstiti pozicijo in tako nade za zopetni vstop v prvi razred. V Natakarku skoro gotovo ne bo zadel na nasprotnika, ki bi mu to prizadevanje preprečil.

V drugi tekmi ima Slovan razloga dovolj, da skuša spraviti pod streho obe točki. Po porazu s strani Jadrana mora paziti ne samo na točko, marveč tudi na količnik golov, če ne mara ostati v brezadni poziciji. Obe tekmi bosta torej bržčas zelo zanimivi.

Glavno zanimanje sportne publike bo seveda osredotočeno na popoldansko prireditve. Oddasta se dve točki; moštvo, ki si jih pribori, napravi dober korak do ljubljanskega prvenstva. Sicer se da še v spomladanski sezoni kaj nadoknaditi, vendar, kar je pod streho, je na varnem! Boljše drži ga, nego lovi ga!

Moštvi se v dosedanjih jesejskih nastopih nista pokazala z najboljši strani. Ilirija je edino v prijateljski tekmi s Šaskom zaigrala malo bolj energično, Primorjani pa sploh niso absolvirali v zadnjih mesecih nobene močnejše tekme. Toda iz dosedanjih izkušenj vemo, da vložitve obe moštvi v medsebojnim srečanju maximum energije, da le prideta do uspeha. Gotovo tudi tokrat ne bo drugače.

Apel LNP

Ljubljanski nogometni podsavez smatra za svojo dolžnost, da apelira na publiko, ki se bo udeležila današnje prvenstvene tekme med ASK Primorjem in SK Ilirijo, da ne moti poteka tekme z neprimernimi vzkliki in upadi. Pustimo, da se mirno borita moštvi in da povsem na sportni način dokončata plemenito borbo.

LNP prikaže od publike, da bo sama clajslala delo rediteljem, ki imajo nalogo, da vse razboriteže odstranijo s pomočjo varnostne straže z igrišča, na katerega taki nesportniki ne spadajo.

Občni zbor smučarskega kluba Ljubljana

V damskem salonu kavarne Emona se je včeraj dne 8. t. m. občni zbor smučarskega kluba Ljubljana. Občni zbor je bila lepa slika harmoničnega in smotrnega delovanja kluba. Vsi skleni in predlogi so bili sprejeti soglasno. Udeležilo se je prav le po število ljubljanskih smučarjev, ki so z vsem zanimanjem sledili zanimivim poročilom posameznih članov odbora.

Z poročil, ki so bila podana kar najtočneje in najobširneje, posnemamo, da šteje ta najagilnejši smučarski klub, ki obstoja komaj 2 leti, že 322 članov. Klub je v preteklem poslovnem letu v vsakem oziru znatno napredoval. Napravil je skakalnico na Rakovniku, adaptiral sirarno pri Tamarju pod Jalovcem v smučarsko in turistično zavetišče v enem najbolj pripravljenem terenu Gorenjske, priredil je dva tečaja za tekmovalce, katerih se je udeležilo skupno 26 tekmovalcev, razna strokovna predavanja, tekme itd. in pripravil kandidata k sodnijskim izpitom. Tekmovalci so se udeleževali redno vseh prireditev ter nastopali tudi v inozemstvu. Občni zbor je vzel vsa poročila odbora z navdušenjem na znanje in je izročil aginemu tajniku Francetu Koprivi v znak priznanja in hvalnosti za neprecenljivo požrtvovalnost diplomo.

Po običajnih formalnostih je bil nato izvoljen z malimi spremembami naslednji odbor: Gnidovec Ante predsednik, dr. Vovk Viktor podpredsednik, Omerzu Oton I. tajnik, Kopriva France II. tajnik in predsednik gospodar. odseka, Jelenič Jernej blaginjak, Rovar Dorče tehnični referent, Rebec Nikola gospodar ter odborniki: Bizjak Miha, Smuc Lojze, Zupan Jože, Pečnik Franc ter namestnika Zupan Bogdan in Pristov Franc; revizorja Kornić Ante in Horvat Ivan.

Pri slučajnostih se je stavilo več umestnih predlogov in nasvetov, ki naj še bolj razširijo delovanje agilnega kluba.

K izjavi s. s. g. Wagnerja. V informaciji javnosti treba k včerajšnji izjavi g. Wagnerja glede izključitve igrača Košenin ne ugotoviti, da sodnik lahko prekliče izključitev in da taka odločitev nikakor ni nepreklicna. Navodila za sodnike, priključena k § 13 nogometnih pravil, ki jih je izdal g. P. Kauders v Zagrebu, točno predvidevajo tak primer, kakor se je dogodilo na tekmi Ilirija: Hermes. Ta navodila pravijo dobesedno: »Isključi li sudac koj igrača od igre, ne može mu više dozvoliti, da opet igra osim ako je bila osoba u uvreda suca, pak se je igrač nakon isključenja lično kod suca ispričao. — Poročevalec »Ponedeljka« je imel torej vendarle prav.

ASK Primorje (nogometna sekcija). — Postavi za prvenstveni tekmi z Ilirijo sta razvidni v članski knjigi pri Kačiču.

SK Grafika, Danes ob 9 naj se javijo vsi igralci I. in rezervnega moštva na igrišču Ilirije. Udeležba obvezna.

Pri Čad-u Podrožnikom

zopet vsako soboto in nedeljo sveže

KOLINE.</

GOSPODARSTVO

Pobiranje skupnega davka na poslovni promet

Fajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu dr. Stevan Popović je nedavno (4. t. m.) objavil v »Trgovinskem glasniku« članek o zakonu o skupnem davku na poslovni promet, v katerem je med drugim naglasil, da se je nedavna konferenca naših zbornic navzlic obstojem težkim gospodarskim razmeram in dolgoletni zahtevi po ukinitvi davka na poslovni promet izjasnila za to, da gospodarstvo nadalje zagotavlja državi znesek, ki ji je pritekel na naslov tega davka, ker se zaveda, da so državi potrebna sredstva. Zakon o skupnem davku na poslovni promet je stonil v veljavo in je s tem sankcioniran nadaljnji obstoj te davčne oblike. Naloga gospodarskih organizacij je sedaj, tako pravi dr. Popović, da s svojimi elaborati dokažejo, da bo donos skupnega davka na poslovni promet po novem principu glede na obseg našega prometa in uvoza mnogo večji, in da mora zaradi tega biti stopnja čim nižja. Dr. Popović biti glavno težišče akcije. Dr. Popović računa namreč s tem, da bo s pobiranjem skupnega davka na poslovni promet mnogo lažje zajeti in obremeniti poslovni promet kakor je bilo to doslej mogoče, čeprav ostane v načelu 1 odstotka obremenitev vsake prometne faze neizpremenjena.

Upoštevati pa je treba še drugi moment. Novi zakon o skupnem davku na poslovni promet je izdelan po primeru avstrijskih predpisov. Pomočnik finančnega ministra g. Dušan Letica je sam priporočal gospodarskim organizacijam, da pri sestavljanju predlogov za pobiranje tega davka proučijo avstrijske predpise in da se naslanjajo na avstrijski primer. Ker je baza za izračuna ne posameznih stopenj skupnega davka v Avstriji 2 odstotni splošni davek na poslovni promet, pri nas pa nespremenjen 1 odstotni davek, bi bilo prav za prav treba le razpoloviti avstrijske stopnje tarife in jih eventualno prilagoditi našim razmeram. Po mišljenju Centrale industrijskih korporacij, ki je bilo to dni objavljeno v »Jugoslovenskem Lloyd« pa obstoja okoliščina, zaradi katere je potrebna opreznost pri akceptiranju 50 odstotnih stopenj avstrijske tarife. V Avstriji je že v smislu osnovnega zakona o davku na poslovni promet poizveden vzor temu davku, dočim je po našem dosedanjem osnovnem zakonu o davku na poslovni promet uvoz oproščen od tega davka. Ta okoliščina mora pri izračunu tarife za skupni davek priti vsekakor do izraza, ker je načelo novega zakona o skupnem davku na poslovni promet, da se davki samo pavšalirajo in da se na novo odredijo osebe, trenotek in kraj pobiranja, ne pa, da se razširi dosedanja obseva plačanja. Pri izračunavanju tarife se torej v prvi fazi prometa ne bi smeli računati en odstotek tudi od uvoznega blaga. Dejstvo, da se bo v bodoče po novem zakonu pobiral skupni davek tudi na carinarici, ne more imeti vpliva na računanje skupnega davka za posamezne pavšalirane faze prometa, ker ta skupni davek predstavlja le povprečno vsoto dosedanjega davka in se imajo stopnje izračunati na podlagi sedanje davčne obveze.

Včerajšnji »Trgovinski glasnik« se v uvodniku zopet peča z gornjimi vprašanji ter ponovno poudarja, da je treba uvaževati predlog dr. Popovića, ki gre za tem, da se odstotek obremenitve zmanjša, pri čemer naj se državi zavaruje dosedanja donos tega davka. Potem pa pravi: »Nam se zdi, da se je pri sestavi tega zakona preveč gledalo skozi neposredni fiskalni državni interes. Tak način gledanja in tako reševanje vprašanja ni pravilno. V tem primeru se je oziralo samo na eno stran vprašanja, niso bili pa upoštevani drugi faktorji in njihove potrebe. To pa bi bilo nujno, ker izbrani in preobremenjeni davčni obvezniki izgubljajo možnost, da plačajo tudi ono, kar je osnovno in kar zgoraj neobdodno plačali... V času, ko se bujno razvija gospodarsko življenje države, je mogoče trpeti tudi najnepravičnejše oblike obdavčenja, kadar pa nastopijo za gospodarstvo težki dnevi, je treba revirirati davčno politiko in jo prilagoditi novim nastanim razmeram. Nečemo se spuščati v prvirnost te davčne oblike, temveč le v centralno vprašanje fiskalne politike, če je danes mogoče povečati davčne vplačila in kakšni obliki. V nadaljnjih izjavah opisuje »Trg. glasnik« današnje težko gospodarsko stanje v državi, ki je v zvezi z izredno nizkimi cenami za agrarne proizvode in z nazadovanjem kapne moči najširših slojev prebivalstva, potem pa zaključuje: »Nam se zdi, da je skrajni čas, da se izvede politika splošne fiskalne razbremenitve. Danes je to potrebno bolj kakor kdaj, jutri pa bo še bolj potrebno kakor danes. Vse naše gospodarstvo se upogiba pod ogromnimi dokladami in to na večji kakor v mestih. V interesu gospodarstva delavnosti je treba te doklade čim prej in čim bolj zmanjšati. Potrebno pa je tudi, da se zmanjšajo še mnoga druga bremena državnih in banovinskih, zlasti pa občinskih. To je potreba, ki jo diktira današnji čas in stanje našega gospodarstva.«

== Kongres Zveze srednjeevropskih borz v Zagrebu. Včeraj je v Zagrebu pričel letni kongres Zveze srednjeevropskih efektivnih borz, ki je bila na inicijativno dunajske borze ustanovljena pred 3 leti. V tej zvezi so doslej včlanjene borze iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Rumunije in Jugoslavije, letos pa bodo najbrž pristopile tudi borze s Poljske. Na dnevnem redu kongresa so vprašanja, ki se nanašajo na ovire v arbitražnem prometu med borzami, na promet z efekti brez komadov, na ukrepe proti ponarejanju vrednostnih papirjev ter na uzače za trgovino z efekti.

== Adresar Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu namerava izdati s sodelovanjem gospodarskih zbornic adresar, ki bo obsegal vse industrijske tvrdke, kakor tudi večja obrtna podjetja, izvozne in uvozne tvrdke, bančne zavode itd. V ta namen je Zbornica za TOI v Ljubljani razposlala zainteresiranim tvrdkam vprašalno pošto, ki jih je zbornici vrniti v predpisanim roku. Tvrdke, ki slučajno ne bi prejele teh pol. naj se obrnejo zaradi dostavitve na zbornični urad, Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

== Zavod za pospeševanje zunanje trgovine se je preselil v nove prostore. Doslej so bili posamezni oddelki Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine nastanjeni v zgradbi ministrstva za šume in rudnike in v poslopih Miloša Velikoga ul. št. 40 v Beogradu. V prihodnjih dneh pa se bodo vsi oddelki zavoda preselili v Njegoševa ul. št. 5, kjer

bodo nameščeni v prvem in drugem nadstropju, na kar opozarjamo zainteresirane. — Mesečni promet Pošte hranilnice prvokrat dosegel 6 milijard. Po pravkar objavljenem izkazu je čekovni promet Pošte hranilnice v septembru dosegel 6021 milijonov in je s tem prvokrat prekorčil 6 milijard (lani v septembru je znašal 5593 milijonov). Skupaj je v prvih treh četrtletjih tek. leta znašal čekovni promet 47,5 milijarde Din nasproti 42,8 milijarde v istem razdobju pre. leta. Če se navzlic poslabšanju gospodarskega položaja tudi letos dviga čekovni promet, tedaj je to znak, da se naše gospodarstvo v vedno večji meri poslužuje v plačilnem in denarnem prometu Pošte hranilnice. Čekovne vloge so pri Pošti hranilnici ob koncu septembra znašale 815,2 milijona Din in so nasproti avgustu nazadovale za 31,9 milijona (lani v sept. so znašale 777,0 milij. Din). Hranilne vloge pa so se povečale za 6,6 na 184,3 milij. Din.

== Tekstilna stroka in pobiranje skupnega davka na poslovni promet. Zastopniki tekstilne stroke v Zagrebu so na konferenci glede pobiranja davka na poslovni promet postavili predlog, da se skupni davek za ves promet v tej stroki pobira pri uvozu, ker se mora skoro izključno uvažati bodisi sirovina, polfabrikat ali gotov izdelek. Obdobje v notranjem prometu na ta način ne bi bilo potrebno in bi bila nepotrebna vsaka kontrola. To velja zlasti za bombaž, vendar bi se na sličen način lahko uredilo tudi pobiranje skupnega davka na poslovni promet na ostale tekstilne in sirovinne. Donos davka na poslovni promet bi samo od tekstilij znašal na leto 60 milijonov Din, dočim je doslej ves donos davka na poslovni promet znašal 200 milijonov letno. S predlogom zagrebskih zastopnikov tekstilne stroke soglašajo tudi zastopniki tekstilne stroke iz ostalih držav.

== Nemška Državna banka je od volitev sem izgubila že za 700 milijonov mark zlata in deriv. Na seji centralnega odbora nemške Državne banke je predsednik dr. Luther dal zanimive podatke o zmanjšanju bančnih deviznih in zlatih rezerv, ki je dal povod za povišanje diskontne mere. Po teh podatkih je morala Državna banka od volitev (14. sept.) do 8. oktobra oddati za 680—700 milijonov mark zlata in deriv. Navzlic oslavljeni rezerv pa za nemško valuto ne obstoja nikak nevarnost, ker je kritje še vedno zelo ugodno.

== Nov poravnalni red v Češkoslovaški. Češkoslovaška vlada je predložila parlamentu zakonski osnutek o novem konkurznem in poravnalnem redu, s katerim naj se zlasti poostrijo določbe glede poravnave. Najvažnejša sprememba obstoji v povišanju minimalne ponudbe pri poravnavih od 35 na 50 odstotkov.

== Nova rekordna nizka cena za kositer. Cene kositra so zadnje dni v Londonu ponovno močno nazadovale, in sicer samo v petek za 6,25 angleške funta na 109,25 funta. To je najnižja cena, ki je bila zabeležena v zadnjih 28 letih. Tekom enega tedna je cena kositra nazadovala za 12 odst., kar je značilno za dezorijentacijo trga.

== Ponovno razširjenje poslov Banke za mednarodna plačila. Najnovejši izkaz Banke za mednarodna plačila beleži novo povečanje bilančne vsote, ki je ob koncu decembra dosegla 1700 milijonov švicarskih frankov ali 18,7 milijarde Din (ob koncu avgusta 1929, ob koncu julija 1930 milij. švic. frankov). Predvsem so se povečale vloge novčanih bank na račun tretjih (državnih blagajin), ki znašajo preko 700 milij. frankov, dočim znašajo naložbe novčanih bank na lastni račun 530 milijonov frankov, od tega 73 milijonov na takojšno razpolago. Novčanične banke se vedno bolj poslužujejo Banke za mednarodna plačila za nalaganje svojih deviznih rezerv.

== Elektrifikacija avstrijskih železnic. Dela na elektrifikaciji avstrijskih železnic so v zadnjem času stopila v nov stadij. Za nadaljevanje teh del se zlasti zavzema novi predsednik zveznih železnic dr. Dollfus, Proga Salzburg - Dunaj je glede na projekte povsem zrela za elektrifikacijo Vrh tega nameravajo zvezne železnice praziti z elektrifikacijo južne železnice vsaj od Dunaja do Mürrzusschlaga, vsekakor pa do Graza in eventualno tudi do jugoslovenske meje. V ostalem je v načrtu tudi elektrifikacija turske železnice, ki vodi od postaje Schwarzach - St. Veit do Beljaka. Izvedba teh del je odvisna samo še od vprašanja financiranja.

== Zastaranje 7. kupona agrarnih obveznic. Imetniki 4% agrarnih obveznic (obveznic za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini) opozarjamo, da 1. novembra zastara pravica na vnovčenje kupona št. 7 teh obveznic.

== Oddaja del za napravo požarnega hidranta pri vodni postaji Zelše pri Rakeku. Gradbeni oddelki direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede oddaje del za napravo požarnega hidranta pri vodni postaji Zelše pri Rakeku. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.)

== Prodaja raznega blaga se bo vršila potom licitacije 15. t. m. pri glavni carinarici »A« v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.)

== Prodaja starih obelisk se bo vršila potom licitacije 24. t. m. pri upravi policije v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

== Dobave. Prometno-komercialni oddelki direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 2000 pol tiskovnih, do 20. t. m. glede dobave 1200 kg deksrina in 3700 komadov nalučnikov; strojni oddelki do 21. t. m. ponudbe glede dobave 60 m pogonskega jermena in 100 komadov krtac za ribanje. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direktija državnega rudnika Velenje sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave pisarniških potrebščin, do 15. t. m. glede dobave 30.000 kg portlandskega cementa; do 20. t. m. glede dobave 1 pokrivala iz pliša, 500 kg ovsa in 6 komadov akumulatorskih baterij. — Direktija državnega rudnika Breza sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 2000 komadov gorilcev. — Dne 25. t. m. se bo vršila pri direktiji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 3000 komadov smolnatih bakelj in 50.000 kg livarskega koksa; 26. t. m. pa glede dobave žitnikov. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

== Dobave. Gradbeni oddelki direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 24 komadov »Lutovih« peti in 10 komadov itoželznih delavniških peči. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direktija državne rudnika Velenje sprejema do 27. t. m.

ponudbe glede dobave stikalnih doz in pripadajočih vtičav, 50.000 kg portlandskega cementa, razne pločevine, železa, jermene, verig za lokomotive, zakovice, kovinskih zag. plinovih cevi, viscinovogea filtrirnega olja, varovalk, varovalnih vložkov, jamskih vodotesnih telefonov, 1 transformatorja in 1 naprave za preizkuševanje olja. — Direktija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 5000 m pocinkanih vrvi in 500 m cevi iz kovanega železa. — Dne 27. t. m. se bo vršila pri direktiji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave signalnega materiala. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 28. t. m. se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave zdravniških kemikalij. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri istem skladišču.)

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 11. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil tudi pretekli teden devizni promet prav velik; znašal je 10,6 milijona Din nasproti 27,5, 19,7, 13,6 in 11,9 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Zlasti velika je bila potreba v devizi New York, kar je v zvezi z večjimi nakupi Blairrovega posojila v New Yorku, kjer so tečaj za nakup zelo ugodni. V zvezi z okrepitvijo švicarskega franka so tudi pri nas vse devize razen Curiha, ki ima vedno nespremenjen tečaj, nazadovale. Tako je New York popustil od 56,365 na 56,27, Trst od 295,55 na 295,05, Dunaj od 7,927 na 7,9590 itd.

Na zagrebskem efektivnem tržišču so bili tečaj državnih papirjev po nazadovanju prejšnjega tedna še precej stabilni, le večer so zopet nekoliko popustili, in sicer za vojno škodo na 430 (zadnji teden 432,5) in za investicijsko na 86 zaključek. Blairovo posojilo se je ves teden živahno trgalo in je le pod vplivom mozkemskih tečajev večer nazadje popustilo; 7% se je trgalo po 83 do 84, večer pa po 82 — 82,75. V ostalem je tekot tedna prišlo do prometa še v 7% Seligmannovem posojilu Drž. hipot. banke po 82,25 — 82,75 in v begluških obveznicah po 73.

Bančne vrednote so se trgovale po nespremenjenih tečajih in je prišlo do prometa v Prastedionu po 922 — 923, v Jugobanki po 77,5 — 78, v Unionbanki po 191, v Srpski po 130 in v Poljedelski po 56. Med industrijskimi papirji je Trboveljska v početku tedna ponovno popustila. Dočim se je ob koncu zadnjega tedna trgovala še po 380 do 382, je v minulem tednu pri znatnejšem prometu nazadovala na 363, naker se je zopet okrepila za nekaj točk. Tudi ostale industrijske delnice kažejo tendenco k popuščanju. Tako je Brodska tovarnica vagonov, ki je še zadnji teden stala na 100, nazadovala na 60 — 82,5 brez prometa. Tudi Gutmann je popustil za nekaj točk, in je bil sredi tedna zaključen po 150, večer pa se je nudil po 147. Promet je bil samo še v Slavoniji

po 200, v Sečerani po 305, v Unionu (Ostjek) po 120 in v Isisu po 47,5.

Ljubljana. (Prosti promet.) Amsterdam 22,75, Berlin 13,4550, Bruselj 7,8963, Budimpešta 9,8796, Curih 1065,90, Dunaj 7,9509, New York 56,27, Pariz 221,27, Praga 167,46, Trst 295,06.

Curih. Zagreb 9,1275, Pariz 20,1850, London 25,12, New York 51,4325, Bruselj 71,78, Milan 26,94, Madrid 51,75, Amsterdam 207,52, Berlin 122,38, Dunaj 72,57, Sofija 3,73, Praga 15,2650, Varšava 57,65, Budimpešta 90,15, Bukarešta 3,05625.

Žitni trg

Ljubljana, 11. oktobra.

Po okrepitvi cen v zadnjem tednu je minuli teden tendenca na našem žitnem trgu zopet oslabela. V Budimpešti, kjer je še zadnjo soboto notirala pšenica za oktober 15,93, je bilo v novem tednu opaziti zopetno popuščanje in danes je bil zabeležen le tečaj od 15,40. Tudi koruza je od zadnje sobote za malenkost popustila, in sicer od 12,90 do 12,50. Pod vplivom rezerviranosti na zunanjih tržiščih so tudi pri nas tečaji nekoliko nazadovali. Danes se dobi baška pšenica po 150 do 152,50 francov nakladalna postaja. Dovoz se pri nas niso povečali in se realizirajo ponajveč kupčije iz prejšnjih zaključkov. Nekega popuščanja je po stari koruzi, ki pa se ne dobi izpod 110 Din za 100 kg, zato interesi za večini kupujejo umetno sušeno novo koruzo, ki stane le 96 do 100 Din za 100 kg. Sedanja nesigurnost na žitnem trgu je v znatni meri v zvezi z ruskimi prodajami žita, ki ustvarjajo veliko negotovost na tržišču. Vendar se v splošnem pričakuje, da bodo ruski dovozi žita na evropski trg v nekaj tednih povsem prenehali.

+ Novosadska blagovna borza. (11. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 33 vag. pšenice, 8 vag. moka, 20 vag. koruze in 3 vag. otrobov. Pšenica: baška 79/80 kg 147,5—150; gornjebaška, potiska, slep 79/80 kg 155—157,5; gornjebaška. Bega. ladja Dunav. 79/80 kg 150 do 152,5; baška, potiska, slep 79/80 kg 145,5 do 147,5; sremska, slavonska, 78 kg 137,5 do 140. Oves: baški in sremski 130 — 135. Jermen: baški in sremski, 63/64 kg težki 107,5 — 112. — Kuruza: baška in sremska 102,5 — 107,5; baška, Begej 102 do 107. Moka: baška 3025 in 3026 272 do 280, 3028 242 — 252,5, 3030 210 — 220, 3032 167,5 — 172,5, 3034 115 — 120, 3036 85—90. Otrobi: baški, sremski in banatski, v jutajstih vrečah 65 — 70. Filol: baški in sremski 310 — 320.

+ Budimpeštanska terminska borza (11. oktobra.) Tendence stalna; promet slab. Pšenica: za oktober 15,40 — 15,41, za marec 16,40 — 16,41, za maj 16,80, do 16,81; rz: za oktober 8,75, za marec 9,60; koruza: za maj 12,50—12,51, tranzitna za maj 11,14.

Sokolstvo

Sedanje stanje sokolskega pokreta

Pred meseci smo v »Jutru« s člankom povzeli tudi naše podožele za sokolskemu delu. Kasneje smo navedli tudi nekaj krajev, kjer naj bi se bile ustanovile sokolske čete, če ni bilo vseh pogojev za osnovanje kompletnega sokolskega društva.

Ako danes po končani dobi sokolskih javnih nastopov premostrimo položaj, opazimo, da je napravila sokolska organizacija v naših banovini prav velik in dober korak naprej v svojem razvoju. Po večini so vsa stara sokolska društva podvojila svojo delavnost in skoraj vsa priredila javne telovadbe, poleg tega pa so v goste tudi k marsikateremu sosednemu društvu in ustanovila v mnogih krajih male sokolske postojanke, tako zvarne sokolske čete, ki tvorijo nekak kader za kasnejša samostojna društva, kakor hitro bo ustvarjen pravi temelj za trajno in uspešno delo. Župe Kranj, Celje, Maribor in Ljubljana zaznamujejo v letošnjem poletju velik porast organiziranih edinic, kar je prav zadovoljiv uspeh sokolske propagande. Izkazalo se je, da z marljivim delom Sokolstvo uspeva tudi v krajih, kjer doslej ni imelo preveč pripadnikov.

Dolgo se je držilo, da Sokolstvo ne bo moglo doseči večjih uspehov na deželi. Nasprotniki so ga vedno odrivali v mesta in večje trge, dasi je bilo že pred vojno po večjih vaseh precej sokolskih društev. Slovenska sokolska zveza je štela okrog 150 društev, ki niso mogla biti vsa v mestih, saj jih ni niti petina toliko v Sloveniji. Sokolstvo po deželi pa je vendar šlo sicer počasneje, a tem vztrajnejše svojo pot naprej. Marsikje, kjer ni bilo smisla za sokolsko idejo je pešica bratov ustanovila nov odsek bližnjega društva, ki se je po par letih osamosvojil in postal relativno prav dobro društvo. Vzglede za to je dovolj. Saj je štelo Sokolstvo v Sloveniji še leta 1905, ob ustanovitvi SSZ samo 23 društev! Tik pred vojno pa se je njih število skoro sedemkrat povečalo!

Danes, ko je že deset let precejšen del Slovenije izven mej naše domovine, štejejo sokolske župe dravske banovine zopet okrog 190 društev, odsekov in sokolskih čet. Vse to je plod letošnjega propagandnega dela oficijelnih sokolskih organov po društvih in župah, v še večji meri pa onih sokolskih pripadnikov po raznih krajih, kjer ni sokolskih društev in kjer dolgo časa Sokolstvo ni moglo uspeti iz virov, ki so pač dobro znani. Sokolstvo ni bilo tedaj omejeno samo na mesta in trge, povsod je imelo svoje somišljenike.

Sokolski pokret pa še ni končan. Še bodo sledila društva v tem ali onem kraju, polagoma pa se bo prvi naval ustavil in treba bo ustanovljenim četam in društvom njihov obstoj in razvoj čim bolj zagotoviti. Nabele mora biti: kar je ustanovljenega, mora tudi obstati in delovati! Da se to doseže, je treba naja piti in sredstva.

Delo v telovadnici, oziroma med telovadci ne sme nikdar prenehati. Dolžnost vseh prizadetih činiteljev, žup in natičnih društev, kakor tudi lokalnih faktorjev v vsakem kraju, je, da preskrbe tudi v zimskem času prostor za gojitve telovadbe in bratskega duha med brati in sestrami. Tudi naraščaj in deca naj se poleg večjanja pozoveta večkrat na kak sestanek. Naravno, za to so poljubni ljudje, ki bodo delali. Brez dela tudi pri nas ni uspeha! Sedaj v zimski dobi je čas, da prirede vse sokolske župe, oziroma njihova načelnikstva posebne prednjačke tečaje za vodnike sokolskih čet po deželi. Vse čete pa naj pošljejo v imenovanje tečaje vsaj ena, ako ne več slušatelj, da se v vsem privadijo v sokolskem udeleževanju.

br. Čehoslovaki, obenem pa skuša izkoristiti nesrečen padež pokojnega br. Toneta Maleja za to, da naj se mednarodno tekmo sploh reorganizirajo. Nerazumljivo nam je, da naj bi se izločilo iz programa mednarodnih tekem prosto telovadbo in predpisalo za bodočo samo orodno tekmo. Sokolstvo pa stoji, kakor znano, na stališču, da bodi vsaka tekma sestavljena iz orodne telovadbe in vseh glavnih panog lahke atletike. Ker pa Svičari nimajo tekmovalcev, ki bi bili podkovani v vseh panogah, se pač ogrevajo za spremembo tekmovalnega ustroja.

Telesna vzgoja deklet v Italiji. Medtem ko predvojne italijanske gimnastične organizacije niso štele mnogo ženskega članstva in naraščaja ter se sploh ni polagalo veliko važnost na telesno vzgojo žensk, je referent za telesno vzgojo mladine, bivši glavni tajnik fašistov tudi v tem oziru odredil popolnoma nove metode in cilje. Prvo: fašisti so vzgledili Italijanke v krepka, sporta in telovadbe vajena dekleta, ki naj s svojo zavednostjo vzgoje državi nov narod. Zato je osnovana v okrilju fašije posebna sekcija za telesno vzgojo deklet in deklet. Razdelitev je naslednja: od 6.—14. leta so izvršene dekacije v »Male Italijanke«, nato sledi naraščajski oddelki od 14.—18. leta »Mlade Italijanke«. Obveznost pa obstoji do 22. leta, kateri odred se naziva »Mlade fašistke«. Goji se v vseh omenjenih skupinah vse vrste telovadba na orodju in z orodjem. Lahko atletiko, razne druge sporte in končno tudi vežbanje s puškami.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Izbrisana je iz registra tvrdka Franc Dolenc, trgov. s premogom, drvmi in deželni pri delcih na debelo v Kranju.

Vpisi v zadrzni register: Vpisala se je s sedežem na Planini pri Rakeku Zivinovska zadruga v Planini pri Rakeku r. z. z. o. z. Vsak družabnik jamči s svojim opravič. delem in pa s petkratnim zneskom istega. Načelstvo obstoji iz načelnika, tajnika, ki je obenem blaginjak in starih odbornikov. Načelnik je Andrej Zihel, posestnik in župan v Planini. — Pri Hranilnici in posojilnici v Cerknici r. z. z. n. z. sta izbrisana člana načelstva Lavrič Ivan in Otoničar Janez, vpisana pa Pavlič Blaž in Lovko Janez, posestnik v Cerknici. — Pri Splošnem gospodarskem društvu r. z. z. o. z. v Ljubljani so bila spremenjena zadrzna pravila paragrafa 1 in 2. Zadruga se odslej imenuje Splošno gradbeno društvo, r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 15. decembra ob 11. nabavo univerzalnega brusilnega stroja na transmitsiji. pagon.

Za poročniško-ginekološki oddelki splošne bolnice v Mariboru je razpisano službeno mesto diplomirane babice z dovršeno babsko šolo in najmanj dveletno prakso v bolnici. Prošnje je vložiti do 24. oktobra. Rek. razst. ljubljanske univerze. Razpisuje se za institut za fiziko, mesto asistenta I. kat. Kandidat mora imeti diplomski izpit iz ero. matematike, uporaba matematika in fizike ter mora znati nemščino. Prošnje je vložiti do 30. oktobra.

Banska uprava razpisuje za prevzem ureditve ulice Zgornja Murava na Jesenicah iz kaldermiskega fonda v skrajšanem roku prvo javno pismono ofertalno licitacijo na dan 29. oktobra ob 11. uri v pisarni županstva občine na Jesenicah. Odobreni proračun znaša 166.208,20 Din. — Istotam ob istem času je razpisana javna pismono ofertalna licitacija za prevzem gradnje mostov preko Save in potoka Jesenice na Jesenicah. Odobreni proračun znaša 456 tisoč 88 Din 41 par.

Oklic dedičev: Kovačević Janko, posestnik iz Tisovca, št. 8, občina Kalje, je dne 19. maja t. l. umrl. Poslednja volja se ni našla. Dediči, otroci, oziroma njihovo potomstvo Vaso, Niko, Janko, Miloš in Tomo Kovačević, katerih bihalisti sodišču ni znano, se pozivajo, da se v teku enega leta zglastjo pri okrajnem sodišču v Kostanjevici.

Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega Dolinar Anton, rojen 31. maja 1868, v Zabukovih 16, pristojen v Grize, oženjen posestnik, zadnje bivanje v Selm Beifang Kreis št. 192 bei Everi, Liding Lausen, Vestfalsko. Dolinar je odšel l. 1902. na Nemsko in se od l. 1908. pogreša.

Okrožno sodišče v Celju je dovolilo, da se v stečajni zadevi tvrdke Albina Pečarja v imenem na predlog stečajnega upravitelja izvrši prodaja stečajnih terjatev v skupnem znesku 62.829,52 Din po javni dražbi, ki se bo vršila dne 25. oktobra ob pol 9. pri okrajnem sodišču v Celju, soba 2.

Okrožno sodišče v Mariboru potrjuje poravnavo sklenjeno med dolžnico tvrdko Josip Martinc, veltrovinovo galanterijskega blaga v Mariboru, in njenimi upniki. Po tej poravnavi se upniki, ki jim gre pravica prvenstvenega plačila, plačajo po polnoma, ostalim upnikom pa izplača dolžnica 40 odst. kvoto njihovih terjatev v dvanajst zaporednih mesečnih obrokih od sprejetja poravnave naprej. Za zadnje tri čroke je prevzela poročito tvrdka Jugoslavtomat d. z. o. z. v Mariboru.

Odpravljen je konkurz prezadolženca Kiharja Pavla, trgovca v Mariboru, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Okrajno sodišče v Dol. Lendavi javlja, da je ustavljena prisilna dražba nepremičnin vlož. št. 388 in 538 k. o. Pince. Pred potekom pol leta po ustavitvi se zaradi iste terjatve ne sme predlagati novo dražbeno postopanje. Enako je ustavljena prisilna dražba nepremičnin vlož. št. 658, 212, 475, 476 in 471 k. o. Turnišče.

Okrajno sodišče v Šoštanju je ustavilo dovoljeno izvršbo s prisilno dražbo zemljišča vlož. št. 17 k. o. St. Florjan.

Komisar za agrarne operacije I. razglaš, da bo načrt o delitvi parcel 628 do 631 ležečih v katastrski občini Lukovk, vlož. št. 9, sodni okraj Trebnje, od 16. oktobra do 29. oktobra razgrznjen v občinski pisarni v Trebnjem na vpogled vsem udeležencem. Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila. Načrt se bo pojasnjeval 13. oktobra od 10. do 11. v občinski pisarni v Trebnjem. Posredno ali neposredno udeležene stranke morejo svoje ugovore zoper ta načrt pismono vložiti ali ustno dati na zapisnik pri komisarju za agrarne operacije v Ljubljani od 16. oktobra do 14. novembra.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na 27. oktobra ob 11. nabavo 200 metrov plinovih črnih cevi.

Le Gymnaste Suisse, glasilo švicarskih gimnastov, piše v zadnji številki o poslednji mednarodni tekmi v Luxembourg. Naglaš, med drugim, da so zmagali kot vr

KRALJESTVO MODE

Črno bela moda

Predvsem črno-belo obleko lahko mnogostransko uporabimo, ker ima prednost popolne nevtralnosti, zastopa pa obenem ono izrazito mladostno noto, ki zadnja leta povsod prevladuje. Vsled tega je tudi razumljivo, da se črno-bela moda občinstvu vedno znova dopade in tudi letos je bila sprejeta z velikim navdušenjem ter bo obvladala jesensko in zimsko modo.

Črno-belo se topot ni omejilo na določeno polje, nosimo ga ob vsaki priložnosti, zlasti najenostavnejše trottéur-obleke se poslužujejo tega efekta. V poklicu zaposlena žena namreč dobro ve, da v službi najelegantnejše deluje enostavna črna (ali črno-belo melirana) obleka z nevsipljivo belo garnituro iz piqueja ali sličnega pralnega blaga. Taki modeli imajo decentno mirno noto, ki pri delu naravnost »blagodejno« vpliva in dajejo nositeljici stvarno umešten izgled.

Na naši prvi sliki vidimo tako enostavno in mikavno obleko, katere krilo je sestavljeno iz ozkih, ustavljenih delov, ki se navzdol zvončasto razširjajo. Ovrtnik se končuje v tri nenake trikotnike, izdelan je kakor široke manšete iz belega pralnega materiala.

Seveda se črno-bela barvna sestava pojavlja tudi v modi plaščev. Zlasti popoldanski baršunasti plašči so opremljeni z belim krznom. Tudi pride v poštev dobra imitacija iz hermelina ali pa belo, prešano ovčje krzno, ki trenutno velja za posebno moderno.

Tudi kostimi prinašajo pogoste črno-bele efekte, saj so letos jako moderna črno-belo vzorčasta blaga. Tak kostim opremimo večinoma s črno kožuho (tu stoji v ospredju zanimanja perzijanec).

Posebno izrazite so črno-bele kreacije popoldanske mode. Tu se zahtevajo močni efekti na ovrtniku in na rokavih. Naša srednja slika prinaša popoldansko obleko z originalnimi kontrasti. To je eden izmed številnih in raznolikih kazakov, ki jih uveljavlja najnovejša moda. Preko ravne glavne obleke pada krajša zvončasta tunika. Pas se je premaknil še za nekoliko centimetrov višje kakor v prejšnji sezoni. Ovrtnik iz belega žoržeta je drapiran v širokih gubah. Ohlapni beli balonrokavi so priljubljena zadnja novost in se zdi, da bodo pomembno vplivali na razvoj letošnje mode.

Večerna črno-bela oprema sestoji iz črne večerne obleke in bele kratke jopice, ki je običajno obrobljena s črnim krznom. Naša zadnja slika prikazuje črno žametno obleko v zvezi z belo žametasto jopico, ki je podložena s črnim materijalom obleke in ob vratu obrobljena z dolgodlačnim črnim krznom.

Sportni klobuk in torbica

sta se za elegantno ženo strnila v en sam nerazdružljiv pojem. Izdelan iz istega ma-

terijala ustvarjata izredno elegantno kombinacijo, ki jo fantastična prepenjava klobuka varuje pred enoličnostjo. Tu se najbolj uveljavljajo različna progasta blaga.

Mali muf

je najnovejša mali kaprica letošnje jesenske mode. Dasi uživa precejšnjo priljubljenost, se menda ne bo mogel tako vsesplošno uveljaviti, kakor pred leti, ker se mo-

derna žena boji vsake preoblenosti. Izdelujejo ga iz kratkodlake kožuho (perzijanec, nutrija) ali pa iz blaga. V zadnjem primeru je obrobjen z isto kožuho, vino kakor odgovarjajoči plašč ali kostim.

Zdravniška posvetovalnica

G. I. M. v B. Ad 1. Navedeno sredstvo je jedov glicerinski ester kisline ricinovega olja, če hočete to že vedeti, vsakakor torej jedov prepartat. Dobite ga v vsaki lekarni, če ga nima v zalogi, ga takoj naroči iz skladišča v naši državi ali pa od pariške tvrdke Astier. Ad 2. Jedove prepartate razbimo v sladkajih kot je Vaš, pri arteriosklerozit itd. Ad 3. Pregledje vršijo vsi higijenski zavodi in tozadnje klinike v posebnih laboratorijih. Svetujemo Vam, da ostanete pri svojem zdravniku, ki že pozna Vašo bolezen in da si daste kri v gotovih presledkih ponovno pregledati.

Ga. M. S. V. Lj. Izvid analize urina je normalen razen glede zadnje sestavine, to je eritrocitov ali rdečih krvnih teles. Ako je voda od ženske, ne pomeni izvid v gotovem času ničesar. Sicer pa ali pri moškem je to bolezenski znak, ki priča o vnetju ali rani nekje v ledvicah ali sečnih odvodnih potih. Vedeti bi morali, kakšni so subjektivni simptomi bolezni in kje povzroča bolečine (ledvice, sečevod, sečni mehur, sečnica). Stoprav ti znaki povedo, kakšen organ je zbolel.

J. L. Teharski. Po Vašem popisu gre le za subjektivno neprijetno senzacijo abs normalno močnega srčnega utripanja, ki se javi v gotovih presledkih. Ker ne omenjate bolečin ali pomanjkanja sape (zraka), zlasti ne pri malo težjem fizičnem delu in ker se bolezen izboljša na obkladke in valerijano, nismo ravno prepričani, da bi prišla v poštev kakšna organska sprememba na srcu, temveč bi pričakovali kakšno motnjo na nervozni podlagi. Če se stanje ne poslabša, ni potrebna zdravniška pomoč, ker zadostujejo že navedena sredstva. Ško-

duje pretirano mišično delo in razburjanje, tudi sicer naj bo način življenja zmehčen.

G. M. M. v K. Vaš popis je precej kratek in ne zadostuje, da bi nam razjasnil popolnoma Vaš primer. Če je stvar pričela sama od sebe (brez udarca ali kaj drugega), pride v poštev kakšno kronično vnetje ali pa krajeno nabiranje vode. V vsakem slučaju pa bo prej ko slej potrebna operacija, ki ni kaj posebnega; če je vnetje vzrok obolenju, se boste morali čimprej za to odločiti, da se proces lokalizira in ne raznese kam drugam. Z mazili ali obkladki ne boste ničesar dosegli.

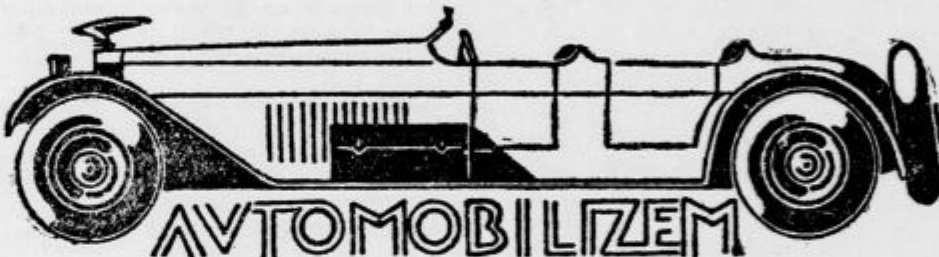
»Primus«. Takšna sredstva so n. pr. Yohimbin, Hormin, Orchimbin, Testosan in druga. Dobivate jih v lekarni. Iz zdravstvene posvetovalnice principijelno ne pošiljamo receptov.

G. M. M. v Sv. M. Dopisnico odposlali. Ga. S. G. v H. Namesto ihtijola vzamemo 5 — 10 odst. mazilo očetnostnega svinca, ki je belo in ne bo barvala perila.

G. I. V. v Lj. Prosimo potrpljenja do prihodnje številke, da se tozadevno nekaj se informiramo.

»Narkozas«. Operacijo izvršimo v splošni narkozi in z lokalno anestezijo. Izrazita narkotična sredstva so: eter, sam ali s kloroformom, ev. alkoholom. Previdnost je potrebna zlasti pri bolnem srcu. Narkozo, ki jo imate Vi v mislih, dosegamo z avertinom, ki ga dajemo kot klizmo. Res je, da zahteva ta narkoza posebno predpripravo, ker moramo narkotično sredstvo segreti do gotove temperature in ne preko. Opreznosti pa je treba tudi pri navadni narkozi, ker se mora stalno kontrolirati delovanje srca, pljuč in dražljivost mrežnice. Bolniki, ki so se dali narkotizirati z avertinom, ga ne morejo prehaliti. To je zelo milo sredstvo in odpade pri njem ono za pacienta zelo mučno razburjanje (ekscitacija) v začetku narkoze. — Lokalno neobčutljivo napravimo tkivo s kokainom in njemu sorodnimi preparati. Tudi pri takozvani lumbalni anesteziji, kadar se vbode igla v kanal hrbtne možga, se vbrizga rastopina kokaina, oz. podobnega medicamenta. Ev. se kombinira to še z lahko narkozo, mnogokrat le v tolažbo bolnika. Pogosto izrabimo vsled vdihavanja eterskih plinov nastalo pijanost za kratkodobne operacije n. pr. abscesa ali v zobni kirurgiji.

G. R. V. v Lj. Alkohol in tobak povzročata prav lahko kronično vnetje želodčne

Tehnični del rubrike urejuje avtomobilni oddelk Vacuum Oil Company. d. d.

Plinska zmes in njen vpliv na mazanje

Uplinjač je eden najvažnejših sestavnih delov motornega vozila. Njegova naloga je, dobavljati cilindrom lahko gorljivo plinsko zmes s tem, da pravilno zmeša gorivo v fino razpršeno stanje s pravilno količino vsesanega zraka.

Tudi najobčutljivejši uplinjači se v zgradbi in izvedbi med seboj čisto razlikujejo, dajajo delo v načelu, če se ne oziramo na razne finise, na isti podlagi. V večini modernih uplinjačev teče gorivo skozi celico v zaprt prostor, kjer navzame posredstvom iglastega ventila enakomerno tekoče stanje. Kadar se pomika bat v stroju navzdol, pade pritisk v sesalnem prostoru ter potegne primerno količino zraka v uplinjač. Ta tok zraka gre tako, da izsesa primerno količino goriva iz šobe za gorivo, ki je pri izstopu fino razpršeno in dobera zmešana z zrakom. Pri bencinu naj bi bila sestavljena plinska zmes iz 15 do 16 utežnih delov zraka in iz enega utežnega dela bencina; tako razmerje bi bilo idealno. Tu lahko razumemo, da značaj goriva kakor tudi zraka vpliva na delovanje uplinjača. Zato bo stroj, čigar uplinjač je bil na morskem gladini pravi naravnost, pokazal na visokih hriboh bolj bogato zmes, ker je zrak tam redkejši. Zato tudi uporabljajo pri letalnih avtomatsko stiskalnicah, oziroma zgoševalnicah za zrak, da dobi zmes v visokih sieraht potrebno količino zraka.

Različna gorivost raznih gorilnih snovi posebno močno vpliva na delovanje uplinjača. Če se je motor pri gotovem gorivu (pogonskem sredstvu) posebno dobro obnesel, velja uporabljati dotično vrsto pogonskega sredstva po možnosti tudi nadalje.

Bencin, ki se za motorna vozila skoraj izključno uporablja, spada v veliko skupino oglikovodikov. Sestavljen je iz raznih tekočih oglikovodikov, ki jim pravimo »frakcije«, od katerih ima vsaka drugačno vrelišče, t. j. stopnjo temperature, pri kateri začne tekočina vreti ter prehajati v plinsko stanje. Nekatere teh frakcij imajo nizko vrelišče, druge izparijo šele pri visokih temperaturah. Lahke frakcije z nizkim vreliščem raiši in hitreje izparijo ter se pri navadni toploti hitreje pomešajo z zrakom. Težje frakcije, če so pomešane z lažjimi, prav tako hitro prodro v prostor za zgorevanje, vendar ne izpare popolnoma, dokler niso nastale v cilindrih motorja normalne delavne temperature.

Reguliranje plinske zmesi. Današnja pogonska sredstva zahtevajo zelo »bogato« zmes, če se poganja mrzel motor. Taka zmes se doseže na ta način, da se njen delež pogonskega sredstva poveča čez normalno mero napram deležu zraka. Na ta način dospe v cilindri zadostna količina gorivih delcev, ki lahko izparivajo, tako da se ta zmes lahko vname.

Ker si zgorevanja hitro zaporedoma sledi, se motor segreje, in tako izparivajo vedno bolj oni deli pogonskega sredstva, ki imajo visoko vrelišče. Zato je treba tedaj razmerje zmesi tako spremeniti, da se delež pogonskega sredstva tako zmanjšajo napram deležem zraka, kakor zahtevajo nor-

malni pogonski pogoji. Da se ta sprememba lahko in enostavno izvede, se pri modernih tipih uplinjača dušilka širše odpre, kar ustavi delovanje takozvane šobe za prazni tek, ali se pa percentualno zmanjša delež pogonskega sredstva na ta način, da se poveča dotok zraka.

»Obogatene« uplinjačeve zmesi s pogonskim sredstvom se izvajajo pri raznih tipih na različne načine. Pri večini evropskih uplinjačev nastane obogateno avtomatskim potom s tem, da se delovanje šobe za prazni tek menja z menjanjem števila okretov motorja. Pri nekaterih ameriških in zadnje čase tudi evropskih uplinjačih je urejen dotok zraka tako, da se do dovoda delno zapreli potom zračne zaklopke, ki se nahaja v dovodnem kanalu za zrak; s tem se zmanjša dovod zraka in relativno poveča dovod gorivih snovi v uplinjač. Drugi uplinjači imajo v ta namen posebno pripravo z vzvodom, ki dopušča večji ali manjši dotok goriva pri enakomernem dotoku zraka.

Kadar je motor že pognan, je treba postaviti zračno zaklopko ali pa omejenjo pripravo v normalno lego, ker bi sicer dobival motor prebogo zmes. V taki zmesi bi bilo razmeroma manj zraka kot ga je treba, da gorivi material popolnoma zgori. Posledica tega bi bilo ne samo to, da motor slabo deluje, ampak da se motor lahko občutno pokvari. Če gorivi material ne zgori docela, nastanejo — zlasti če je material slab — zgošeleni zaostanki, ki nepopolno delujejo na delovanje motorja. Gorivi material se nabere, v kolikor ni zgorel, na oljni plasti na cilindrih stenah ter jo razredči; posledica tega je, da se bat zatne in da kompresija pada. Razen tega bo gorivi material prodiral ob tesnilnih obročkih bata v okrov in tam prav tako razredil olje ter s tem občutno zmanjšal njegovo mazilnost.

Mnogo jih popolnoma napačno misli, da nedogorelo gorivo, ki se nabere na cilindrih stenah in na glavi, izhlapi vsled visoke temperature, ki nastane zaradi bitrega zaporednega zgorevanja v samem cilindru. To se pa ne dogaja. Pač izhlapi vsako pogonsko sredstvo, toda pod pogojem, da je zadosti dolgo časa izpostavljeno primerne visoki temperaturi. Od teh dveh pojmov pa ni v cilindru tekom posameznih delavnih procesov dan niti eden.

Tekoče pogonsko sredstvo, ki preostane na cilindrih stenah, oziroma glavi, bo težko doseglo višjo temperaturo kakor vlada na stenah samih. Po drugi strani pa znaša doba delovnega procesa, tekom katerega je izpostavljeno visoki temperaturi, samo majhen ulomek sekunde. Če naj bi preostalo pogonsko sredstvo izparelo, bi morala njegova temperatura ne samo doseči vrelišče, ampak ga še prekoračiti, da bi prešlo iz kapljivo tekočega stanja v plinasto. Za to pa ne zadostuje minimalna časovna doba, ki je na razpolago.

(Konec sledi.)

Amerikanizacija nemške avtomobilske industrije. Spočetka je imela ameriška avtomobilska industrija v Nemčiji samo svoje montažne delavnice, danes pa stremi vedno bolj za tem, da se vrši tudi sama produkcija v Nemčiji, in sicer po možnosti iz izključno nemških surovin pod nemškimi

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

G. M. A. v Lj. Svinec je močan strup in ogroža človeka v obratih, ki nimajo zadostnih varnostnih priprav (tiskarne, topilnice itd.). Koža postane nekam rumenosa, dlesno ob zobeh dobiva sivkaste robove, nastopajo bolečine v sklepih in posebne ohromitve mišic iztežalk na roki. Tudi se strani črevesja lotijo močni krči. Pri podobnih znakih je treba seveda bolnika vzeti iz obrata. Pri trajnih težkočah pripada pacientu neugodna podpora, oz. renta.

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne prenehajo po popolni abstinenci, je podan sum na drugo obolenje želodca, prav posebej pri človeku preko 40 let. Tedaj je treba bolnika temeljito pregledati (želodčni sok, kri, Röntgen itd.).

služnice (kroničen katar). Poleg slabega okusa v ustih in pomanjkanju apetita se javijo bolečine v želodcu, jezik je belkast, vzdiguje se zlasti zjutraj in sili k bljuvanju. Če so težkoče dolgotrajne in ne pre

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Časopis prinaša prve partije turnirjev v Stubenskih Teplicah in Frankfurtu, ki se jih je udeležil naš Vasja Pirc. Iskal sem seveda pred vsem njegove partije. Zanimanje za šahovsko karijero Pirca je med nami veliko.

Sledeča partija, ki jo je Pirc v Stubenskih Teplicah dobil proti madžarskemu mojstru Székelyju, je izredno karakteristična za našega mojstra. Polna duhovitih potez je, ostra, eksaktna. Pirc rad napada in opasno napada. Mislim, da srednji del igre sploh zanj ni težak. Seveda pozna otvoritve izvirno. Partija kaže jasno, da je Pirc v polnem poletu mladega šahovskega mojstra, ki obeta zelo mnogo.

Beli: J. Székely Črni: V. Pirc

1.) d2—d4 2.) c2—c4

Interesantno je, da tudi Pirc rad naknadno zavozi v pot starih obramb damskega gambita.

3.) Sb1—c3 d7—d5

Znana slovaška obramba damskega gambita je že tu!

4.) Sg1—f3 d5×c4

Kakor znano, je to potez v Londonu leta 1922, rehabilitiral Aljehin. Opasna pa je na vsak način.

5.) Sf3—e5 a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Le navidezno more črni obdržati kmeta. V resnici pa ne misli na to. Aljehin je v Londonu pokazal, da je važno s kmetom prepoditi skakača na c3. Na to igra tudi Pirc.

6.) a2—a4 b5—b4

Seveda ne 6.) — a7—a6. Beli vzame kmeta vseeno. 7.) a4×b5, c6×b5, 8.) Sc3×b5.

Navadno se tu igrata 5.) a2—a4, kar je gotovo ostriješe.

Že zdavnaj bi bil moral ta lovec stati na svojem pravem mestu.

19.) — — — — — Le7—b4+

20.) Kc1—e2

Na fi beli kralj ne more. Črni bi namreč vzel skakača na c4 in bi dal z damo mat na d1, če bi beli lovec udaril na c4 (20. Kc1—f1 Ld5×c4 21. Ld3×c4, Dd8—d1+ 22. Dc3—e1, Se4—d2+).

20.) — — — — — Ta8—c8

Udar za udarom!

21.) Th1—c1 f7—f5!

Pirc je previden. Navidezno bi bilo 21.) — — — — — Lb4—d2 močnejše. Toda beli igra 22.) Sc4×d2, Tc8×c1 23.) Sd2×e4! Črnemu ni treba prenapeti se. Jasno je, da bo prej ali slej tudi i-kmet pomagal. Kako izdatno posega prav i-kmet v partijo, kaže konec igre. Beli pa ima itak silno težko življenje.

22.) Tc1—c2 Se4—c5

Črni ogroža loveca d3, ki je glavni steber belih barikad.

23.) Ta2—a1

Kako težko je grešil beli proti duhu pozicije, ko ni pravočasno igral skakača a2 preko c1 na b3, kaže izredno nazorno prav ta potez trdnjave. Težko si je misliti nesrečnejše polje za trdnjavo kot a2. Prav nič tam ni mogla koristiti. Sedaj pa, v najhujšem ognju, mora beli izgubiti dragoceni čas z mobilizacijo zadnje figure. Seveda pride ta figura prekasno. Katastrofa je že neizogibna.

23.) — — — — — Sc5×d3

Začetek konca!

24.) Dc3×d3 f5—f4

Dobi prav za prav figuro, ker lovec nima poteze. Brez skrbi bi se beli lahko že tu vdal. Njegova pozicija je razstreljena na vseh koncih in krajih. Nevzdržna bi bila tudi, če ne bi padla figura.

25.) Dd3—b3

Ta slabotni protinapad na črnega loveca bi bil seveda brez uspeha, če bi črni enostavno odgovoril a7—a5. Beli lovec na g3 bi bil izgubljen. Črni pa se sedaj odloči za drastična sredstva.

25.) — — — — — f4×g3!

Beli ne more kriti trdnjave na c2, ker pride s kraljem takoj na d-liniji pod nož. Trdnjava je izgubljena, z njo pa se zruši vse. Zadnji čas, da se je beli vdal.

26.) Db3×4 T8×f2+

Celo partijo je Pirc igral brezhibno. Vidi se, da ne pozna samo otvoritvenih potez, temveč, da ima smisel za tajne lastnosti pozicije, ki jo slovaška obramba ustvarja. Energija, ki jo Pirc razvija v svojem napadu, rpiča, da je potrebna sigurnost in zupanje v se tu. Pirc je visoko kvalificiran igralec, ki ima, kakor vsak mlad igralec, veselje do kombiniranja. Ima pa čut za pozicijsko igro, ki ni vsakomur dan. Se nekoliko rutine v končnih in velemojster bo gotov.

Kino

Prvo ljubavno pismo Grete Garbo

Gustav Lungen, profesor iz Stockholma, pripoveduje o neki svoji gojenki, ki je postala slavna filmska zvezda.

Gospodična Gustafson ni bila baš lepa deklica. Imela je upal obraz, velika usta, dolge noge in kratko telo. Kdo bi si tedaj, ko je imela 14 let, mislil, da bi iz tega dekleta postala enkrat najslavnejša filmska umetnica.

In glej! Nedavno sem bil v Ameriki, v Hollywoodu, in gospica Gustafson — sedaj Greta Garbo, me je najljubezniveje sprejela. Ure in ure, dneve in dneve sem prebil v njeni družbi, v najživahnejšem razgovoru. Bil sem iskren napram njej in to ji je bolj ugajalo kot če bi ji delal bogve kakšne poklone. V ostalem imam od tega pravico, saj sem vendar njen stari profesor. Prinesel sem s seboj neko njeno pismo, katero mi je ona pisala, ko je imela 14 let. Prvo ljubavno pismo Grete Garbo! Pokazal sem ga ji. V dokaj nespretnih besedah mi je na starih straneh razlagala in me zagotavljala, da sem njen ideal in da bi si želela takega moža za svojo soprogo. Oba sva se smejala. Jaz pa sem vstal, pogledal v ogledalo in se prepričal, da si Greta Garbo danes gotovo ne želi več moža takšne zunanosti. Stvar je namreč ta, da mi je to pismo pisala pač gospodična Gustafson in ne Greta Garbo.

Moja zasluga pa je — to lahko s ponosom ugotovim —, da sem odkril Greto Garbo in njen igralski talent; za film so jo pridobili seveda drugi. Jaz sem jo navdušil za igranje, katerega sem ji dajal čitati. Čitala je vedno z večjim veseljem. Končno sem ugotovil, da zna celo veliko sceno Nore iz Ibsena popolnoma na pamet. In ko jo je deklamirala, so se njene

nohte z manikuro... Potem pridejo na vrsto šivilje in poroki prijatelja našega Američana. Prijatelj je poročil sedemnajstletno dekle, ki je stanovala pri nekakšnji našega junaka v Mariboru... Vse v teku štirinajstih dni. Po vrnitvi s svatbene potovanja je ostala samo še noč slovesa... Po tej jo mahneti prijatelj v Cherbourg in nazaj v Detroit... Po pasporu za ženo, po vozne karte... prej pa sta se še spomnila onih, ki so jih bili povedli do zakonske sreče. Gospa in hčerka so obdarovane s spomini... tintnik in doza iz srebra — a kaj pomeni vse to, ko mu je našla gospa zlato ženo...

Zdaj je Minka (ali Pepca) gospa. Njen mož je pameten mož in hoče, da služi do kraja, do odhoda. Ima svojo sobo, pospravlja in kuha in je služkinja dopoldne... Za vse to nima plače — a popoldne je gospa in šiva svojo balo... Med tem prihajajo pisma z inozemskimi znankami... Ljubi srček, draga ženka, ljubček moj... In cilji... bodočnost...

8. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

9. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

10. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

11. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

12. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

13. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

14. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

15. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

16. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

17. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

18. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

19. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

20. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

21. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

22. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

23. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

24. Bodočnost... Minka pojde v Detroit.

modrozeleno oči zabliskale kot zvezde v neki tajinstveni luči, v nekem čudovitem žaru. Navdušila me je in sem se ji prisrčno zahvalil za prvi užitek. Samo dve leti je bila gospodična Gustafson moja gojenka. Kasneje se je vpisala v kraljevsko dramatično šolo v Stockholmu. Na odru ni nikdar nastopila, ker jo je Mauritz Stiller takoj pripeljal k filmu. Smrti tega svojega največjega prijatelja, učitelja, svetovalca in velikega režiserja Greta še danes ne more preboleti. Ona je sploh sentimentalna in pravi, da ima s svojimi občutki toliko opravka, da ji poleg filmske zaposlitve ne ostane časa za prav nič drugega več. Saj sama vedno pravi, da ji je delo prava narkoza, kajti če bi morala živeti le ob svojih mislih in čustvih, bi morala znoreti.

Dosti, morda preveč sem vam povedal sedaj o gospodični Gustafson. Poznam njeno življenje z ene strani, ki ljudem ne služi v reklamo. Sicer se raje in mnogo več piše o njenih toaletah, o njenem avtomobilu (ta je sicer zelo lep, toda soliden in preprost), o njenih pustolovčinah (ki so pa po večini izmišljene), nego o tem, kar ji je najbližje, o njenem notranjem življenju. Končno pa je vseeno, kar se o njej piše, kajti Greta Garbo je danes blesteča zvezda na filmskem nebu. Ali bi se sploh moglo zgoditi, da bi ugasnil ta blesteči sijaj, da bi ovenele lorike njene slave?

Filmski drobci

Maurice Chevalier ne gre v Ameriko. Po najnovejših vesteh se sloviti filmski igralec družbe Paramount Maurice Chevalier ne namerava vrniti v Hollywood kakor se je prvotno govorilo, temveč ostane še nadalje v Parizu, kjer bo v ateljejih v Joinvilleu delal na nekem novem francoskem zvočnem filmu v režiji Marcela Pagnola.

Lya Mara bo nastopila v govorečem filmu. Znana nemška filmska igralka Lya Mara se je vrnila iz Hollywooda, kjer se je učila petja pri profesorju Morandu. V kratkem bo delala svoj prvi govoreči film »Iz dnevnika lepe Dide«.

Milton Sills umrl. Za Lon Chaneyem sedaj Milton Sills! Amerika izgublja igralca za igralcem. Milton Sills, mož visoke rasti in močne postave, je minuli torek nenadoma umrl. Zadel ga je kap. Bil je haš na vrtu s svojo ženo in igral tenis. Milton Sills se je prvotno posvetil filozofiji, promoval je v Chicagu, nato je predaval o literaturi, gledališču in končno o filmu. L. 1906. je prvi nastopil na odru in leto dni kasneje se je posvetil popolnoma poklicu igralca. K filmu je prišel leta 1914. Velik uspeh je imel v filmu »Otok izgubljenih ladij«.

Oskar Strauss zapustil Hollywood. Iz ameriških poročil posnemamo, da se slavniki skladatelj Oskar Strauss v Ameriki re počuti preveč dobro. Zato se govori, da ne bo podajal svoje pogodbe z družbo Metro Goldwyn, temveč se povrne v Evropo, najbrž v Nemčijo.

Lily Danute zopet v Ameriki. Po daljšem bivanju v Parizu se je znana filmska diva, lepa Francozinja Lily Danute, zopet vrnila v Hollywood.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 12. oktobra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 11: Prenos iz Zvezde: Združeni pevski zbori pojejo koroške pesmi. — 12: Tedenski pregled. — 13: Nasveti za kmeta. — 15.15: Samospevi g. Držaja. — 16: Jalenova ljudska igra »Nevesta«. — 16.30: Koncert radio orkestra. — 17.30: Recitacije koroških pesmi. — 20: Sonatni večer: G. Jeraj (violina), dr. Svara (klavir). — 21: Koncert jugoslovenske glasbe (radio orkestra). — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Lahka glasba.

Ponedeljek, 13. oktobra

LJUBLJANA 12.15: Plošče (mešan program). — 12.4: Novice. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio orkestra. — 19: Poljsčina. — 19.30: Higijsko predavanje. — 20: Koncert komorne nega tria. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Narodna godba na harmoniko. — 20: Koncert: komorna glasba. — 21: Narodne pesmi s kitaro. — 21.30: Poročila. — 22.45: Koncert lahke glasbe. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Rezervirano za prenos iz inozemstva. — PRAGA 16.30: Koncert iz Bratislave. — 19.40: Kabaretni program. — 21: Orkestralni koncert iz Prage. — 22.20: Prenoš iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasba za deco. — 19.30: Koncert lahke glasbe.

ke glasbe. — 20.30: Arije in pesmi. — 21: Operni večer. — Jazz band. — BERLIN 19.05: Godba na kitare. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.10: Recitacije. — Ciganska godba iz Budimpešte. — FRANKFURT 20.15: Koncert kvarteta. — 21.15: Zalaigra. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Lahka glasba. — 21.05: Koncert komorne orkestra. — Lahka glasba. — 21.05: Koncert komorne orkestra. — Lahka glasba. — STUTTGART 20.15: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDEPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 12.05: Koncert orkestra balalajk. — 20.15: Dramski večer. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17: Koncert operne glasbe. — 20.35: Vokalen in instrumentalni koncert lahke glasbe.

Torek, 14. oktobra

LJUBLJANA 12.15: Plošče (valčki, polke in koračnice). — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Sila vode in vetrov. — 19.30: Nemščina. — 20: Prenos iz Franciskanske cerkve: Cerkveni koncert pevskega zbora »Gorenjci« iz Kamnika. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Narodna glasba na ploščah. — 20: Večerni koncert radio-kvarteta. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — Koncert lahke glasbe. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 17: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Koncert jugoslovenske glasbe. — 21.30: Kabaretni program. — PRAGA 16.30: Polodanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Brna. — 20: Prenos koncerta Vasa Prihoda. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.30: Glasbeni komadi za radio. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Simfonični koncert. — 19.50: Prenos opere iz gledališča v Poznaju. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Plošče. — 19.35: Koncert na dveh klavirjih. — 20: Vesele pesmi kvarteta. — 21: Haydnovi godalni kvarteti. — 22: Poljudni koncert orkestra. — BERLIN 19: Pevski koncert. — 20.10: Koncert radio-orkestra. — 21.10: Sluhoigra. — FRANKFURT 19.30: Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Koncert komorne glasbe. — 21: Prenos iz kölnske katedrale. — STUTTGART 19.30: Koncert operetne glasbe. — 20.45: Prijubljene uverture. — 21.30: Koncert Busonijeve glasbe. — 0.30: Nočni koncert. — BUDEPEŠTA 9.15: Koncert radio-kvarteta. — 17.30

Ljuba:

Veter

Moj Peterček! Glej!
Veterček iz neba je všel.
Frančku pijančku
klobuček je vzel
in naprej odsumel.

Tam Minki in Tinki
se vjel je v lasč,
se v žehito zakadil,
tri stope prevrnil,
že križec na stolpu majč.

Vjemi ga Petrček —
— ali pa prosil lepo,
da mamici tvoji
in sestrici moji
pozdrave odnese v nebo.

Ljuba:

Na Kitajsko

Božo in Marko sta bila sošolca. Za
uk jima ni bilo, nagajala sta kjer in ko-
mur sta mogla, jima pa so nagajale
skoro vse šolske in domače naloge.
Šolska oblast ju je svarila, doma so se
vrstile kazni skoro vsak dan in od ni-
koder ni bilo kmalu več prijaznega po-
gleda.

Zato skleneta nekoč v odmoru ob
desetih, da pobegeta skupaj na — Ki-
tajsko. Ob Dravi si vzameta čoln, ki
jih je toliko tam privezanih, potem pa
— hajd — po reki navzdol do Dunava
in potem naprej do Črnega morja. Ko
preplujeta srečno ta ribnik, jo mahne-
ta kar čez gorovje Kavkaz peš naprej
v Azijo, no — in od tu naprej ne bo
več daleč do Kitajske.

Tako sta si zamislila beg iz osova-
raženih šolskih klopi in pripravila vse
potrebno. S seboj sta si vzela pred-
vsem veliki Kocenov Atlas, ki jima bo
kazal pot, dolg kuhinjski nož kot orožje
v slučaju boja s Kitajci, nekaj brisač
za jadra, ko bosta plula po Črnem mor-
ju, velik kolač kruha, nekaj sira in pol
klobase, ki jo je Božo izmaknil v do-
mači škrinici. Šolske knjige pa sta po-
metala v Dravo in meglenega jesen-
skega jutra, ko je dan šele komaj pri-
plul iz za gora, sta junaka že odmotala
čoln, se vkrcala z vso svojo prilago
in res — šlo je lepo počasi in blizu bre-
ga po Dravinem toku.

Polagoma pa, ko sta vozila že pol
dneva, se je zavalila reka s težkimi in
močnimi valovi in Marko se je že zelo
bal. Jedla še nista in Drave še vedno
ni konec. Božo je sedel pri veslu s stro-
go zganjenim čelom in mislil težke,
resne misli.

»Glej, tam je most in — mitnica. Uje-
li nas bodo!« je šepnil Marko, ves bled
in zbezan.

»Pa veslajva h kraju!« je mrko odvr-
nil Božo, a tudi on je bil zelo bled v
lice.

K sreči sta zavozila na plitvino, kjer
sta se mogla skobacati iz čolna.

»Jei!« je ponudil Božo »potem se po-
meniva, kako bova potovala naprej!«
Marko je stal za streljaj od njega proč,
kakor da ga ne sliši in gledal nepremič-
no v smeri proti mestu, odkoder sta

prišla. Naenkrat »hop!« je poskočil in
pričel bežati... bežati...
Kaj bi Božo sedaj? V čoln se mu ni
ljubilo več, povezal je čulo in šel. A

že v prvi vasi, ko je v veži kmečke
hiše vprašal za pot proti Sisku, ga je
zgrabila trda žandarjeva roka.

Doma je bilo še dokaj brezovega olja
in v šoli poleg sitnosti še posmeh za
ponesrečeni beg v deželo Čing-Čang-
Ču!

Zvesta sestra

Ob severnem morju je stala samotna
hišica. Morski valovi so divjali okoli
nje; ob hudi uri so se valovi zaganjali
do oken, vse to ji ni škodilo. Ponosno je
zrla na široko morje in pozdravljala ri-
biške ladice, ki so plule mimo.

V hišici je bivala Elka, najljepša dekli-
ca daleč na okrog. Davno sta je bila
umrla oče in mati, plela je mreže in si
s tem služila kruh. Imela je samo brata,
ki ga je ljubila nad vse na svetu. Ka-
kor vsi moški v vasi, je bil tudi njen
brat ribič. Po več tednov je plul po
morju, Elka ga je vedno težko pričako-
vala. Da bi pa brat že od daleč videl,
da ga sestra pričakuje, je Elka obljubila,
da bo vsak večer postavila na okno luč,
ki bo svetila na morje.

Nekega dne je brat odplul daleč proti
severu. Elka je vsak večer postavila na
okno luč in pozno v noč čakala, kdaj
se vrne. V vsako jutro je žalostna upi-
nila luč, zakaj brata ni bilo nazaj.

Mimoli so tedni in meseci; Elka je še
vedno čakala. Sosedje so prihajali k El-
ki in ji prigovarjali, naj ne počke toliko
luči, zakaj olje je drago in brat se je
gotovo pogubil. Zajel ga je vihar in je
utonil. A Elka je vedno odgovarjala:
»Obljubila sem, da bo vsako noč gorela
luč in obljubo hočem držati.«

Minula so leta. Nekdaj lepa deklica
Elka je bila postala siva starica. Komaj
se je še držala na nogah, vsako noč je
svetla luč klicala na morje, da zvesta
sestra še vedno čaka. Nekega večera pa
so sosedje opazili, da je Likino okno
temno. Radovedni so pohitili v njeno
kočico. Tam so našli Elko mrlo in mrt-
vo in poleg nje je stala ugasla svetilj-
ka.

J. O. Curwood:

Medved Tir

Zakaj se je Tir nenadoma potulnil
vzdolž neke skale — ob robu nekega
pašnika — tega Muskva ni vedel. Ho-
telo se mu je cviliti, bilo ga je strah.
Še nikoli v teh dneh ni tako zelo hrepe-
nel po materi, kakor prav zdaj. Nikakor
mu ni šlo v glavo, zakaj ga je zapustila.
Prav ob tem času ga je po navadi na-
štila — in nato je vselej tako krasno
spančkal — tako globoko in trdno. Se-
veda ni vedel, da je bila mati mrtva in
da je ne bo nikoli več videl. Še ni mi-
nulo šest tednov, odkar je bil prišel z
njo iz brloga, kjer je prespala zimo. In
še šest mesecev prej je prišel v istem
brlogu na svet. Hudo si je zaželel ma-
tere, ki je bila z njim tako nežna in do-
bra.

Bog ve, če bo kmalu kaj za pod zo-
be, je pomislil in opazoval Tira. Nekaj
se gotovo pripravlja. Veliki medved se
ni ganil — boščal je v jelovo grčo v
dolnini ob majhnem jezeru. Dolnina je
bila od skale, katere se je tiščal Tir.
oddaljena skoraj sto korakov in iz nje
je vel težak, vroč vonj. Tir je vedel, da
sta tam zdolaj dva, morda tudi trije
severni jeleni. In živali so bile nasičene
in so zdaj prežvekovale v hosi. Tudi

Nasredin Hodža in paša

Nasredin hodža, nekakšen Pavliha
naših južnih bratov, je bil velik šali-
vec. Prišel je neki dan k paši in ga pro-
sil miloščine. Paša je bil ravno slabe
volje in ga je napodil: »Poberi se, ne-
pripriprav, in glej, da mi nikoli več ne
prideš pred oči.« Nasredin hodža je od-
šel.

Drugi dan je spet prišel na dvor. Pa-
ša je sedel na preprogi, a Nasredin
hodža je hodil za njegovim hrbtom. Pa-
ša ga je vprašal, zakaj je tako nedosto-
jen, da ne pride predenj in se mu ne
prikloni, kakor se spodobi, a Nasre-
din hodža je odgovoril: »Saj si ukazal,
da Ti ne smem pred oči.« Paša se je
ujel, poklical dva služabnika in jima
velel, naj zavežeta Nasredina v vrečo
in ga vržeta v morje.

Služabnika sta nesla v vreči zaveza-
nega Nasredina k morju. Nasredin hod-
ža je neprestano ponavljal: »Nočem,
nočem!« — služabnika pa nista vedela,
kaj to pomeni. Tik ob morju je bil han.
Eden izmed služabnikov je odšel na
kavo, drugi je stražil. Pa je vprašal
Nasredina, zakaj vedno ponavlja: »No-
čem«. Nasredin hodža pa je rekel:
»Paša mi je podelil službo najvišjega
uradnika na dvoru, a ker je nisem ho-
tel sprejeti, me je velel vreči v morje.«
»Jaz bi pa rad sprejel to službo,« je
rekel služabnik. »O, to je lahko! Vlezi
se v vrečo in govori: »Hočem, hočem!«
pa boš dobil, kar hočeš,« je svetoval
Nasredin hodža.

Služabnik se je res dal zavezati v
vrečo in je ponavljal: »Hočem, hočem!«
Nasredin hodža pa je pobegnil. Med
tem je prišel drugi služabnik iz hana in
ni vedel, kdo je v vreči. Čul je, da
nekdo ponavlja: »Hočem, hočem!« —
»Na, če hočeš!« je rekel služabnik in
brenil vrečo v morje. Služabnik v vre-
či je utonil, Nasredin hodža pa je sre-
čno odnesel pete.

*) Gostilna.

„Kaj pišejo „Jutrovčki“

Kaj bi napravil, če bi dobil milijon?

Če bi dobil milijon, bi ga najprej pre-
strel. Potem bi kupil ateku in mamici
hišo z lepim cvetličnim vrtom. Obda-
roval bi vse sorodnike in siromake v
kraj, kjer prebivam. Dal bi tudi sokol-
skim društvom, največ seveda bi da-
roval Sokolu v Beltincih. Postal bi tudi
denar za Malejevo mater, za prunorsko
begunce, vojne slepce, C. M. D. in Ja-
dranski straži. Ostali denar bi pa »po-
iurštkal«.

Miloš Oprešnik,

učenc IV. razreda, Kapela pošta Sla-
tina, Radenci.Najlepše, kar sem doživel na letošnjih
počitnicah.

S svojimi prijateljem sem taboril pri
skavtish v Bohinju. Na žalost nam vre-
me ni bilo naklonjeno. Deževalo je kar
8 dni vkup. Kljub temu pa sva se prav
dobro zabavala, zakaj vedeti morate,
da sva bila midva kuljarja.

Če pa hočete vedeti kaj več, se pa
oglasite pri meni in vam bom povedal
na drobno in dehelu, na široko in ozko,
na visoko in nizko, kako je bilo.

Franci Krenžar

Št. Vid nad Ljubljano.

Zakaj ljubim Jugoslavijo?

Domovina je naša mati in dolžnost
vsakega otroka je, da ljubi svojo ma-
ter. Ko bom velik, bom z veseljem slu-
žil kralju in domovini. Postati hočem
jugoslovenski vojak ter vedno braniti
našega dragega kralja in našo milo Ju-
goslavijo.

Gustav Jamšek,

učenc III. razreda, Guštani.

Kaj bi napravil, če bi dobil milijon?
Če bi dobil milijon, bi bi do smrti
naročnik »Jutra«. To je namreč najlep-
ši list v Sloveniji. Najbolj me veseli
»Mlado Jutro« in tista lepa povest
»Sambo in Joka«. Upam, da je še dol-
go ne bo konec.

Rok Dolničar

Brezovica 49 pošta Vrhnika.

Zakaj ljubim Jugoslavijo?

Jugoslavijo ljubim zato, ker prebiva-
jo v njej Srbi, Hrvati in Slovenci v lepi
slogi. Prav zaradi tega smo tudi velik
in priznan narod. Ljubim jo tudi zaradi
tega, ker mi je tukaj teka zibelka

Stanislava Sušnik,

učenka I. razreda meščanske šole
Jesenice.

Kaj bi napravil, če bi dobil milijon?

Če bi dobil milijon, bi podaril veliko
svoto našemu Sokolu. Os ali denar bi
pa prepuštil svojim staršem, zakaj oni
bi ga znali najbolje obrniti.

Bojan Agrež,

učenc III. razreda Rahnburg.

Najlepše kar sem doživila na letošnjih
počitnicah

V počitnicah sem si ogledala gozdov-
nike ob Savi. Sklenili smo, da posane-
mo tudi mi gozdovniki, čeprav nismo
vpisani v društvo skavtov. Sli smo kar
na Oblo gorico pri Radovljici. Tam je
prav majhen, prijeten gozdček. Napra-
vili smo si šotore in si izvolili poglavar-
ja, kuhali smo žgance, ki so se večkrat
sreminili v močnik, zakaj nihče izmed
nas ni znal kuhati. Ob koncu počitnic
smo vzprijeli »Beneško noč«. Ob svitu
balončkov smo deklamirali in peli pes-
mice. Spat smo hodili domov, ker so
bili naši sotori preslabi. Pošiljam vam
sliko naše »Beneške noči«. Ti dnevi so
bili najlepše, kar sem doživila na le-
tošnjih počitnicah.

Jaklič Daša,

učenka V. razreda v Radovljici.
Opomba uredništva: Slike žal nismo
mogli priložiti, ker bi zavzela preveč
prostora. Tekom prihodnjih dni ti jo vr-
nemo!

Zakaj ljubim Jugoslavijo?

Jugoslavijo ljubim zato, ker smo v
njej vsi svobodni. Za našo svobodo je
preteklo mnogo krvi. S to krvjo pa smo
dosegli to, da zdaj lahko mirno govori-
mo v našem ljubljnem materinem jezi-
ku.

Karol Zdelšek,

dijak I. meščanske šole v Celju.

Kaj bi napravila, če bi dobila milijon?

Če bi dobila milijon, bi se vsedla na
vlak in prepotovala vso Evropo, da si
ogledam najlepša mesta. Skrbela bi tudi
za svoje stariše in brate. Polovico svo-
jega denarja bi žrtvovala otrokom naših
zasužnjenih bratov. Ostanek pa bi dala
v hranilnico za stara leta.

Darinka Žigon,

učenka III. razreda v Brežicah.

Najlepše, kar sem doživila na letošnjih
počitnicah

Letošnje počitnice sem bila na morju.
Bilo je krasno. Skupaj z drugimi otroci
smo se igrali, kopali in prepevali lepe
slovenske pesmice.

Najlepše, kar sem doživila na počitni-
cah je bila vožnja s parnikom po mor-
ju. Najprej sem mislila, da me bo morje
pogotnilo, a počasi sem izgubila strah.

Alojzija Mlinarič,

učenka I. razr., Maribor, Danjkova ul. 8.

Zakaj ljubim Jugoslavijo?

Ob mojem prihodu na svet je štoklja
zgrešila pot in me zanesla daleč na tu-
ja tla. Moj pokojni oče je moral živeti
v tujini. Že kot malčku mi je vcepil v
srce ljubezen do domovine. Naposled
smo se preselili v Jugoslavijo in morda
jo imam prav zaradi tega tako rad, ker
sem moral dolgo živeti v tujini.

Upam, da bom kasneje, ko bom že
velik in močan, lahko dejansko pokazal
svojo ljubezen ljubi domovini, naši veli-
ki mogočni Jugoslaviji.

Vinko Blažko,

učenc III. razr. real. gimn. v Celju.

Najlepše, kar sem doživel na letošnjih
počitnicah

Počitnice sem preživel v Pörschachu
ob Vrbskem jezeru. Najlepše, kar sem
doživel, so bile vožnje z motornim čol-
nom po jezeru. Od tam smo imeli kras-
en razgled na Triglav.

Franc Flah,

učenc III. razreda, Trbovlje - Vode.

Rešitev križaljke »Kovčeg«.

Vodoravno: 2. oda; 4. boben; 6.
otava; 7. beda; 8. ep.
Navpično: 1. Dana; 2. obad; 3.
deva; 4. boben; 5. otep.

Rešitev ugank.

1. Mlinici.
2. Klopotec.

Rešitev uganke.

To se napiše z dvema črkama: t o.

Rešitev uganke »Kaj je to?«

Solnček se vidi v mehurčku iz milni-
ce; okrog njega se preliva mavrične
barve.

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih
pošilk oskrbi hitro, skrbno in po naj-
nižji tarifi RAJKO TURK, carinski po-
srednik, LJUBLJANA, Masarykova ce-
sta 9 (nasproti carinarnice). Revizija
pravilnega zaračunavanja carine po meni
deklariranega blaga in vse informacije
brezplačno. 86

MOŠT

letošnji, jako okusen, iz
lastnih vinogradov, na
malo in veliko pošilja:

VINARA CIGLAR
GORNJA STUBICA

HRVATSKO ZAGORJE —
Iščemo zastopnike za
Slovenijo. 1492

Glasba
osrečuje...!

Če je slisite, prav
posebno pa, če se sami
z njo bavite! NI TREBA,
DA JE VAŠ DOM BREZ
GODBE! Če stopite z na-
mi v stik in si izberete
kakšen poceni instru-
ment. Zahtevajte neob-
vezno ponudbo in
brezplačni veliki katalog.
Dobavimo vam direktno
iz tovarne v Nemčiji, od-
nosno prodajne podru-
žnice v Mariboru. Pišite
takoj na naslov:

MEINEL & HEROLD

MARIBOR ŠT. 101-B

Hm, si je mislil maček, to se pa iz-
borno prižele; to je »mogoč« okusne-
je od mleka! Nič več ne bom od mleka —
in kasneje bom sam lovil takšne veli-
ke živali!

In mali medvedek bo svoj naklep tu-
di izvedel! V tem trenu ku je postal me-
sojeder, kakor je pred mnogimi leti po-
stal mesojeder tudi Tir.

Tako sta čepela ob jelenu in zrla! Ne
morda požrešni, kakor žro gladni psi,
ampak počasi in s sladkosnednim už-
ivanjem. Muskva je ležal plosko na svo-
jem trebuščku — skoro med Tirovimi
ogromnimi šapami in zadovoljno renčal,
ko je trgal nežno meso z ostrimi zobki.
Tir pa je najprvo poskal tolste ledvi-
ce in obisti. Te poslastice si je vselej
najprej privoščil — tako tudi danes.

Zadnji solnčni svet je ugasil, mrač
se je izpremenil v noč. Zdal sta bila tudi
medveda sita. Tir je ponežnik! Musk-
va in si ga ogledal z vseh strani. Mali črni
medvedek je bil zdaj prav tako »roč-
kakor dolg in podoben majhni krog«.

»No, ali si zdaj sit?« je zagodrnjal Tir
dobre volje. In Muskva skoro ni mogel
odgovoriti — tako je bil sit.

Kupujte šolske knjige
v Tiskovni zadrugi!

Z „Lojzetom“ nad jesensko Ljubljano

Baš sem hitel po Knafeljevi ulici, da se posvetim čarom naše „črne umetnosti“, kar jo pripoka izza vogala naš Gore.

»He, ti, imaš kaj časa? Peljem se v Šiško fotografirat našega novega „tičca! Ajd, stopi z mano na motor, mi boš vsaj pomagal držati fotografski aparat!«

Ker sem imel »nekač časa« na sklašču, sem se vabilu odzval in sva ja drno pohitela proti Šiški.

Gospodstva cesta v smislu nove tramvajske proge je pač res za motociklista — ena izmed groznih muk, ki jih je pozabil našti stari Dante v svojem »Peklu« — nu, takrat še ni bilo ne motorjev, ne Gospodstevske ceste, da, najbrž niti tramvajev, ki so precej stara ustanova.

Sva prispela na letališče; si je dajal mojster letališča baš opravoč z novim »tičem«, Dietrichom po imenu, ki je izročil pilotu Vodišku v vodstvo in oskrbo. In se je baš zadnje dni izkazalo, da mu je ta gospod dober gazda in skrbnik, saj ga je iz Celja za nos privlekel do Ljubljane, kar je spričo tozadnega mraka in dežja vse pohvale vredno.

»Tiča« so izvele iz lope in kmalu se je pripeljal njegov dobi skrbnik ter ga zapeljal visoko pod oblake. (Seveda, Gore je še prej izvršil svojo fotografsko dolžnost.)

S prijateljem sva postajala okoli lop Pilot Vodišek se je precizno spustil na tla, mojster pa je vlekel našega Slovenca »Lojzeta« iz lope, ker je bil za šesto uro najavljen pilot Colnar, da popelje »fantka« malo na izprehod nad rodno mo Ljubljano.

Je tudi prav kmalu prišel. »Fantka« so navili in je elegantno zaplaval po ozračju.

Po kratkem poletu je pristal in potem smo nekaj možev, zbesedili smo se in pilot Colnar me je povabil na kratek izlet.

»Očeladil« sem si bradato glavo in ko sem lezel v sedež, me je pilot Colnar »ogledal« ter vprašal: »Koliko pa tehtate? Da ne bo presenečen, veste!« Javi sem mu: »Oskubljen — 75 kilogramov!« Potem je dejal: »Aha, to želi«.

Privzval sem se na sedež — gotovo — in motor je zabrnul.

Spustili smo se polagoma po letališču, poiskali smer.

Polni plin, Lojze je zdrknil preko polja in ko sem se prvič ozrl, smo že leteli nad slepo progjo.

Tako, sem si rekel, zdaj pa se ugodno namestim in opazujmo!

Lojze se nagne v elegantnem loku nad šišenskim hišami — kako lepe so te male skatlice s pisanimi vrčiči, če jih gledaš od zgoraj! — in okrene proti Ježici.

Brzinomer pred mano mi kaže silno hitrost: 140 km, tudi struja teče levo in desno od mene mi pripoveduje, kako nagel je naš Lojze.

Peen:

Mrtvi klavir

So pusti dnevi, ko visi nebo nepomično kakor siva streha zapuščenega cirkusa nad zemljo. Obrazi ljudi, ki jih srečavaš, so do ogažnosti pusti in brezizrazni. Hiše, med katerimi se potikaš pa molče ko kasarne, iz katerih so pravkar odnesli zadnjega človeka, ki se je boril za glupost in umrl od griže.

Ob takih dneh, ko se zdi, da je nastala v melodiji življenja neka neumna, kruta, popolnoma nezmyselna pavza, se spominim mrtvega klavirja.

Klavir stoji v pusti sobi; okna so vedno zastrta in to je dobro. Ker če pogledaš skoz špranje, ne vidiš mnogo.

Siva, umazana predmestna cesta, par hiš brez značaja, dvojne drevce, ki se pomladi ne razcveto.

V polmraku stoji klavir. Drobne roke ga čistijo dana dan, da je lep in svetel, kakor tedaj, ko je še živel.

Na njem stoji podobna neke žene, ki je ni več.

Malokdaj sem vstopil v to sobo, odkar je klavir mrtve. In še tedaj sem jo najbrž zapustil. Ozrl sem se na mrtveca in na sliko na njem in odšel. Prižgal sem cigareto in si dejal: Da, bo že tak! Seve, tako bo!

Včasih pa sem se le zagledal v bele in črne tipke in nekaj mi ni bilo po godu: kje se pač mudi mati, da mi neutegoma ne zaigra moje ljubljene, tretje etude Chopinove? Zda, ko me ni bilo toliko časa?

Ah, da — vidiš! Saj vešdar —

Vendar ko gledam čez rdečo perot, se mi zdi, da zakriva njen prednji vzdolžni rob mirno in polagoma vso to pisano panoramo pod menoj.

Vrste se nove in male hišice, čisti obraz našega malega meščana, lične in čiste, odraz zadovoljnosti onih, ki so jih zgradili in ki srečni govorijo: To je moje!

Razgrinjajo se četverokoti njiv in polj, živopisni v svoji jesenski barvitosti. In ko tako opazujem, se mi zdi, da bi se moral poet modnega kalibra dvigniti v zrak, da bi mogel najti novih izraznih možnosti in novega občutja, če bi hotel opevati naša lepa polja.

In tu gori, 200 m nad zemljo, med šumenjem vetra in silno pesmijo motorja, sem se nenadoma spomnil francoskega slikarja, čudaka Cézannea in njegovih tihotij: On je prvi zvišal očiče nad objekt, ki ga je slikal. Ali ni to simbolično?...

Obrnemo nad Savo, proti njenemu toku. Drsimo nad njo; oko zasleduje zavojte te sinje kače pod seboj, ozira se tja proti Šmarni gori, opaja se —

Naenkrat — pojačan plin, motor zadoni silnejše, propeler zareže ostro nazvgor — leva perut izginja pod menoj — ni je več — oster drseči zavoj —

Pod menoj na levi se sučejo v izkrivljeni perspektivi škofovi zavodi, šentviški zvonik, hiše — vse v nekih zverženih podobah —

S sigurno roko izravna pilot letalo, v premi črti preletava šišenski vrh — kako majhna je ta krtina od zgoraj in vendar — priča nečetih sladkih — skrivnosti, recimo! —

Nad Ljubljano. Mislim, da sem izrekel pilotu Colnarju željo, da bi mi Ljubljano dobro razkazal. Nu, to je storil temeljito!

V drznih, ostrih zavojih se nagiba mo levo in desno. Zda mi izgine iz pred oči levo, zda desno krilo.

In pod menoj se vrte pisana panorama: kompleks obrtne šole, tivoljski park, grad, Marijin trg, Ljubljana z mostovi...

Naša lepa Ljubljana! Rad to imam, pa najsi je majhna, včas dolgočasna in — vedno — klepetavla! Uživam, če jo gledam z Gradu, draga mi je, če posedam na terasi Bellevue-a in štejem stolpe cerkva...

Takole z viška pa je kar očarljiva: saj tu te ne doseže — klepetavost! Niti — dolgočasje! Pilot Colnar vedno bro skrbi, da se ne dolgočasim. Včas mi pokaže tako čiste »ptičje« perspektive, da bi marsikoga zabeležilo...

Zame pa je pogled tako lep, tako pester, da nimam časa za bojazljivost: taksi smo pač, ki ljubimo lepoto in senzi jo!

(Vsem pa, ki ljubijo svojo metropolo, svetujem: Podpirajte naš Aeroklub, da nam zamore dati še več slovenskih »Lojzetov«, ki vas bodo od lepih predvečerih popeljali nad mesto in Vam utrdili ljubezen in ponos.)

Večeri se že, sence se zgrinjajo nad mestom. Pilot Colnar odneha z »razkazovanjem« in usmeri aparat proti Šiški.

Silno pesem brzine poje motor. Da, tu, v višini, ko brizga veter mimo varovanih ušes, občutiš šele melodijo motorja; zazdi se ti, da so zadobili ti kosi jekla v blazni naglici gibanja dušo — in zaupaš jim popolnoma.

Že smo nad letališčem. Pilot odstavi motor. Kroži nad prostorom. Višinski kazalec rapido pada. V drznem loku obkrožimo lope, spustimo se čez kozolec, motor zabrnji in z centimetrsko sigurnostjo pobožemo travo. Na tleh — škodaj!

In še enkrat pogledam na »Lojzeta«: Kako eleganten, siguran, drzen, ptič! Pa — naše gore list!

Peen.

Ni več malih, belih rok, da bi razgibale mrtvo klaviaturo. Zlomljene smo zakopale.

Neka malenkost: zavora ali kaj — Toda klavir je mrtve!

Da, nekoč je bilo to drugače. Stal sem z violino v roki, paglavci, in učil sem se abecede tistega silnega, nezasiščenega jezika, v katerem so propovedovali Bach, Beethoven, Wagner... mogočne bajke onih svetov, ki jih roka ne dotipa, oko ne dožre.

Takrat nisem ljubil klavirja in dobrih, belih rok. Zunaj je sijalo solnce in pajdaši so me čakali: »vojsko« smo napovedali ob pol štirih...

In pozneje. Vrnil sem se iz tujine. Pod večer, ko se je oglašil klavir, sem stopil potihoma v sobo. Slonel sem na divanu in poslušal. Rad bi bil izrekel besedo, zahvalil se, ali kaj; nekaj lepega bi pač rad povedal... Nu, rekel nisem nič. Morda: »Se kaj!« Zaka; tako? Res, zakaj?

Danes bi morda rekel, pa — klavir je mrtve.

In na njem stoji podoba neke žene, ki je ni več.

In je temno v izbi, ker so okna zastrta.

Da, kadar visi nebo kakor streha zapuščenega cirkusa nad zemljo, kadar so obrabi do ogažnosti pusti in brezizrazni, takrat bi šel, tja do mrtvega klavirja. Nagnil bi se in vanj zakričal. Morda bi se oglašil?

Pa to bi bil samo odmev.

V sarajevskem „centru“

Sarajevo je bilo letos že drugo leto zbirališče več sto rezervnih častnikov, ki jim v lepo nazvanem »centru« za vezbanje rezervnih pehotnih častnikov obudijo spomine na minule vojaške čase ter jih v naglici 28 dni uvedejo v abecedo vojaškega znanja. Ker so v vsakem tečaju dobro zastopani tudi Slovenci, smatram, da ne bi bilo odveč, če zaupam javnosti par spominov s »centruma«, v katerem bo najbrže tudi leto osorej prav obilen »obisk« iz naših krajev.

Sarajevo je divno mesto. O njegovih posebnostih, o njegovih čarih po legi in običajih so pripovedovali že drugi. Mi smo opazovali kot vojak in tudi s te strani nam je nudilo mnogo lepega. Okoli in okoli slikovito razvrščenih mestnih delov se dvigajo strni griči, ki prehajajo pozneje v divne skalnate vrhove. Po njih so razmeščene nekdanje avstrijske trdnjave, ki danes seveda ne zaslužijo tega imena in jih uporabljajo v druge namene. Svet je v neposredni okolici mesta — posebno v goratem delu — večinoma neobdelan in nudi naraščajoče terenske oblike, ki so za vojaške vaje uprav idealne. V smeri proti Rajlovcu se širi prostrano Sarajevsko polje, ki skriva tik ob železniškem mostu preko Miljačke v udobno vojaško vezbališče za vaje v strnjenih vrstah. Preskrbljeno je torej za vojak v vsakem oziru in za orožno vajo ostane Sarajevo slej ko prej nedosegljivo. Za »civilne« privlačnosti bosanske prestolice se vojak itak nismo utegnili zanimati. Kar smo klub temu videli, je slo na rovaš našega vedenja v službi in ocene v vojaški karijeri. Sicer pa so naši poveljniki poznali te slabe strani rezervnikov — iz prejšnjih tečajev, tako da glede tega nismo orali ledine niti pokazali nove lastnosti.

Vsega tega in še marsičesa seveda nismo vedeli, ko nas je soparnega večera v avgustu potegnili lokomotiva proti Zagrebu. Nprijetno nam je bilo v tesnem objemu vojaške skupine in pritaženo smo ugrabili, kaj bo iz nas, ko se bomo vračali. Noč je bila dolga, toda spati nismo mogli. Manjkalo je prostora in volje; zjutraj nas je dramilo bosansko solnce. Telesno in duševno strte so nas nemo sprejeli maloštevilni znanzi v Sarajevu. Izgubili smo se po mestu in vojnici ter se točno ob določeni uri javili poveljstvu. Dobili smo nekaj vojaškega štiva in naslednje jutro smo se že sukali po vezbališču. Kakor smo bili sicer pripravljeni na takšne zabave, nam vendar skoraj ni šla beseda z jezika. Stali smo pred vojak s pravilnikom v žepu, toda v strahu pred lastno besedo. Če so se premikali, smo jih le z muko ustavljali: če so stali na mestu, jih zopet nismo znali »pognati« kakor je bilo treba. Navadili smo se onega stereotipnega: Ne valja! Poveljniki so upoštevali tudi dobro voljo in brez večjih nesreč nam je poteklo prvih 14 dni. Popoldne smo grizli teorijo O premičnih in nepremičnih delih raznega orožja, o sredstvih za vzdrževanje vezi, ki se delijo na številne skupine in manjše dele ter o vojnih plinih in njihovih učinkih v mnogobrojnih variantah. Neizogibno je menda v vsaki teoriji potrebno, da se razne vrste tega al onega sredstva delijo na kolone manjših vrst, ki se zopet delijo in delijo — skoraj na atome drobno. To je za učenca v Kristusovih letih prehuda šola! Zato smo v odgovorih jecjali, poslušali šepetalice ali pa šikili v beležke, kdor jih je imel.

Druga polovica gostovanja je bila bolj borbenja. Rekli so nam kratko, da smo sedaj že vsi dovolj podkovani v različnem zapovedovanju in lahko pričnemo resno. Prepustili so nam čete, vode, patrulje in kakor se vse te vojaške enice imenujejo ter nas poslali same na okoliške grebene. Bezimenka kosa, Mojmiro, Zlatišče, Palež, Arnavtka, Pašino brdo in slinčo, to so bili zaželjeni cilji naših zgodnjih ekskurzij! Teden dni pred koncem smo »sprejeli« že celodnevne vaje, ki so nas deževnega dne dvignile celo na sivi Trebevič. Zelo sem si želel obiskati Aleksandrovo dom na njegovem vrhu, toda to pot je bil dan izbran slab; zato mi je ostal Trebevič v »melemen« spominu. Kolikor sem videl njegove rebri v megli in dežju, moram priznati, da je silno romantičen, tako da lahko vsakomur priporočam obisk. S tovaršji pa smo bili soglasnega mnenja, da bomo počakali vsaj 7 let. Morda se bo do takrat tako spremenil, da ga ne bomo več spoznali! Tik pred odpustom je posetil »centrum« — tako so nas imenovali 78 rezervnikov — visok voj. dostojanstvenik, ki nam je izprašal vojaško vest ter nam po prisrčnem slovesu želel še mnogo lepih dni v civilu. Morda nalašč ni hotel pristaviti: Na skorajšnje svidenje!

Uradni del, o katerem sem pravil doselej je zavzemal dnevno povprečno 8 ur, da ne računam odmorov, ko mora vojak kaditi »cigare« (ali naše cigarete). Da, tudi to se vrši na povelje; čim huji je posel, tem češče! Ostalih 16 ur smo uporabljali »po mili volji«. To velja za vse one (tj. niti ni bilo niti za vrste na obeh rokah), ki niso izpolnjevali vsakodnevnega naloga, da je treba za vajo prihodnjega dne proučiti toliko in toliko strani tega ali onega pravilnika. Ti »ostali« — torej so izpolnjevali svoje znanje pri vajah; na vprašanja so se posluževali slinčnih metod kot pri teoriji. Stvar je bila toliko težja, ker običajno ni bilo prilike za medsebojno podpiranje. Tako smo pač jecjali in lovili izgovore, ki so nam zopet podirali oceno! Šlo je pač vedno le za njo! Tudi ob večerih in nedeljah, ko nas ni nadziralo strogo oko predstojnika in smo delali gnečo po vseh znanih in nezanih gostoljubnih pribežališčih zapuščenih in v tujini samevajoučih rezervnikov. Tu smo si krajšali dolge ure čakanja na odpust, tam smo oživljali spomine na stare vojaške dogodivščine in lemalii korajžo za velike »napade« in »obrambe«, pri katerih smo morali sodelovati. Ob nedeljah in praznikih smo zapustili prašne ulice ter jo mahili v lepo okolico. Ildže nas je izvabilo največkrat! Romantični izvir reke Bosne z idiličnim vrtičkom in dobro pripravljenimi postrojnimi privabi v nedeljsko

raj polovico Sarajevčanov; izvedeli smo za ta izlet še pred prvo nedeljo in pozneje smo se ravnali po domačinih. Tudi na Palah je prijetno, toda za vojaka nekoliko preveč svečano in samotno. Nad visoko gorsko planoto leži tajinstveni mir in daleč naokoli se širijo ogromni smrekovi gozdovi, iz katerih duhti osvežujoči ozon. Redko posejani hoteli nudijo ugodno priliko za odmor in okrepčilo. Na povratku se nudi izletniku bajen pogled na večerno Sarajevo. Kdor pride v Sarajevo, naj pogleda tudi ta divni kotiček pod Romanjo!

Vse te številne vtise smo sprejemali prav za prav z deljenimi čustvi. Med tovarši je vladalo dokaj različno razpoloženje. Bilo je takih, ki jih je vojaška sukinja tako prevzela, da skoraj niso zapustili vojašnice. Poglobili so se v pravilnike, prišli za sabo kot bi jih ne hoteli več odločiti ter prihajali od jutra do jutra »aktivnejši« na dvorišče. Za njimi naj omenim drugo vrsto, ki je ostala nekako na sredini. Udeleževali so se redno določenega »treninga« in sledili modrim naukom iz te ali one posebne vede, obenem pa od časa do časa stopili med meščanstvo, pojedali sem in tja v zabavne prostore ter si tako uravnovesili prehod med spartanskim: Mirmo- in odrešilim: Voljno! ki ju je smatrali za najlepši »komandi« v obliki strogih vojaških zapovedi.

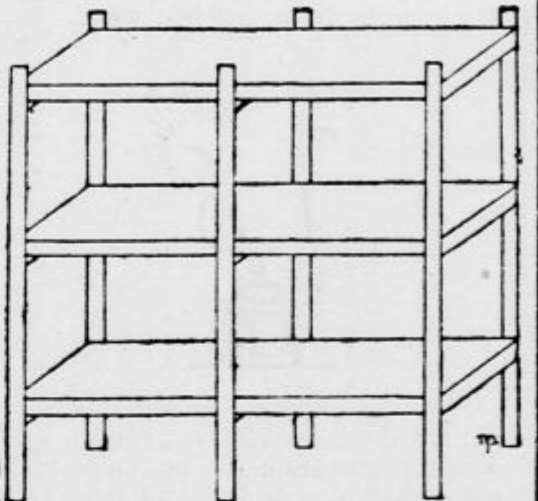
Končno naj ne bomo pozabljili še oni, ki so zdrčali preko 28 dnevne dobe v delni ali popolni duševni odsotnosti. Že prvi dnevi vaje so jim takoj zagrenili bitje in žitje, da so sploh — s poveljniki vred obupali nad svojim »poboljšanjem«. Če se je dalo so se zmuznili med bolnike ali one, ki niso bili zaposleni ter molče spremljali trud in napor, ki so si ga nalagali učitelji, da bi jih spokorili. Zdelo se je, kakor da so »obupali« nad svojo vojaško karijero. V resnici je seveda preskrbljeno mesto za slehernega. V enem pa smo bili edini vsi! Do slednjega smo imeli na ure izračunano, koliko nam je še služiti in kdaj bomo prvič stopili pod domači krov! Ta vez nas je družila in zaradi nje smo se čisto sestajali — brez ozira na to, s kakšnim članom je ta ali oni sodeloval pri lastni izobrazbi v dobrega vojaka — da smo si povedali veselo vest z nova in da smo dvignili čaše na veselo slovo in še veselejšo svidenje. Slednje se je izpolnilo vsem, kakšne pa so ocene, tega pa itak ne bomo izvedeli nikoli. Zato je orožna vaja v bistvu prav vesela zadeva!

L. S.

Kako shranimo zimsko sadje

Zimsko sadje dobi svojo pravo vrednost šele pozneje, pozimi in spomladi, kajti: 1. je zdaj okus poznega sadja tak, da ga smatra kupec ali kupovalka manj vrednim, 2. je pa pozneje čedalje manj sadja na trgu. To velja posebno letos, ko imamo zdaj na eni strani veliko dobrega in cenejšega grozdja, na drugi strani bo pa malo zimskega sadja. Računati moramo s tem, da bo letos pozneje celo veliko pomanjkanje na sadnem trgu.

Sadje ohranimo v hladnih in temnejših prostorih pri 4 — 10 stop. C. Najbolj priprava je za to klet, ki jo moramo pa dobro zračiti. Ako nimamo kleti shranimo

sadje v sobi na senčni strani (v kamri).

Pred spraviljanjem sadja moramo prostor pobeliti, odstraniti trle in plesnive stvari. Nato postrizemo tla ter jih, ako so »esena, kamenita ali betonska, dobro pomijemo; ako so prstena (klet), pa potrosimo z apnenom moko ali pepelom. Nazadnje prostor počepljemo in čez 24 dan dobro prezračimo.

Snazna in zračna shramba: to nam bodi sploh glavna skrb, drugače postane sadje zaduhlo, kakršnega prinašajo ljudje pri nas vedno na trg. Tako sadje je ob polovico vrednosti.

Sadje obiramo s a no ob lepem, najbolje ob solnčnem vremenu. Najprej obremo eno vrsto, potem šele drugo ter jih tudi ločeno shranimo. Ako imamo mnogo sadja in vlažno klet ali kamro, nasujemo sadje najprej na skednju ali v drugem zračnem prostoru na razprostrto slam. Tam pa pristimo ležati teden ali dva, da si odpočije. da izhlapi iz njega glavna vlaga ter da se peclji zacmrknejo (zasušijo), nato ga pa spravimo na določen prostor. Tako naša panje je pripravno tudi radi tega, ker se na ta način in pri obiranju sadja brž iznebimo in ga pri poznejšem prebiranju, ki se vrši lahko tudi ob dežju in pri luči še natančneje sortiramo. Sadja, ki rado ovne, kakor kosmače (ledrarce) ter vse hrške s hrapavo lupino, pa ne nasipamo na skedenj, temveč ga spravimo takoj v shrambo, čeprav bi bila ta nekoliko vlažna. Medtem, ko je prevlečen olupek drugega zimskega sadja navadno s tanko voščeno plastjo (tako sadje se sveti kakor polirano pohištvo), ki varuje sad pred izhlapevanjem, pa sadje s hrapavo ali raskavo lupino take voščene prevlake nima. Zato rado ovne.

Nagnitega in ranjenega sadja ne smemo shranjevati med drugim sadjem; izmed obtočenih sadov pa samo one, ki so le malo in suho obtočeni.

Za shrambo zimskega sadja imamo takozvane dire ali štelaze, kamor ga nasujemo ali nedavno, ko smo jih bili pognali s časopisnim papirjem. Po mojih izkušnjah se obnese najbolj sledeči način (ki bo menda moja iznajdba): Sadje nasujemo v pri-

bližno 25 cm globoke podolgate zaboje, katere smo bili obložili na dnu in ob straneh s časopisnim papirjem, jih pokrijemo s pokrovi ter zložimo v kleti ali drugi shrambi. V to svrhu si nabavimo pri trgovcih za majhen denar že rabljene zaboje od sladkorja, kavine primesi, mila itd. Porabimo pa tudi lahko druga korita ali pa prazne kranjice (čebelne panje) itd. Glavno je, da so približno enake mere, da jih moremo zložiti drugača vrhu drugega.

To ima mnoge prednosti: Sadja nam ni treba nasipati na skednju itd. ter ga zopet pobirati, temveč prenesemo kar zaboje kamor je treba. V zaboju je zavarovano sadje pred mišmi in podganami; prav tako pa tudi pred obledenjem s strani mačk. Ker je les slab prevodnik gorkote, je sadje v zabojih obvarovano tudi pred mrazom. Ako bi bil pa pozimi le prehud mraz, lahko prenesemo zaboje drugam ter jih postavimo pozneje zopet nazaj. Sadja nam torej niti enkrat ni treba več prekladati (presipati).

Sadje pregledamo od časa do časa na ta način, da vzamemo najprej 1. zaboj, ga odkrijemo in pregledamo, potem drugega itd. Ker je v zaboju le plitvo sadje, se vrši pregled hitro. Zrele ali nagnite sade devamo v poseben zaboj ali skledo, jerebas itd. ter jih porabimo ali pa prodamo. Na zaboj si lahko zapišemo določeno sorto ter zabeležimo na pritrjenem listku datume preledovanja. Dobro je, da vrši pregled vedno ena in ista oseba, ker je ta potem natančno informirana o stanju sadja in tudi ve, kje je najbolj godno ali najfinjše sadje.

Zaboji imajo še to prednost, da jih pri pregledovanju lahko prenesemo k luči (oknu, svetilki ali tudi na prosto) in nam ni treba okapati sadja s svečo ali osmrati s petrolejko.

Zaradi odjemanja sadja je plast v zabojih čedalje tanjša in pregled čedalje lažji.

Josip Jekl.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) sredstva za vse vrste prozračiva trvdka

„CHEMOTECNA“

družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10. 158

Jesenska paša

V jeseni vzame pri nas mnogo trave, tretje seče, nukle, konec. Res, da trava ni tako velika, da bi jo bilo vredno kositi in sušiti. Sušenje je zaradi kratkega dneva in slabe solnčne gorkote tudi težavno in zamudno, toda: trava se zdaj lahko popaše. V alpskih deželah, kakor na Koroškem, Zgornjem Štajerskem, Tirolskem in drugod popasejo vsu nuklo. Tam gre zdaj vsa živina do zadnjega repa, na pašo. Prav zaradi tega, da morejo izrabiti kmetje jesensko pašo po travnikih in njivah, so glavne počitnice ljudskih ali osnovnih šol zdaj v jeseni, ne pa poleti. Učiteljstvo želi glavni počitnice poleti in tudi šolskim oblastem bi bilo to prav. Toda vse zadevno prizadevanje je zastoj. Kmetje pogrešajo otroke radi celo pri sušenju sena in spravljjanju žita, samo da morejo izrabiti jesensko pašo.

S pašo po travnikih in njivah si prihranijo ljudje najmanj za en mesec mrve, kar je nekaj zaleže.

Pa ne samo to. Živina se pri jesenski paši popravi. Kakor pri ljudeh: nekateri imajo radi to jed, drugi drugo; enemu je solata vse na svetu, drugemu je pa solata trava, krma za živino itd. Tako je to tudi pri živini. Mislite si torej: kaka slast, ako si more izbirati žival na paši svojo jed vsaj za nekaj tednov! Umevno, da se okrepi in zre. Pri kravah se množina mleka poveča in mleko postane okusnejše. Ker si je nabrala krava zalogo potrebnih snovi, ostane okusnost tudi še po že prenehani paši.

Jesenska paša pa ni potrebna samo zaradi navedenega, temveč je potrebna tudi zato, da se živina na zraku in solcu okrepi. Kako veliko mora biti poželjen po zraku in solcu pri živini, ki je zaprta in priklenjena dan za dnem, celo leto, v večkrat prav tesnih, vlažnih, prenapolnjenih, smrdljivih in temnih hlevih, v katerih je vse popolno amonijakovih in drugih plinov. Postavi svetlo v temen prostor in videl boš, kako dolgo bo cvetela! Presadi tja kako drugo rastlino, kak plevel, in preprači se boš, da brez svetlobe in zraka ni življenja! Tudi naše domače živali hrepenijo po solcu in čistem zraku, saj so udomačene divje živali, ki so se gibale vse življenje po polnoma prosto v naravi.

Tudi v tem oziru je jesen najbolj primerna, kajti zdaj ni vročine in tudi ne mraza. Pa tudi muh ni.

Je pa še tretji razlog. Ves čas imamo živali privezane v hlevu. Kadar jih je pa treba gnati, n. pr. na sejno, k premovam, nju, krave k biku itd., se čudimo, da so tako divje. Pri takih prilikah so nesreče na dnevem redu. Posebno se pa masčuje to ob času kake nesreče, kakor požara, potresa, povodnji. Medtem, ko hiti paše varena žival takoj, ko smo jo bili odvezali ali ji odprli vrata, ven iz hleva, pa zastane živali ni mogoče spraviti na prosto in če se to že posreči, pa zbeži, ako le mogoče, nazaj v goreči hlev.

S pašo je tedaj, če imamo večje parcele in pa več živine, lahko. Živina se kmalu zleti in umiri. Bolj težavno je, ako imamo samo eno žival ali dve in pa ozke travnike, njive, robove. V tem primeru žival privežemo. Živali privežemo pri glavi približno poldrugi meter dolg kol, ki je debel štiri, pet centimetrov ter ima na obeh krajih grče, da se vrv ne omuzne raz njega. (Bolj pripravnno in gotovo pa je, ako si naredi mo tak les, ki ima na obeh krajih luknjico.) Na drugi strani kola ali lesa privežemo vrv ali tanjšo verigo, kar pač imamo. Kol ali les je kakor oje. Žival lahko dirka in bežga, ne more se zaviti. Drugega konca vrvi pa nikdar ne privežemo k drevesu itd., temveč na kol, ki je dolg približno pol metra, pri tanjšem kraju »pospičen« in ima na zgornjem, debelejšem kraju grčo, da se vrv ne omuzne. Ta kol zabijemo v zemljo.

Ko je žival svoj krog popasla, kol izderemo (omajamo ga najprej z udarci od leve in desne) ter ga zabijemo na drugem mestu. Živali lahko damo cel nov, nepašen krog, ali pa samo nekaj nove paše. Ta način ima to prednost, da nove živali travo od kraja ter je ne pohladi.

Na ta način privezana žival se ne more poškodovati. Da smo pa še bolj brez skrbi, jo lahko privežemo v bližini našega dela in jo imamo tako pred očmi. S takim privezovanjem privadimo tudi mlade in stare konje, vole itd. na avtomobile. V to svrhu jih privežemo v bližini prometne ceste, kadar tam delamo, posebno kadar z drugimi konji orjemo.

J. Jekl.

Kmetijski vestnik

Gobe kolobarnice

Med poznojesenski gobami imamo poleg šorovk še kolobarnice, kolesnice ali grbavce (latinsko: tricholoma ciliatocyste, nemško: Ritterlinge) Ime kolobarnice in kolesnice so dobile, ker rastejo navadno v polkrogih ali tudi v zaključenih krogih (nemško: Hennenringe; glej sliko) Ime grbavci se jih je ponekod prielo, ker so v sredini klobuka izbočene (grbaste). Duh imajo po moči ali pa po svežem sadju.

V naših krajih raste nad 20 vrst kolobarnic, med njimi ni strupene, pač pa so 3 nežitne. Vse vrste se pojavijo šele v poznejši jeseni, le ena že v mesecu maju, to je Jurjevka (latinsko: tricholoma gambosum, nemško: Mairasling). Ta goba je bela ali bledorumen, ima navadno obliko podkve ter je sploh vsa zveržena in grbasta. Zelo čislana goba, posebno zato, ker se pojavlja zgodaj, ko drugih gob še ni.

Za jesenske kolobarnice pa prava sezona šele pride, ko se zemlja razhladi. Nekatere kolobarnice dobimo celo še meseca decembra ako ne zapade sneg ali ni zemlja premočno zamrzla. Pisec je dobil lani v Utiških gozdovih 15. decembra popolnoma zdrave kolobarnice-mraznice.

Vse žitne kolobarnice so zelo okusne in izdatne gobe, ker se jih dobi v enem takem kolobarju množina. Porabne so za svežo pripravo (juha, omaka, pražene in dušene) za vlaganje v kis, za sušenje in za ekstrakt

Posebno čisto in množinsko raste pri nas sledeče kolobarnice:

1) Mraznica ali sivoglavka (lat: tricholoma portentosum, agaricus portentosus, nem.: Graner Ritterling, Schneeschwamm), Zadnja leta donajajo na ljubljanski mestni trg okoliščanke to okusno gobo, ki jo imenujejo »sivko«. Klobuk je sive ali črnosive barve, na sredini vedno temnejši. Lističi so beli, na starost rumenkasti. Meso je belorumenkasto in diši po sveži moki. Vrhnjo kožico je treba s klobuka sleči, ker nekoliko greni, sicer pa je prav dobra goba za vsestranski porabo. Rase od oktobra do zime, najčesteje v iglastih gozdih.

2) Zelenkasta ali pesnata kolobarnica (lat: tricholoma equestre, nem.: Echter Ritterling). Klobuk je olivorumen ali zelenkastorumen barve ter po vrhu fino luskinast, oziroma se ga drži prst (pesek) mah ali listje, ker se goba že pod zemljo skoraj popolnoma razvije. Lističi so žveplenorumeni, iste barve je tudi kocen, ki tiči skoraj ves v zemlji. Rase pozno jeseni na peščenih tleh, najčesteje v borovih gozdih. Prav dobra goba. Tudi tej je treba olupiti vrhnjo kožico.

3) Klobučasta kolobarnica ali zajčki (lat: tricholoma conglobatum, nem.: Geselliger Ritterling). Iz enega kocena zraste po 10 in še več klobukov. Barve je belkastorjave ali olivnorjavkaste. Kocen je trebušast in nekoliko kosmičast. Diši po sveži moki. Prav dobra goba.

4) Cebular (lat: tricholoma calossum, nem.: Hartpilz). Po barvi in v mladosti tudi po obliki je ta goba podobna čebuli, od tod ime. Cebular je največja, najdebelejša in najtrša kolobarnica. Klobukovi robovi so ostro na znotraj zapognjeni. Barve je rjavo ali rumenkastorjave. Meso je trdo, belo, a precezano postane rožnate barve. Rase množinsko, najčesteje v peščenih borovih gozdih. Dobra goba, posebno za vlaganje v kis, toda porabna le mlada.

5) Medena kolobarnica (lat: tricholoma russula, nem.: Honigritterling). Ta kolobarnica je po barvi in velikosti močno podobna golobicam, zato latinsko: russula-golobica. Klobuk je temnorjave barve. Kocen je pri tleh nekoliko debelejši, bele, rožnate nadahnjene barve, proti klobuku fino luskinast. Lističi so belkasti in rdeče marogasti, kakor bi bili s krvjo oškropljeni (značilni znak za spoznanje!) Rase jeseni po travščih, najčesteje pod hrasti. Prav dobra goba.

6) Rdečkasta kolobarnica (lat: tricholoma rutilans, nem.: Rötlicher Ritterling). Ta kolobarnica je med najlepšimi gobami. V mladosti pokriva klobuk in kocen škrlatnordeči kosmiči, pozneje je klobuk rdečorumen. Lističi so zlatorumeni. Rase do novembra le po starih štorih in trilem lesu. Dobra goba, toda le mlada.

7) Modra kolobarnica (lat: tricholoma bicolor tr. personatum, nem.: Blauer Ritterpilz). Klobuk je v mladosti modrovijoličast, na starost ga rjavkasto. Meso je modrovijoličasto ali modro. Okus je močno dišeč in spominja nekoliko na mandelje. Porabna goba posebno za vlaganje v kis.

Nežitne, odnosno manjvredne so sledeče tri kolobarnice:

1) Zveplena kolobarnica (lat: tricholoma sulfureum, nem.: Schwefelgelber Ritterling). Cela goba je v mladosti zveplenorumen, na starost pa umazano rumenorjava. Smrdi zoperno po trilem lesu. Tudi okus je zopern, zato ni žitna.

2) Miška (lat: tricholoma terreum, nem.: Erd-Ritterpilz) je pri površnem pogledu nekoliko podobna mraznici, toda je dosti

manjša in krhka. Klobuk je miše barve. Kocen in lističi so beli. Prikaže se poleti in traja do pozne jeseni. Užitna, toda malo-vredna goba.

3) Milnica (lat: tricholoma saponaceum, nem.: Seifen-Ritterpilz) je belosive barve, ki prehaja v zeleno ali rjavkasto. Včasih ima klobuk rdečkaste maroge. Pretrgana goba polagoma pordeči. Rase poleti in jeseni v iglastih gozdih. Užitna, toda zaradi okusa po milu ne ugaja vsakomur. — A. B.

Gnojenje travnikov

Za pravilno gnojenje travnikov je na vsak način jesenski čas najprikladnejši, da se izčrpanim travnikom gnojijo s tem ali onim gnojilom. Ker naša živinoreja v vseh pogledih močno napreduje, postaja tudi gnojenje travnikov nujna potreba, da bomo imeli dovolj krme. Pravilno gnojeni travniki nam zagotavljajo večji pridelek in tečnejšo krmo, ki je pri izobilšanju živinoreje povsod neobhodno potrebna. Kdor opazuje gnojenje travnikov med letom, se bo prepričal, da na njih uspeva boljša ruša, ker poženo bolj žilavite trave in detelje, plevel pa nekako izgine.

Najlepše uspehe dosežemo na travnikih, če pravilno menjamo gnojenje, to se pravi, da pognojimo eno leto z domačimi gnojili (hlevskim gnojem, kompostom, gnojnic) drugo leto pa z umetnimi.

Za jesensko gnojenje travnikov se pri nas od nekdaj uporablja najrajši Thomasova žlindra. Nekaj let je imelo to enostransko gnojenje lep uspeh, za tem pa so sledila razočaranja. Šele tedaj, ko so se začela z žlindro uporabljati tudi druga, to so kalijeva in dušičnata gnojila (tudi hlevski gnoj) je prišla Thomasova žlindra zopet do učinka. Dandanes velja pravilo polnega gnojenja kajti le tako lahko računamo z uspehi. Pravilno gnojijo travnikom le oni, ki potrosijo sedaj jeseni na 1 oral površine vsaj 75 kg apnenega dušika, 75 kg 40 odstotne kalijeve soli in 150 do 200 kg Thomasove žlindre ali pa 250 kg mešanega gnojila nitrofoskala.

Kdor odpravlja od kmetije živino ali prideleke, ta mora skrbeti za nadomestek dragocenih snovi, ki so šle s kmetije s to prodajo v izgubo in ki se nikdar drugače ne povrnejo.

Načrti mariborske Ljudske univerze

Maribor, v oktobru.

Naša Ljudska univerza je otvorila svojo letošnje delovanje s koncertom domačega umetnika g. Rupla, ki je našel največ odmev, predvsem pri naši mladini kar 140 daje mnogo upanja v lepšo bodočnost glasbe med našim narodom.

Starejša generacija je v tem pogledu skoraj popolnoma odpovedala in se niti ne zaveda, da je predvsem njena dolžnost podpirati domače umetnike. Seveda, če pridejo zamorci, napolni trikrat dražja mesta! Goli pohlep, po senzaciji, nobenega stremeljenja po pravi umetniški uspehu, nobenega čuta dolžnosti do domačega kulturnega razvoja!

Če bo Ljudska univerza zbog tega zopet prisiljena, da primanjkuje domačih prireditelj krije z umetniškimi prireditvami, tedaj zabavljanju in očitkom ne bo kraja ne konca. A kdo in kje je krivec?

Z rednim delom je pričela Ljudska univerza dne 6. oktobra. V nedeljo 5. oktobra je priredila še izlet v Ptuj z ogledom novo urejenega ptujskega muzeja, ki je dobil v starodavnem samostanu prekrasno streho. V ospredju bodočih prireditelj bo ciklus predavanj, ki naj osvetli z raznih strani sedanjí položaj rodbine in otroka, katerih zdrav razvoj je pogoj zdravju človeštva. V rodbinskem življenju pa je najti — zlasti na zapadu — mnogo strupenih kahl, ki silno pospešujejo razkroj rodbine. Prevažno in nujno je torej, da se poglobimo v ta vprašanja in da nam jih tolačijo naši strokovnjaki: pedagogi, medicini, naravoslovci in psihologi, a v prvi vrsti s stališča, ki ga je postavila povsem nova veda — evgenika. V središču te vede stoji največji problem: kako naj izboljšamo človeški rod?

To so najbolj aktualna in važna vprašanja, ki vzbujajo največje zanimanje vsega civiliziranega sveta; preverjeni smo, da bodo vzbudila tudi primerno zanimanje našega občinstva.

Ljudska univerza odpira takisto razne strokovne tečaje, med njimi izobraževalnega v obsegu meščanskih šol, pouk na gitarah, v petju itd. Gostila bo nadalje kulturni film, prirejala popularne glasbene večere in poučne izlete itd. Pri vsem tem bo skrbela leko, vedno doslej, da si pridobi le najboljše strokovnjake za vsake panogo človeškega znanja.

Naše občinstvo je doživelo, da z obilnim obiskom dokumentira potrebo ljudske visoke šole v našem eksponiranem Mariboru in da tako s širjenjem kulture najtrdnije ojačuje naš narodni položaj.

Iz obmejnega kota

Kranjska gora v oktobru.

Dasi se je železniška uprava potrudila, da je med sezono skrbela za red v vlakovnem prometu in je kolikor toliko zadovoljila potujoče občinstvo, pa tega nikakor ne moremo trditi glede tukajšnje pošte. Pošta v onem obsegu, kakršnega ima zdaj, nikakor ne ustreza zahtevam in prilikam letovišča, ki se je v zadnjih časih razširilo za dobre dve tretjini z ozirom na nekdanje predvojno stanje. Sicer je pošta premenila precejšnji, skrajno nerodni ter poštnemu prometu nikakor ne odgovarjajoči lokal in se preselila v drugega ki pa je le za spoznanje boljši nego prejšnji. Obenem se pa opaža tudi nekaj nered ki ga miso zakrivili tukajšnji poštni organi temveč poštna uprava sama. Ta nedostatek v poslovanju se kaže posebno ob nedeljah in praznikih. Vlak, ki prinaša dnevno pošto iz vseh strani, prihaja v Kranjsko goro ob četrti na 12. pošta se pa zapre že ob 11 uri. Na ta način prebivalstvo ob nedeljah in praznikih nikakor ne more priti do svojih, tudi najnujnejših pošiljatev. da niti ne omenjamo dnevnega časopisa. Izdavanje

pošte ob teh dnevih je odvisno samo od dobre volje poštne uprave. Umetno bi bilo, da bi poštna uprava podaljšala ob nedeljah in praznikih uradno ure vsaj do pol 1. ure, da bo prebivalstvo moglo prevzeti pošto. A podaljšanje uradnih ur naj ne velja samo za čas običajne sezone, temveč za vse leto že z ozirom na to, da se v Kranjski gori nepretrgoma mudi več tujcev, ki imajo velik interes na tem, da ne jemajo tudi ob nedeljah in praznikih svojo pošto. Upamo, da bo poštna uprava upoštevala prošnjo prebivalstva in rade volje ukrenila, da se odpravi ta nedostatek.

Pred nekaj dnevi se je javno načela debata zastran tukajšnjih zanemarenih planinskih pašnikov. Pri vsem tem pa vendarle obstoja žalostna resnica, da se za razvoj naših planinskih pašnikov ne stori od nobene strani prav nič. Dejstvo, da ni primernih denarnih sredstev na razpolago, nikakor ne more prihajati v upoštevanje, ker se lahko najde povsod ključ za ugodno rešitev denarnega vprašanja in je izhodov več ali manj. Najenostavnejša pot, da pridemo do potrebnega denarja je pač ta da bi se od vsake glave pasče živine pobirala primerna svota ki naj bi se uporabljala izključno le za čiščenje in izboljšanje naših planinskih pašnikov. Ta denar ne bo nikoli prihajal v tuje roke saj delali in čistili bodo le domačini, delali bodo na ta način le zase in bodo obenem tudi plačali za svoje delo.

Če bi se ljudstvo resno poprijelo tega dela, bi si v kratkem času ustvarilo vzorne pašnike, ki bi prav nič ne zaostajali za onimi, ki jih imajo v Švici in drugod v kmetijsko naprednejših deželah. Ono malo živine, ki se je zdaj čez poletje pase na planinah, je samo svaričen zgled, kam smo prišli, ker smo tako brezvestno zanemarili naše, nekdanj tako propevajoče planine. Zakaj ta živina prihaja teseni v dolino vsa miršava, če že ne shušana, pa vendar ne tako rejena kot bi morala biti, ker na planinah nikakor ni našla zadostne in tečne paze.

Zgoraj omenjeni način je pač najprilagodljivejše sredstvo, da pridemo do denarja, s katerim si spet uredimo propadle planine. To je tem lažje izvedljivo, ker bo šel denar z žepa zopet v isti žep nazaj. Sicer pa mammo zadosti tozadevnih strokovnjakov in knjig, ki bi nam bili najboljši in najzanesljivejši svetovalci. Zgled pa imamo v največji bližini Pod Korenom, kjer imajo že na zgoraj omenjeni način urejene skupne planinske pašnike ki bi se dali z največjo lahkoto še izboljšati. Razen izkupička, ki ga dobi kmet za posekani les, in razen dohodkov od tujskega prometa, sta pač kmetijstvo in živinoreja še vedno glavna življenska faktorja, ki pa ju prebivalstvo iz nerazumljivih razlogov vedno bolj zanemara. Od izboljšanja kmetijstva in živinoreje ter kokušereje na samotno stoječih kmetijah bi dobivali več surovin, mleka itd., katerih v sezoni strašno primanjkuje in človeku se zdi smešno, če sliši, da mora kmetijska Kranjska gora dovažati vse te stvari celo iz Ljubljane!

Pasja volna

Nekatere angleške predilnice so za čele izdelovati sukno iz pasje dlake izkazalo se je kot jako trpežno in mehko. Povpraševanje je naraslo tako, da primanjkuje tovarnarjem pasje volne. Morebiti bomo kmalu videli poleg čred ovac tudi pasje črede na paši!

Tekma za igrače

Letos so že v sedmici priredili v velikem bazenu londonskega Victoria parka v navzočnosti večtisočne množice tekme za mednarodno prvenstvo v področju mehaničnih igrač: parnikov in motornih čolnic. Petič so zmagali

letos pri tekmi Francozi, in sicer »Pariški Yacht Club za igrače, ki je poslal čolnič »Niky II«. Mala igrača je razvila v 150 m dolgem bazenu lepo brzino nad 46 km na uro ter daleč prehitela ostale tekmovalce.

309-a

Autokleparstvo ter emajlirane Luxove peči

stavbinsko kleparstvo in
instalacija strelovodov

Se priporoča

Srebotnjak Kančar

Ljubljana

Gos osvetilska cesta 18

Velour, modni ševjet, tips in plus
za damske plaže
13208
velika izbira - nizke cene
R. Miklauc
»Pri Skofcih, Ljubljana
Ljubljanska ul. - Pred škočijo

Polne grudi napeta meča
obilježeno leto, nasete, obarjive dražest razvije pri dinah vsake starosti po zdravniških priporočilih »D.E.A.L.«
Nekatera, suhe grudi privede naglo do čustvenega razvija in tdnosti. Ze pa 4 tednih uporabe se pekaše — kot izgrajujejo številne zahvalnice — očitvidna napetost in zadržanost. Mrlave partije vrata tobe kmalu mameče mehke linije. Ven moliče kosti izginejo. Ruha bleda se v sldela, naglo okrepe, Jamstvo; denar nazaj, če ni uspeha. — Cena 12 Din. 3 steklenice 24 Din.
Dr. Nic. Kemény, Košice B, poštni predal 12 B 99, CSR

Oblačilnica Ilirija vodi

največjo zalogo, najboljšo blago,
najnižje cene, najdaljši rok odplačevan a.
Zahtevate, te potnika. — Zahtevajte vzorce!

OBLAČILNICA ILIRIJA

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 17

MANUFAKTURA IN ČEVLJI NA OBROKE!

Brez posebnega obvestila.

KNEŽIC FRANJO, trgovec in posestnik na Rabu, javlja v svojem kakor v imenu svojih otrok in vseh ostalih sorodnikov tužno vest vsem prijateljem in znancem, da je njegova ljubljena soproga oziroma predobro zlate mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Roza Knežič roj. Kutin

v soboto, dne 11. oktobra 1930 ob pol 16. uri po daljšem bolehanju, v 53. letu svoje dobe, nepričakovano za vedno zatisnila svoje blage oči.

Slovesna blagoslovitev pokojnice se bo vršila 13. oktobra 1930 ob 16. uri v mrtvašnici starega mestnega pokopališča v Mariboru.

Sv. maša zadušnica se bo darovala 14. t. m. ob pol 9. uri v Frančiškanski župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, Trst, Rab, 11. oktobra 1930.

14447

Čen enim damam

se priporoča za jesensko in zimsko sezono

Modni salon Olga Fatur

STARI TRG ŠTEV. 11 a

kjer Vam nudi lepo izbiro damskih klobukov po najnovejši modi in najsolidnejših cenah.

14413

ZAHVALA

V naši težki bolesi zaradi izgube našega ljubljene soproga, očeta, starega očeta, svaka, tasta in strica, gospoda

Josipa Zurca

posestnika in gostilničarja

smo prejeli nebroj dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša neizmerno bol in žalost. Posebna zahvala pa bodi izrečena gospodu dr. Milanu Ropasu za njegovo požrtvovalnost, trud in lajšanje bolečin za čas njegove bolezni, kakor tudi delegatu usmiljenih bratov v Kandiji gospodu patru Vilibodu, dr. Gostihi ter ostalim, ki so neumorni stali ob pokojnikovih bolniških posteljah in mu lajšali trpljenje. Zahvalo za številno udeležbo izrekamo pred. duhovščini in usmiljenim bratom bolnice v Kandiji, sreskemu načelniku, vladnemu svetniku Logarju, pred. glavarju g. Krajsku ter osebju sreskega poglavarstva, predstojniku Okrožnega sodišča g. Polensku in ostalim gg. sodnikom, ministru v p. dr. Kulovcu, ljubljanskemu podžupanu g. prof. Jarcu, bivšemu deželnemu glavarju g. Franju Sukljeju, novomeškemu Sokolskemu društvu, gasilnim društvom Novo mesto, Smihelj, Toplice, Valta vasi, Stopice in Smolinje vasi, Gostilničarski zvezi za novomeški okraj, Gostilničarski zvezi v Ljubljani, načelstvu Kandijske hranilnice, županstvu Smihelj-Stopice, Cestnemu okrajnemu zastopu, profesor-skemu in učiteljskemu zboru, nastavnikom Kmetijske šole na Grmu in Kmetijski družbi v Ljubljani.

Iskreno hvalo smo dolžni novomeškim pevcem za ganljive žalostinke in predsedniku g. Kavčiču iz Ljubljane in učitelju g. Viktorju Pirnatu za pretresljiva govora ob odprtem grobu. Nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter za mnogobrojne brzojavne in pismene izraze sočutja. Končno vsem onim, ki so spremlili blagega pokojnika na kraj zadnjega počitka

Kandija — Novo mesto, 12. oktobra 1930.

žalujejo rodbine: Zorc, dr. Šerko, dr. Režek, dr. Jelenc, Vrisk.

14415

S križarko „Dalmacijo“ v jutrove dežele

Letošnje poučno potovanje gojencev naše pomorske
vojne akademije po Sredozemskem morju

Na krovu »Dalmacije«,
dne 2. oktobra.

V lepem septemberskem jutru je odjeknilo na vojni ladji »Dalmacija« povelje za odhod na vožnjo proti bližnjemu orijentu. Na ladji je bilo zbrano polnoštevilno moštvo, kateremu so pridružili tudi naši pomorski gojenci iz vojne mornariške akademije.

Križarka »Dalmacija« je bila za to vožnjo s cvetom našega bodočega mornariškega oficirskega zbora docela preurejena. Vožnja, ki jo je nastopila s pomorskiimi gojenci je že druga, na kateri je ponosna naša pomorska vojska zastavo v bližnji orijent; v pristanišču, kjer so naše trgovske ladje pričele poslednje čase zavzemati vse vidnejše mesto.

10. septembra točno ob 8.55 je odplula »Dalmacija« mimo angleške flotile šestih torpednih rušilcev, vsidranih v dobrumirski luki, ki so pozdravili s topovskimi strelji jugoslovnsko bojno ladjo. Ob zvokih koračnice »Naša križarica Dalmacija« je zavil brod mimo trgovskih ladij, »Daksee«, »Sumratina« in »Velike Petke« na odprto morje ter krenil takoj v južni smeri. Poslednji pozdrav domovine je izkazal s svojo zastavo svetilnik na Petincih.

venec z napisom »Jugoslovnska vojna mornarica padlim junakom«. Poleg našega venca je nemo položil grški mornar majhen, toda okusen venec grške mornarice. Po položitvi venca je zaigrala godba »Molite«, nakar smo si ogledali pokopališče, kjer leži v dolgih vrstah na tisoče grobov z malimi črnimi križci, na katerih stoji značilni napis »Za kralja i otadžbinu«.

Popoldne je imelo naše waterpoolo moštvo tekmo z Grki, v katerem so podlegli Grki z rezultatom 1:6. Nogometaši pa so se pomerili z najboljšim grškim nogometnim klubom. Igra se je končala z rezultatom 3:2. Da so dosegli Grki uspeh, je pripisovati pred vsem temu, da niso bili naši fantje navajeni na trdo igrišče.

Proti večeru smo se pričeli pripravljati za nadaljevanje potovanja v Aleksandrijo. V prvih jutranjih urah smo se poslovili od Krfa. Jedva pa smo dobro zapluli na odprto morje, že so se pričeli kopičiti na južni strani neba temni oblaki. Preko morske gladine je pričel pihati mornarjem tako neprijeten »jug«. Vožnja je postala precej neprijetna in »Dalmacija« je imela mnogo posla v borbi z velikimi valovi, ki so butali ob njene vitke boke. Ne-

smeli po slabih izkušnjah, katere smo doživeli na Krfu, stopiti na krov »Dalmacije« samo od 12. do 1. popoldne. Pri mešetarjenju so ti trgovci nenavadno živahni ter ponujajo robo kot bi bila zastoj.

Ob solnčnem zahodu je svečano snetje zastave. Ob sviranju jugoslovnske, egiptške in argentinske himne polagoma spuščajo vse v luki zasidrane vojne ladje svoje vojne zastave. S slimi svečanostmi jih zopet dvignejo ob 8. uri jutraj na jarbolo.

V soboto nas je posetil naš poslanik in minister na egiptskem dvoru g. Dučić v spremstvu tajnika. Sprejeli smo ga po določbah mornariškega ceremonijela. Ostal je na križarki kak pol ure ter se seznanil skoro z vsemi gojenci. Ogledal si je tudi vso ladjo ter se nadvse pohvalno izražal o redu, ki vlada na njej. V nedeljo smo imeli prost dan za ogledovanje Aleksandrije, ki šteje nad 600.000 prebivalcev. Po ulicah sliši vse mogoče govore. Egipčan se pripravi z Grkom, Francoz se razgovarja z Angležem. Jugoslovni se pomenkujejo z Rusi, tako da je na ulicah pravcati Babilon. Vsakdo razume in zna vsaj po dva jezika, če ne še več. V glavnem pa je občevalni jezik francosčina. V Aleksandriji je tudi mnogo Jugoslovenov, posebno gorških Slovencev in Črnogorcev.

Povsem moderen je evropski del mesta, kjer se košatijo krasne palače z elegantnimi trgovinami. Po asfaltiranih ulicah drvi nešteto avtomobilov najboljših znamk. Središče evropskega okraja je trg Muhameda Alija, v katerega neposredni bližini se nahaja okraj Ramleh, kjer imajo svo-

V kraljestvu Zamojskih

Nikoli ni bilo kraljestva Zamojskih in vendar pišem o njem.

Smem pisati o kraljestvu Zamojskih, zakaj močni so bili v zgodovini kakor kralji in malokateri kralj je zapustil takšno kulturno slavo za seboj kakor Jan Zamojski, eden izmed velikih tega rodu.

Ves Zamošč je mogel slavospev Zamojskim. Vsa pokrajina okoli Zamošča je tako rekoč njihovo kraljestvo.

Zamošč je mesto zapadno od Vladimira Volinskega. V svetovni vojni je morda koga izmed naših zaneslo tudi v Zamošč, kakaj ta kraj je spadal še pod avstrijsko okupacijo, samo da vojak pač ni imel ne časa ne volje, opazovati to, kar v mirnih časih muze pripovedujejo profesorji.

Nekoliko zvišen nad okoli je Zamošč. Jarki, nasipi in utrdbe okoli mesta kažejo še dandanes, da je bil Zamošč nekakaj trdnjava. Dalje tja proti vzhodu je novejšo mesto — staro in novo mesto skupaj imata do 25.000 prebivalcev. Kakor da sem v Dubrovniku, tako se mi je zdelo, ko sem zagledal staro mesto, v svoji celoti en sam zgodovinski spomenik.

En sam zgodovinski spomenik enemu samemu velikemu človeku Janu Zamojskemu, hetmanu in kancelarju poljskih kraljev 16. stoletja.

Jan Zamojski je sezidal Zamošč (1560.), sezidal v pravem in polnem pomenu te besede, zase in za svojo rodbino. Za fast in slavo svoje domovine ga je sezidal, da brani Poljsko tatarskih napadov od vzhoda! In Sv. Tomaž mu je dal v grb, apostola jutrovi dežel: naj bo Zamošč razsadnik poljske kulture na vzhodu, na Volinju, Podolju in Ukrajini.

Telo je dal Zamojski svojemu mestu, a tudi duha mu je vdihnil: ustanovil je (1594.) Akademijo, t. j. univerzo (tretjo po zgodovinskem redu na Poljskem: Krakov, Vilno, Zamošč), zgradil palačo zanjo in poslopja za stanovanja profesorjev. Pesnik Klorovič mu je pomagal od začetka, potem pa Simon Simonovič, znameniti poet renesansnih idil († 1629.).

Vse te zgradbe stoje lepo ohranjene še dandanes. V poslopju nekdanje akademije sta dandanes moška in ženska gimnazija in učiteljske. Ravnatelj moške gimnazije, g. Kazimir Lewickemu, ki me je povedel v par razredov, da čuje mladina jugoslovnskega profesorja, sem rekel: »Start so ti vaši hodniki, ali jaz bi se s to mladino nikoli ne selil v kakšno novo poslopje; zakaj tukaj diha mladina vase vso sijajno zgodovino, vse velike poljske tradicije ter stoji stalno pod vtisom besed, ki jih je Jan Zamojski dal Akademiji za geslo: »Bodi domovini podpora!« Ravnateljici ženske gimnazije pa sem rekel: »Veliki hetman Zamojski se veseli, da je njegovo delo premagalo vse viharje dolgih stoletij, a drago mu je videti, da se je nekaj v njegovi Akademiji ipak izpremenilo: da namreč ne krov krije dandanes tudi žensko gimnazijo.«

Nasproti Akademiji, na drugi strani Akademске ulice, je dvor Zamojskega, palača, kjer je nekakaj hetman in kancelar sprejema diplomate in kralje, a kjer je dandanes okroglo sodišče. Pred tem dvorom Zamojskega ni več one sijajne, mogočne terase, ki je nekoč gledala toliko poljske slave; ruski veliki knez Konstantin, namestnik carja Aleksandra in Nikolaja, jo je dal odstraniti, ker ni maral videti ničesar, kar bi spominjalo na nekdanji poljski sijaj — kakor je dal tudi odbiti vrh zvornika sosedne katoliške cerkve, da ne bi bil višji od kupole pravoslavne božje hrama.

Na tretji strani Akademске ulice, oziroma trga stoji še kolegijata cerkev, v svoji notranjosti umetnina, kakor jo je ustvaril Zamojskega arhitekt. V eni izmed njenih kapelic počivajo pesnik Simonovič in nekateri profesorji nekdanje Akademije, v drugi pa Jan Zamojski sam.

Se Glavni trg bi vam pokazal in vse one kolumnade, ki krijejo hodnike krog in krog trga, pa umetniške portale bišnih vrat in palače, ki stoje okoli trga, posebno staro palačo »armiansko« (armensko) in rotovž, ki je očeval neobičajno svojo fasado iz časov Zamojskega.

Renesanso 16. stoletja imamo pred seboj. Jan Zamojski ni bil samo znamenit vojskovodja in državnik, ampak tudi izrazit sin kulture svojega časa, pravi humanist.

Saj je študiral na univerzi v Padovi ter bil celo nje rektor (1563. do 1567.). Bil je prvi svojega rodu, ki mu zgodovina čuva stalno slavo — a ne zadnji, zakaj poznajski vek so dali še več imenitnih »zamojskih, močnih v delu in čistih v značaju.

Rod Zamojskih si je, še preden je imel to ime, zares zaslužil svo. grb: tri sulice, križajoče se — v boju z nemškimi križarji; svoje današnje ime je dobil, ko je bival v Zamošču (Zamoštu), vasi nedaleč od današnjega mesta Zamošča. Ks je hetman Jan Zamojski sezidal novo trdnjavo, jo je po dotedanjem bivališču svoje rodbine nazval tudi Zamošč, današnje mesto.

In v tem Zamošču, spomeniku slave rodbine Zamojskih, mi je bilo zelo dobro. Ravnatelj gimnazije, gosp. Kazimir Lewicki, mi je šel neobičajno ljubezljivo v vsaki stvari na roko. Profesor njegovega za-

Adam Zamojski

voda, gosp. M. Pieszko, mi je tolnačil kosemenje, on sam pa knjigo. Kakor je na Poljskem sploh močno razvito bibliofilstvo, tako je gosp. Lewicki ustanovil tudi v Zamošču »Društvo ljubiteljev knjige« (podružnica imajo celo dijaki gimnazije), t. j. lepe knjige, okusno tiskane, vezane in čisto čuvane knjige. Gosp. Lewicki bi mogel biti vzor ravnatelja, ki v manjših mestih služi potujočim ljudem znanosti.

Po njegovem posredovanju sem se odpeljal na dvor gosp. Mavricija Zamojskega, današnjega ordinata rodbine. V Klemenscu, 16 km daleč od Zamošča, je ordinacija Zamojskih. Sredi parka in gozdov se dviga palača, kraljevski opremljena. Na žalost, gospoda ordinata, po osvoboditvi več let poljskega poslanika v Parizu, ni bilo doma in tudi gospe Zamojske, rojene Sapieha, ne. V družbi z gosp. Koverskim, vlastilnim, dobrih znanca Zamojskih, sem si mogel le ogledati to središče obširnega ozemlja, ki je last ordinacije Zamojskih. Pa naj nihče ne misli, da je vse to le sijaj in bogastvo, takšno »Kraljestvo«, ne, tudi bremena so, neobičajno težka so bremena, ki obtežujejo poljska veleposestva, zakaj davek je progresiven.

Ko sem se zvečer z gosp. Koverskim vrnil v Zamošč, me je povabil v svojo vilo kraj mesta. Iz razgovora z njegovo ženo sem zvedel, da je gospa rojena Horodynjska, vnukinja onega Horodynjskega, ki je 1836./37. bil v Ljubljani konfiniran.

Zdelo se mi je, da moram o Zamošču obširneje poročati Jugoslovenom. Zakaj ent Jugoslovni poznajo rodbino Zamojskih iz zgodovinskih povesti, drugi pa od Sokolstva. Kateri jugoslovnski Sokol ni vsaj slisal o starosti poljskega Sokolstva, ki tako čisto reprezentira s svojim zgodovinskim in sokolskim imenom slovansko Sokolstvo pred velikim svetom, o Adamu Zamojskem? Kdor ga je videl, pove: »To je pravi magnat poljski.« Mavricij Zamojski vzdržuje v Varšavi v posebni palači celo veliko javno znanstveno knjižnico, a Adam je močna podpora slovanskega Sokolstva. Lepo je kraljestvo Zamojskih!

Varšava, konec septembra.

Dr. Fr. Ilesič.

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

PRIMARIJ

14355

dr. Fr. Derganc

se je vrnil s študijskega potovanja in zopet redno ordinira od 11. do 1. LJUBLJANA Komenskega ulica št. 4.

Češki porcelan

kakor tudi pristno emajlirano kuhinjsko posodo dobite zopet pri stari trvdri

ANA KUS

Sv. Petra cesta 38 13105

Pieten ne

najceneje in najsolidneje kupite v modni trgovini 330

F. M. Rozman Židovska ul. 7

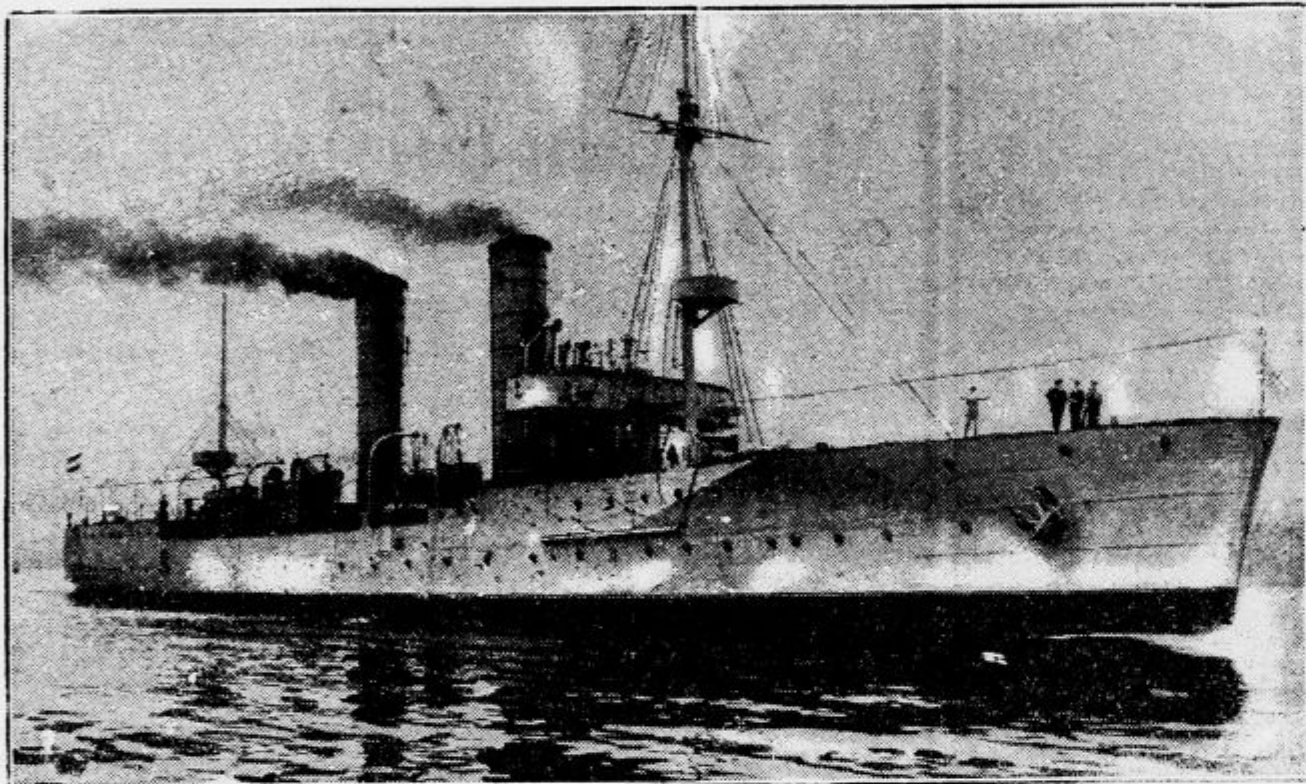
Klobuke

jesenske novosti v zadnjih modnih oblikah in barvah, ter razne sportne klobuke in čepice nudi v veliki izbiri raznih kakovosti

špecialna trgovina klobukov

MIRKO BOGATAJ (prej Pok), Ljubljana Stari trg 14.

Cene zmerno. Sprejemajo se popravila. Solidna postrežba. 13477

Jugoslovnska vojna križarka „Dalmacija“

Krpalu je izginil na severu Dubrovnik ter se pričela vse bolj odmikati naša lepa obala. Le tu in tam se je zablesketal skozi jutranje megle ponosni Lovčen, varuh naše ponosne Boke. Pusta in dolgočasna je bila vožnja ob zamočvirjeni in na nekaterih mestih dokaj strmi albanski obali, kjer je bilo opaziti le tu in tam kako belo vasico visoko gori v hribih. Ob solnčnem vzhodu smo vozili skozi Otrantsko ožino. Tekom dneva smo vozili vedno v smeri proti jugu naravnost proti Krfu. Med monotonim ropotom strojev je zavladala mladeniška razposajenost in nujmorja je bilo pri preganjanju dolgega časa na cente. Za kratek čas pa smo navijali tudi naš občinski gramofon, ki nas spremlja na vseh potovanjih.

Okoli 6. ure so se prikazali skozi jutranje megle prvi obrisi otoka Krfa. Prišli smo se našemu prvemu cilju. Že je na vidiku krfska trdnjava Citadela. Zavili smo mimo svetilnika Tigneso in otoka Vida, ki smo ga pasirali baš ob 12. uri po vzhodno evropskem času in nekaj minut pozneje smo zaplovili v krfsko luko. S trdnjaviških zidov je zagrmelo 21 strelav v pozdrav naši zastavi. Odgovorili smo z našimi lahimi topovi. Na prednjem jarbolu smo dvignili belo modro progasto grško zastavo. Pri vzhodu v luko smo srečali kot edino ladjo na vsej doseganji poti jugoslovnski parnik »Beograd«, ki smo ga navdušeno pozdravili.

Ko smo se zasidrali, je stopil na brod grški mornariški častnik ter na oficijelno pozdravil. Nismo se še dobro ozrli okoli sebe, že nas je oblegalo na desetine večjih in manjših čolnov z vsiljivimi grškimi prodajalci. Čim bolj jih je službojuči častnik odganjal, tem bolj goreče so ponujali svoje blago. Nekateri so vztrajali kar do večera, in še takrat jih ni bilo mogoče zlepa pripraviti, da bi zapustili ladjo.

Naslednjega dne smo si ogledali mesto, ki se imenuje grški Kerkira. Zgrajeno je v italijansko-grškem slogu. Ulice so ozke in umazane. Hiše visoke. Z eno besedo pravo tipično južnjaško mesto. Šele proti večeru so oživele ulice, ko se je ozračje nekoliko ohladilo. Največji promet na ulici Nike Forova, kjer se nahajajo vse večje trgovine, restavracije in tudi nekaj barov. Zanimivo pa je, da prodajajo v najrazličnejših lokalih vse mogoče stvari. Tako je n. pr. mogoče kupiti v brivnici stare ure, električne baterije, zaveznice za čevlje in še tisoč podobnih drobnarij. Najlepša ulica je Via Marina, ki je spejljana ob morsk obali, kjer serazvija zvečer glavna promenada. Sredi mesta se nahaja Menekratov grob, o katerem trdijo, da je star 2700 let. V glavni cerkvi pa imajo shranjeno v zlati rakvi mumijo Sv. Spordiona, o kateri pravijo, da je stara nad 1500 let. Pogled na njo pa ni prav nič estetičen ter bi marsikatera dama padla v nezavest, če bi jo pobliže ogledala.

Približno 10 km od mesta leži v krasnem parku dvorec bivše cesarice Elizabete, Ahileon, ki ga je prodala pozneje nemškemu cesarju Viljemu II. avstrijskega vlada. V velikem salonu je krasna 10 m dolga slika, predstavljajoča Homerjevega junaka Ahila, kako vleče premaganega Hektorja, privezanega za glavo k vozu v ahajski tabor.

Pred mestom leži otok Vido, grobnica desetstisočev naših najboljših, ki so našli tu pokoj po albanski Golgoti. Še več pa jih leži v hladni grobnici plavega Jadranskega morja. V nedeljo 14. smo imeli parastos za umrliimi junaki na našem pokopališču na otoku Vido. Po parastosu je položila deputacija mornariških gojencev na veliki križ sredi pokopališča krasen

katero tovaršje je celo prišla morsk. Končno so se pretrgali oblaki. Posijalo je solnce, morje se je pomirilo in pričela se je zopet prijetna vožnja proti Aleksandriji. V torek jutraj smo vozili mimo rta Matapan, najjužnejše točke balkanskega polotoka. Po 24 urni vožnji smo južno od Krete izgubili izpred oči zadnji ostanek kopne zemlje ter zapluli na odprto široko morje. Nastopila je noč, a ni se še dobro zdanilo, že smo se znašli zopet vsi na krovu, ter se zbrali okoli navigacijske kajute, kjer je navigacijski oficir že izračunal, da bomo prispeli v bližino Aleksandrije okoli 5. jutraj. Ko se je zdanilo, je spreletela kakor blisk vso posadko od straže na krovu pa do poslednjega kurjača vest »svetilnik na vidiku«. Bil je to svetilnik aleksandrijske luke Raz El Tim. Od tu je še tri ure vožnje. Pred luko smo vzeli na brod egiptskega pilota, ki nas je varno pripeljal na prostor, kjer smo se vsidrali. Ko smo vozili mimo signalne postaje ob svetilniku Raz El Tim, je zavihrala na njegovem vrhu naša vojna zastava. Preko morske gladine pa je zadonel zopet 21 topovskih strelav. Visoko na jarbolu naše »Dalmacije« pa je zavihrala v rahlem jutranjem vetrčju egiptska zelena zastava z belim polumesecem in tremi zvezdami. Počasi smo pluli mimo pristaniškiin naprav, skladišč in trgovskih ladij raznih narodov, med katerimi je bilo tudi nekaj velikih potniških parnikov, kakršne v naših lukah vidimo le redkokada.

Zvok trobente nam javlja, da plovemo mimo vojnih ladij egiptске mornarice. Mlada je še. Mornarji z rdečimi fesi nas živahno pozdravljajo. Mi pa med sviranjem egiptске himne oddajevamo njihove zastavi. Baš nasproti krasne kraljevske palače, zgrajene v mavrskem slogu, smo vrgli sidro.

Med tem sta prispela na krov že tudi častnik egiptске mornarice in kapetan argentinske šolske ladje, ki je bila zasidrana poleg nas, ter pozdravila našo ladjo. Tudi tu se je naglo zbralo okoli »Dalmacije« nebroj čolnov s prodajalci, ki so

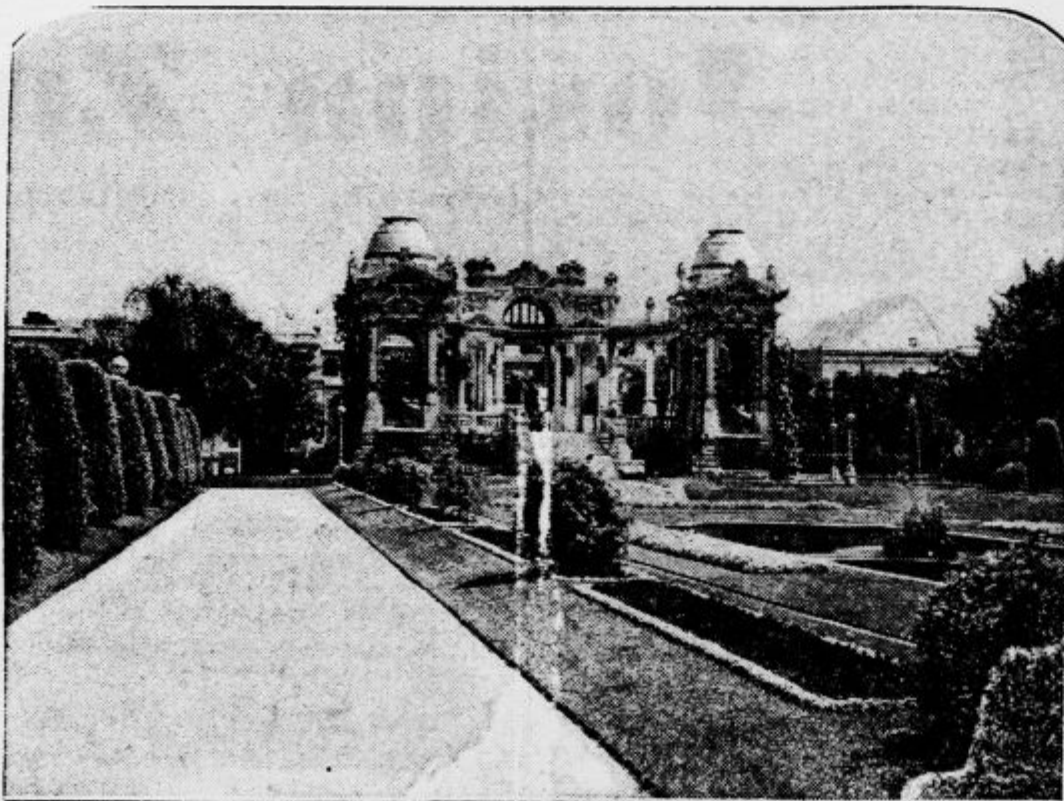
je vile s krasnimi vrtovi aleksandrijski bogataši in veletrgovci.

Egipčani so posvetili obisku naše križarke mnogo pozornosti. Francoski, angleški in arabski listi so prinašali obširne članke o naši državi, mornarici in možnosti trgovskih zvez med Jugoslavijo in Egiptom. V občevanju z domačini pa smo le težko dopovedali, kdo smo in kje leži naša domovina.

V nedeljo zvečer smo se odpeljali v Kairo, glavno mesto Egipta. Po triurni vožnji z brzovlakom smo prihiteli v Kairo mimo Tante, središča egiptске bombažne industrije. Ob 10. smo prispeli na cilj, kjer smo si mogli ogledati zaradi piclo odmerjenega časa le glavne znamenitosti. Predvsem smo posetili številne egiptске muzeje s krasnimi zbirkami spomenikov starega Egipta. Najlepši oddelek v glavnem muzeju je vsekakor Tutankamnov, kjer so v vitrinah razstavljene zlate nosilnice, prekrasni sarkofagi in neštleviti predmeti, ki jih je rabil pokojni Tutankamen. Vsi ti predmeti so iz čistega zlata ali srebra in predstavljajo ogromno vrednost. Ravnateljstvo muzeja pa ni dovolilo, da bi si ogledali mumije faraonov, ker se je sklicevalo na odlok bivše nacionalistične vlade, da tujci ne smejo več ogledovati faraonskih mumij.

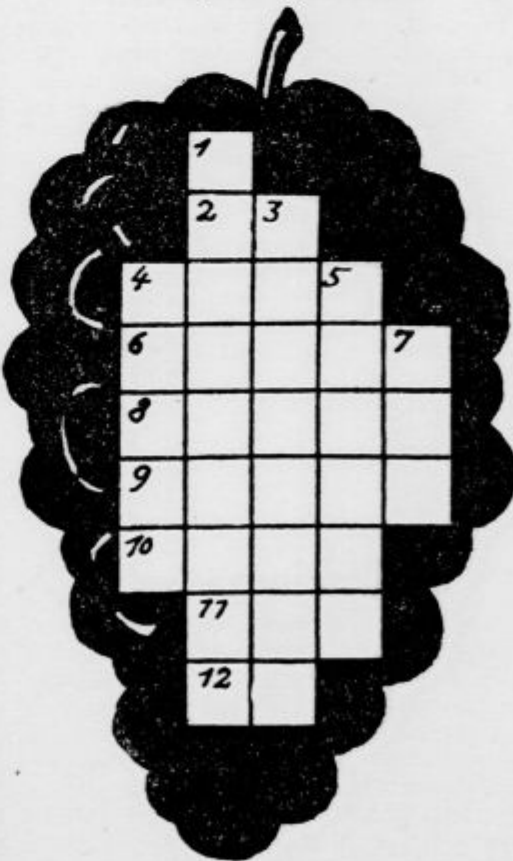
Popoldne smo se sprehajali po mestu, ki ima nad 2.700 mošej, med katerimi je najlepša Mohameda Alija, nazvana tudi alabastrova mošėja. Ker ima vse stene prevlečene z 20 cm debelo plastjo alabastrih plošč. Slikovita je tudi Rifailova mošėja, v kateri je grobnica sedaj vladajočega kralja Fuada II. in njegove matere.

Proti večeru smo se odpeljali z avtomobilom po asfaltirani cesti preko Nila v Gizeh k piramidam. Ne daleč od piramid smo sedli na kamele ter na njih prijahal prav do vzhodja teh štiri tisočletnih spomenikov. Po ogledovanju Kaira smo se vrnili v Aleksandrijo, odkoder smo krenili dalje proti Aziji v Jafu.

Vhod v kraljevo palačo v Kairu

Križaljka „Grozd“

Pomen besed:

Vodoravno: 2. Skrajni v morje segajoč del celine; 4. Vojaška edinica; 6. Jed; 8. Nedoločni zaimek; 9. Jugoslovnski rudnik; 10. Soglasje ob koncu stihov; 11. Vzročni veznik; 12. Ploskovna mera. Navpično: 1. Močvirna rastlina; 3. Priprava za merjenje napetosti zaprtega plina; 4. Kraj, kjer vteka reka pod zemljo; 5. Pastir; 7. Pogojni veznik.

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«?

W. Masterman

Kdo jo je umoril?

Roman

Kljub svoji pogumnosti se ni mogla odločiti, da bi ponovila svoj obisk pri obsojencu, pač pa se je v pismu poslovila od njega ter mu še enkrat zatrčila svojo neomajno vero v njegovo nedolžnost.

Zunaj je mahoma tako rezko zazvonilo, da se je Madelina prestrašena zdrznila. Trepetaje je vstala in se opotekla v tesno podbojbe.

Zunaj je stal Artur Barrat. Ves izmučen in težko sopeč jo je prijel za roke in rekel z drhtečimi, presunjenimi glasovi:

»Pripravi se, Madelina, nepričakovano vest ti prinašam. Anthonyja so nočjo pomilostili.«

Padla bi bila, če je ne bi bil naglo prestregel in odvedel v sobo.

»Kaj pomeni to?« je zašepetala. »Ali so našli morilca?«

»Na žalost ne, le smrtna kazen mu je izpremenjena v dosmrtno ječo.«

Čustvo olajšanja je bilo v prvem trenutku tako mogočno, da je Madelina šele zdaj popolnoma razumela novico. »Kako strašno!« je vzklila.

»Dokler živi, je vsaj še upanje. Ne pozabi, da utegne resnica priti na dan.«

»Neprestano prosim Boga, da bi se to zgodilo. Tedaj si zdaj tudi ti prepričan o njegovi nedolžnosti?«

»Da,« je resno odvrnil.

»Kaj te je napotilo, da si izpremenil svoje mnenje, da je kriv?«

»Prepričal me je tisti, ki je rešil Georgea življenje.« — Sinclair.

»Mislila sem si. Ali se je vrnil s teboj?«

»Našel sem ga v Carigradu. To ti je dolga istorija. Vrnila sva se skupaj. Neutegoma je šel k ministru notranjih zadev in izprosil od njega pomilostitve.«

»Tedaj mora pač nekaj vedeti?«

»Povedal nam ni ničesar. S pomilostitvijo je takoj odšel v ječo in prišel nato k gospodu Kenyonu, pri katerem se nama je bilo sestati. Sinclair je dobil v Carigradu nevarno rano in je zdaj ves izčrpan. Samo njegova železna volja mu je pomagala, da je mogel izvršiti svojo nalogo. Še nikoli v svojem življenju nisem nikogar tako občudoval kakor njega.«

»Tedaj si govoril tudi z gospodom Kenyonom?«

»Seveda. Našel sem ga popolnoma strtega; toliko da se ni jokalo.«

»Razumem ga.«

»Sam je hotel napraviti še en poizkus pri ministru. Njegov voz je bil že pripravljen, ko je prišel Sinclair z veselo novico.«

»Če bi bil gospod Sinclair tukaj, ne bi bilo nikoli prišlo do tega.«

»Reakcija na strašno napetost zadnjih dni je bila pri Madelini tako močna, da je postala malone dobre volje in jela izpraševati Barrata o podrobnostih njegovih doživljanj.«

»Imel sem srečo, to je vse.«

V preprostih besedah je razpovedal Madelini, kaj se je zgodilo. Madelina ga je poslušala z bleščečimi očmi. In ko je končal, je bila videti vsa zaničljiva. Srečen je bil, da jo je smel gledati in občudovati njene lepe oči, ki so sijale v globoki hvalnosti do njega. Čez nekaj časa je spet izpregovorila.

»Vse to je tako čudno. Pred to tragedijo sva živela preprosto življenje, življenje brez dogodkov, kakor vsi drugi ljudje. Mene ni doletelo razen očetove smrti nikoli nič hudega, in takrat sem bila skoro še otrok. Gledala sem na življenje kakor vsa druga mlada dekleta, rada sem plesala, se veselila lepih oblik in podobnega vsakdanjega drobiža. Nato sva se zaročila, in

zdelo se je, da nič ne nasprotuje najini združitvi.«

Začuden jo je pogledal. Še nikoli ni bila tako govorila z njim.

»Nato je prišel ta strašni umor in zdajci so naju obdale vse te strahote. Oh, vem, med vojno je morala vsaka ženska prestopiti podobne in še hujše stvari, a potem je bilo spet vse tako mirno, tako varno — bili smo srečni. Če izvzamem majhne skrbi za denar. Nato pa je prišla aretacija tega nedolžnega človeka. Vem, da se je tebi zdelo, da mi gre pregledoboko do živga. Kar ljubosumen si bil na Georgea. A vendar bi me bilo še bolj bolelo, če bi bila zadel ta usoda tebe.«

»A vendar...«

Segla mu je v besedo. »Vem, kaj hočeš reči. Bila sem blazna. Sama sebi nisem bila več podobna. Govorila popolnoma odkrito, da bo med nama vse jasno zastran teh stvari. Potem jih bova smela pozabiti. Ne bodi hud: tako ravnodušen si bil na zdel, tako — za nič prida na svetu, da sem te skoraj zaničevala. Samo brezsrčnega trgovca sem videla v tebi, ki ne pozna drugega kakor hlastanje za denarjem, kupovanje in prodajanje. A potem si se lotil te naloge in si jo čudovito opravil. Rešil si gospodu Sinclairju življenje in ga pripeljal nazaj.«

»To ni samo moja zasluga.«

»Pač, tvoja zasluga je bilo.«

V njenih očeh je bila svetloba, kakršne ni bil videl nikoli poprej.

»Hvala ti za to, kar si mi zdaj povedal. Čutim se za več let starejšega in zrejšega. Gorje, ki sem ga prebil, je napravilo iz mene moža. Mislil sem že, da sem te izgubil, Madelina.«

Ravnodušje, ki ga je dotlel trudoma ohranjeno, jo je minilo.

»Odpusti mi, Artur. Bila sem grda, krivična. Nikoli več ne bom dvomila o tebi.«

Tema senca, ki je še vedno visela nad njunima glavama, jima je branila dati čustvom duška. Trenutek je bil preveč svet za to. Artur jo je krepko stisnil za roko in Madelina, ga je razumela. Solze so ji stopile v oči in ko

mu je rahlo izvila desnico, ji je srečen smehljaj ožaril obraz.

Kaj pripoveduje šofer.

Vkljub svoji železni naturi se je moral Sinclair vdati prigrigvarjanju zdravnikov in leči v posteljo. Šele čez tri dni je mogel priti k Boyceu, da mu je obširno poročal o indijski zadevi. Boyce je pazljivo sprejel poročilo, a bil je preveč sebičen in malenkosten, da bi bi čestital Sinclairju na njegovem uspehu.

»Opažam,« je rekel, listaje po pismenem raportu, »da naš oddelek, ki vas je posodil indijski vladi, sploh ni omejen. Tudi o nasvetih ki sem vam jih dal, ni nikjer nič rečenega.«

»Tega mi je žal,« je rekel Sinclair.

»Verjemite mi, da se ni nalašč zgodilo.«

»Nadejam se, da ne,« je razdraženo odvrnil Boyce. »A govoriti moram z vami še o nečem drugem. Prosili ste ministra notranjih zadev, naj pomilosti Anthonyja, a ni se vam zdelo potreba, da bi bili obvestili svojega starejšino o uspehu svojih prizadevanj. Zdaj stojimo in gledamo kakor teleta pred novimi vrati. Ali je bilo naše dokazno postopanje pravilno in tedaj je bil mož kriv, ali pa je bilo napačno in potem bi nam bili morali zaupati svoje skrivnosti. Podobno je, da ne bo resnica nikoli prišla na dan.«

»Vaši očitki niso neupravičeni, gospod Boyce; to, na kar ste me pravkar opozorili, sem si rekel že sam; prišel sem do zaključka, da mi ne ostane nič drugega kakor prositi za upokoje.«

Boyce je bil presenečen. Tega se ni bil nadejal in nato se ni bil pripravil. Hotel je samo, da bi se mu Sinclair opravičil in mu povedal nekaj podrobnosti, s pomočjo katerih bi v svojem klubu lahko zaigral velikega moža, ki vse ve.

»Za takšen sklep ne vidim razloga,« je dejal.

»Pač, gospod Boyce. Staram se in rad bi se umaknil v zasebno življenje. Del svojega prostega časa bom nemara porabil v to, da razrešim littleworthsko uganko.«

»Razumem,« je nejevoljno rekel Boyce. »Posloviti se hočete z glorio okoli glave in če bi se zgodilo, da res kaj doženete, nas mislite pustiti na cedilu kot bedake.«

Sinclair je bil potrpežljiva natura, a to mu je bilo vendarle preveč. »To je zelo krivično od vas. Dobro veste, da sem v vseh primerih, ko smo imeli uspehe, prepustil slavo oddelku in vselej vzel krivdo nase, kadar smo imeli smolo. Če vam je ljubše, bom predložil to zadevo gospodu policijskemu predsedniku v presojo.«

»Nikar,« je rekel Boyce, ki ga je postajalo strah. »Storite, kar vam drago, prijatelji, a ne prenažite se, vzemite si časa.«

Sinclair je odšel, ne da bi se bil odločil. Temnilo se je že, ko je stopal po ulicah, skozi vrvež mogočno utripajočega življenja. Zmerom je bil samotni človek in bal se je usode, ki ga je čakala. Ali ne bo kmalu tudi on eden tistih jalovih starcev, ki so dan za dnem posedali v klubu, neprestano pili čaj in se ukvarjali samo s tem, da so se pri toževanju o prepilu in tarnali za zlatimi starimi časi?

Z glavo polno takih neprijetnih misli je naposled dospel v svoje stanovanje. Stara Irka, ki mu je vodila gospodinjstvo, mu je prišla naproti. »Že uro je tega, kar vas pričakuje neki gospod.«

»Kdo pa je?«

Ni hotel povedati svojega imena.

Ko je s.pil v svojo delovno sobo, se je gost vzdignil in s čepico v roki obstal pred njim. Sinclair ga je bil že nekje videl, a v tem trenutku se ni mogel spomniti, kje.

»Dobro večer, gospod Sinclair. Menda me več ne poznate? — Hunter je moje ime.«

Sinclair mu je segel v iztegnjeno desnico. »Saj res. Šofer pri gospodu Kenyonu. Dajte, Hunter, sedite.«

Možu je bilo očitno nerodno pri duši. »Hvala lepa, gospod. A zdaj nisem več šofer pri gospodu Kenyonu. Spodili so me.«

»Iz kakšnega razloga?« Sinclair je ponudil možu cigareto in si prižgal pipo.

1 žlico JECOVITOLA namesto

3 žlice ribjega olja!

JECOVITOL (v lila-rumenem zavitku) je najbolje ribje olje, čegar učinkovitost se zaradi dodatka D-vitamina, ki je za razvoj organizma posebno važen, zelo poviša. Nepogrešljiv za rahitične in malokrvne otroke, škrofulozne in tuberkulozne, za rekonvalescente, za noseče matere itd.

JECOVITOL-emulzija (v črno-zelenem ovitku) prihaja zaradi svojega prijetnega okusa tudi za one v poštev, ki ribjega olja ne prenese. Učinek JECOVITOL-emulzije je enakovreden onemu JECOVITOLA.

Dobiva se v vseh lekarnah. 13369

Pozor, ženini in neveste!

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotele nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 342

Mesnica

v prostorih g. Lavtizarja

SV. PETRA CESTA ŠTEV. 83

zopet odnorta

Prvovrstno meso in vsakovrstni mesni izdelki. — Cene solidne! 14281

STANKO MARINCIĆ, mesar.

Šiviljo

ki je popolnoma samostojna v priroju vanju damske konfekcije, posebno oblek, sprejemno v stalno službo. Reflektiramo samo na prvovrstno moč. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Stalna moč«. 14326

Prostovoljna dražba vinogradnega posestva

z vsemi pritliklinami in premočninami se vrši v nedeljo 19. oktobra t. l. ob 9. uri v Spodnjem Prebukovju pri Slovenski Bistrici. Vladimir Vošnjak. 14323

VINO

iz lastnih vinogradov, jako pitno, iz cepljene trte, na malo in veliko, —

PRODAJA

VINARA CIGLAR

Gornja Stubica, Hrvatsko Zagorje

Iščemo zastopnike za Slovenijo.

14291

Advokat

Dr. Slavko Barlé

vljudo naznanja, da je preselil svojo

advokatsko pisarno

iz ulice Kralja Milana 48 v

Pašičevo ulico 14 I, Beograd

14393

ZAHVALA

Po nepričakovani smrti svojega moža g. Leopolda Nadrah sem prešla od podpornega društva

Ljudska samopomoč v Mariboru

takoj izplačano pripadajočo podporo in priporočam torej to neprecenljivo društvo vsakomur v takojšen pristop, ako še ni njega član.

Retje pri Trbovljah, dne 4. X. 1930.

14392

MARIJA NADRAH

»ELITE«

vodeča konfekcijska trgovina

Prešernova ulica št. 7-9

nudi

največjo izbiro

v damskih plaščih,

zimskih suknjah in oblekah

za gospode in otroke

po najnižjih

cenah.

273

Naročila po meri se izvede točno in solidno. Oglejte si brezobvezno našo bogato zalogo!

PERJE

od Din 35.— dalje. Posteljne odeje iz puha, volne in bombaža. Kemično čiščenje perja Din 15.— za kg. — Fein, Zagreb, Zrinski trg 15. 302

Krajevne zastopnika

dobro uvedena, ISČE za Ljubljano in okolico starejše znano podjetje za 1. november. Ponudbe na naslov: Mariborska Mlekarna in tovarna sadnih konserv, dr. z o. z., Maribor. 14283

Pozor, peki in trgovci!

Najboljša gornjebačka

MOKA

priznana prvorazredne marke

DESIDOR FORGACS

Honigov Paromlin na valjke, Bačka Topola zmlata iz same čiste gornjebačke pšenice. Zahtevajte ponudbe od

GOSPODARSKÉ ZVEZE, r. z. z o. z., Ljubljana. 13396

Orožje

municijo in lovske potrebščine Vam nudi v največji izbiri in po najnižjih cenah:

FR. ŠEVČIK,

Ljubljana, Židovska ulica 8

Belgijske dvocevne

puške od Din 900.— naprej

Belgijske Hamerles

dvocevne puške » » » 1400.—

Flobert puške

6 mm, risane » » » 250.—

Automatske pištole,

kal. 6.35 » » » 250.—

Lovske stročnice,

100 komadov » » » 45.—

Patrone 6.35,

100 komadov » » » 80.—

En-čes alarm pištole » » » 50.—

Puške: »Bayard«, »Darnes«, F. N. Browning, Borovelske, Suhlske, Lovske patrone

»Tiger« z nemškim Troisdorfer-smodnikom, kakor vse drugo orožje za šport in obrambo po naniznih cenah.

Za cenik 1930 poslati Din 6.— v poštinih znamkah. 13457

Trgovcem najnižje en gros cene.

Praktična novost!

Gostilničarji! — Gospodinje!

Patentirana 294

plošča za brzo pečenje

izpeče vsako meso v nekaj minutah

Velik prihranek masti, časa in truda

Stane samo Din 25.—

Napojaj v vsaki trgovini z železnino.

Šlezijski premog

naročajte dokler

traja zaloga, pri

Ilirija Dunajska c. 46

Telefon 28-20 13 841

Mladostna lepota!

NOVA KOZA OBRAZA. Z uporabo

epihialnega sredstva, ki deluje na

kožo, jo naredi mehko, čisto in

svetlo. Srečno bodo s uporabo »Lait

de June« svideno bujnost, okroglost

in trdnost v najkrajšem času. Stan: 95 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA

so okras vsake dame. Če prav so

prsa te tako jako zaželeni in

lepi, čutila bodo s uporabo »Lait

de June« svideno bujnost, okroglost

in trdnost v najkrajšem času. Stan: 95 Din.

RAVNO DRZANJE TELES so se

čele z borbeno »Sata Grad«

tečaj. Povečuje normalno dihanje

in pravno delovanje pljuč. V 14

dneh se pripogne in grbat hrbet

popolnoma poravnava. Stane 92 Din.

»CENTIFOLIA« kosmetični zavod, Zagreb, Juričeva 8.

Zahtevajte brezplačno ilustrirane cenike!

Nič Vas ne stane

če si ogledate pravkar dospel zalogo jesenskega in zimskega blaga za moške in ženske obleke.

Imam veliko izbiro, lepe vzorce v res solidnih cenah.

Tudi če trenutno ne rabite obleke, si vseeno oglejte zalogo, ker niste obvezni, da kaj kupite.

13479

A. Žlender.-

Ljubljana, Mestni trg 22.

Znamke

14389

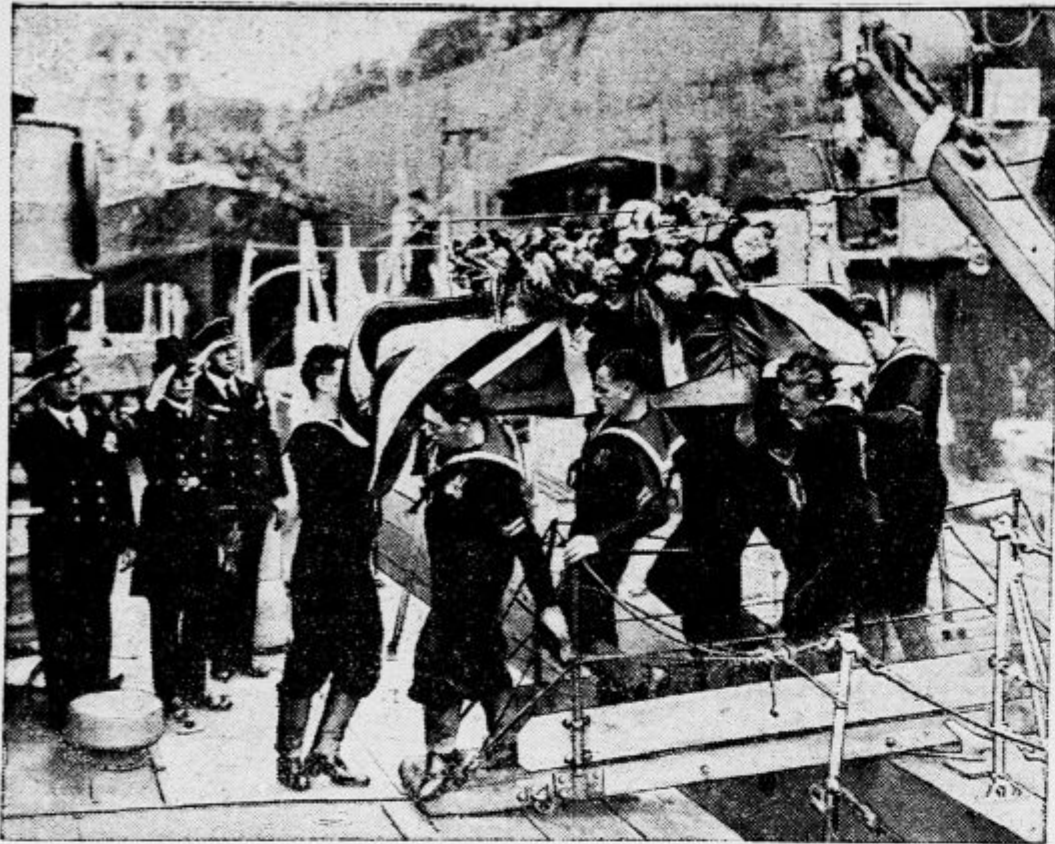
Naprodaj imam ca. 5000 znamk, lepo po državah urejenih, po zvezkih, deloma posamično, po umetni cenah. — Oddam tudi posamezne znamke.

FRAN KSAV. AZMAN, Javornik, Gorenjsko

Ratol

je odkrivan z zlato svetlobo, ker se je pred oblastjo dokazalo, da je sigurno sredstvo PROTI PODGANAM in MIŠIM, da pa je sicer popolnoma neškodljiv. Enako zanesljivo deluje GAMADIN proti ŠČURKOM, STENOL pri STENICAM, ARVICIN proti poljskim mi

Iz življenja in sveta

Žrtve nesreče pri Beauvaisu na poti v domovino

Zgoraj: Prenos krst na vojno ladjo v Boulogneu sur mer. — Spodaj: Krste, zložene na krovu za prevoz na Angleško.

Zdravilna godba

Londonski profesor Thompson, vođa Westminsterke bolnišnice, je ugotovil s pomočjo posebnega aparata, da znižuje ponavljanje ene in iste melodijske krvni tlak, dočim ga zvišuje raznočlona godba. Ponovne izkušnje so dokazale, da velja to pravilo za glasbeno nadarjene osebe in ljudi brez poslušnosti. Na temelju svoje ugotovitve predlaga Thompson z godbo zdraviti vse one bolezniki, ki izvirajo iz nenormalno visokega krvnega tlaka. Ko so objavili nemški listi to angleško poročilo, se je oglašil ravnatelj neke velike monakove restavracije. Trdi, da je že davno opazil ta vpliv godbe in ga smoteno izrablja v korist svojega podjetja. Njegovi glasbeniki igrajo med kosili samo Wagnerjeve koračnice, ker izdatno pospešijo tek, in sicer posebno konzum piva in brenovk. Med poletno vročino so priporočljivi tudi Leharjevi in Strausovi valčki, ki spominjajo občinstvo na sladke malinovce in limonado. Zvečer je umestna Offenbachova godba, ki dviga konzum likerjev. A če bi igrali v restavraciji Beethovna, Mozarta in Chopina, bi pomislilo to gostom vzeti vsako željo in

tek. Gospod ravnatelj je seveda navdušen Wagnerjev častilec in ne ve, ali ne bi kazalo inostransko občinstvo drugačne dovzetnosti za glasbo! To pa bodo že ugotovili zdravniki in restavracijski sami!

Rekordi angleške zbornice

Londonska »Parliament Gazette« priobčuje zanimive številke, iz katerih je razvidno, da je imel v zadnji parlamentski seji največ nastopov Churchill. Njegovi govori zavzemajo 336 časopisnih strani uradnega zapisnika. Največ vprašanj — 847 — je postavil vladi delavski poslanec Harry Day. Največ odgovorov — 1482 — je moral prispevati Henderson, dočim so n. pr. nadlegovali Macdonalda samega 1018-krat.

Devet dni v zanki

V Parizu se je obesil zaradi revščine ruski emigrant Popov. Stanoval je v sobi s posebnim vzhodom v tretjem nadstropju velike hiše. Edino okno te sobe gl. da na ozko dvorišče, kamor malokdo zahaja. Šest dni pozneje je začutila hišnica pri pospravljanju neznošen si. rad in v oknu zagledala roj muh okrog razkrajajočega se trupla. Popov je bil popolnoma osamljen. Žena je že drugo leto v umobolnici. Delal je v tovarni za čevlje, kjer je bil na dobrem glasu a nihče se ni pobrigal zanj, ko je od dela izostal. Hišnica je obvestila policijo. Zdravnik je za nadzornikom spisal akt o samomoru in odšel. Mrlič pa je naprej visel v zanki, da je postal si. rad neznošen. Hišnica je zopet šla na policijo vprašat zakaj ne odpeljejo mrliča? Nadzorniki so se zavzeli: »Zakaj pa nisi!« — takoj obvestili pogrebne urada? Mar ne veste, da ste zagrešili postopek zoper javno zdravstvo? »Šele devet dni po samomoru je prišel mestni pogrebni voz. Mrlič je bil v grozovitem stanju. Samo eden izmed štirih grobarjev se je upal do njega. Čes, da je viden sličen prizorov iz vojne sem, hišnica pa je sedaj dobila poziv na sodnijo, da bo zaslišana in kaznovana. Izgovarja se, da ni ničesar vedela o prija. Ne zdravnik ne policijski nadzornik je nista opozorila na to dolžnost, pa bi morala vedeti, da meščanska ženska ni vajena posla z obešenci. Nadzornik pa odgovarja, da ima vsakdo dolžnost vedeti za postavbo. »Imamo v svojem okraju 120.000 hišnic, pravi, če bi vsem moral predavati o državljanem zakonu

niku, bi moral otvoriti posebne večerne tečaje pa pustiti vse ostale službene posli. a to ne gre!« Skratka: nesrečni samomorilec je povzročil toliko prepira in jeze, da ni ostal nikomur prost trenutek za pomilovanje njegove usode.

Roman in življenje

Angleška pisateljica Royde Smith je pred kratkim objavila roman »Ljudje in slike«. Ni znano, koliko uspeha je imel pri čitateljih, toda londonska sodna oblast se je zelo zanimala za poglavje, kjer je stalo dobesedno: »Naposled je Ernest srečno rešil križanko ter se napotil v popolnoma temno rezervno kinematografsko dvorano, kjer se predvajajo na ladji med zajtrkom in obedom na kopnem drugače težko dostopni erotični filmi.« Gospa Smith je bila na temelju te izjave povabljena k preiskovalnemu sodniku. Izjavila mu je, da se res predvajajo na parnikih angleške plovbe »White Star« štiri dni izmed onih šestih, ki so potrebni za potovanje iz Anglije v Ameriko, vsake cenzure prosti filmi. Čim zapusti ladja britsko, oziroma ameriško vodovje, je tudi izven območja cenzure. Družba »White Star« je v konkurenčnem boju izrabila to priliko, da bi privabila na svoje parnike čim več potnikov. Zda bo nedvomno policija pristigla njeno podjetnost in gospa pisateljica je opravila detektivsko ulogo.

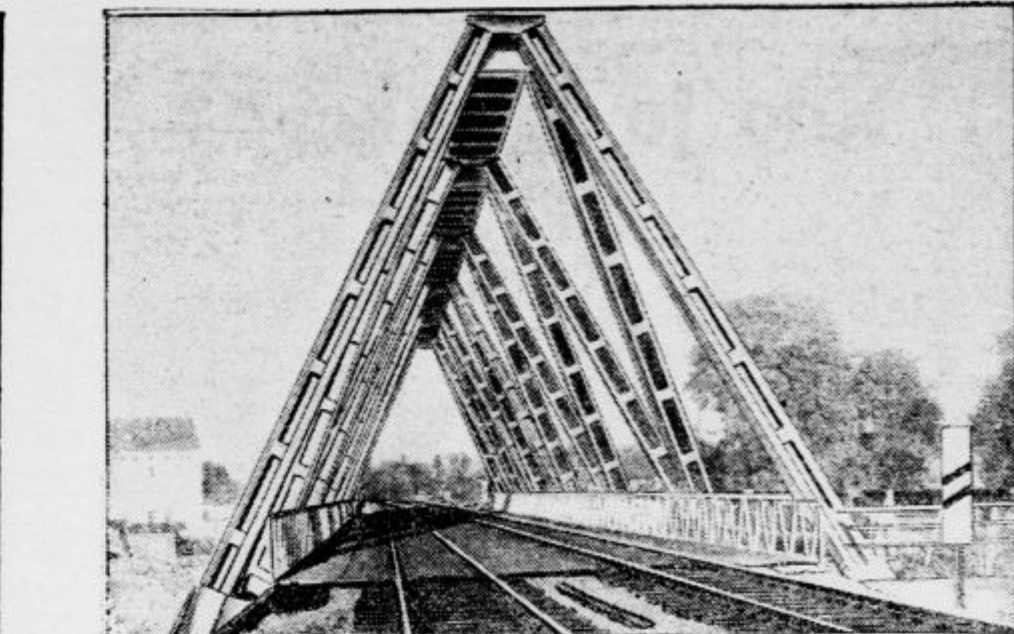

Mlin, predelan v cerkev

Nemška občina Veltenhof je spremenila prastari mlin v veter v cerkev. Mlin že dlje časa ni bil v obratu in so na ta način ohranili zanimiv zgodovinski ostanek. Kot altar služi v tej cerkvi velik mlinski kamen

Razmere na ruskih železnicah

Ruski delavci ne marajo t. zv. kom-somolske konjenice, letenih oddelkov zveze komunistične mladine, ki prirejajo nenadne revizije različnih tovarn, uradov in sl. z več ali manj neprijetnimi posledicami za osobe. Moskvska »Komsomolskaja pravda« priobčuje sledečo sliko o obisku železniške postaje v Odesi, prvorazrednem prometnem križišču: »Popoldne smo stopili v kurilnico. Delavci so še bili pri obedu, čuvaji pa so spali spanje pravičnikov. Sneli smo petorico različnih delov strojev, pa jih kot dokaz izvršene revizije privlekli v naš štab. Peron je bil poln ljudi, a nihče nas ni zadrževal in ni vprašal, kam pa kaj nesemo. Na drugem, tovrnem kolo-dvoru, so našli revizorji natlačeno poln vagon segnitih paradižnikov. Če

Čudo moderne tehnike

Most v obliki trostranične prizme čez reko Ruhr pri Dürenu.

bi hoteli, bi lahko zanetili požar: vsi gasilci so bili vinjeni in so smrčali. Našli smo cel vlak s sadjem za don-ske premogovnike in vsi vagoni so bili na stečaj odprti: lahko bi odnesli, kolikor bi hoteli, dobrih stvari. Na glavnem kolodvoru je odhajal osebni vlak in edini direktni voz Odesa—Kijev je ostal zaprt. Množica potnikov, ki ga je oblegala, je zaman klicala sprevodnika. — Kaj storiti? — so vpi-li potniki. — Vlak že gre! — Nekdo se je oglašil: — Skozi okno moramo noter! — In ljudje so planili proti oknom. Kmalu so bila zamašena s kovčgi, glavami, rokami in nogami... »Komsomolskaja pravda« bridko toži, da so kljub vsem izkazanim uslugam naleteli mladi komunisti skoro redno na slab sprejem. V rutčenkovskem rudniku ob Donu jih je pozdravil ravnatelj: »Potrebujem vas kakor pes peto nogo! Samo te nesreče je še bilo treba!« 400 mladih komunistov ni dobilo ne postelj, ne rudarske obleke in je moralo pobegniti nazaj v Kijev. »Mobilizacija« revizorjev se je pouseročila.

Hudi kritiki

Vsak film se večkrat pregleda, preden gre na trg, a kljub temu strokovnim očem lahko uidejo različne majhne napake. Te potem opazijo gledalci. V Ameriki so posebno neizprosnosti in pošiljajo režiserjem neštevilno zasmehovalnih ali žaljivih pism. Tako je opazilo 300 ljudi, da umira admiral

Nelson v filmu »Božanska lady« z dvema namesto z enim očesom. (Eno je namreč izgubil pri nekem obleganju že leta 1794.) Nešteto gledalcev je obsodilo znanega »Solnčnega dečka«, ker gre spat v pikasti, zbudi se pa v progasti pižami. Sestorica izkušenih kvartopircev se je pritožila, da piše Betty Balfour pismo na hotelskem papirju z napisom: Hotel Paradis, Nice, dočim je videti skozi njeno okno znani razgled na Monte Carlo. Nesrečni režiserji trdijo, da se ne bo nikoli posrečilo odstraniti vse slične male pogreške, kakor kljubujejo vsemu preganjanju tudi tiskovne napake.

Štiriletna avtomobilistka

Gospod Charles Montigny le Metz na Francoskem je zaprosil za svojo štiri-letno hčerko Suzano majhen avtomobil. Igrača ima pravi motor s tremi prestavami. Mala Suzana razvija z njim brzi-no do 10 km na uro, kar pomeni nedvomno svetoven rekord za njeno starost.

Trenchcoate, površnike

jesenske in zimske obleke, najcenejši nakup pri

Draco Schwab, Ljubljana

Kronanje abisinskega cesarja

Cesar Ras Tafari v svečanem ornatu z abisinsko cesarsko krono na glavi. Po smrti cesarice Judite je Ras Tafari zasedel abisinski prestol in se bodo svečanosti kronanja vršile koncem novembra.

Jean Moura:

Zadnji sestanek

Pri soareji gospe de Z. mu je zašepetala med dvema melodijama jazz-banda: »Pierre, velika nesreča se je pripetila! Izselim se iz Pariza. Jutri ti povem podrobnosti.«

Njegove roke so krčevito stisnile naslanjalo stola, njegove ustne so drhtele. V smrtnem strahu je pričakoval prihodnjega dne. Končno mu je vse povedala: Njen soprog je bil imenovan za ravnatelja tovarne v provinciji. V osmih dneh mora odpotovati z njim tja. Odslej bo živela tristo kilometrov daleč od Pariza. To je bil konec njene tajne ljubezni, njiju bežnih sestankov. »Mogoče gre samo za par mesecev ločitve, mogoče le za par let ločitve,« je dejala. »Teh mest se niso nikdar trajno zasedali in že napravim kako, da bom prihajala od časa do časa v Pariz.«

Ta misel je njeno bolj obložitve nekoliko ublažila. Sanjala sta že o svidenju. »Ne bo težko najti vzroka, da se povrnem od časa do časa v Pariz ter preživim vsaj čas med dvema vlakoma v tvojem objemu.«

Med tem sta sklenila, da si bosta pridno telefonirala. In tako sta tudi storila. Po preteku tedna dni ji je pozvonil. Imela je baš polne roke dela z urejanjem stanovanja. Prevrnjeni fotelji so ležali na stoli, kuhinjska posoda, mobilije, porcelan, vse je ležalo križem krazem na tleh. Neutolajljiva

samotarka je dajala nasvete glede ureditve sob. Uredila je sobe docela po njegovem navodilu ter postavila vse mobilije tja, kamor je predlagal on. In ljubila je to sobo, ki jo je iz daljave on zanj uredil.

Vprašala ga je telefonično za svet glede vzorca nekega blaga, glede zasterov, glede tisoč malenkosti, s katerimi je hotela gospa iz daljave ustvariti z njim zvezo, zato da bi bila hiša napolnjena z njegovimi mislimi. Skrivnostno sta namigavala na bližnji sestanek. Nestrpno sta hrepnela po svidenju, ljubimec jo je nagovarjal s previdnimi frazami, da naj omogoči vsaj svidenje, trajajoče par ur, ko je nedomoma težko obolela. Zdelo se ji je, da je izgubljena. Navzlic temu je ozdravela, toda bila je tako slabotna, da se ni mogla izprehajati po vrtu, ne da bi se opirala ob roki svojega soproga in prebledevala je, če je vdihavala sočni vonj nageljnov.

Potovanje v Pariz je odložila. Upala je, da se ji povrno moči in skušala podaljšati svoje dnevne sprehode po vrtu. Toda bolezen je bila izpodkopalna njeno zdravje in razdejala njeno mladost. Noge je niso nosile. Trate in cvečice so se vrtile v divjem kolobarju okrog nje. Njen obraz je postal bledejši od lilij na njenih gredah in nekega dne so jo našli onesveščeno med cvečicim grmovjem.

Nič več ni ostalo od nje kot neobgledno telo, ki ni bilo zmožno, da bi zapu-

stila hišo. Treba ji je bilo najskrbnejšega negovanja, nekdo je moral biti vedno v njeni bližini, da jo je podpiral. In postelja je bila vedno pripravljena, da sprejme utrujeno, izčrpano telo.

Ko se je zavedela svojega stanja in svojega brezupnega položaja, je skoroda obupala. Smatrala se je tako nesrečno, da ni čutila več moči, da bi živela dalje. In vendar ni umrla, pozabila je skoraj na to, da je nameravala prostovoljno končati svoje življenje.

Vdala se je ter zanjala svoje zahteve do življenja na najmanjšo mero. Zadovoljila se je s tem, da je poslušala glas ljubimca iz daljave.

Zvesta sta ostala navadi, da sta si telefonirala vsak teden po dvakrat. In bilo je kot sestanek, po katerem sta hrepnela oba z isto nestrpnostjo. Že naprej sta mislila na to, kaj si imata povedati. Po stokrat na dan si je mislila: »To in to mu moram vsekako povedati, da čujem njegovo mnenje.«

Minilo je deset let in zopet deset let. Brez telefonskih razgovorov bi bila nedvomno pozabila drug na drugega. Bila sta si drug drugemu zgolj prijateljski ljubljani glas, ki se ni postalar in ki ni dobil gub in ki je vzbujal spomin na preteklost: dvoje mladih bitij, lepih in strastnih.

Nekega dne so njenega soproga končno zopet poklicali v Pariz. Dvajset let je čakala na ta povratek, vedno si je dejala: »Sedaj ga bom zopet videla!« In ta misel jo je popolnoma zmedla. Po-

stala je zopet nestrpna in razburjena kakor z dvajsetimi leti.

In zopet se je bilo treba seliti. Prazne omare, porcelanasta posoda, spravljena v zaboj, na tleh ležeče slike. Opravljala je delo z veliko vnemo in morala se je smeati ob misli, da je spravljala vse te stvari nekoč s solznimi očmi, misleča, da bo trajal eksil večno.

Brez bolesi v srcu in melanholije je mislila na to, da zapušča dosedanj dom... Mislila je samo na bližnji sestanek. Z veseljem in vero v srcu je stopala po stopnicah proti njegovemu stanovanju. Njene noge več niso čutile teže njenega neobglednega telesa. Šest nadstropij ji ni povzročalo nikakih težkoč. Radosti pijana je zopet spoznavala vse znake. Nič se ni bilo spremenilo in bila je hvaležna, da niso izginile niti vlažne lise na steni. Veselilo jo je, da so bile stopnice slej ko prej pokrite s preprogami in da je bil lastnik hiše, kakor se je zdelo sovražnik vseh novotarj. Ne da bi se zavedala, ji je tako ohranil vse iluzije mladosti. Atmosfera nekdanjih časov jo je zopet obvela. Ko je pritisnila po tolikih letih zopet na električni gumb, jo je razveselil zvok zvonca.

In kot nekoč so se odprla vrata. Prepadena je odskočila nazaj: pred njo je stal mož snežno belih las, razoranega obraza in upognjenega hrbta. Zajecjala je: »Gospod Pierre Fauvel, prosim!«

Pogledal jo je. Šele ob zvoku njenega glasu jo je spoznal. Dejal je počasi: Germaine, vi ste?

Obupno sta gledala drug drugega. V svojih ovenelih obrazih nista več spoznala ljubljenih črt minulosti. Roke so jima visele hladno ob telesih in njiju blede ustne niso mislile na to, da bi se združile. Bila si nista več kakor tujca. In tako sta stala drug pred drugim v zadregi in si nista vedela kaj povedati. Končno je nešteto zašepetala, ne da bi ga bila pogledala: »Na svidenje!«

Ni pogledal za njo, ko je odhajala po stopnicah. Vedel je, da ji je postal korak težak, da njena krila niso šumela kakor nekoč...

Zaprl je skrbno vrata za njo ter sedel v naslanjač.

Kakal je vsakdanjega večernega pozdrava. Stenska ura je nihala. Minuta za minuto je minula. Postal je nemiren. Boli molčala, razočarana za vedno? Stresel se je. Dozdevalo se mu je, ko da leži njegova bodočnost liki temno brezno pred njim. Tedaj pa je zazvenel zvonec telefona. Skočil je k slušalki. Bila je ona.

Blažen je zatisnil oči, da bi slušal lažje njen glas. Niti on niti ona ni omenila bežnega zadnjega sestanka z besedo. Pozabila sta docela, da jima je bila dana možnost, da govorita po desetminutni vožnji z avtomobilom osebno. Hotela sta biti le še dvoje glasov in dvoje duš, ki ljubita drug drugega in tako sta si ohranila iluzije večne mladosti navzlic neobglednosti starajočih se teles.

Kupujte knjige v Tiskovni zadrugi!

MOJE DAME!

Priporočamo Vam za Vaš teint naše pudre in kreme

'ETOILE NOIRE' in 'NARTA'

Izvolite še danes napraviti poizkus, pa boste prijetno iznenadeni po rezultatih.
Naše najboljša priporočila je stoletni obstanek naše trdnice.

Dobiva se povsod in v Ljubljani: A. Florjancić, drogerija, Alex. Gjud, salon za dame.

Dobiva se povsod.

Dobiva se povsod.

Gellé Frères

Paris 6, Avenue de l'Opera.

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gospoška
ulica št. 46, bo dne 15. oktobra 1930.
efektna dražba od 9. do 12. ure dop.
Dragocenosti od 14. do 16. ure pop.

Transmisije

osovine, jermenice, ležišča, konsole, sklop
ke, zobčnice, traverze, tračnice, U-zele-
zo, pločevino, cevi, jeklo in drugo rabljeno
uporabno železo prodaja poceni

»JUGOFURDA«

Miroslav Kras, Zagreb, Miramarski

Podvožnjak, tel. 66-49.

Isto podjetje kupuje vse vrste starih
kovin in avtogum. 13493

POTNIKA

za Jugoslavijo, sposobnega in zgo-
vornega — sprejemamo za razpeča-
vanje našega patentiranega aparata
za mokro gašenje ognja »Bavaria«
proti visoki proviziji. — Pogoji:
poleg slovenščine obvladati tudi
nemščino, event. srbohrvaščino. —

Ponudbe nujno na: Ernst Loos,
Villach 12, Novemberstrasse 40.

V ... knjige, štra-
ce, mape, ... herbarije, odje-
malne knjižice, bloke, zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

NA DEBELO — NA DROBNO

Anton Janežič

LJUBLJANA, Florjanska ul. 14.

Knjigovoznica in čitalnica trgov-
skih knjig. 13493

Najcenejša izvorna vina domačih zidanic!

Fam, kjer se točijo izviri
na domača vina prvovrstne
kakovosti in nizkih cen, bo
do vsak dan na razpolago
sveže

domače klobase
reklamne v vseh ozirih, ker

se bodo vsako sredo in pe-
tek klali mladi

domači prašički.

Prepričajte se o izvrstni ka-
kovosti in nizki ceni, kakor
ste se prepričali tudi za
moja vina.

Priporoča se

hotel in restavracija

pri Belem Kranjcu — Kajfež

LJUBLJANA, Florjanska ulica 4. — Telefon 2625.

Jesen in zima

najprikladnejši čas za nego las. 1 lonček »INESA«

Din 38. — Razpošilja: »INESA«, Ljubljana, Mero-
sodna ulica št. 1—12 (žabjek). 13150

MODNO TRGOVINO

perilo, krojaške potrebščine itd., na najbolj prometni cesti, pod
ugodnimi pogoji **PRODAM**. Sprejemem event. družabnika. —
Stanovanje na razpolago.

Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Sigurna eks-
stenca«. 14371

KRZNO

za plašče, obšivanje itd. se dobi po najnižjih cenah pri
A. BUTOLEN, strojna kožuhovalnica, Maribor, Loška ulica 18.

PEČI ZA ŽAGOVINO

gorljive 6 do 10 ur, iz močne pločevine ter solidno izdelane, izdeluje
KAROL CIZEL, Vransko pri Celju. — Zahtevajte cene. železninske
trgovine popust. 14358

restavracijo pri D. M. v Polju

Prima jetrnice, masne pečenice. Najboljša stara kapljica in
novi mošt. Svira prvovrstna godba.

Prepričajte se!

Priporočata se **VRHOVŠEK**.

14388

NABAVITE

ako želite, da bo v vašem stanovanju toplo,
naše **AMERICAN** štedilne in trajno goreče
peči. **ENA PEČ ZA VEČ SOB**. Ne dajte
se pregovoriti od drugih ponudnikov, ker
so naše **AMERICAN** najboljše in najcenej-
še. Zahtevajte ponudbe!

VOJVODINSKA LIVARNA d. d. Novi Sad
Suvoborska ulica 11. 1438

Prodajalna mesta v vseh večjih mestih.

Sigurno zdravilo za lase!

Za istinitost doli navedenega je na razpolago i
živih reklam i zahvala, poleg tega je dobila na t. l.
razstavi v Parizu grand prix z zlato kolajno. To je
pomada »MICHEL«, zdravilo za lase, ki zaustavi
izpadanje in osivenje las, odpravi prhljaj, srbečico,
hraste in lišaje, kakor tudi posinjenje las. Povrne
in pogladi nove prirodne lase, izleči lasno tkivo in klice.

Posilja po povzetju na vse banovine; depa za Jugoslavijo: **MISEL**,
BEOGRAD, Kosmajška br. 1. — Prodaja angleška drogerija, Knez
Mihajlova 33. Tel. 27-95 in lekarna Delini, Beograd, Knez Mihajlova 1.

Doze po Din 115.—, 150.—, 185.— in 290.—. — Doze so prirejene
kakor je bolezen, čim večja tem jačja, kakor je pač komu bolj ali
manj obolelo lasno tkivo ali klice. — Oseba, ki uporabi dozo za
290.— Din, a slučajno ne bi bila popolnoma zadovoljena, dobi v na-
šem depozitu zastoj isto količino. — Poština je vračunana. 334

Tiskana navodila so priložena vsakemu ovitku.

Manufaktura

Rebokod
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Prvi vtis,

ki ga napravite v družbi s svojo zunanjo-
stjo, je merodajen! Zato kupujte svoje ob-
lačilne potrebščine pri nas, ki imamo poleg
angleških specialitet še blago nemškega in
českega izvora.

Kreditiramo!

Posetite nas! Zahtevajte potnika!

POTNIKA

vinske stroke išče veletrgovina z vinom za Kranjsko. — V poštev pridejo le gospodje
s prvovrstnimi referencami. — Prednost imajo gospodje, ki so že delali v tej stroki.
Obširne ponudbe z navedbo curriculum vitae naj se naslovijo pod šifro »Štajerska«
na oglasni oddelček »Jutra«. 14385

Pohištveno mizarstvo

Slavnemu občinstvu javljam, da sem se naselil v Domžalah, kjer bom izvrševal vsa
v pohištveno stroko spadajoča mizararska dela. — Sprejemam in izvršujem naročila
za pohištvo po tuzemskih ter inozemskih vzorcih.

Za točno in solidno izdelavo jamčim! — Cene nizke!

Anton Štolfa,

13475

strojno pohištveno mizarstvo, DOMŽALE, Šolska ulica 3

Dovršeno in koristno

Vsak tuj jezik se zamorete naučiti v 3—4 mesecih samo po »LINGAFON-
metodi, ker je učenje lahko in zabavno in pristopno vsakemu brez razlike. Izum
je angleški in sodružni so poznani svetovni umi. To metodo je sprejel ves svet
in tudi mi s hvaležnostjo. Ministrstvo prosvete je za potrebo gimnazij že odkupi-
lo gotovo število tečajev za francoski in nemški jezik (začetnih in literarnih). Uči
se s pomočjo gramofonskih plošč, ki so za vsak gramofon, s katerega vam pred-
va profesor v materinem jeziku in vam ponavlja lekcije kolikorkrat želite. Spored
plošč ima: besednjak za 6 jezikov, knjigo tujega teksta (za vsak jezik posebej) in
prevod teksta v našem jeziku. En kompletni tečaj ima 30 lekcij, ki obsegajo vse
praktične potrebe življenja. Za vsak jezik so početni in literarni tečaji (izbrano
stivo poznanih književnikov), ki stane po dva tisoč Din vsak, franko Beograd.
Oni, ki ne morejo naenkrat kupiti vsega tečaja, morejo kupovati po redu po dve
plošči (4 lekcije) knjigo tekstov (30 lekcij) in besednjak vse skupaj za 370 Din
v Beogradu, a za provinco 470 Din (kateregakoh jezika začetnega tečaja). Zahte-
vajte prospekt ali pošljite denar zastopniku za Jugoslavijo: Srpska obrtna banka,
Beograd, Čika Ljubina 15, telef. 37-87, poš. ček br. 51.125. 14318

Budilke, stenske in žepne ure

271

kupite najboljše in najceneje pri

H. Suttner

Ljubljana 4,

PRESERNOVA ULICA ŠTEV 4.

— Lastna protokolirana tovarna v Švici. —
Zahtevajte cenike zastoj in poštnine pristo.

BUDILKE od Din 49.— naprej. **BUDILKE** iz lesa
od Din 84.— naprej. — **STENSKÉ URE**, Ide 14
dni, z bitjem, od Din 380.— naprej.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih
prejeli povodom prerane smrti naše srčno ljubljene
mame, hčerke, sestre, tete, svakinje in sinah, gospe

Marije Dimic

trafikanke

ter za poklonjene šopke in vence se tem potom vsem
najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni
č. č. sestram usmiljenkam, Sokolu L., trafikantom, inva-
lidom in končno vsem številnim prijateljem in znan-
cem, ki so blago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1930.

14397

Zalujoči ostali.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut.
borzna naročila, predumi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter naka-
zila v tu- in inozemstvo safe - depozita
itd. itd. itd.
Erzolvke: Kredit, Ljubljana. — Telefon
št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2906

Oglasni oddenek "Jutra" v Selenburgovi ulici 3

Sprejema

naročila na male oglase, inserate, društvene in zasebne objave

Dojal Selenburgove in
Knafljeve ulice. Lokal bioše
tordke Gričar & Mejac

Daje

naslove, informacije in na šifre
doše ponudbe.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddenek "Jutra", je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije, tičečo se oglasov, se dobijo tudi v podružnici "JUTRA" v

Trbovljah

v hiši g. dr. Baumgartnerja.
Male oglase in inserate naročate v naši podružnici.

Mušbo dobi

Čevljarje

šole evkarje, sprejme ta-
koj Brzopodpata, Maribor,
42180-1

Gospodična

s pisarniško prakso, per-
fektna tudi nemškega jezika-
se sprejme takoj v od-
vetniško pisarno. Ponudbe
na oglasni oddenek "Jutra"
pod šifro "Kobevje".
42151-1

Gospod (ična)

kateri igra dobro violi-
no, se išče za dame ka-
pelo. Ponudbe s sliko.
Slavko Raskaj, kapelnik,
hotel Slavija, Doboj.
42157-1

Pletilje

sprejem takoj v stalno
službo. Naslov pove oglas-
ni oddenek "Jutra".
42170-1

Pekovskega vajenca

sprejme takoj pekovski
mašinar Rudolf Miklavc
v Velenju.
42041-1

Mesar. pomočnika

vajenega vseh mesarskih
del, sprejem takoj proti
plači po dogovoru. Naslov
pove oglasni oddenek "Jutra".
41790-1

Dečka

poštenih staršev, krepkega,
zdravega in nadarjenega
sprejem kot učenca v
trgovino mešanega blaga.
Ponudbe s sliko in naved-
bo šolske izobrazbe na o-
glasni oddenek "Jutra".
41853-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

73.

Oh, prepozno! V silovitem stoku zletita
naša prijatelja v košaro balona in ubogemu
zrakoplovcu ostane komaj toliko časa, da
utegne skočiti iz nje in si rešiti življenje...

Balon se po bliskovito dviga, dokler ne
pride v tisto višino, ko ga jame veter gnati
naprej. A zdaj se začne našina prijatelja
vendarle hlače tresti!

74.

Vse dalje in dalje leti balon. Ljudje tam
spodaj so videti manjši od prošenih zrn;
sumeci reke so komaj tako široke kakor
trave. A Joko je našel v košari daljnogled;
to je zabava zanj! Kot prava opica
se ga kakopak kmalu naveliča. Našeli je
spet nekaj novega!

Perfektna kuharica

lobo stalno službo v hotelu
"Belvedere" v Ljubljani.
41769-1

Kuharico za vse

popolnoma samostojna, s
letnimi spricvali, ne pod
30 let staro sprejemem.
Vprašati: Henri Matre,
Ljubljana, Dunajska cesta
št. 1-III - med 15. in 16.
uro. 41817-1

Učenca

iz boljše hiše sprejemem v
trgovino mešanega blaga
kjer bo imel hano in sta-
novanje v bliži. Ponudbe
na terdico Josp. Šterar,
Sevnica ob Savi. 41863-1

Vzgojiteljico

energično, ne pod 20 let
staro iščem na delo k
fauzi 3. razr. ljudske šole.
Zmožna mora biti sloven-
skega, srbohrvatskega in
nemškega jezika v govoru
in pisanju ter bi opravljala
tudi lažja hišna dela. —
Plača 400 Din; nastop 15.
oktobra. Ponudbe s sliko
in prepis spricval na o-
glasni oddenek "Jutra" pod šifro
"Energična". 41869-1

Trg. učenca

iz poštenih hiše, zdravega,
močnega in dobrega raču-
narja sprejme Ivan B. n.,
trgovec, Brežice, Kolodvor.
Hrana in stanovanje v bliži.
Nastop 6. Nastopiti je šim-
ore. 42161-1

Brivskega

pomočnika
mlajšega dobrega delavca
sprejme Marko Vreca, brivec
— Polzeva v Savinjski do-
lini. 42080-1

Mesar. pomočnika

pridnega in vestnega sprej-
mem takoj v Ljubljani —
proti plači po dogovoru.
Naslov v oglasnem oddenku
"Jutra". 42069-1

Polagalca parketov

isčem za postopno polaga-
nja. Dopise na oglasni od-
denek "Jutra" pod značko
"Polagalca parketov".
42104-1

Medičar. pomočnik

samojsten, dobi takoj služ-
bo. — Ponudbe na oglasni
oddenek "Jutra" pod šifro
"Medičar". 42116-1

Pek. vajenca

z oskrbo v hiši sprejme
takoj Valentin Brežan, pek
v Mojstrani, Gorenjska.
42129-1

Brivskega

pomočnika
pridnega in postopnega, vešč
manufakturne spečeri-
ške in železniške stroke.
Prva moč, dobi mesto.
Ponudbe na oglasni od-
denek "Jutra" pod značko
"Agilen prodajalec".
41494-1

Trg. učenca

pridnega in postopnega, z
oskrbo v hiši sprejemem v
večjo trgovino v mestu. —
Naslov v oglasnem oddenku
"Jutra". 41882-1

Čevljar. vajenca

po možnosti takega, ki se
je nekdaj časa učil, pod
ugodnimi pogoji sprejme
takoj Cadež Jože, čevljar
ski mojster v Hotevljah —
tik Poljan nad Škofjo Ljubo-
vino. 41921-1

Mlinar

zmožen samostojno voditi
knečni mlin, dobi službo.
Prednost imajo starejši Go-
renjci. Naslov v oglasnem
oddenu "Jutra". 41782-1

Čevljar. vajenca

takoj sprejme Zor Franč,
Ljubljana, Ambrožev trg.
41988-1

Gospodinj

gospodinj ali mlado vdovo,
z lastnim premoženjem
ali tudi brez, išče samostoj-
ni uradni. Ponudbe na o-
glasni oddenek "Jutra" pod šifro
"35 let". Nastop takoj ali
pozneje. 41941-1

Trg. učenka

s hrano in stanovanjem v
hiši sprejemem. Ponudbe na
oglasni oddenek "Jutra" pod
značko "Dobra računarica".
41990-1

Več prešivalk

pletin (volne) se sprej-
me za stalno. Naslov v
oglasnem oddenku "Jutra".
42194-1

Vajenca

za pilarsko obrt išče
pilarna Ivan Fizar v
Ljubljani. 42203-1

Modistko

sprejemem. Naslov v oglas-
ni oddenek "Jutra". 42162-1

Navijalko volne

(spulnico) sprejemem za
stalno v Ljubljani. Naslov
v oglasnem oddenku "Jutra".
42175-1

Mlinarja

zmožnega samostojno voditi
knečni mlin, sprejme
takoj Ivan Rus, Gorenjske.
41984-1

Tapet. vajenca

sprejme takoj Anton Cerin
v Mariboru, Pristanška ul.
št. 3. 42078-1

Brivskega

pomočnika
mlajšega dobrega delavca
sprejme Marko Vreca, brivec
— Polzeva v Savinjski do-
lini. 42080-1

Mesar. pomočnika

pridnega in vestnega sprej-
mem takoj v Ljubljani —
proti plači po dogovoru.
Naslov v oglasnem oddenku
"Jutra". 42069-1

Polagalca parketov

isčem za postopno polaga-
nja. Dopise na oglasni od-
denek "Jutra" pod značko
"Polagalca parketov".
42104-1

Medičar. pomočnik

samojsten, dobi takoj služ-
bo. — Ponudbe na oglasni
oddenek "Jutra" pod šifro
"Medičar". 42116-1

Pek. vajenca

z oskrbo v hiši sprejme
takoj Valentin Brežan, pek
v Mojstrani, Gorenjska.
42129-1

Brivskega

pomočnika
pridnega in postopnega, vešč
manufakturne spečeri-
ške in železniške stroke.
Prva moč, dobi mesto.
Ponudbe na oglasni od-
denek "Jutra" pod značko
"Agilen prodajalec".
41494-1

Trg. učenca

pridnega in postopnega, z
oskrbo v hiši sprejemem v
večjo trgovino v mestu. —
Naslov v oglasnem oddenku
"Jutra". 41882-1

Čevljar. vajenca

po možnosti takega, ki se
je nekdaj časa učil, pod
ugodnimi pogoji sprejme
takoj Cadež Jože, čevljar
ski mojster v Hotevljah —
tik Poljan nad Škofjo Ljubo-
vino. 41921-1

Mlinar

zmožen samostojno voditi
knečni mlin, dobi službo.
Prednost imajo starejši Go-
renjci. Naslov v oglasnem
oddenu "Jutra". 41782-1

Čevljar. vajenca

takoj sprejme Zor Franč,
Ljubljana, Ambrožev trg.
41988-1

Gospodinj

gospodinj ali mlado vdovo,
z lastnim premoženjem
ali tudi brez, išče samostoj-
ni uradni. Ponudbe na o-
glasni oddenek "Jutra" pod šifro
"35 let". Nastop takoj ali
pozneje. 41941-1

Trg. učenka

s hrano in stanovanjem v
hiši sprejemem. Ponudbe na
oglasni oddenek "Jutra" pod
značko "Dobra računarica".
41990-1

Več prešivalk

pletin (volne) se sprej-
me za stalno. Naslov v
oglasnem oddenku "Jutra".
42194-1

Vajenca

za pilarsko obrt išče
pilarna Ivan Fizar v
Ljubljani. 42203-1

Kroj. pomočnika

za konfekcijska in de-
la po meri sprejme
Daniel Tomšič, Vod-
nikova 144, Zg. Šiška.
42205-1

Učenca

zdravega in postopnega
sprejme takoj v trgo-
vino z mešanim blago-
m na dežel. Naslov
se izve v oglasni odd.
"Jutra". 42233-1

Čevljar. vajenec

se sprejme. Hrana in
stanovanje po dogovoru.
Ivan Šuštaršič,
Simon Gregorčičeva 8
Moste, Ljubljana.
42228-1

Mizar. pomočnika

pridnega in postopnega, za pohi-
stvo sprejemem takoj
ali pozneje. Vidmar,
Zg. Šiška. 42271-1

Učenka

za šiviljo sprejemem
takoj M. Soklič, Bled,
Vidovdanska 86.
42219-1

Učenca

pridna, poštena 16 let
staro sprejemem v trgo-
vino mešanega blaga
na dežel. Ponudbe
na oglasni oddenek "Jutra" pod šifro
"Zdravac". 42218-1

Čevljar. vajenca

sprejemem takoj z hrano
in stanovanjem po
dogovoru. Anton Maček,
Lokatec št. 151.
42238-1

Kroj. pomočnika

za fino veliko delo sprejme
takoj Leopold Kuel, krojač
v Litiji. 42303-1

Kuharico

sprejme v vseh hišnih po-
slah, sprejme takoj Geršak,
Prečna ulica 4. 42195-1

Brivskega

pomočnika
ki zna tudi frizirati dame,
sprejemem. Pismene ponudbe
na oglasni oddenek "Jutra"
pod "Nastop 1. novembra".
42217-1

Klepar. pomočnika

sprejme takoj Gustav Puc,
kleparstvo, Ljubljana, Tr-
škaška cesta. 42306-1

Trg. pomočnika

začetnika ali vajenca sprej-
mem v trgovino mešanega
blaga. V postev pridejo ra-
mo v Ljubljani stanujči.
Naslov pove oglasni oddenek
"Jutra". 42310-1

2 ključavničarska

vajenca
sprejemem. Naslov v oglas-
ni oddenek "Jutra". 42321-1

Šiviljo. pomočnico

za daljake plaščev sprejme
Josip Kos, krojač, Kranj
št. 50. 42387-1

Klekarice

v Ljubljani in bližnji okoli-
ščini dobi delo pri Osebi-
ni državni zbirnici, Ljubo-
vina, Kongresni trg št. 2.
42332-1

Vzgojiteljico

s perfektnim znanjem nem-
škega in francoskega jezika
in ter klavirja, sprejemem
k dvema otrokoma. — Po-
nudbe na naslov: I. Raz-
borske, tovarna čevljev v
Trzinu. 42330-1

Natakarico

želene znanosti takoj
sprejme gostilna Končan v
Kozini dolini. 42333-1

Kroj. pomočnico

na željo s stanovanjem v
hiši sprejemem takoj, Na-
slov v oglasnem oddenku
"Jutra". 42336-1

Mesar. pomočnika

večjega izdelave raznih klob-
as, sprejemem. Naslov pove
oglasni oddenek "Jutra".
42343-1

Pletiljo

s strojem ali brez, z vsi
oskrbo sprejemem v trajno
delo v Ljubljani, Večnogi-
bi št. 3. 42353-1

Veščo pletiljo

s hrano in stanovanjem v
hiši sprejemem takoj. Po-
nudbe z zahtevkom plače
na naslov: P. Veršec, Za-
greb, Stari Goljak br. 2,
Glinice, cesta IX/29.
41875-1

Pisarniško moč

neodvisno gospodinjico s de-
lelo, perfektno v nemščini
sprejemem. — Ponudbe na
oglasni oddenek "Jutra" pod
šifro "Namesto šene".
42381-1

Postrežnico

srednjih let, ki zna kuhati
in vsa hišna dela, sprejme
manjša družina Brežice.
Ki se je popeljala na na-
slov: ki se pove oglasni
oddenek "Jutra". 42142-1

Pletilja

dobi delo na dom. Sprej-
mem pa tudi telenko, ki po-
učni dobi lahko dobi delo
in stroji na dom. Čegarje-
va št. 4. 42375-1

Kroj. pomočnika

mlajšega, za splošno delo
sprejme takoj Žužek Ciril,
modno krojaštvo, Vodm-
ska ulica 27. 42379-1

Mesar. pomočnika

dobro izveščena v izde-
lovanju in prekaevanju
mesnih izdelkov, sprejemem.
Naslov v oglasnem oddenku
"Jutra". 42369-1

Čevljar. pomočnika

dobro izveščena za razno
delo sprejemem. Pred-
vsem mora biti iz-
veščena v šepanju. De-
lo stalno. Nastop takoj.
Istotam se sprejme čevl-
jarski vajenec z dobro
šolsko izobrazbo. Anton
Čater, čevljar, Brežice
št. 11. 42388-1

Trgovski vajenec

z 10 - mesečno prakso
želi mesta za nadaljnje
učenje v večji trgovini.
Ponudbe na oglasni od-
denek "Jutra" pod šifro
"Trgovina". 42364-1

Dober sedlarski in

ličarski pomočnik
sprejmem. Pismene ponudbe
na oglasni oddenek "Jutra"
pod "Nastop 1. novembra".
42217-1

Učenca

iz boljše hiše, pridne-
ga, poštenega in zdravega
sprejemem v večjo
trgovino z mešanim blago
na dežel. Lastno-
ročno spisane ponudbe
na oglasni oddenek "Jutra"
pod šifro "Re". 42232-1

Vajenka

sprejme takoj modistka
Tončka Nosan, Ljubljana,
Dalmatinova ulica št. 4.
42373-1

Dimnikar. vajenca

za dimnikarsko obrt, s po-
polno oskrbo sprejme P.
Petuš, dimnikarski mojster
— Dubrovnik, Dalmacija.
42363-1

Deklica - sirota

stara 18 let, poštenih re-
valih staršev, zdrava in pa-
metna, ki ima veselje do
šivanja, se sprejme s hrano
in stan

Prodaj

Cebelnjak

19. obilježni židovski
in s krajišnji ter kom-
pletan orodjem proda Ko-
vaci, Mirna, Dolenjska.
42130-6

Stanovanj. barako

po ceni prodaj. Poizve se
v Hrenovi ulici 18. 42035-6

Duhnatinsko vino

bite in rožice po Din 4-
(za mesto s trošarine po
Din 1.200) napredaj v Jav-
ni ulici 18. 42035-6

Zephir peč

dobro ohranjeno peč
proda L. Schubert, Praž-
ska ulica 13. 42171-6

Barve, linolej. lake

in dr. priznane kakovosti
in najcenejše dobite le pri
»Lustra« V. Larnik
Gospodarska cesta št. 12
(poleg restavracije »Nova
sveta«). 42035-6

Premog in drva

prodaja ležerček Vodmat
4200

Premog in drva

prodaja suhih in mokrih
vinok Podobnik, Pliška
cesta št. 16. telefon 3313.
146

Puhasto perje

kg po 30 Din razpoložim
po povzetju, najmanj 5 kg
potem čisto belo gosje kg
po 130 Din in čisti gosje kg
po 250 Din. L. Brošič
Zagreb, Hlaka 38. kmetiš-
ka hišica perila. 362

Čajno maslo

priznane dobre kakovosti
dnevno sveže v
vseh množinah oddaja
Zadruga mlekarstva v
Ponikvi ob I. Z.
42240-6

Tkanine za pohištvo

in vse tapetne material-
e v veliki izbiri najpo-
vsemu: Poljčan. Za-
greb, Hlaka 38. kmetiš-
ka hišica perila. 362

Pozor!

Klič telefon. 2708
Rad veliki zaloge dr. v
kolobarni se iste prodaj-
po vseh razredih cen! last-
nikovi tudi stariški pre-
mizor V. Velepič Ljubljana
VII. Sv. Jerneja c. 25.
32-1

Lepo ovčje volno

proda Podgorsek, Domžle,
42140-6

Najboljše peči

na zagovino
ne peči sistema R. Jaketi,
Slovenjgradec
Ker se ne kaže, ker se ne
okaži, in njih čistotina
voda od mokre zagovine
— akortarje in ta mokra, zato
ne povzročajo nobene
ga smrada. 42151-6

Spomladanski med

po post. 5 kg za 105 Din
posilja A. Maček, Ševljari,
Vrhnika. 30163

Zaboje

dobro ohranjeno peči pro-
da R. Stermečki v Celju.
42036-6

Damski česal. salon

dobro urejen, v večjem
kroju slovenske prodaj-
— Ream kupci naj se parijo
pod maske »Damski česal-
ni saloni na oglaš. oddel-
lek »Jutra«. 42193-6

Apno

dobro pečeno, blizu
ceste, 4 ure do želez-
nice Črnomlja ali Ko-
čevja, po 35 para kilo-
gramov proda Jurij Va-
letič, Cestice št. 14 po
sta Nemška Loka pri
Kočevju. 40335-6

Stedilnik

skoro nov (Tischherd)
bilo emaliranih, ponik-
ljan — in zvonik Te-
lefunka se proda na
Vodnikov cesti 25.
42265-6

12 kom. belih

kartonov
velikih, brezhibnih in
nekaj črnih stoli za
židovsko po zelo nizki
ceni prodaj Kodelje-
vo, Zadruga ulica 7.
42263-6

Lep premog

trbovalski ter trav. do-
stavlja za dom najcenej-
še ter tudi na obroke
Slova, Kolodjeka 20.
304-6

Železno šamot. peč

popolnoma dobro, znamke
Phoenix št. 84, prodaj na
Sv. Petra cesti št. 4, dvoriš-
če »Jutra«. 42295-6

Brodski pod

lepo sub. ugodno napredaj-
Ponudbe na oglaš. oddel-
lek »Jutra« pod šifro »Brodski
pod«. 42295-6

Cebrček za perilo

in oprava za židovsko
poceni napredaj na Mest-
nem trgu št. 13-11. 42235-6

2 železni blaginji

prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42277-6

Otroški voziček

za 120 Din in otroška po-
steljica za 100 Din napre-
daj — Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Lončeno peč

po zelo nizki ceni prodaj
Polane, Koprivčeva ul. 1.
42357-6

Pletilni stroj

Valter št. 860 prodaj Bo-
vičar, Škofja Loka. 42344-6

Vi vsi

ki žitate moje oglaš. na
odlaskate in menete bro-
kone in kraja. čuje, da
stane Nikoprost tranki za
no 76 Din. Ljubič Lj-
bana, Komenskoga ul. 26.
130-6

Lončeno peči

poceni napredaj na Mest-
nem trgu 13-11. 42235-6

Zapravljenec

in dva gika
dobro ohranjena, radi po-
manjšanja prostora poceni
prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Nagrobni svetilniki

dobro ohranjeno, radi po-
manjšanja prostora poceni
prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Pozor — potniki in

sejmarji!
Nudim vam v mojem
na novo urejenem od-
delku razne vrste in ve-
ličnosti nabornih in po-
krajinskih oltarjev in
umetne slike na papir-
ju, po najnižji ceni
Tvrška Avgust Agnola
Ljubljana, Dunajska 10.
42230-6

Starinski sekretar

(Biedermaterjev slog)
dobro ohranjeno, radi po-
manjšanja prostora poceni
prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Med

ovetljeni in ajdov, večje
množine po ugodni ceni
prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Braničevsko barako

preprosto, v vsi notranj-
ost opremljena, poceni
prodaj Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra«. 42295-6

Otroški voziček

novi, poceni napredaj v
Rožni ulici št. 21. 42430-6

Stenice

za zaloge in ostalo golaz-
ni »VULKAN« plin ta-
jamočine, 1 kg 30 Din za
30 kub. metrov prostora.
Navodilo priloženo. Dobi se
posred ali pri »Sanitas«.
Zagreb, Hlaka 12. 42153-6

Kupim

»Pouget«, generalno po-
pravljen, v brezhibnem sta-
nju prodaj Pismena vpra-
šanja na oglaš. oddel-
lek »Jutra« pod »Takse proste
stankle« k. a. p. Fr.
Kham, Miklošičeva cesta 8.
42019-7

Limusino

rabljena, a dobro ohranjena
kupim Ponudbe z navdno
cene na oglaš. oddel-
lek »Jutra« pod šifro »Sigurno«
42153-7

»Ford« avto

poljovno, noveje tip, v
dobrem stanju v spletnem,
rabljen, a vendar absolutno
splošno za vožnje v Bre-
gov, kupim takoj. — Po-
nudbe s opisom in navdno
ceno na oglaš. oddel-
lek »Jutra« v Mariboru pod
šifro »Ford«. 42412-10

Gobe, suhe

zadnje »ast. kupujem po
najvišji tržni ceni. Po-
nuditve povzročene in na
vse druge vrste. Peter
Šestina, telefon 1. Radeč-
je, Zidan most. 323-7

Otroški voziček

dobro ohranjen kupim. Po-
nuditve z navdno ceno pro-
sim na oglaš. oddel-
lek »Jutra« pod šifro
»Dobro ohranjen«. 42165-7

Vrata

90-90 cm široka, rabljena,
kupim. Ponudbe na oglaš.
oddel-
lek »Jutra« pod šifro
»Vrata«. 42014-7

Dvogled

kupim — Ljubljana.
Groharjeva ul. št. 5.
42256-7

Rebraste cevi

dobro ohranjene, 10
do 12 metrov kupim
Kristan, Zauze, v
Lescen. 42257-7

Otroški voziček

stirlikolesni (Sitzwagen)
kupim. Ponudbe na oglaš.
odd. »Jutra«. 42263-7

Stare moške obleke

čevlje, pohištvo in druge
kupim. Dopolnita zadostaj-
da pridem na dom Alojzija
Drame, Ljubljana, Galu-
so nabrežje 39. 42345-7

Vrednostne papirje

prek. obilježje in delne
kuponje Upravištvu Merkur
Ljubljana, Selenburgova ul.
št. 6-11 — telefon 3033-7

Modroce

La st. 120-121, poceni,
smrčki, kolobarij Din 4.
popolnoma suhe dobe pl-
ni in trami v gradbeni-
stviho, kakor tudi velno
cena. ARBOR, Dunajska
30, telefona 2546. 42133-13

Hrastovi pragi

Rezna in solidna trška
rabi v dimenzijah 2,00x13/14
x22 in 2,50x13x20. Do-
bava mesečno cenovno
Ponudbe pod »Želenski
pragi« na oglaš. oddel-
lek »Jutra«. 42197-15

»Javora«

ena industrija v Legatem
lepa suha suha suha suha
pohištvo
tudi v Ljubljani in v ov-
pazili Vajemce (cvar-
valnice. 30615

Radio

Radio aparate
prodaja popravila moder-
nizira, vzdržuje, asistira
sejo Jože Markič, Jeseni-
ce. 30

Hartley - radio

stirlikolesni aparat prodaj
Naslov v oglaš. oddelku
»Jutra«. 42354-9

Dva avtomobila

laksuzna, 4 in 6 sedelna,
zelo dobro ohranjena, pro-
dam ali zamenjam za il-
moring. Ziser, Sred-
pri Mariboru. 42179-10

Austro-Daimler

2-tonski, v brezhibnem
stanju prodaj ali zamenjam
za motorno kolo. Mohič,
gostilna, Studenci pri Ma-
riboru. 42183-10

Za požarne branbe

ali trgovce zelo pripravi-
mo avtomobil 23 Daimler mo-
tor in nadomestila del, na
prodaj. Pismene ponudbe
pod »Auto« na »podružni-
ce« »Jutra« v Mariboru.
42178-10

Dvosedežen avto

v zelo dobrem stanju, pri-
praven tudi za otroke, a
poceni prodaj Naslov v
oglaš. oddelku »Jutra«. 42165-10

Motorno kolo

z prikolico — preprosto
znamke, v najboljšem sta-
nju in avto Chevrolet, tak-
oj prodaj ali zamenjam za
dobro ohranjeno avto na
prodaj. Naslov v oglaš. od-
delku »Jutra« pod »Takse proste
stankle« k. a. p. Fr.
Kham, Miklošičeva cesta 8.
42019-7

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Radii odpotovanja

prodaj za polovico cene
angelski 350 OHV dobro
ohranjen, malo vožen —
električno opremljen, sig-
nal, cokol, Naslov v oglaš.
odd. »Jutra«. 42068-10

Auto Fiat

503 z novo pnevmati-
ko in pred kratkim iz-
vršeno generalno re-
paraturo, prodaj
Vračati: Anton Bla-
žič, Ptui, Prešernova
ulica št. 14. 42233-10

Avto - chassis in

Avto - chassis in
tjorne avtomobile
»Citroene« in »Praga«
vseh velikosti po naj-
uostrojniji pogojih
prodaja Lamoret in
drug, družba z o. z.
Ljubljana, Selenbur-
gova ul. 4. 42222-10

Avto limuzino

4 sedežno prodaj ali
zamenjam za potni-
škega, za tovor do 400
kilogramov. Naslov:
Leopold Prostor, v
Gorenja vas nad Šk.
Loko. 42214-10

Pohištvo

Divan s 6 stoli
dobro ohranjen, le več
moških obel-
vied pomankanja (prosto
na poceni prodaj Naslov
v oglaš. oddelku »Jutra«
42015-12

Modroce

La st. 120-121, poceni,
smrčki, kolobarij Din 4.
popolnoma suhe dobe pl-
ni in trami v gradbeni-
stviho, kakor tudi velno
cena. ARBOR, Dunajska
30, telefona 2546. 42133-13

Hrastovi pragi

Rezna in solidna trška
rabi v dimenzijah 2,00x13/14
x22 in 2,50x13x20. Do-
bava mesečno cenovno
Ponudbe pod »Želenski
pragi« na oglaš. oddel-
lek »Jutra«. 42197-15

»Javora«

ena industrija v Legatem
lepa suha suha suha suha
pohištvo
tudi v Ljubljani in v ov-
pazili Vajemce (cvar-
valnice. 30615

Radio

Radio aparate
prodaja popravila moder-
nizira, vzdržuje, asistira
sejo Jože Markič, Jeseni-
ce. 30

Hartley - radio

stirlikolesni aparat prodaj
Naslov v oglaš. oddelku
»Jutra«. 42354-9

Dva avtomobila

laksuzna, 4 in 6 sedelna,
zelo dobro ohranjena, pro-
dam ali zamenjam za il-
moring. Ziser, Sred-
pri Mariboru. 42179-10

Austro-Daimler

2-tonski, v brezhibnem
stanju prodaj ali zamenjam
za motorno kolo. Mohič,
gostilna, Studenci pri Ma-
riboru. 42183-10

Za požarne branbe

ali trgovce zelo pripravi-
mo avtomobil 23 Daimler mo-
tor in nadomestila del, na
prodaj. Pismene ponudbe
pod »Auto« na »podružni-
ce« »Jutra« v Mariboru.
42178-10

PRESELITEV

Vljudno sporočam svojim cenjenim naročnikom, da sem preselil svoje poslovne prostore s Poljanske ceste št. 60 na **POVŠETOVO CESTO 4 (Kodeljevo)**.

Zahvaljujoč se za izkazano mi naklonjenost, se za nadaljnja naročila vljudno priporočam s spoštovanjem

14265

M. ZUPANČIČ, splošno modno krojaštvo.

Naznanilo

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim s 15. oktobrom v **CELJU**, Dolgo polje št. 15

mesarijo s prekajevalnico

14874

Nudil bom vedno sveže in prvovrstno blago. — Za obilen obisk se priporoča

AVGUST HORVAT

„Brzovoz“

Ljubljana — Maribor — Ljubljana

vozi tovorni avto ter prevzame različne pošiljke večje ali manjše.

Odhod vsak torek in četrtek, povratek drugi dan. Cenjenemu trgovstvu in občinstvu se priporoča

„BRZOVOZ“

LJUBLJANA, Celovška cesta 79. — Telefon št. 2343

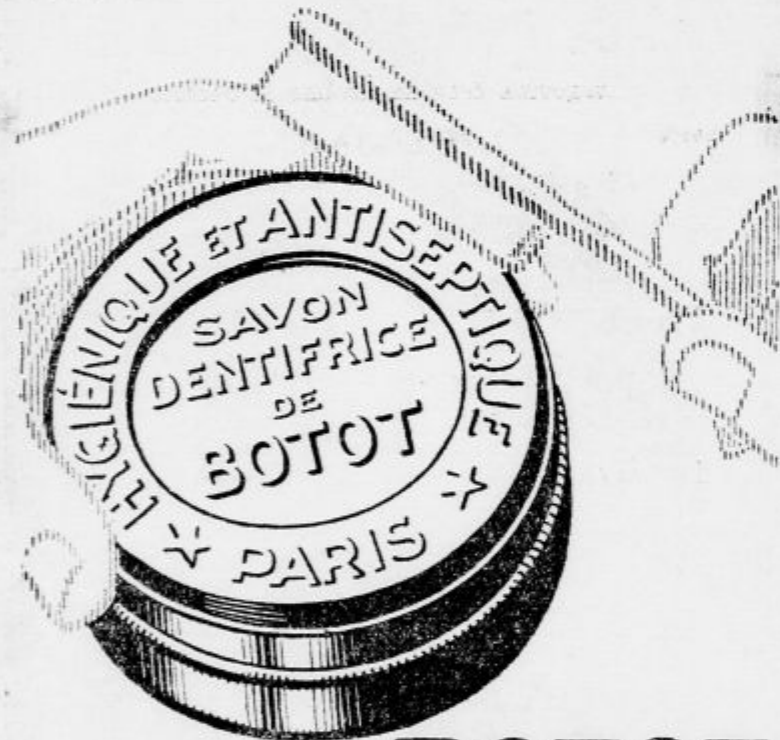
Naznanilo

Nas dotedanji zastopnik za Slovenijo tt. A. PRELOG, Ljubljana, Marijin trg št. 8, nas ne zastopa več pri prodaji Remington strojev. Našo prodajo za Slovenijo **REMINGTON** pisalnih strojev in **DALTON** strojev za seštevanje in računanje smo oddali gospodu **JOSIPU KILLERJU**, LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 2/1. — Telefon 27—26.

14345

Generalno zastopstvo Remington in Dalton strojev

MATADOR, Zagreb, Ilica 5

BOTOT

MILO ZA ZOBE

v uporabi
ekonomičen
praktičen
in
dolgotrajan

DOBER KVALITET JE PRIHRANEK

Brata Mateljan

SUŠAK

VELETRGOVINA VINA, osnovana 1876
priporoča svoja izbrana in zajamčeno naravna dalmatinska vina:

Belo, opolo in črno.

Specialitete v sodih najmanj od 50 litrov.

Originalni viški opolo, Vugava, dalmatinski »Burgunde« in »Dingač« z otoka Pelješca.

Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 do 7 decilov:

»Viški Crljenak«, »Viška Zlatarka« in »Proseka«

O kakovosti naših specialitet v steklenicah in sodih se lahko prepričate

v Zagrebu v »Grajski kleti«, na Sušaku v »Hotelu Kontinental«

kakor tudi po vseh boljših restavracijah in gostilnah v vsakem večjem mestu naše domovine ter na parobrodih

»Jadranske plovidbe«.

Najbolj se pa prepričate, ako

sami za poskušnjo naročite!

Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

Varujte mičnost Vašega smehljaja!

Celo manj lepi obraz deluje mikavno, ako pokazujejo smejoče ustnice belo-blesčeče zobe. Koliko skrbnosti in negovanja pa zahteva takšna lepota! — Erasmic Savon Dentifrice da smehljaju poseben mik. Dobrodišča pena ohranja Vaše zobe bele in sveža usta. Rabite jo redno. Tako ugodna v uporabi . . .

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

540-201 051

Raznašalca KLOBAS

za mesto Ljubljana in okolico **SPREJMEM** takoj. Prednost imajo oni, ki so zmožni založiti primerno kavcijo. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod šifro »Dober in stalen zaslužek«.

14297

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije
naikrajše in naiboliše v
Južno in Severno Ameriko.

Zato, ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New-Yorku in Ljubljani, ker so velikanski brzoparniki »Ile de France«, »Paris« itd. v hitrosti neprekosljivi in prijetni zato, ker imajo tudi v tretjem razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino »Borde« brezplačno pri vsakem obedu. — Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique Chargeurs-Réunis in Transports-Maritimes. Pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

KOLODVORSKA ULICA ŠTEV. 35.

54

Elektrotehnično podjetje

van Mihelčič

LJUBLJANA

Borštnikov trg 1

naznanja cenj. občinstvu, da se je sedaj preselil tudi s stanovanjem na Borštnikov trg 1 ter prosi vse odjemalce naj se obračajo odslej izključno na ta naslov in telefonsko številko 2704.

Priporočam se za nadaljnjo naklonjenost

IVAN MIHELČIČ, elektr. podjetje.

Damske obleke

dopoldanske
popoldanske
večerne!

Dunajski
in pariški
modeli.

Delika izbira
najnižje cene

Oglejte si
božato založo!

NOVI RAGLAN

mora čedno izgledati. Z ozirom na kraj mora biti masiven in širok ter imeti široke reverje, lep velik ovratnik, izdatno dolžino in velike vsite žepe. Robovi raglana morajo biti prešiti. Nosi se ga z ali brez pasu, na 2 ali 3 pare gumbov.

Tkanina je težka, debela, izrazito vzorčena z močnimi, solidnimi barvami. Pribor je tak, da vzdrži fazono modne linije.

Takih raglanov dobite pri nas v obilici desenov in za vse velikosti že za

450 Din.

Raglan iste moderne fazone, iz dražje tkanine

550 Din.

Za zunanja naročila zadostujejo oznake števil: 46, 48 itd. do 54. Odprema franko s pošto. Plašč lahko zamenjate, ako ne odgovarja.

PAZITE!

Nizka cena naj ne odbija gospoda, ki ponavadi več izda za svojo garderobo.

S tem raglanom ste zelo dobro oblečeni. Nizka cena ni na kvar kakovosti, temveč je plod racionalne nabavne organizacije.

Zahtevaj, kdor se nima, brezplačno naš veliki katalog! 14316

Trgovska in odprema trdka

Kastneri Ofner, Zagreb

Simmerinški mali traktorji

bencin električni
najidealnejši stroj za prevažanje materijala.

Bencin električne male lokomotive
za polja, tovarniške tire in rove.

dinamo motorji za neodvisno preskrbo toka.

Vozne motorne sesalke
za poljedelstvo, vrtnarstvo in cestne gradbe.

Stabilni in voznibencin bencol-motorji
najmodernejši, najekonomičnejši stroji na krogličnih ležajih.

MASCHINEN und WAGGONBAU-FABRIKS. A. G.
in SIMMERING

WIEN XI., Hauptstrasse 38—40.

Zastopstvo: Inženerski biro JULIJ BREITWIESER
ZAGREB, Vodnikov 11 Tel. 26 89

PEČ

PEČI

ORIGINALNE

trajno goreče

AMERICAN HEATING PEČI

prodaja edino le

TRGOVSKA GOSPODARSKA DRUŽBA

Z O. Z.

LJUBLJANA, CIGALETOVA UL. ŠT. 1 (poleg sodnije)

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

AMERICAN HEATING

ZAGREB, MAROVSKA ŠT. 15

Ali želite, da se protina in revmatizma temeljito iznebite?

Revma je strašna in daleko razširjena bolezen, ki ne prizanaša niti bogatašu niti siromaku, ona išče žrtve v palači enako kakor v koči. Prerazlične so oblike, v katerih se bolezen kaže. Največ je bolezn, ki imajo najraznovrstnejša imena, medtem ko niso nič drugega kakor revmatizem. Včasih bole kosti in sklepi, včasih oteko členki, roke in noge so izkrivljene; trganje, zbadanje v raznih delih telesa pa tudi slabost oči, vse to so posledice revme in kostnih bolečin.

Kakor so različni pojavi, v katerih se bolezen kaže, tako mnogostevilna so vsa mogoča in nemogoča zdravila, miksture, mazila itd., ki se ponujajo trpečemu človeku. Večina teh sredstev ne more popolnoma izleciti, v najboljšem slučaju le za kratek čas ublažiti bolečine. Kar Vam mi priporočamo, je povsem neškodljiva zdravilna pijača, ki je že mnogim bolnikom **POMOGLA**.

Naša kura je izborna in naglo deluje. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili, da pošljemo vsakomur, ki nam piše.

12985

POPOLNOMA BREZPLAČNO

našo interesantno in poučno razpravo. Torej kdor trpi bolečine in kdor želi, da se teh bolečin naglo, temeljito in brez nevarnosti reši, naj piše še danes na **AVGUST MARZKE**, Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 19.

**POSTREGLI VAS BOMO Z
DOBRO OBUTVIJO. VAŠE
STARE ČEVLJE BOMO PA
DOBRO POPRAVILI**

ZA VSO DRUŽINO NOVI JESENSKI MODELI

**OBIŠČITE NAŠ ODDELEK
ZA NEGOVANJE NOG**

2840-3 — 66705
19-22 Din 59.- 23-26 Din 79.-
27-30 Din 89.- 31-35 Din 99.-

Praktičen čevljiček iz rjavega boksa ali črnega laka za dečke ali deklice.

Vzorec 265 27-30 Din 89.-

Moderen dekliški čevljiček drap barve, obšit z rjavo paspolo. Všitek iz imitacije kačje kože. Prav razkošen za Vašo hčerko.

Vzorec 324 27-30 Din 129.-
31-35 Din 149.-

Za mlade elegane.

Rumen polčevlj. Gornji del iz močnega telečjega boksa, podplat iz stanovitne elastik gume.

Vzorec 1675-83 Din 199.-

Eleganten čevljiček za izprehod, na spono s polvisokim podpetnikom. Zadovoljil bo vsakršni okus.

Vzorec 1155-92 Din 199.-

Moderen čevljiček za izprehod na polvisokem podpetniku, iz mehkega glase usnja v vseh modnih barvah. Jesenski modeli iz raznobarvne imitirane martinčkove kože.

Vzorec 153 Din 199.-

Eleganten kombiniran čevljiček različnih barv.

Vzorec 115 Din 199.-

Lepa oblika odprtega čevljička, porabnega za družbo in promenado. Na prednjem delu okusna spona.

Vzorec 139 Din 199.-

Spojiti lepo s koristnim nam je uspelo pri tem čevljičku. To je vrlo zahtevan vzorec čevljička iz semiša, kombiniran z usnjem v barvi.

Vzorec 944 Din 199.-

Kralj modelov med našimi čevljički. Je eleganten in prija očesu zaradi svoje nežne krasote. Izdelujemo jih v vseh modnih barvah.

Vzorec 9905-51 Din 199.-

Ta čevlj je jako okusen, zato je priljubljen tudi pri tistih, ki zahtevajo v modi najizbranejšje.

Vzorec 951 Din 199.-

Jako priljubljen čevljiček k večernim toaletam, okusno kombiniran.

Vzorec 9975-57 Din 199.-

Naša modna novost za september. Čevljiček na spono, izdelan iz mehkega boksa raznih barv, laka, rjavega ali črnega jelenovega usnja. Okraski v kombinacijah barv so obšiti s paspolo svetle barve.

Vzorec 7837-25 Din 249.-

Naša nova vrsta elegantnega polčevlja za družbo, podolgovate oblike iz finega temnega boksa; kombinirano z lakom.

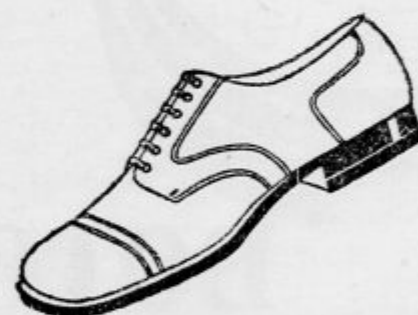
Vzorec 9605-15 Din 199.-

Pumps čevljiček z usnjato pentljo, izdelan iz mehkega boksa v vseh modnih barvah ali iz laka. Izboru pristojna nogi, pri tem pa ne stiska v nartu, ker se elastični všitek v prednjem delu prilagodi potrebi vsake noge.

Vzorec 9675-64 Din 199.-

Aparten čevlj z visoko peto in našim okrasom iz briljantnega usnja in vdevkom iz imitirane martinčkove kože. Imamo jih v vseh jesenskih modnih barvah.

Vzorec 6627-06 Din 249.-

Priljubljen moški polčevlj široke oblike, eleganten. Iz finega telečjega boksa, črne ali rjave barve.

Vzorec 7837-21 Din 249.-

Naša najnovejša oblika moškega šiljastega polčevlja. S svojo eleganco bo ustrezal tudi ljudem z najizbranejšim okusom. Imamo jih iz rjavega boksa, iz črnega ševroa ali laka.

Vzorec 9637-26 Din 249.-

Sportni čevlj angleške oblike, kombiniran z dul-boksom, z obilno perforacijo in močnimi podplati. Idealno dopolnilo športni obleki.

Vzorec 9637-29 Din 249.-

Okusen moški polčevlj. K promenadni obleki. Iznenadil Vas bo s svojo udobnostjo in eleganco.

Vzorec 9677-22 Din 249.-

Naša stalna vrsta, pri kupovalcih zelo priljubljena. Visoki moški čevlji na trakove, iz mehkega telečjega boksa, črni ali rumeni, polšiliaste oblike, prostorni v prstih. Stanoviten gumast podpetnik povečuje elastično hojo.

Rata